

తోడొక్కరుండిన....

నవల

- శౌరధ పాఠంరొజు

కౌముది

మీ ముగిల్ల నాటర్ వెళ్ళు

www.koumudi.net

ప్రచురణ సంఖ్య: 177

జనవరి 2016 నుంచి మార్చి 2017 వరకు
కౌముది మాసపత్రికలో
సీరియల్‌గా వచ్చిన నవల

(ప్రారంభం)

"ఏంటి పూర్ణిమ ఈ రోజు లంచ్ తేలేదా, సాండ్విచ్ తెప్పించావు?" తోటి లెక్చరర్ అడిగింది

"తెచ్చాను. కాని ఎందుకో ఇవాళ చట్ పటా తిందామనిపించింది. ఇదిగో అందరికీ తెప్పించాను. తలా ఒక పీస్ తీసుకోండి. నా బాక్స్ కూడా మీరు షేర్ చేయాలి."

ప్రతి రోజు లంచ్ టైంలో అందరూ కలిసి ఒకరి వంటల రుచులు ఇంకొకరు ఆనందిస్తూ భోజనం చేయటం అలవాటయింది. ఆ రోజు జరిగిన క్లాసుల విశేషాలు పిల్లల ఆగడాల గురించి కూడా చర్చించుకోవటం పరిపాటి.

"అబ్బోవీళ్ళు పిల్లలా, పిల్ల రాక్షసులా? రోజురోజుకూ వీళ్ళ ఆగడాలు మరీ ఎక్కువవుతున్నాయి," మొహం చిటపటలాడిస్తూ డబ్బా విప్పాడు రాజీవ్.

స్టూడెంట్స్ క్లాసులలో కన్నా లైబ్రరీలో ఎక్కువగా కాలం గడపటంతో పూర్ణిమకు వారితో అనుబంధం ఎక్కువ. "సరేలేండి సార్, ఈ రోజులలో స్టూడెంట్స్ మనలాగా వుండమంటే ఎట్లా వుంటారు? వాళ్ళను వాళ్ళ పద్ధతిలోనే టాకిల్ చేయాలి."

"మీకేం మాడం. మీరు బాగానే చెప్తారు. వాళ్ళు చేసే కోతి పనులు భరించలేక, వాళ్ళ ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పలేక సతమతమవుతున్నామంటే నమ్మండి. పడక పడక ఈ మగ పిల్లల కాలేజీలో పడ్డాము. అదే ఏ ఆడపిల్లల కాలేజీలోనయినా ఈ గొడవ వుండేది కాదేమో. ఏదో పాఠాలు చెప్పుకొని జీతాలు తీసుకొని బయట పడేవాళ్ళము," కొత్తగా చేరిన కుర్ర లెక్చరర్ ఆక్రోశం.

"మీరే అట్లా అంటే ఎట్లా రాజీవ్? మూడేండ్ల క్రితం వరకు మీరు కూడా అదే ప్లేస్ లో చేసిన అల్లరి మర్చిపోయినారా? లేకపోతే రాముడు బుద్ధిమంతుడు అన్న తీరున వుండేవారా? అయినా ఆడపిల్లలు కూడా ఈ రోజుల్లో నేమిటి, మా కాలం లోనే చాల అల్లరి చేసే వాళ్ళం. అదంతా దూరపు కొండలే. స్టూడెంట్స్ అంటే స్టూడెంట్లే. ఆడైనా మగైనా ఒకటే." నవ్వుతూ వివరించింది పూర్ణిమ.

దాదాపు ముప్పయ్యేళ్ళ సర్వీస్ వున్న ఆమె అనేక రకాల మనస్తత్వాల స్టూడెంట్స్ ను, కుర్ర లెక్చరర్స్ నూ చూసింది. తనకన్నా ముందు రిటైరయిన సీనియర్స్ ను కూడా చూసింది. వాళ్ళ మనస్తత్వాలను బాగా ఆకళింపు చేసుకొని ఎటువంటి వాళ్ళతో ఎట్లా వుండాలో నేర్చుకుంది.

అందరూ భోజనాలకు ఉపక్రమించారు. కాయితంలో చుట్టి తెచ్చిన సాండ్విచ్ చేతిలోకి తీసుకొని కొరుకుతూ, "ఈ రోజు ఒక గమ్మత్తైన ఇన్సిడెంట్ జరిగింది. ఒక స్టూడెంట్ పహిల్మాన్ వంటి తన ఫ్రెండ్ ను లైబ్రరీలోకి తీసు....." అంటూ మొదలెట్టిన పూర్ణిమ నోటపెట్టబోతున్న చేయిని అట్లాగే వుంచేసి, మాటమధ్యలోనే ఆపేసి రెండో చేత్తో కాయితాన్ని చేతిలోకి తీసుకొని చదవటం మొదలెట్టింది.

తినటానికి తెరిచిన నోరు తెరిచినట్టే వుంది. ఎత్తిన చెయ్యి ఎత్తినట్టే వుంది. చుట్టూ అందరూ వున్న విషయం కూడా ధ్యాసలో లేనట్టే అయిపోయి చదువుతున్నది. అందరూ ఆమె చేష్టలకు విస్తుపోయారు. ఎవరూ ఏమీ మాట్లాడకుండా వాళ్ళు కూడా తినటం ఆపేసి, ఒకళ్ళనొకళ్ళు సైగల ద్వారా "ఏం జరిగి వుంటుంది?" అని కళ్ళతోనే ప్రశ్నించుకుంటున్నారు.

వాళ్ళల్లో సీనియర్, అరుణ "అబ్బ పూర్ణిమా! నీ పాత అలవాటు మానవు కదా! తెల్ల కాగితం మీద నలుపు చూస్తే చాలు చదవందే వూరుకోవు." అంటూ, "ఒకసారి ఏమైందో తెలుసా, ఇట్లాగే ఏదో పొట్లం విప్పగానే ఆ కాయితం మీద క్రాస్ వర్డ్ పజిల్ కనిపించింది. అంతే. చేసే చేసే పని ఆపేసి అది నింపటం మొదలెట్టింది. అది ఎప్పటి పేపర్ ఏమో కూడా తెలియదు. అంత పిచ్చి తనకు." అని పరిహాసమాడినా కూడా అట్లాగే ఆ పేపర్ చూస్తూ వున్న పూర్ణిమ కళ్ళల్లో నీటిపొర కనిపించేటప్పటికి అరుణ కొంత ఆందోళనగా "ఏంటది పూర్ణిమా

మాట్లాడుతూ మధ్యలోనే ఆపేసి చదువుతున్న అంత ఇంటరెస్టింగ్ మాటర్ ఏంటో, నేను కూడా చూడవచ్చా?" అంటూ చనువుగా ఆ కాగితాన్ని తీసుకొని చదువుతూ ముఖం చిట్లించింది.

ఏదో పాత వారపత్రికలో అచ్చయిన అర్థంపర్థం లేని కవిత. అందులో అంతగా పూర్ణిమను ఆకట్టుకున్నదేమిటో?

తలెత్తి చూసేటప్పటికి పూర్ణిమ కళ్ళల్లో నీళ్ళు నిండుకున్నాయి. చేతిలో వున్న సాండ్విచ్ పక్కనే ప్లేట్లో పడేసి "రాజూ, రాజూ" అని అటెండర్లు కేకేసింది.

అందరూ తేరుకొని, "అరుణ గారు ఏంటా కాగితం?" అని ప్రశ్నిస్తుండగానే రాజు లోపలికి రావటం "రాజూ ఈ సాండ్విచ్ ఎక్కడి నుండి పట్టుకొచ్చావు?" ఆమె కంఠం వణుకుతున్నది.

"లడ్డు బండి మీదనుంచి తెచ్చాను మాడం."

"ఒకసారి లడ్డును ఇక్కడికి రమ్మను."

"ఏమైంది మేడమ్. బాగలేదా? ఇంకో చోటి నుండి తెమ్మన్నారా?"

"రాజూ అధిక ప్రసంగం చేయకు. చెప్పిన పని చేయి. లడ్డును రమ్మను."

ఎన్నడూ లేనిది ఆమె కంఠంలో తీవ్రతకు అందరూ ఆశ్చర్య పోయారు.

బండి వద్దనున్న లడ్డు అని అందరూ ముద్దుగా పిలుచుకొనే లాడ్లా సింగ్ వచ్చే వరకు పూర్ణిమ ఎవరితోనూ మాట్లాడకుండా చేతులలో తలపెట్టుకొని కూర్చుంది.

"క్యా హై మాడం బులాయ్? ఇంకేమన్న కావల్సా మాడం. భేల్ పూరీ బిజాపూ?"

అతని ప్రశ్నలు విననట్టే, "లడ్డా, ఈ సాండ్విచ్ కట్టిన పేపర్ ఏదో మాగజైన్ లోది కదా! ఇది ఎక్కడిది?"

"కల్ రద్దీ వాలేకే పాస్ లియే మాడం. ముజ్ సే కుచ్ గల్తీ హువా క్యా మాడం. క్యా బాత్ హై?" ఏదైనా తినటానికి ఆర్డర్ ఇస్తారనుకుంటే మాడం రద్దీ పేపర్ గురించి అడుగుతున్నదేంటా అని అతనికి అయోమయంగా వుంది.

"లడ్డా ఈ పేపర్ చింపిన మాగజైన్ నీ దగ్గర వుంటే ఒకసారి నాకిస్తావా?" కాస్త ఆ మూడ్ లో నుండి తేరుకొని మెల్లిగా అడిగింది.

"కోం నై మాడం. రాజుబై, మేరే సాత్ ఆవ్."

రాజు తెచ్చిన మాగజైన్ చేతిలోకి తీసుకొని, "రాజూ ఒక చిన్న పేపర్, టేబిల్ మీద నా పెన్ తీసుకొని రా." మాగజైన్ అట్టమీద వున్నపేరు డేట్ పేపర్ మీద రాసుకొని అప్పుడు ఈ ప్రపంచంలోకి వచ్చినట్టయి తల ఎత్తి, తినటం ఆపి తన వంకే చూస్తున్న కొలీగ్స్ వంక గిల్టీగా చూస్తూ, "ఐయామ్ సారీ, నేనేదో మూడ్ లోకి వెళ్ళిపోయాను. మిమ్మల్నందరిని కన్ఫ్యూజ్ చేసినట్టున్నాను. కమాన్ కారీ ఆన్. లంచ్ చేయండి. నేను ఇప్పుడే వస్తాను." అంటూ లేచి వెళ్ళిపోయింది.

నేరుగా ప్రిన్సిపాల్ గారి రూంకెళ్ళిపోయి, "ఎక్స్ క్యూజ్ మీ సార్, నాకు ఒక అర్జెంట్ వర్క్ వుంది. హాఫ్ డే లీవ్ పెట్టి వెళ్ళుతాను. పర్మిషన్ ఇస్తారా?" రిక్వెస్ట్ చేసింది.

ఆయన గోడ గడియారం వైపు చూసి, "హాఫ్ డే లీవ్ ఏమీ అవసరం లేదు. అప్పుడే రెండయింది. మీరు వెళ్ళ వచ్చు." పంక్కుయాలిటీ మెయిన్టైన్ చేసే పూర్ణిమ ఎంతో అవసరం వుంటే తప్ప అట్లా అడగదని ఆయనకు తెలుసు అందుకనే వెంటనే అనుమతి ఇచ్చాడు. మెట్లు దిగుతూ చేతిలో వున్న సెల్ ఫోన్ తీసి డయల్ చేసింది. "తరుణీ ఎక్కడున్నావు?"

సమాధానం విని, "అయితే నేను ఇప్పుడే మీ ఇంటికి వస్తున్నాను."

.....
"నువ్వేమీ కంగారు పడవద్దు. మన కుసుమ ఆచూకీ తెలిసింది."

.....
"అఁ. ఆ విషయమే నీతో మాట్లాడాలి. మన రేణుకను కూడా రమ్మని ఫోన్ చేస్తాను."

.....
"వివరాలు వచ్చి చెప్పుతాను. ఒక అరగంటలో అక్కడ వుంటాను. బై." అంటూ మరో నంబర్ తిప్పి అదే సమాచారం చెప్పి గబగబ కిందకు దిగింది. అప్పటికే లంచ్ ముగించుకొని మాటా పలుకూ లేకుండా టీ తాగుతున్న కొలీగ్స్ ను చూసి,

"సారి ఫ్రెండ్స్ నేను అర్జెంట్ గా వెళ్ళాలి." అని, "రాజూ బంజారా హిల్స్ కు ఒక ఆటో పిలుచుకొని రా" గబ గబ తన బాగ్ సర్దుకొని "బై ఫ్రెండ్స్. నీ యూ." అంటూ పరుగెట్టినట్టే వెళ్ళింది.

అప్పటికి తేరుకొన్న కొలీగ్స్ కు నోరు పెగిలింది.

"అరుణా! మీరు పూర్ణిమ మాడం చాల క్లోజ్ కదా. ఈ రోజు ఆవిడ ప్రవర్తన మీకు వింతగా అనిపించటం లేదా?"

"అవును రాధికా, ఏమిటో ఆశ్చర్యంగా వున్నది. ఆ కాయితం చదివి అంత అప్సెంట్ అయ్యేంత ఏముందో అర్థం అవటలేదు."

"హేయ్ అరుణా ఆ పేపర్ నీ దగ్గరే వున్నదా? పూర్ణిమ తీసుకెళ్ళిపోయిందా?"

"అవును కదూ! ఆ పేపర్ నా దగ్గరే వుంది. చదువుదాము వుండండి."

అప్పటిదాకా చేతిలో నలుగుతున్న కాయితాన్ని టేబిల్ మీద పెట్టి సాఫీగా చేసి, "ఇదేదో తెలుగు పత్రికలో ప్రచురింపబడ్డ ఒక శీర్షికలో కవిత. దాని పేరు. 'తోడొకరుండిన అదే భాగ్యము' డేట్ వున్న భాగం చినిగి పోయి వుంది. ఈ ఆర్టికల్ పూర్ణిమను అంత ప్రభావితం చేసింది."

"మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే పెద్దగా చదవరాదూ! అందరమూ విందాము."

అరుణ చదవటం మొదలెట్టి ఆగిపోయింది. ఇది రాసిన వారి పేరు 'పూతరేకులు' అని వుంది. ఆలోచనలో పడింది.

"పూతరేకులు! పూతరేకులు. చాలా సార్లు విన్నపదం."

"చాలసార్లు వినటం ఏంటి అరుణా, పూతరేకులు అంటే అది ఒక స్వీట్ కదా," నవ్వింది రాధిక.

"కాదు రాధికా, ఆ స్వీట్ కాదు. ఆ పదం పూర్ణిమ నోటి వెంట చాల సార్లు విన్నాను. కాని సమయానికి గుర్తు రావటలేదు."

"పోనీ అసలు అందులో వున్న మాటరేంటో చదవరాదా!"

తరుణి ఇంటి ముందు ఆటో దిగి హడావుడిగా లోపలికి వెళ్ళిన పూర్ణిమ అప్పటికే రేణుక కూడా వచ్చి వుండేటప్పటికి, "అమ్మయ్య వచ్చేసావా. నీకోసం ఎంత సేపు వైట్ చేయాలో అని కంగారు పడుతున్నాను," అంటూ చెమట్లు కక్కుతూ సోఫాలో చతికిల పడింది.

"పూర్ణి లంచ్ చేసావా?" చల్లటి మంచినీళ్ళ గ్లాసుతో వచ్చిన తరుణి నెమ్మదిగా అడిగింది. "లేదే ఆ లంచ్ చేయబోయే నాకు కుసుమ సంగతి తెలిసింది."

వాళ్ళిద్దరికీ అర్థం కాలేదు. "నువ్వు లంచ్ చేయటానికి, కుసుమ సంగతి తెలియటానికి సంబంధం ఏంటే?"

"సరేలే ముందర ఏమైనా తిను ఆ తరువాత మాట్లాడుదువు కాని. లేకపోతే డైనింగ్ టేబిల్ దగ్గరే మాట్లాడుకుందాము." ముగ్గురూ టేబిల్ చుట్టూ కూర్చున్నారు.

అప్పటికి పూర్ణిమకు తను మాట్లాడుతున్నది అతుకుల బొంతగా వున్నట్టు అర్థమయి, "సారీ ఫ్రెండ్స్. ఈ రోజు నాకు ఏదైనా చాట్ తిందామని అనిపించి బయట బండి మీద నుంచి సాండ్విచ్ తెప్పించాను....." అంటూ మొదలెట్టి తను చదివిన ఆర్టికల్ గురించి అంతా చెప్పి బాగ్ లో నుండి మాగజైన్ తీసింది.

"అయ్యో మిమ్మల్ని కలుద్దామన్న నా హడావుడిలో ఆ పేపర్ కటింగ్ కాలేజీలోనే మర్చిపోయాను. తరుణి నువ్వు రెగ్యులర్ గా వారపత్రికలు తెప్పిస్తూంటావుకదా, ఇదిగో ఈ డేట్ పత్రిక వుందేమో చూడవే." తన హడావుడికి తనను తిట్టుకుంటూ అన్నది.

క్రానలాజికల్ ఆర్డర్లో నీట్ గా బొత్తి పెట్టి వున్న పత్రికలనుండి అది తీయటం కష్టం కాలేదు. వెంటనే పూర్ణిమ లాక్కున్నట్టు తీసుకొని విషయసూచిక చూసి గబగబ తనకు కావలసిన పేజీకి వెళ్ళింది. ఇదిగో ఇది చదివితే మీకే తెలుస్తుంది.

రేణుక పత్రిక అందుకొని పెద్దగా చదవసాగింది. తోడొకరుండిన అదే భాగ్యమూ.....

కాలేజీలో అరుణ అందరికీ వినిపించేటట్టుగా చదవటం మొదలెట్టింది.

"ఎక్కడున్నారు నా నేస్తాలూ?"

ఏ జన్మలో పుణ్యమో భగవంతుడు మానవులకిచ్చిన గొప్ప పరం కన్నీరు.

పైకి కనపడని గుండెకోతకు సాక్షమే ఈ కన్నీళ్ళు.

జీవితంలోని చేదు నిజాలను దాచిపెట్టగల ఏకైక ఖజానా కన్నీరే.

గత జీవితపు ఆనందపుటంచులను వెలికి తీసే వాకిళ్ళు కన్నీళ్ళు."

"ఏమిటి మేడమ్ ఈ అర్థం పర్థం లేని పిచ్చి కవిత?" మధ్యలోనే ఆపి అన్నాడు రాజీవ్.

"కానీండి అంతా చదివితే కాని పూర్ణిమ ఆ విధంగా ఎందుకు రియాక్ట్ అయిందో తెలియదు" అంటూ మళ్ళీ కొనసాగించింది.

చదవటం ముగించిన అరుణ ఆలోచనలో పడింది.

"అసలు ఈ పిచ్చి రాతకు ఏమైనా అర్థం వున్నదా? ఎవరో ప్రింట్ లో పేరు చూసుకోవాలని పెన్నేంతో అర్థం పర్థం లేని కవిత ఏదో రాస్తే మన పూర్ణిమ మేడమ్ దానికి అంత ఎమోషనల్ అవటం ఏమిటో?"

"లేదు రాధికా. ఈ రాత మనకు చదవటానికి పిచ్చి కవితలాగా ధ్వనించినా పూర్ణిమకు అందులో ఏదో మనకు తెలియని మెసేజి వుండే వుంటుంది. అవును. ఇప్పుడు గుర్తుకు వచ్చింది. స్కూల్లోనూ కాలేజీలోనూ పూర్ణిమ వాళ్ళు అయిదుగురు వుండేవారని, వాళ్ళ పేర్లలో మొదటి అక్షరాలు కలిపి అందరూ వారిని పూతరేకులు అని నిక్నేం పెట్టారని చెప్పుతుండేది. అందులో ఒక ఆమె అర్ధాంతరంగా కాలేజీ రోజుల్లోనే దూరమయింది. ఒకామె ఎక్కడుందో తెలియదు. తతిమ్మా ముగ్గురూ తరుచుగా కలుస్తూంటామని చెప్పుతూ వుండేది. అదిగో ఆ కలం పేరు కూడా అదే." పూర్ణిమతో పాతికేళ్ళ అనుబంధమున్న అరుణ లాజికల్ గా ఆలోచించి మిస్టరీ విడదీసింది.

ముగ్గురు స్నేహితురాళ్ళూ కొన్ని నిమిషాలు మౌనంగా కూర్చున్నారు.

"నిశ్చయంగా ఇది మన కుసుమ రాసిన ఆర్టికల్లే. అందులో సందేహం ఏ మాత్రమూ లేదు. చూసారా!" ముందుగా తేరుకున్న రేణుక అంటూ మళ్ళీ చదివింది..

ఎక్కడున్నారు నా నేస్తాలు?

అనాథ జీవితంలో అశ్రుధారకు ఆనకట్టగా నిలిచారు.

కాలేజీ రోజులలో అండగా నిలిచారు.

అనుకోని పెనుభూతం నా మీదకు దూకబోతున్నది. ఇంక ఒంటరిగా పోరాడే శక్తి క్షీణిస్తున్నది.

ఎక్కడున్నారు నా నేస్తాలూ?

మీ ముగ్గురిలో ఏ ఒక్కరైనా ఈ నా లేఖ చూస్తారన్న నా ఆశ వమ్ము కాదని ఆశిస్తూ

మీ పూతరేకులు

"ఈ శీర్షికకు రాసింది కుసుమ అని మనకు నమ్మకంగా తెలిసినంత మాత్రాన దాని ఆచూకీ ఎట్లా తెలుస్తుంది? అదీ కాక కలం పేరుతో రాసింది కూడా. ఎప్పుడో మూడు నెలల క్రితం ప్రచురణ అయింది," మళ్ళీ రేణుకనే నిరుత్సాహంగా నోరు చప్పరించింది.

"లేదు రేణూ, ఈ పత్రిక గురించి నీకు తెలియదు. అందులో ప్రచురించిన ప్రతి ఆర్టికల్ కి పారితోషికం వుంటుంది. చివరకు పాఠకులు అభిప్రాయాలు ఉత్తరం రాసినా కూడా ఎంతో కొంత పారితోషికం ఇస్తారు. అందుకనే వాళ్ళు ప్రత్యేకించి కలంపేరుతో రాసినా అసలు పేరు, ఎడ్రసు లేని రచనలు స్వీకరించబడవని మొదటి పేజీలోనే సూచన ప్రకటిస్తారు. కనుక మనం పత్రిక ఆఫీసుకు వెళ్ళి విచారిస్తే కుసుమ ఎడ్రస్ దొరికే అవకాశం వుంటుందని నానమ్మకం. ఆ ధైర్యంతోటే నేను పరిగెట్టుకుంటూ వచ్చాను."

పూర్ణిమ మాటలు విన్న తరువాత మిగతా ఇద్దరికి కూడా కుసుమ ఆచూకీ తెలిసి పోయినంత సంతోషం కలిగింది.

"అయినా పత్రిక ఆఫీసులో అంత సులభంగా ఆచూకీ అపరిచిత వ్యక్తికి చెప్పుతారంటావా?" అంటూ మళ్ళీ సందేహం వ్యక్తం చేసింది రేణుక.

"నీళ్ళల్లోకి దిగకుండానే దాని లోతు గురించి భయపడితే ఎట్లాగే? రేపొకసారి మనం వెళ్దాం. అక్కడ ఎడిటర్ తో మాట్లాడుదాం. కాకపోతే అప్పటి సంగతి అప్పుడు చూసుకుందాం. అయినా ఒకరి ఎడ్రస్ తీసుకొని మోసాలు చేయటం బ్లాక్ మెయిల్ చేయటం వంటి క్రైం చేయటానికి మనమేమైనా టీనేజి వాళ్ళమా? కారణం వివరిస్తే సరి. అందులో అంత రహస్యం మెయిన్ టైన్ చేయాల్సినది ఏమీ లేదు," అంటూ ఒకరికొకరు సమాధానపరుచుకుంటూ పత్రిక సంపాదకులను కలువటానికి నిర్ణయించుకున్నారు.

"మరైతే పోదామా?" తరుణి ఉత్సాహంగా లేచింది. "డ్రైవర్ కూడా వున్నాడు. వెళ్ళి వద్దాం?"

పూర్ణిమ రిస్ట్ వాచ్ చూసుకుంది. "ఆల్రెడీ నాలుగున్నర అయింది. వాళ్ళ టైమింగ్స్ ఏంటో మనకు తెలియదు. ఈ వేళ్ళప్పుడు వెళ్ళినా పని కాకపోతే అనవసరంగా డిసప్పాయింట్ అవాల్సి వస్తుంది. కనుక ఈ రాత్రి ఎట్లా మాట్లాడాలో బాగ ఆలోచించండి. రేపు మీరిద్దరూ ఫ్రీగానే వుంటారుగా?"

"నేను ఫ్రీగానే వుంటాను. పూర్ణి రేపు వర్కింగ్ డే కదే! వర్కింగ్ డే నాడు తుఫాను వచ్చినా కాలేజీ మానవుగా!" పరిహాసంగా అన్నది తరుణి.

"ఈ మాటర్ తుఫానుకన్నా సునామీకన్నా ముఖ్యమైనది. కుసుమ ఆచూకీ తెలిసేదాకా కాలేజీ గిలేజీ జాన్తా నై" కేర్ ఫ్రీగా చేయితిప్పుతూ డిక్లేర్ చేసింది. "మరి రేణు మహాతల్లి. తమరి సంగతి ఏమిట్ట?" అప్పుడే కుసుమ దొరికి పోయింది ఆమెను కలుసుకోవటానికి పోతున్నాము అన్నంత ఆనందం కంఠంలో పెల్లుబికి పోతోంది.

రేణు ఆలోచనలో పడింది. "రేపు ఒక సర్జరీ వుంది. బహుశా పొద్దున అంటే వీలుపడక పోవచ్చు." గొంతులో కొద్దిగా నిరాశ తొంగి చూసింది.

"పోనీలేవే, అది ముఖ్యం. రేపు నేను పూర్తి వెళ్ళి అడ్రెస్ సంపాదించటానికి ప్రయత్నిస్తాం. ఆ తరువాత దానిని కలవటానికి పోయినప్పుడు ముగ్గురం కలిసే పోదాం." రేణుకను ఓదారుస్తున్నట్టు చెప్పింది తరుణి.

"అవునూ మనం కుసుమను చూసి ఎంతకాలం అయి వుండవచ్చు." తరుణి జ్ఞాపకం తెచ్చుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తూ బుర్ర గోక్కుంది.

"ఏమోనే, నేనైతే ముప్పయ్యేళ్ళకన్నా ముందు నీలోఫర్ హాస్పిటల్ లో డ్యూటీ చేస్తుండగా కనిపించింది. ఆ చూడటమే. మళ్ళీ కనిపించలేదు.

"అయినా నాదే బుద్ధి తక్కువ. అంతకు క్రితం మూడు రోజుల నుండి విపరీతమైన ఆపరేషన్ తో థియేటర్లోనే సరిపోయింది. వార్డ్స్ లో పేషంట్స్ ను చూడటానికి కూడా జూనియర్స్ వెళ్ళేవాళ్ళం. ఆరోజున అప్పుడే కాస్త వూపిరి పీల్చుకోవటానికి టైం దొరికి బయటకు వచ్చి కాస్త రిలాక్స్ అయి రూమ్స్ వైపు వెళ్ళాను. అప్పుడు చూసాను కుసుమను. ఒక్క క్షణం గుర్తు పట్టలేక పోయాను. తలకు స్కార్ఫ్, నడుముకు నడికట్టుతో కనిపించింది. తను కూడా నన్ను చూసి మహా ఆనంద పడింది. అప్పటికి మూడు రోజులు అయిందట డెలివరీ అయి. పండంటి మగపిల్లవాడు. దాని అత్తగారు కూడా అక్కడే కూర్చోని వుంది.

తనతో మాట్లాడుదామని కూర్చున్నానో లేదో కొంప మునిగి పోయినట్టు పబ్లిక్ ఎడ్రెస్ సిస్టంలో ఎమర్జెన్సీ కేసు ఎటెండ్ అవాలని నా పేరుతో మెసేజి వచ్చింది. మళ్ళీ ఆ తరువాత ఒకదానిమీద ఒకటిగా కేసులు వస్తూనే వున్నాయి. మరోజు మళ్ళీ తీరిగ్గా కుసుమను కలుద్దామని వెళ్ళేటప్పటికి అప్పటికే డిస్చార్జ్ అయి వెళ్ళిపోయిందని తెలిసింది. ఇంక మళ్ళీ వేరే హాస్పిటల్కి డ్యూటీ మారవలసి వచ్చింది. ఆ తరువాత ఏదో పని మీద థిల్లీ వెళ్ళాను. కనీసం అత్తగారింటి అడ్రెస్ అయినా తీసుకోకపోతినే అనుకున్నాను. అప్పుడే అడిగితే ఆఫీసులో ఏమైనా వెతికి ఇచ్చేవారేమో. ఆ ఆలోచన కూడా తట్టలేదు నా మట్టిబుర్రకు."

"ఒకసారి తాతయ్యగారు కనిపించారు. అప్పుడే వాళ్ళ ఆయన అమెరికాలో పై చదువుకు వెళ్ళినట్టు, కుసుమ కూడా అతని దగ్గరకు వెళ్ళిపోవటానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నట్టు తాతయ్యగారు చెప్పారు. ఆ తర్వాత మళ్ళీ ఎవరికి కనిపించకపోయేటప్పటికి అయ్యో చెప్పకుండానే మొగుడి దగ్గరకు వెళ్ళిపోయిందేమోనని ఎన్ని సార్లో అనుకున్నాము కూడా. మళ్ళీ తాతయ్యగారిని కలుద్దామంటే బాబాయికి ఇక్కడి నుంచి ట్రాన్స్ ఫర్ అయింది. ఆ తరువాత కాంటాక్ట్ లేకుండా పోయింది," తరుణి వివరించింది.

"నేను తర్వాత పదేళ్ళకనుకుంటా మా చిన్నవాడి స్కూల్ కెళ్ళినప్పుడు పదేళ్ళ పిల్లవాడి చేయిపట్టుకొని వెళ్ళటం కనిపించింది. అప్పటికే నన్ను చూసినట్టున్నది. బస్ స్టాప్ లో బస్ కోసం చూస్తున్నది. తనను చూసి నేను రోడ్డు క్రాస్ చేసేటప్పటికి గబగబ పిల్లవాడిని లాక్కెళ్ళుతున్నట్టే ఆటోలో ఎక్కి వెళ్ళిపోయింది. అప్పుడే అనిపించింది. తను ఎందుకో మనల్ని ఎవాయిడ్ చేస్తున్నట్టు వున్నది అని," పూర్ణిమ చెప్పింది. "అంత ఆస్తి ఏమయిందో కార్లు మేడలు వుండేవి. అన్ని పోయి ఆటోలలో తిరగవలసిన అవసరం ఏం వచ్చిందో?"

"నిజమే. వాళ్ళ బాబాయికి ఇక్కడనుండి ట్రాన్స్ ఫర్ అవటం, తాతగారు బామ్మగారు మరణించటంతో వాళ్ళ పాత ఇంటికి వెళ్ళినా ఆచూకీ తెలియలేదు. ఇన్నాళ్ళూ భర్తతో అమెరికాలో వున్నదని అనుకుంటున్నాము. ఇప్పుడు ఖచ్చితంగా తెలుస్తున్నది. తను ఏదో మళ్ళీ డిప్రెషన్ లోకి వెళ్ళినట్టున్నది."

"ఏంటో దాని బతుకంతా ఇట్లాగే అవుతోంది. చిన్నప్పటి నుండి మనమందరమూ అండగా నిలిచి ఒక దారికి తేవటానికి ఎంత తంటాలు పడ్డామో. అమ్మయ్య ఒక దారికొచ్చింది అనుకుంటే మళ్ళీ ఏదో వూబిలో కూరుకుపోయినట్టున్నది. ఇదిగో మళ్ళీ అనాధను అన్న విషయం ప్రస్తావిస్తున్నది. అంటే మళ్ళీ వ్యవహారం మొదటికొచ్చినట్టున్నది."

ఆ రాత్రి ముగ్గురికి నిద్ర కరువయింది. ఎక్సెల్ మెంట్ టెన్షన్ ఆనందమో ఏదీ తెలియని కలగూరగంప వంటి భావనలు. ఆలోచనలు

గతంలోకి ప్రయాణించాయి.

తరుణి, పూర్ణిమ చిన్నపిల్లలగా వున్నప్పటి నుండే వాళ్ళ తల్లితండ్రులు ఒకటే కాలనీలో వుండేవాళ్ళు.

పూర్ణిమ నాన్నగారు సెక్రటేరియేట్లో ఆఫీసర్. వాళ్ళది పెద్ద కుటుంబం. అన్నదమ్ములు ముగ్గురు, వారి తల్లి పిల్లలతో ఒకటే సమిష్టి కుటుంబం. చాల స్నేహపాత్రులు. అన్నదమ్ములందరి సంతానంలోకి పూర్ణిమ పెద్దది. ఇంట్లో అత్తగారు జానకమ్మ అజమాయిషీలో కోడళ్ళు వంటిల్లు చూసుకొనే వారు.

పూర్ణిమ వయసుకు చిన్నదయినా తనకు తోచిన చిన్నచిన్న పనులలో పెద్దలకు చేదోడు వాదోడుగా వుండేది. చెల్లెళ్ళకు తలలు దువ్వి జడలు వేయటం, తమ్ముళ్ళకు షూస్ వేయటం వంటి పనులన్ని ఒకరు చెప్పకుండానే చేయటం నేర్చుకున్నది. అట్లాగే స్కూల్ నుండి ఇంటికి వెళ్ళగానే తన హోంవర్క్ చేసుకుంటూనే తతిమ్మా వాళ్ళ హోంవర్క్ దగ్గరుండి చేయించేది. వాళ్ళకు కథలు చెప్పి పడుకోబెట్టే భాధ్యత కూడా నిర్వహించేది.

వాళ్ళ నాయనమ్మ జానకమ్మ కయితే ఆ పిల్లను చూస్తే ఎంతో మురిపం. "పిచ్చిపిల్ల. అభం శుభం ఎరుగదు. అయినా ఒకరు చెప్పాల్సిన పని లేకుండా ఎంత చక్కగా పని చక్కపెడుతున్నదో చూశావుటే." అంటూ చుట్టపు చూపుగా వచ్చిన కూతురితోనూ ఇతర బంధువులతోనూ చెప్పుకొని మురిసి పోయేది.

"ఆ. అదొక పెద్ద పనా అమ్మా? ఆడపిల్ల అన్న తరువాత ఆ మాత్రం పనులు చేయకపోతే ఎట్లా?". అంటూ సాగదీసేది ఆమె కూతురు అనసూయ.

ఆమె కూతురు కాంతం పూర్ణిమ వయస్సుదే. కాని కొరకరాని కొయ్య. ఒక్క పని కూడా అందుకునేది కాదు. చకచకా అన్నాల ముందర కంచాలు మంచినీళ్ళు సర్దటం భోజనాల తరువాత ఎంగిళ్ళు శుభ్రం చేయటం వంటి పనులు చేసే పూర్ణిమ అంటే అనసూయకు అసూయ.

"అయినా అన్నయ్య వంటి మధ్య తరగతి ఇళ్ళల్లో ఆడపిల్లలు ఆ మాత్రం పనులు నేర్చుకోక పోతే రేప్పొద్దున అత్తారిళ్ళల్లో ఇబ్బంది పడరుటే? నొకర్లు చాకర్లు వున్న పెద్దంటి సంబంధాలు అన్నయ్య వల్ల ఏమౌతుంది?" అంటూ దీర్ఘాలు తీసేది.

"చాల్లేవే, నేర్చుకొని పోయావు. నీ కూతుర్ని చూడరాదూ!? గడకర్రలా పెరిగింది. కాని ఒక్క పని కూడా చేతకాదు. అటుపుల్ల తీసి ఇటు పెట్టనుకూడా ముందుకు రాదు. పోనీ చదువు చూద్దామా అంటే అది కూడా అబ్బలేదు. ఆమెన ఇంట్లో కూర్చోని తిని నవల్లు చదువుతూ పడిదొర్లటం తప్పిస్తే ఇంకోటి కనిపించటం లేదుకదా! అది కూడా రేప్పొద్దున పెళ్ళయి అత్తారింటికి వెళ్ళవలసిన పిల్లేగా?" అంటూ తల్లి మందలించేటప్పటికి ఆ కూతురు ముఖం మాడ్చుకొని,

"అయినా నా కూతురికి అత్తారింట్లో చాకిరీ చేయాల్సిన ఖర్మమేం పట్టలా. మా మేనల్లుడికే ఇద్దామనుకుంటున్నాం. వాళ్ళకు పది తరాలు కూర్చోని తిన్నా తరగని ఆస్తి వుంది తెలుసా?" అంటూ బీరాలు పోయేది.

"ఆ చాల్లే సంబడం. నిండా పన్నెండేళ్ళు కూడా లేని పిల్లకు ఎప్పుడో జరగబోయే పెళ్ళి గురించి ఇప్పటినుండే అటు చదువు లేక పనీ పాటలు నేర్పక ఎందుకూ పనికి రాని దానిలా తయారు చేయమాక. చక్కగా పూర్ణిమకు మల్లే చదువు పనిపాటలు నేర్పుతూ వుండు." అంటూ తల్లి చేసే నీతిబోధలకు ఆమె కూతురు మూతి ముడుచుకు కూర్చుంటే, వదినలు "మీ అమ్మే కదా వదినా. ఏదో చనువుగా అన్నంత మాత్రాన అంత కోపం తెచ్చుకొని అలిగి కూర్చోవాలా?" అంటూ అటు ఆడబడుచుకు, "ఆడపిల్లలకు ఒకరు నేర్పాల్సిన పనేముంది అత్తయ్యా! అవసరం వస్తే వాళ్ళే నీళ్ళల్లో చేపల్లాగా వాళ్ళే నేర్పేసుకుంటారు." అంటూ ఇటు అత్తగారికి నచ్చచెప్పి సాగదీసి అలుకలు తీర్చేవారు.

తరుణి ఇంటి వాతావరణం దీనికి పూర్తిగా భిన్నం. ఆమె తండ్రి ఒక బిజినెస్మాన్. ఆయనకు స్వంత వ్యాపారాలు వుండేవి. ఇంట్లో తల్లి తండ్రి ఒక్కగానొక్క కూతురు తరుణి వుంటారు. బంధుజనం కూడా తక్కువే.

ఇటువంటి వాతావరణంలో పెరిగిన తరుణికి ఎప్పుడూ వచ్చేపోయే చుట్టలతో కళకళ్యాదుతూ వుండే పూర్ణిమ ఇల్లంటే ఎంతో ఇష్టం. ఎక్కువ సమయం పూర్ణిమ ఇంట్లోనే గడపటానికి ఇష్టపడేది. రెండు ఫామిలీలు ఎంతో సన్నిహితంగా వుండేవి. అట్లాగే పిల్లలు కూడా చిన్నతనం నుండే కలిసి ఆడుకునేవారు.

మొదట్లో రెండు ఇళ్ళ మధ్య కాంపౌండ్ వాల్ వుండేది. కాలక్రమేణా కుటుంబాలు సన్నిహితమవటం పిల్లలందరూ ఒక్క చోటే చేరి ఆడుకోవటంతో ఆ గోడ తీసేసి ఒక బాడ్మింటన్ కోర్ట్ ఏర్పాటు చేసారు.

ఇంక ఆ ఇంటి నుండి ఈ ఇంటికి చుట్టూ తిరిగి వెళ్ళవలసిన శ్రమ లేకుండా ఇంట్లోనే ఇల్లులాగా అయిపోవటాన అందరికీ ఇంకా ఫ్రీ. ఎప్పుడు ఎవరు ఎక్కడ వుంటారో తెలిసేది కాదు.

కొత్తలో పిల్లలందరిని చుట్టూ కూర్చో పెట్టుకొని జానకమ్మ కథలు చెప్పుతూ అన్నం కలిపి ముద్దలు పెట్టటం తరుణి ఎంతో ఆనందంగా చూసేది. మధ్యాహ్నం ఆవిడ ఒక బేసిన్ వంటి గిన్నెలో అన్నం పెట్టుకొని ఇంత ఆవకాయనో చింతకాయ పచ్చడో వేసి నెయ్యి పోసి కలిపి పెద్ద బత్తాయిపండంత ముద్దలు ఒక్కొక్కరి చేతిలో పెట్టటం, వాళ్ళు ఆ ముద్ద కొంచెంకొంచెంగా కొరుక్కు తినటం. అట్లా అందరి చేతిలో పెట్టి మళ్ళీమొదటి పిల్ల వద్దకు వచ్చేటప్పటికి చేయి ఖాళీ అవగానే ఇంకో ముద్ద పెట్టటం చేస్తూ వుండటంతో పిల్లలు తాము కలుపుకు తినేదానికన్నా కూడా రెండు ముద్దలు ఎక్కువగానే తినేవారు.

తరుణి కూడా వుంటే, "రావే అమ్మదూ, నువ్వు కూడా ఒక ముద్ద తిందువుకాని," అంటూ జానకమ్మ పిలవగానే ఆమె కూడా ఆ పిల్లల గుంపులో కలిసి నాయనమ్మ చెప్పే కథలు వింటూ ముద్దలు తినేది.

ఇంటికి వెళ్ళి తరువాత తల్లి ఏదైనా తినటానికి ఇచ్చినప్పుడు, "అమ్మా, నాయనమ్మ ముద్దలు పెడితే తిన్నాను ఆకలి లేదు." అనేటప్పటికి మొదట్లో తల్లి మొహమాట పడినా క్రమేపి అలవాటయింది.

ఆవిడ కూడా ఆ సమయంలో జానకమ్మ చెప్పేకథలు వింటూ తతిమ్మా తోడికోడళ్ళతో కాలక్షేపం చేసేది. ఆ విధంగా రెండు కుటుంబాలకు గట్టి అనుబంధం ఏర్పడ్డది. వాళ్ళ అనుబంధం యాభై ఏళ్ళనాటిది అన్నమాట.

వారు అయిదవ తరగతిలో వుండగా అదే క్లాసులో చేరింది రేణుక.

స్కూలుకు వచ్చిన మొదటి రోజున చాల బెరుగ్గా వుంది. బాగా గారాబంగా పెరిగిందవటాన కొత్త స్కూల్లోకి బెరుకు బెరుగ్గా కాలు పెట్టింది. క్లాస్ టీచర్ ఆ పాపను తరుణి పూర్ణిమల మధ్య కూర్చో పెట్టింది. అది చూసిన ఆ ఫ్రెండ్స్ ముఖం చిట్టించారు. తమ మధ్య మూడో వ్యక్తి రావటం కాస్త కంటకింపుగా అనిపించింది. మూతులు ముడుచుకుని కూర్చున్న వాళ్ళ మధ్య రేణుకకు ఇంకా బెదురుగా అనిపించింది.

కొత్తగా స్కూల్లో చేరటాన ఇంకా యూనిఫాం కుట్టించుకోలేదు. తెల్లగా పెద్దపెద్ద కళ్ళతో, బాబ్స్ కట్ చేసిన జుట్టు, ఫ్రీట్ ఫ్రాక్. మొత్తానికి భలే ముద్దుగా వుంది.

అందరూ లంచ్ టైంలో అన్నాలు తినటానికి వెళ్ళిపోయినారు. రేణుకకు అంతా కొత్తగా అనిపించి క్లాసు రూంలోనే ఒంటరిగా కూర్చుండిపోయింది. తెచ్చుకున్న లంచ్ బాక్స్ కూడా తెరవలేదు. ఆకలి దంచేస్తోంది. ఏడుపు వస్తోంది.

లంచ్ ముగించుకున్న తరుణి పూర్ణిమ క్లాస్ రూంలోకి డబ్బాలు పెట్టటానికి వచ్చేటప్పటికి టేబిల్ మీద తల పెట్టుకొని కూర్చుని వున్న

రేణుక కనిపించింది. "కొంచం జరుగు. బాక్స్ డెస్కో పెట్టాలి" కసురుకుంటున్నట్టు అన్న పూర్ణిమ మాటలకు తలఎత్తిన రేణుక కళ్ళల్లో నీళ్ళు చూసిన తరుణికి పాపం అనిపించి.

"హేయ్ ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు? అన్నం తిన్నావా?" అంది.

ఆ మాటలు వినేటప్పటికి ఒక్కసారి భోరుమని ఏడ్చేసింది. ఆమె ఏడుపు చూసేటప్పటికి వాళ్ళకు జాలి అనిపించింది. ఇద్దరూ చెరొక పక్క కూర్చొని, "నీ పేరేంటి? రేణుకనా? ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు? అన్నం తినలేదా? ఆకలేస్తోందా" అంటూ అడిగేటప్పటికి,

"నాకు భయమేస్తోంది. అందరూ కొత్తగా వున్నారు. నాతో ఎవరూ మాట్లాడటం లేదు. నాకు ఈ బడి నచ్చలేదు. రేపటినుండి నేను రాను." అని ఇంకా ఏడుపు ఎక్కువ చేసింది.

"అయ్యో భయమెందుకు? నువ్వు మా బెంచి మీద కూర్చున్నావుగా, ఈ రోజు నుండి మనం ముగ్గురం ఫ్రెండ్స్. సరేనా. అట్లా ఏడుస్తే అందరూ క్రై బేబీ అని బనాయిస్తారు. వూరుకో. అందరూ క్లాసులోకి వచ్చేలోపల కళ్ళు తుడుచుకో. అయినా నువ్వేమీ భయపడనక్కరలేదు. మనమందరమూ రేపటి నుండి కలిసే లంచ్ తిందాము. మాకు కూడా నువ్వు కొత్త కదా! అందుకనే నిన్ను లంచ్ కి పిలవలేదు. ఇవాళ నువ్వు ఇక్కడే తినేసేయి. ఏదీ నీ బాక్స్ తీయి" అంది తరుణి అనునయిస్తూ.

పూర్ణిమ చనువుగా రేణుక బాగ్ లోంచి బాక్స్ తీసి ఓపెన్ చేసి "అరే, నీ బాక్స్ లో రొట్టెలు వున్నయే. నాకు రొట్టెలంటే చాల ఇష్టం. మా ఇంట్లో చాల మందిమి వుంటాము కదా! అందరికీ బాక్సుల్లోకి రొట్టెలు చేయాలంటే కష్టమని మా ఇంట్లో రొట్టెలే చేయరు. ఎప్పుడూ పెరుగన్నమే కలిపి పెడతారు తెలుసా. నువ్వు చాల లక్కి. రేపటి నుండి మేము కూడా నీ బాక్స్ లో రొట్టెలు షేర్ చేసుకుంటాము. అందుకని ఈ రోజుకు నువ్వు తినేసేయి. మేము పక్కనే కూర్చుంటాము." అంటూ ఇంటి వద్ద తన చిన్న చెల్లెళ్ళకు తమ్ముళ్ళకు నచ్చచెప్పి తినిపించే అలవాటు కొద్ది ముక్క తుంచి నోట్లో పెట్టి మొత్తం తినేలాగ చేసింది.

"ఇంక మనం ముగ్గురం ఒక జట్టు సరేనా, ఏదీ చేయి కలుపు" అంటూ చేయి చాచిన తరుణి చేతిలో పూర్ణిమ చేయిపెట్టగానే రేణుక తను కూడా చేయి కలిపింది.

ఆమె చాల అమాయకురాలు అని తెలుస్తోంది. ఎవరైనా గట్టిగా ఒక మాట అనగానే ఏడ్చేట్టు వుంది.

అది గమనించిన ఆకతాయి అమ్మాయిలు ఆమెను ఆట పట్టించబోయినారు. తరుణి పూర్ణిమ ఆమెకు బాడీ గార్డులలాగా అండగా నిలిచారు. ఆ విధంగా ఇద్దరికీ ముగ్గురు తోడైనారు. మొదట్లో వాళ్ళ ముగ్గురి స్నేహం స్కూల్ వరకు మాత్రమే పరిమితమయింది.

ఒకసారి తరుణి పుట్టిన రోజు తప్పక రావాలని పట్టు పట్టేటప్పటికి రేణుక తండ్రి ఆమెను కార్లో స్వయంగా తీసుకొచ్చాడు. అక్కడ తరుణి పేరెంట్స్ పాటు, పూర్ణిమ పేరెంట్స్ ను నాయనమ్మ జానకమ్మను కూడా కలిసాడు. వాళ్ళ ఫ్రెండ్లీ నేచర్ చూసాక ఆయన కూడా తరుచుగా భార్య సమేతంగా వీళ్ళ ఇళ్ళకు రాకపోకలు సాగించసాగాడు.

రేణుక తండ్రి గవర్నమెంట్ డాక్టర్. ఆ సంవత్సరమే కర్నూల్ నుండి ట్రాన్స్ ఫర్ మీద వచ్చారు. హాస్పిటల్ తరువాత ప్రైవేట్ క్లినిక్ లో ప్రాక్టీస్ చేసేవాడు. తన తరువాత కూతురుని డాక్టర్ చేసి తన ప్రాక్టీస్ మొత్తం ఆమె చేతిలో పెట్టాలన్న ఆశతో రేణుకను చిన్నప్పటి నుండే మెడిసిన్ చదవాలి అన్న విషయం మెంటల్ గా నాటుకొనేలా చేసాడు.

ఆయన ఆశయానికి తగ్గట్టే రేణుక కూడా చదువులలో ఎప్పుడూ ముందే వుంటూ వచ్చింది.

"ఇప్పటి నుండే దానిమీద అంత ప్రెషర్ వేయటమేమిటండీ? దానికి నిండా పన్నెండేళ్ళు లేవు. పదవ క్లాస్ లో ఆప్షన్స్ తీసుకొనేటప్పుడు చూడవచ్చు కదా. అప్పటికి దానికి ఏ సబ్జెక్ట్ మీద ఇంటరెస్ట్ వుంటే అదే చేస్తుంది. దాని ఇష్టాయిష్టాలేమిటో

తెలుసుకోకుండానే మన అభిరుచులు దాని నెత్తిన రుద్దటం దేనికి?" అంటూ తల్లి రుసరుసలాడేది.

"నా అభిప్రాయం చెప్పటం, దానికి తగ్గ ఏర్పాటు చేయటం నా భాధ్యత. ఇట్లా చెప్పుతూ వుంటేనైనా దానికి సబ్జెక్ట్ మీద ఇంటరెస్ట్ కలుగుతుందన్న ఆశ. కాదూ కూడదూ, ఆ రోజున దానికి ఇష్టం కలగ లేదో నేనేమీ బలవంత పెట్టను. సరేనా?"

అదపాతడపా తండ్రితో క్లినిక్కు వెళ్ళే రేణుకకు కూడా చిన్నప్పటినుండి డాక్టర్ అవుదామన్న ఆశయమే ఏర్పడటంతో తల్లి భయపడ్డట్టుగా పెద్దగా సమస్యలేమీ రాలేదు.

పూర్ణిమకు నాయనమ్మ దగ్గర ప్రతిరోజూ కథలు వినటంతో పుస్తకాలు చదివే అభిరుచి చిన్నప్పటినుంచే కలిగింది. ఇంట్లో అమ్మ, పిన్నమ్మలు కూడా పుస్తక ప్రియులే. తండ్రి సీతారాముడు మంచి సాహిత్య ప్రియుడు.

ఆ రోజులలో శ్రీ కృష్ణదేవరాయల ఆంధ్ర భాషా నిలయమే సీటీ మొత్తానికి పేరున్న లైబ్రరీ. తండ్రి ఆ లైబ్రరీకి జన్మ సభ్యులు కావటంతో అక్కడ జరిగే సాహిత్య గోష్టులకు సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలకు సీతారాముడుతో విధిగా వెళ్ళుతూండేది. ప్రతి వారం రకరకాల పుస్తకాలు లైబ్రరీ నుండి తేవటం అందరూ చదవటం అయిపోయిన తరువాత వేరే పుస్తకాలు తేవటంతో పూర్ణిమకు కూడా చిన్నతనం నుండే పఠనాసక్తి మెండుగా వుండేది. ఇంకా వార పత్రికలు చందమామ వంటి పిల్లల పత్రికలు కూడా ఇంట్లోనే కొనేవారు. అవి చదవటం చిన్న చెల్లెళ్ళకు తమ్ముళ్ళకు అందులోని కథలు చెప్పటం ఒక సరదాగా కూడా వుండేది.

అంతటితో ఆమెకు సాహిత్యపిపాస తీరలేదు. ఎనిమిదవ తరగతికొచ్చేటప్పటికి ఏ మాత్రం సమయం దొరికినా స్కూల్ లైబ్రరీలో కూర్చొని వివిధ పుస్తకాలు చదవటం అలవాటుగా మార్చుకున్నది. తరుణి రేణుకకు మొదట్లో అంత పుస్తకాల మీద ఇంటరెస్ట్ లేకపోయినా ఆమెతో పాటే లైబ్రరీకి వెళ్ళి ఏవో పత్రికలు తిరగేస్తూ కూర్చునే వారు.

తొమ్మిదో తరగతికి వచ్చేటప్పటికి అదొక వ్యసనంగా మారింది. ఏ రోజైనా లైబ్రరీకి వెళ్ళక పోతే ఏదో పోగొట్టుకున్న ఫీలింగ్.

"హేయ్ తరుణీ ఈ కథ చూడవే ఎంత బాగున్నదో. నిజంగా శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి గారి కథలు తప్పకుండా చదవాలని మా నాన్నచెప్పుతూ వుంటారు. లైబ్రరీ సార్లు రోజూ అడుగుతూనే వున్నాను. ఎవరో టీచర్ తీసుకెళ్ళారని చెప్పుతూ వచ్చారు. మన అదృష్టం. ఇవాళ వాపసు వచ్చింది. ఈ కథ చదవండి ఎంత బాగుందో."

"ఏమిటే అంత ఇంటరెస్టింగ్ స్టోరీ." ఇద్దరూ వంగి పుస్తకంలోకి చూస్తూ అడిగారు.

"ఇది చెస్ గేంకు సంబంధించిన కథ. పేరు వడ్లగింజలు. నేను చెప్పేకన్నా పుస్తకంలోంచి చదివితేనే దానిలో అందం తెలుస్తుంది. మీరు కూడా చదవండి. దాని ముగింపు ఎంత బాగుంటుందో!" వూరిస్తున్నట్టు చెప్పింది.

"రోజూ లాగే నువ్వే చదవ్వే. మేము వింటాము."

"ఓసి పిచ్చి మొద్దుల్లారా! శ్రీపాదవారి కథలు ఎవరికి వారు చదివితే కలిగే అనుభూతి వేరు. కథ వింటే ఆ ఫీల్ రాదు. ఈ ఒక్కసారి చదువుతాను. తతిమ్మా కథలన్నీ మీరే చదువుకోవాలి. తరువాత దాని గురించి డిస్కస్ చేయాలి." అంటూ బెదిరిస్తున్నట్టు వేలూపింది.

"సరేనమ్మా మహాతల్లి అట్లాగేలే. ఇప్పటికి నువ్వే చదువు."

పూర్ణిమ నెమ్మదిగా కథ చదవటం మొదలెట్టింది.

లైబ్రరీ పార్కు వీళ్ళ పఠనాసక్తి గురించి తెలుసు. కనుక అతను వీళ్ళకు మూలనున్న సీటు కేటాయించేవారు. ఇంకొకళ్ళకు ఏ విధమైన డిస్టర్బెన్స్ లేకుండా పూర్ణిమ చదవటం తతిమ్మా ఇద్దరు ఆనందించటం ఆయనకు తెలుసు. ఆ స్కూల్లో అంత ఇష్టంగా తెలుగు పుస్తకాలు చదివే వాళ్ళే కరువు. అటువంటిది నిజంగా చదివేవాళ్ళకు సహకారం ఎందుకు అందించకూడదు అన్న ఆలోచన తోనే ఆయన ఆ ఏర్పాటు చేసారు.

బహుశా ఆయనను చూసిన తరువాతే గామోసు పూర్ణిమకు లైబ్రేరియన్ అవుదామన్న ఆలోచన వచ్చినట్లున్నది. ఆ నాడు మనసులో నాటుకున్న ఆ చిన్న బీజమే భవిష్యత్తులో పెద్ద వృక్షమై ఆమె విజయానికి కారణమైందేమో!

కథ చదవటం పూర్తి చేసి తల ఎత్తేటప్పటికి లైబ్రరీలో పక్కగా ఇంకో డెస్క్ ముందర ఒక్కతే కూర్చోని వున్న కుసుమ కనిపించింది. కుసుమ ఆ సంవత్సరం అదే క్లాసులో చేరింది.

ఆ రోజు వుదయమే తెలుగు టీచర్ ఎవరితోటో చెప్పిన విషయం గుర్తుకొచ్చింది. "పాపం ఆ అమ్మాయి తల్లి తండ్రులు కార్ ఏక్సిడెంట్లో చనిపోయారట. వాళ్ళ బాబాయి తమ దగ్గరకు తెచ్చుకొని పెంచుకుంటున్నారట. బోలెడంత ఆస్తి పరులు. అంతా ఆ అమ్మాయి పేరు మీదనే పెట్టారట. కాని ఏం లాభం. తల్లితండ్రులు ఇద్దరిని ఒకేసారి ఇంత చిన్న వయసులో పోగొట్టుకోవటం ఎంత దౌర్భాగ్యమో కదా!"

కుసుమ స్కూల్లో చేరి నెల రోజులు అవుతున్నది. ఆ సంవత్సరమే రెండు సెక్షన్ల స్టూడెంట్స్ ని ఒకే సెక్షన్ చేసేటప్పటికి ఇంకా అందరితో పరిచయాలు కాలేదు. అంచేత కుసుమ కూడా పక్క సెక్షన్ అమ్మాయినే అనుకున్నారు. పొద్దున మాటలు విన్నదాకా కొత్త ఎడ్మిషన్ అని తెలియలేదు.

కుసుమ తండ్రి వున్నతమైన కుటుంబానికి చెందిన వాడు. ఆస్తిపరులు. రకరకాల కార్లు కొనడం వాటి మీద లాంగ్ డ్రైవ్ వెళ్ళటం ఆయనకు హాబీ. ఒక కొడుకు ఒక కూతురు ఆయన సంతానం. బొంబాయిలో చాల విలాసవంతమైన జీవితం. అతని భార్య కూడా ఆ రోజులలోనే డిగ్రీ హోల్డర్. లైఫ్ సైల్ కూడా దానికి తగ్గట్టే వుండేది. అదే వాళ్ళ కుటుంబాన్ని చిన్నాభిన్నం చేసింది.

ఎండాకాలం స్కూళ్ళకు సెలవులిచ్చారు. బొంబాయి వాతావరణం మహా వుబ్బరంగా వుంది. సామాన్యంగా ఏదైనా రెసార్ట్ కు వెళ్ళేవారు. అప్పుడే మార్కెట్ లోకి వచ్చిన కొత్త కారు ఇంటికి వచ్చింది. సెలెబ్రేట్ చేసుకుందామనుకున్నారు. అదే రోజు కుసుమ ఫ్రెండ్ బర్త్ డే పార్టీ వుండటాన ఆ అమ్మాయి సెలెబ్రేషన్స్ లో పాల్గొనలేకపోయింది.

తరువాత తల్లితండ్రులు వచ్చి పికప్ చేసుకుంటారని ఫ్రెండ్ ఇంట్లోనే వుండి పోయింది. కొత్త కారు కొన్న మోజులో భార్యను కొడుకును తీసుకొని తన వంటి మరికొంతమంది హై సొసైటీ ఫ్రెండ్స్ తో పార్టీ అన్న పేరుతో గోవా బీచ్ కెళ్ళాడు.

ఆ లెవెల్ పార్టీ ఎట్లా వుంటుందో వూహించవచ్చు! పార్టీ మత్తులోనే ఫ్రెండ్స్ వద్దని వారిస్తున్నా వినకుండా కుసుమ ఒక్కతే వుండిపోతుందని కార్ డ్రైవ్ చేసుకుంటూ అర్ధరాత్రి బయలు దేరాడు. జరగకూడని అనర్థం జరిగిపోయి, అందరూ అక్కడికక్కడే మరణించారు.

కుసుమ తాతగారు, బామ్మగారు చిన్నకొడుకు వద్ద వుంటారు. కబురు వినగానే ఆయన కొడుకును తీసుకొని హుటాహుటిన బొంబాయి వెళ్ళారు. పాపం తల్లి తండ్రి అన్నను పోగొట్టుకున్న అభాగ్యురాలు ఇరుగుపొరుగు పోషణలో ఒంటరిగా వుండిపోయింది. ఏం జరిగిందో ఎవరూ చెప్పటం లేదు. ఏమీ అర్థం కావటంలేదు. డెడ్ బాడీస్ హాస్పిటల్ లోనే వుంచారు.

తాతగారు చిన్నాన్నా వచ్చి ఫార్మాలిటీస్ అన్ని పూర్తి చేసి మనుమరాలిని తీసుకొని విమానంలో హైద్రాబాదు బయలుదేరారు.

"తాతగారూ అమ్మ నాన్న అన్న ఏరి?" అన్న ప్రశ్నకు ఎవరూ సరైన సమాధానం చెప్పకుండా దుఃఖాన్ని దిగమింగుకుంటూ ఏదో చెప్పేస్తూ దాటేసారు.

ఇల్లు చేరిన తరువాత బామ్మగారు "అయ్యో నా తల్లీ ఒక్కసారి తల్లి తండ్రులను పోగొట్టుకొని అనాధవైపోయినావా!" అంటూ ఒక్కసారి భోరుమనేటప్పటికి అసలైన మృత్యువాతావరణం చోటు చేసుకున్నది. బంధువులందరూ ఒకరొకరుగా రావటం ఏడవటమేకాక కుసుమ అనాధ అయిందని సానుభూతి తెలపటం, ఈ ప్రహసనం నెలరోజులు జరగటంతో, కుసుమ తను అనాధనని లోకంలో ఎవరు లేరని వున్న వారందరూ బంధువులే కాని నా అన్న వారు కారన్న భావన మనసులో నాటుకు పోయింది. దానికి తోడు చిన్నాన్న పిల్లలు మాటిమాటికి

తనున్న గదిలోకి తొంగి చూస్తూ దూరం దూరంగా వెళ్ళటం. వీటన్నిటితో ఆమె ఒక ఇన్స్టావర్డ్ గా మారిపోయింది.

ఆ ఫీలింగ్ నుండి బయటకు తేవటానికి కుటుంబ సభ్యులు ఎంతగానో ప్రయత్నించారు. కాని సాధ్యం కాలేదు. ఈ లోపల ఎండాకాలం సెలవులు ముగియటం స్కూళ్ళు తెరవటం జరిగింది. కుసుమ చిన్నాన్న చాల ఆలోచించాడు. ఆమె బొంబాయిలో చదువుకున్నది. తెలుగు మాట్లాడటమే కాని రాయటం చదవటం అంతబాగా రాదు.

అందుచేత ఏ స్కూల్లో చేర్చాలన్నాఅదొక సమస్య అయి కూర్చున్నది.

ఈ స్కూల్ మానేజిమెంట్ మెంబర్ ఆయనకు పరిచితుడు. ఆయనతో ప్రత్యేకంగా మాట్లాడి ఇంటి వద్ద ట్యూషన్ పెట్టి తెలుగు నేర్పించేందుకు ఏర్పాటు చేసేటట్టు అప్పటికి కూడా అందుకోలేకపోతే అప్పుడు వేరే ఏర్పాటు చూద్దాము అన్న ఒప్పందం మీద ఎడ్మిషన్ ఇప్పించారు.

అసలే డిప్రెషన్ లో వున్న కుసుమ ఈ తెలుగు సబ్జెక్ట్ మూలకంగా ఇంకా లోలోపలికి కుంచించుకు పోసాగింది.

ఆమెను చూడగానే పూర్ణిమ లేచి దగ్గరకు వెళ్ళి, "హాయ్ నీ పేరు కుసుమ కదా! మేము కూడా మీ క్లాస్ నాపేరు పూర్ణిమ." అని ఆమె చదువుతున్న పుస్తకంలోకి తొంగి చూసింది. అది చిన్నచిన్న పదాలు మాటలు వున్న తెలుగువాచకం. "ఇదేంటి చిన్న క్లాసుల పుస్తకం చదువుతున్నావు?" ఆశ్చర్యంగా అడిగింది.

"నేను బొంబాయి నుండి వచ్చాను. నాకు తెలుగు చదవటం రాయటం బాగా రాదు. క్వార్టర్లీ ఎగ్జాంస్ లోగా చదవటం రాయటం రాకపోతే ఎడ్మిషన్ కాన్సిల్ అయిపోతుంది. ఇంటి వద్ద మాతాతగారు ట్యూషన్ మాష్టరు నేర్పిస్తున్నారు. నేనుకూడా ఫ్రీ టైం దొరికినప్పుడల్లా ప్రాక్టీస్ చేస్తూ వున్నాను."

ఆ మాటలు విన్న పూర్ణిమకు ఇంకా జాలి ఎక్కువయింది.

"ఒక్కదానివే ఎందుకు? మేము కూడా నీకు హెల్ప్ చేస్తాము. రా. ఇంకా ఇద్దరు మన క్లాస్ మేట్స్ అక్కడ కూర్చున్నారు పరిచయం చేస్తాను." అంటూ చేయి పట్టుకొని తీసుకెళ్ళింది. ఒకరినొకరికి పరిచయం చేసింది.

చాల మొహమాటంగా వాళ్ళు ముగ్గురు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పింది. సాధ్యమైనంత వరకు పర్సనల్ విషయాలు అడగకుండా జాగ్రత్త పడ్డారు ముగ్గురు కూడా. ఆ పాటికే కుసుమ తాతగారి ప్రయత్నం వల్లనేకాని స్వయం కృషి పట్టుదల వల్లనే కాని అక్షరాలు గుణింతాలు నేర్చేసుకుంది. ఇంకా బాగా వత్తులు ప్రాక్టీసు కావలసి వుంది.

ఆ సంగతి తెలిసిన పూర్ణిమ, "నువ్వు వారికే అట్లా వాచకం చదివే కన్నా, ఇదిగో ఈ చందమామ కథలు చదవటం అలవాటు చేసుకో. ఇంకా తొందరగా వస్తుంది." అని సలహా ఇచ్చి, "మేము రోజూ లైబ్రరీలో ఇక్కడే కూర్చొని చదువుకుంటూ వుంటాము. నువ్వు కూడా మాతో జాయిన్ అవు. నీకేమైనా అర్థం కాని పదాలుంటే మేము సహాయం చేస్తాము." అంటూ ధైర్యం చెప్పింది.

ఆ నాటి నుండి మిత్రత్రయం మిత్రచతుష్టయంగా మారారు. క్లాసు రూంలో వెనక ఏదో మూలన ఒంటరిగా కూర్చునే కుసుమను టీచర్ అనుమతితో తమ మధ్య చేర్చుకున్నారు.

వాళ్ళ ఫ్రెండ్షిప్ తో కుసుమలో కొంత మార్పు రాసాగింది. ఆమె చిన్నాన్న తాతగారు రెగ్యులర్ గా టీచర్ల ద్వారా ఆమె అభివృద్ధి గురించి తెలుసుకుంటూ వుండేవారు. అట్లా ఆ స్నేహితురాళ్ళ గురించి కూడా తెలిసింది.

ఒకనాడు చిన్నాన్న వాళ్ళు వున్న దగ్గరకు వచ్చారు. ఆయనను చూడగానే కుసుమ "ఏంటి చిన్నాన్నా ఇట్లా వచ్చావు?" అంటూ

సంబరంగా అడిగింది. ఆమెను ఆ విధంగా ఆనందంగా చూసేటప్పటికి ఆయనకు కళ్ళు చెమర్చాయి. "ఏంలేదమ్మా, ఇటుగా వెళ్ళుతున్నాను. అట్లాగే స్కూల్ లో నిన్ను చూద్దామనిపించి ఇటు వచ్చాను. వీళ్ళు నీ ఫ్రెండ్స్? నాకు పరిచయం చేయవా?" అంటూ ఆప్యాయంగా అడిగాడు.

"ఓ అయామ్ సారీ చిన్నాన్నా. వీళ్ళు ముగ్గురు నాబెస్ట్ ఫ్రెండ్స్. నాకు తెలుగు నేర్చుకోవటంలో ఎంతో హెల్ప్ చేస్తున్నారు." అంటూ పేరుపేరునా పరిచయం చేసింది.

"చాలా సంతోషమమ్మా. నీకు ఇంతమంచి ఫ్రెండ్స్ దొరికారు కదా! వాళ్ళను ఒకసారైనా మన ఇంటికి ఇన్వైట్ చేసావా?" అంటూ,

"అమ్మాయిలూ ఈ నాటి నుండి మీరు మా కుసుమకే కాదు మా ఫామిలీకి కూడా ఫ్రెండ్స్. ఈ శుభ సందర్భంగా మీరందరూ ఈ ఆదివారం మా ఇంటికి భోజనాలకు రావాలి." అంటూ ఆప్యాయంగా పిలిచారు.

ముగ్గురూ ఒకరి మొహాలు ఒకరు చూసుకున్నారు. కళ్ళతోనే సైగలు చేసుకున్నారు.

"ఓకే. మీరు కుసుమకే కాదు ఈ వాళ్ళి నుండి మాకు కూడా చిన్నాన్నే. అయితే భోజనానికి రావాలంటే ముందుగా మేము ఇళ్ళల్లో పర్మిషన్ తీసుకోవాలి కదా! కనుక ఈ రోజు ఇంట్లో చెప్పి వాళ్ళు సరే అంటే మేము కూడా సరే." చురుగ్గా సమాధానంచెప్పిన తరుణిని చూస్తే ఆయనకు బహు ముచ్చటగా అనిపించింది. వీళ్ళ సహవాసంలో కుసుమ అనుకున్నదానికన్నా తొందరగానే మామూలు మనిషి అవుతుందన్న నమ్మకం కలిగింది.

"అరె తర్ని పున్నిమ! కుస్మకు లెక్క జర నాకుభీ తెల్లు లెసన్స్ సంజాయిించ రాదువే. క్లాస్ గా టీచర్ చెప్పెడ్డి అర్తమైతలే" ఆ బాష విన్న నలుగురు పులిక్కి పడి ఒక్క సారె తలలెత్తి చూసారు.

ఎదురుగా క్లాస్మేట్ లూసి. స్కూల్ సింగింగ్ టీం కు లీడర్. స్కూల్లో ఏ కార్యక్రమమైనా ప్రార్థనా గీతం, ఇతర పాటల కార్యక్రమాలు ఏమున్నా లూసీ ముందర వుండవలసిందే. ప్రతి సంవత్సరం స్కూల్లో జరిగే పాటల పోటీలో ఆమెకే ఫస్ట్ ప్లేజ్. ఇంటర్ స్కూల్ పోటీలలో కూడా లూసీ మూలకంగా ఆ స్కూల్ కే ప్లేజ్ లన్ని వస్తూ వుంటాయి.

లూసీ అనగానే ఓ ఆ పాటల అమ్మాయా అంటారు. కాని చదువులో మటుకు శుద్ధ మొద్దు. ఏదో బొటాబొటీ మార్కులతో లాక్కొస్తూ తెలుగులో ఏదో టీచర్ల దయాదాక్షిణ్యాలమీద నెట్టుకొస్తుంటుంది.

"అరె లూసీ ముందుగాల మా పేర్లు మంచిగ అనెడిది నేర్వవే. అయినంక లెసన్ ముచ్చట చూద్దం." అదే తీరుగా సమాధానం చెప్పిన పూర్ణిమ మాటలకు తక్కిన ముగ్గురు ఫక్కున నవ్వేసారు.

"మా ఇండ్లల గిట్లనె అంటం. మీ ఆండ్రోల్ల లెక్క మాట మాకు రాదు." లూసీకి ఉడుకుమోతనం వచ్చి మూతి ముడుచుకుంది.

"అది కాదు లూసీ, ఉచ్చారణ సరిగ్గా లేకపోతే రాతలో కూడా బోలెడు తప్పులు దొర్లుతాయి. అందుకనే తరుణి అట్లా నిన్నుఎగతాళి చేసింది. నువ్వు అంతకే అంత ఫీల్స్ పోతే ఎట్లా?" అనునయించింది పూర్ణిమ.

"అంతే కాని నిన్ను ఆంధ్రావాళ్ళలాగా మాట్లాడమనలేదు. ఆంధ్రా వాళ్ళంటే ఎవరు? ఒక్కొక్క ప్రాంతానికి ఒక్కొక్కరకం యాస వుంటుంది. అదివేరే భాష కాదు. యాస మాత్రమే. దానినే మాండలికం అంటారు.

మన తరుణిని చూడు. అది టిప్పికల్ గోదావరి ప్రాంతం. వాళ్ళ ఇళ్ళల్లో కూడా ఒక రకంగా దీర్ఘాలు తీస్తూనే మాట్లాడుతారు. కొన్ని పదాలైతే మాకు కూడా అర్థం కాదు.

నాకు వాళ్ళింట్లో వాడే పదాలు కొత్తగా వుండేవి. మేమేమో గుంటూరు ప్రాంతం వాళ్ళము. మాది ఇంకొంచం బేధం. కుసుమ దైతే మరీనూ. వాళ్ళ తాతగారు నెల్లూరు నుంచి వచ్చారు. అక్కడ దాదాపు తమిళులు మాట్లాడినట్టే వినిపిస్తుంది. మొదట్లో నైతే కుసుమ ఇంటికి

వెళ్ళినప్పుడు వాళ్ళు తమిళం మాట్లాడుతున్నారో తెలుగు మాట్లాడుతున్నారో తెలిసేదే కాదు. రేణుక కర్నూలు. అక్కడకొద్దిగా కన్నడ ప్రభావం వుంటుంది.

కాని లూసి చూసావా, మేమందరమూ వేరేవేరే ప్రాంతాల నుండి వచ్చినా ఇళ్ళల్లో ఆ యాసతోనే మాట్లాడినా స్కూల్ కొచ్చేటప్పటికి ఒకే విధంగా మాట్లాడుతామా లేదా? అంత మాత్రాన ఆంధ్రా వాళ్ళు తెలంగాణా వాళ్ళు రాయలసీమ వాళ్ళు అన్న బేధం వుండకూడదు తెలుసా?

ఇప్పుడు మా పేరే తీసుకో. నువ్వన్నట్టే తర్ని అనటానికి తరుణి అనటానికి తేడా లేదా? నా పేరు పున్నిమ కాదు. పూర్ణిమ. నువ్వు ఎట్లా రాస్తావో అట్లాగే పలకాలి. అట్లా కాకుండా నువ్వు తప్పుగా పలుకుతూవున్నావనుకో రేపు పరిక్షలోకూడా అదే విధంగా రాసే ప్రమాదం వుంది. అందుకనే చెప్పుతున్నాము. అంతే కాని నిన్ను ఎగతాళి చేయటానికి కాదు."

"అవును లూసీ, పూర్ణిమ ఒక్క తెలుగులోనే ఇన్ని బేధాలు వున్నాయని చెప్పింది కదా! అన్నే బేధాలు హిందీలో కూడా వుంటాయి. నేను మొదట్లో బాంబే నుండి వచ్చినప్పుడు ఇక్కడ భాష గమ్యత్తుగా వుండేది. మేము నార్త్ ఇండియాలో అన్ని ప్లేసెస్ చూసాము. అందరూ హిందీ భాషే మాట్లాడుతారు కాని ఒకప్రాంతంలో వున్నట్టు ఇంకో ప్రాంతంలో వుండదు తెలుసా! కాకపోతే అందరికీ అర్థమయ్యేలాగా అఫిషియల్ గా ఒక రకపు భాషే వాడుతారు. అదే నేషనల్ న్యూస్ పేపర్లలోనూ పార్లమెంట్లోనూ చివరకు సినిమాలలోనూ వుంటుంది." కుసుమకూడా తన అభిప్రాయం తెలిపింది.

లూసి కొంత సమాధానపడింది. "అవ్. యశోద తిరుమలరెడ్డి తెల్సా, ఒకపాలి ఆమె ప్రోగ్రాం ఐతే అమ్మ నాయ్నతోని నేను కూడ వెళ్ళుంటి. బయట మావోళ్ళ లెక్క మంచి తెలంగాన మాటాడెటామె స్టేజి పైకెల్లెతలికి మీలెక్క ఆంధ్ర బాస మాట్లాడింది."

"మరి అదే ఆమె గొప్పతనం. మా కజిన్ కోరీ విమెన్స్ కాలేజీలో చదువుతుంది. యశోద మాడం గురించి తను కూడా అదే చెప్పుతుంది. క్లాసులో వున్నంతసేపు మాట్లాడే భాష బయట కొలీగ్స్ తో మాట్లాడే భాష వింటే, ఈవిడేనా అంత గొప్పగా సాహిత్యం గురించి లెక్చర్ ఇచ్చింది అని అనుమానం వస్తుందిట."

"ఆవిడ ఎంత గొప్ప సాహిత్యవేత్త కదా! అంతే ప్రాంతాభిమానం కూడా వుంది. అదే ఆవిడలో వున్న గొప్పతనం. అందరికీ వుండ వలసిన ముఖ్యమైన లక్షణం కూడా. కొందరైతే వేరే స్టేట్ వెళ్ళిరాగానే, తెలుగే రానట్టు స్టైల్ కొడుతూ వుంటారు.

"అవ్ పూ..ర్..ణిమ, సరిగ్గ అన్ననా, మీకు గిసొంటి ముచ్చట్లు ఎట్లు తెలుస్తయే."

"ఎట్లనా, మా ఇంట్ల మా అమ్మ నాయ్న చిన్నమ్మలు చిన్నాయ్నలు మంచిమంచి బుక్స్ చదువ్తయే. ఇంక మా నాయ్న దోస్తులు వస్తరు. ఇసొంటి ఇసయాలు మాటముచ్చట్లు చేస్తరు. గయన్ని ఇంట కన్న నాక్కూడ ఎర్కయితయి. ఏయ్ లూసీ నేను సరిగ్గా చెప్పానా?" అందరూ చప్పట్లు కొట్టారు. "నేను కావాలంటే ఏ ప్రాంతపు యాసనైనా ఇమిటేట్ చెయ్యకలను తెలుసా." అంటూ భుజంమీద చేయి పెట్టుకొని కాలర్ ఎత్తినట్టు నటించింది.

"అమ్మయ్య, ఈవాణ్ణికి కావల్సినంత భాషా శాస్త్రం మీద చర్చ సాగింది. ఇంతటితో ఈ నాటి కార్యక్రమం సమాప్తం. తిరిగి వీలును బట్టి కొనసాగించగలవారము." అంటూ పూర్ణిమ అనగానే అందరూ లేచారు.

అట్లా లూసీ కూడా కుసుమతో పాటు తెలుగు పాఠాలే కాక లెక్కలు కూడా నేర్చుకోసాగింది.

అది చూసిన హెడ్మిస్ట్రెస్ సంతోషించింది. "లూసీ ఇప్పటికీ నీకు మంచి కంపెనీ దొరికింది. ఇకనైనా మంచిగా చదువు. మీ అమ్మనాన్న ప్రతి ఆదివారం చర్చికొచ్చినప్పుడు నీ గురించే దిగులు పడుతూంటారు."

దసరా సెలవులు వచ్చేముందరనే క్వార్టర్ల పరిక్షలు అయిపోవటం రిపోర్ట్ కార్డులు ఇవ్వటం కూడా జరిగిపోయింది. కుసుమ పర్సాన్లెస్ చూసిన టీచర్ వాళ్ళ చిన్నాన్నను పిలిపించి, "ఇప్పటికైతే ఫరవాలేదు. కాని ఇంకా చాలా శ్రమ పడాలి. హాఫ్ ఇయర్లో కూడా మానేజి చేయవచ్చు. కాని ఏన్యువల్ ఎగ్జామ్స్ అందరితోపాటు ఎక్సాంకు ఎపియర్ అవాలి. మరి ఎట్లా చేస్తారో ఏమో." అంటూ వార్నింగ్ ఇచ్చింది.

దాంతో ఫ్రెండ్స్ అందరూ కలిసి యుద్ధప్రాతిపదికమీద కుసుమకు తెలుగు నేర్పించే పని మీద పడ్డారు.

తరుణి ఇల్లు చాల పెద్దది. ఆమెకంటూ ప్రత్యేకమైన గది, స్టడీ రూం కూడా వున్నాయి.

"నాన్నగారూ, మీకభ్యంతరం లేకపోతే కుసుమను ఈ దసరా సెలవులలో మనింటికి తీసుకొస్తాను. నేను పూర్ణిమ కుసుమ కలిసి కంబైన్డ్ స్టడీస్ చేద్దామనుకుంటున్నాము. అట్లా అయితే ఒకరు ఫూర్ గా వున్నసబ్జెక్ట్ లో ఇంకొకరి హెల్ప్ తీసుకోవచ్చు."

"నాకేమీ అభ్యంతరం లేదమ్మా. కాకపోతే తల్లి తండ్రిని పోగొట్టుకున్న పిల్ల కదా వాళ్ళ వాళ్ళ కోసం బెంగ పడుతుందేమో. వాళ్ళ తాతగారు చిన్నాన్నలు ఒప్పుకుంటే అట్లాగే కానీయి."

"తను బెంగ పడుతుందన్న అనుమానమే మీకక్కర లేదు నాన్నగారు. ఇంట్లో కన్నా మా దగ్గరే చాలా ఫ్రీగా వుంటుంది."

ఆ మాట ముమ్మాటికి నిజమే. స్కూల్లో వున్నంతసేపూ బాగానే వుంటుంది. ఇంటికెళ్ళంగానే షెల్ లోకి వెళ్ళిపోయిన సత్తగుల్లలాగా అయిపోతుంది. చిన్నాన్నల పిల్లలు అమ్మ నాన్న అంటూ తిరుగుతూ వుంటే తన మీద తనకే జాలి వేస్తూ వుంటుంది. ఇంట్లో అందరూ కుసుమను ఎంతో ప్రేమగా గారాబంగా చూసుకుంటారు. అదంతా తన మీద జాలితో అట్లా చేస్తున్నారని అనుకుంటూ వాళ్ళ సానుభూతి తనకు అవసరం లేదన్నట్టు ప్రవర్తిస్తూ వుంటుంది. ఒక్కొక్కసారి మరీ రూడ్ గా మాట్లాడుతుంటుంది.

ఇంట్లో పెద్దవాళ్ళు ఆమె గురించే కొంత దిగులు పడుతూంటారు. అటువంటి సమయంలో తరుణి ప్రతిపాదన అందరికీ ఆనందం కలిగించినా అట్లా పంపిస్తే బాగుండదేమోనన్న అనుమానం వెలిబుచ్చారు. కాని ఫ్రెండ్స్ అందరూ రెకమెండ్ చేసేటప్పటికి ఒప్పుకోక తప్పలేదు.

ఎటువంటి డిస్టర్బెన్స్ లేకుండా దసరా సెలవలన్ని కూడా సద్వియోగం చేసుకున్నారు. అడపా తడపా రేణుక కూడా వచ్చేది. కాని ఆమె ధ్యాస అంతా సైన్స్ సబ్జెక్ట్స్ మీదే వుండటంతో వాటి మీదే కాన్సన్ట్రేట్ చేసేది.

మరుసటి సంవత్సరం వాళ్ళ లైఫ్ లో చాల ముఖ్యమైనది. వాళ్ళ భవిష్యత్తు చదువంతా దాని మీదనే ఆధారం. పదవ తరగతిలో తీసుకొనే ఆప్షన్స్ ముందుముందు ఏం చదవాలో నిర్ణయించబోతుంది. అందుకే అందరూ దాని కోసం ఇప్పటి నుండే మెంటల్గా ప్రిపేర్ అవుతున్నారు.

రేణుక కైతే ఏ సమస్య లేదు. బై పి సి తీసుకుంటుంది. అట్లాగే కుసుమ మాథ్స్ తీసుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నది. ఎటు తిరిగి పూర్ణిమ తరుణి ఇంకా ఏమీ తేల్చుకోలేకపోతున్నారు. పూర్ణిమకు సాహిత్యమంటే అభిమానం. తరుణికి వ్యాపారవేత్త అవుదామని కోరిక. కాని దానికి పన్నెండవ తరగతి అయిన తరువాతే అవకాశం. ఇప్పుడు తొమ్మిదవ తరగతిలో వచ్చే మార్కుల బట్టి సైన్స్ తీసుకోవాలా మాథ్స్ తీసుకోవాలా అనేది నిర్ణయించుకోవాలని అనుకున్నారు. అందుకనే అన్ని సబ్జెక్ట్స్ మీద ధ్యాస పెట్టి మరీ చదువుతున్నారు.

"ఏమర్రా! మీ చదువులలో పడి నాయనమ్మ చేతి ముద్దలు మర్చిపోయినట్టున్నారే?" ఒకరోజు ముగ్గురూ మధ్యాహ్నం గదిలో విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నప్పుడు వచ్చింది జానకమ్మ.

"అయ్యో నాయనమ్మా! ఇదిగో ఈ రోజే మీ చేతి ముద్దలకోసం వస్తున్నాము. అసలే ఆకలేస్తోంది. అమ్మను ఏదైనా టిఫిన్ చేయమని అడగబోతున్నాను. పదండే. ముద్దలు తిని వద్దాము. అవును నాయనమ్మా, చిన్నచిన్న చింతకాయల పచ్చడి చేసారట కదా, ఆ అన్నం కావాలి."

అంటూ చెంగున లేచింది తరుణి.

ముద్దులు తినటం ఏమిటో కుసుమకు అర్థం కాలేదు. అయినా చూద్దామని తను కూడా వాళ్ళ వెంబడే వెళ్ళింది.

యథాప్రకారం బేసిన్ లో అన్నం పెట్టుకొని ఆమె కూర్చోని పిల్లల కోసం ఎదురు చూస్తున్నది. తతిమ్మా పిల్లలందరూ తిని వెళ్ళిపోయినట్టున్నారు. వీళ్ళ ముగ్గురికే కలుపుతోంది.

"అదేంటి నాయనమ్మా, చింతకాయ పచ్చడి కలపకుండా కూర కలుపుతున్నారు."

"పిచ్చిపిల్లా ఇప్పుడు వచ్చే వామనగాయల పచ్చడి తింటే జలుబు చేస్తుందే. అందుకే మొదట కూరముద్ద తినండి తరువాత పాత చింతకాయ తిందురుగాని."

తరుణి కొంత సేపు పచ్చడి లేదని గారాలు పోయి కాస్తేపు బ్రతిమిలాడించుకొని కూర్చున్నది.

ఈ వేషాలన్నీ పూర్ణిమ నవ్వుతూ చూస్తుంటే కుసుమకు ఆశ్చర్యంగా వుంది. ఆ బేసిన్ లో అన్నం కలపిపెట్టటం ఏంటి? ఫ్రెండ్ నాయనమ్మ దగ్గర తరుణి గారాలు పోవటం ఏంటి?

"రావే కుసుమా, అట్లాగే నిలబడ్డావే?" చేయిపట్టుకొని లాగింది తరుణి.

"వద్దు తరుణీ నాకు ఆకలిగా లేదు. మీరు తినండి."

"అదంతా జాస్తానై. నాయనమ్మ చేతిలో ముద్దులు తింటుంటే నీ ఆకలి ఎట్లా పెరిగిపోతుందో నువ్వే చూద్దువు గాని."

"రామ్మా కుసుమా. ఇది కూడా నీ ఇల్లే. నేను కూడా మీ నాయనమ్మ లాగానే. తెలిసిందా. భోజనం దగ్గర మొహమాట పడకూడదు." ఆ సమయానికే రేణుక కూడా వచ్చింది. "ఇంకేం అదిగో రేణుక కూడా వచ్చింది. రామ్మా."

"ఓ, గోరుచిక్కుడు కాయ కూరా? నాకెంతో ఇష్టం." అన్నది తరుణి.

"అదేంటే ఇది మటక్కాయలకూర కదా? గోరు చిక్కుడు కాయంటావేంటి?"

రేణుక మాటలకు పూర్ణిమ పిన్నిసునంద సమాధానం చెప్పింది. "కడప కర్నూలు ప్రాంతంలో గోరు చిక్కుడు కాయలను మటక్కాయలు అంటారు. ఇక్కడేమో గోకర కాయలు అంటారు. ఒక్కొక్క ప్రాంతంలో ఒక్కొక్క పేరు."

"అవును పిన్ని. మనము గోంగూర అనే దాన్ని ఇక్కడి వాళ్ళు పుంటికూర అంటారు. వీళ్ళేమో పుల్లకూర అంటారు కదే!"

"ఆ మధ్య గుంటూరు తప్ప వేరే ప్రదేశం తెలియని మా మామయ్య కూతురు వచ్చింది. భోజనాలు చేస్తూ మేము అమ్మా ఆలు కూర వెయ్యి అంటే తను కూడా తింటూ ఇదేంటో అచ్చంగా మా బంగళాదుంపల కూరలాగా వుందే అంటే మేమంతా పడిపడి నవ్వాము."

"ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం గుర్తుకొస్తుందమ్మా. డాక్టర్ యశోదా రెడ్డి గారికి ప్రాంతీయ అభిమానం మెండు. ఒకసారి సాహిత్యసభలో మహా పండితుడు ఒకాయన తెలంగాణా వాళ్ళు పుంటికూరపుంటికూర అంటే మాకు పుండు గుర్తుకొస్తుంది అన్నాడట. వెంటనే దానికి ఆవిడ మీరు గోంగూర గోంగూర అంటుంటే మాకు గొంగళి పురుగులు గుర్తుకొస్తాయి అని సమాధానం చెప్పిందట. అట్లా వుండాలి. అయినా ఒకరి భాషను యాసను మరొకరు గౌరవించాలి కాని ఎగతాళి చేయకూడదు కదా!"

నలుగురూ మొహాలు చూసుకొని నవ్వుటం మొదలెట్టారు. పిన్నికి అర్థం కాలేదు. "ఏమ్మా, నేనన్న దాంట్లో ఏమైనా తప్పుందా?"

"సారీ పిన్ని. నిన్ను చూసి కాదు నవ్వింది. మా మధ్య కూడా ఇటువంటి డిస్కషనే వచ్చింది అది గుర్తుకొచ్చి నవ్వుతున్నాము అంతే."

"వద్దులే తల్లి ఈ భాషా శాస్త్రం మీద చర్చ వచ్చిందంటే మన పూర్ణిమకు ఒళ్ళు పై తెలియదు. ఇంక పిన్ని కూడా చేరిందంటే అంతే సంగతులు." అట్లా అందరూ సరదాగా ఏ ఏ ప్రాంతంలో ఏ కూరను ఏమంటారో చెప్పుకుంటూ నాయనమ్మ పెడుతున్న ముద్దులు తిని లేచారు.

"అమ్మదూ తరుణీ ఈ రోజు ప్రేమాలయం వెళ్ళొద్దాం. నువ్వు కలెక్ట్ చేసినవన్ని తీసిపెట్టుకో. అట్లాగే పండగ వస్తున్నది కదా యాదిని ఇంటికి తీసుకొద్దాం."

"అట్లాగే నాన్నా, పూర్ణిమ కూడా తీసిపెడతానంది. అవి కూడా తీసుకొస్తాను. పూర్ణిమను కుసుమను కూడా తయారవమంటాను."

"ఏయ్ లేవండే. నాన్న ఈ రోజు మనల్ని ప్రేమాలయానికి తీసుకెళ్తామంటున్నారు."

ప్రేమాలయం అంటే ఏదో సినిమా పేరో థియేటర్ పేరో అనుకుంటూ కుసుమ కూడా అందరితోపాటే బయల్దేరింది. ఆ పాటికే వాళ్ళ ఫామిలీలతో పాటు సినిమాలకు పార్కులకు వెళ్ళి రావటం అలవాటయింది. అందుకే వెంటనే తయారయింది

తీరా వెళ్ళి చూస్తే అది ఒక ఆశ్రమం. అయిదేళ్ళనుండి పద్దెనిమిది సంవత్సరాల వరకు అమ్మాయిలు వున్నారు.

వార్డెన్ ఆఫీసులో కూర్చున్నారు. ఆయన ఎంతో ఆదరంగా వారిని ఆహ్వానించాడు.

డ్రైవర్ కారులోంచి ఒక పెద్ద సంచి తీసుకొని వచ్చి ఒక వారగా పెట్టాడు.

"సార్, కొన్ని బట్టలు పుస్తకాలు పండ్లు వున్నాయి. అమ్మాయిలకు డిస్టిబ్యూట్ చేయండి. దసరా పండగకు యాదిని మాతో తీసుకెళ్ళటానికి అనుమతి ఇవ్వగలరా?" తరుణి నాన్నగారు ఎంతో వినయంగా అడిగారు.

"అయ్యో ఎంత మాట? తప్పక తీసుకెళ్ళండి బాబుగారూ. వాళ్ళకు కూడా దసరా సెలవలే. పండగ మరుసటి రోజే స్కూళ్ళు తెరుస్తారు. కాబట్టి పండగ నాడు చీకటిపడే లోపలే తిప్పి పంపిస్తే బాగుంటుంది."

అక్కడే పని చేసుకుంటున్న ఒక పాపను యాదిని పిలుచుకు రమ్మని ఆదేశించాడు.

పదహారేళ్ళ అమ్మాయి వచ్చింది. శుభ్రంగా తలదువ్వుకొని, వుతికిన బట్టలు కట్టుకొని తయారయి వుంది.

గదిలో వున్న అతిథులను చూసి ఆమె ముఖం వికసించింది. "నమస్కారం బాబుగారూ, తరుణీ బాగున్నావా? ఓ పూర్ణిమ కూడా వచ్చిందే!" అంటూ అందరిని ఉచిత రీతిలో పలుకరించి, "ఈ అమ్మాయిని నేనెప్పుడూ చూడలేదే కొత్త ఫ్రెండా?" అంటూ కుసుమ గురించి విచారించింది.

"అవును యాదీ, ఈమె పేరు కుసుమ. మాఫ్రెండ్. కుసుమా ఈమె యాది." అంటూ ఒకరిని ఒకరికి పరిచయం చేసింది.

కుసుమకు ఏమీ అర్థం కావట్లేదు. ఈ ప్రేమాలయం అనే ఆశ్రమం ఏంటి? ఈ యాది ఎవరు? చూడటానికి సాదాసీదాగా సామాన్యంగా వుంది. తరువాత అడగ వచ్చని ఏమీ ప్రశ్నలు వేయకుండా యాదిని చూసి చిరునవ్వు నవ్వి వూరుకుంది.

వార్డెన్ గారు చెప్పగానే యాది వెళ్ళి తన బట్టల సంచి తీసుకొని వచ్చింది.

అందరూ కార్లో బయలుదేరారు. "ఏమ్మా యాదీ, చదువు బాగా సాగుతున్నదా?"

"బాగుంది బాబుగారూ. టైప్ ఇన్స్టిట్యూట్ కు కూడా పంపిస్తున్నారు. అది కూడా బాగా ప్రాక్టీస్ చేస్తున్నాను."

"వేరీ గుడ్. టైప్ తో పాటు షార్ట్ హాండ్ కూడా వుంటుందే! అది కూడా నేర్చుకో. పదవ తరగతి అయిపోగానే ఎక్కడైనా స్టెనోగ్రాఫర్ వుద్యోగంలో పెడతాను."

"అట్లాగే బాబుగారు."

ఇల్లు చేరిం తర్వాత యాది తన చేతి సంచి తీసుకొని మెట్ల కింద వున్న గది తాళం తెరిచి బాగా అలవాటైన దానిలా చేతి సంచి ఆ గదిలో పెట్టి వంటింట్లో తరుణి అమ్మకు సహాయం చేయసాగింది. అందరి భోజనాలు అయ్యాయి. స్నేహితురాళ్ళు ముగ్గురు తరుణి గదిలో చేరారు.

"తరుణీ ఆ అమ్మాయి ఎవరే? ఆ ప్రేమాలయం ఏమిటి?" అప్పటిదాక ఆపుకున్న కుతూహలం బయటికి వచ్చింది.

"అయ్యో! సారీ కుసుమా అసలు విషయం నీకు చెప్పనే లేదు కదా!

విజయవాడ దగ్గర మావూళ్ళో తాతగారికి పొలాలు వుండేవి. ఆయన పోయిన తరువాత ఆ పొలాలను ఒక రైతు చూసుకొనేవాడు. పాపం అతను చాల మంచి వాడు. ప్రతి సంవత్సరమూ పంటలు రాగానే అన్ని జమా ఖర్చులు లెక్కలు చెప్పేవాడు.

ఆ మధ్య పేపర్లలో చదువేము గుర్తుందా! ప్రతి ఎండాకాలం విజయవాడ ఆ చుట్టుపక్కల గ్రామాలలో అగ్ని ప్రమాదాలు తరుచుగా జరుగుతుండేవి. కొందరేమో అక్కడ ఎండలు ఎక్కువ అందువల్ల అనేవారు. కొందరేమో అదంతా పొలిటికల్ మోటివేటే అనేవారు. కారణాలు ఏవైనా కాని నాలుగేళ్ళ క్రితం అట్లా జరిగిన ప్రమాదంలో యాది తల్లితండ్రులు బంధువులు అందరూ మరణించారు. పాపం దానికి నా అనే వారే లేకుండా పోయినారు. సంగతి తెలిసి నాన్నగారు చూడటానికి వెళ్ళినప్పుడు అది ఒక్కతే ఆ తగలబడ్డ బూడిద దగ్గర కూర్చొని ఏడుస్తూ కనిపించింది. అంతే ఆయన వెంటనే దాన్ని ఇక్కడకు తీసుకొచ్చారు. ఏదైనా దారి చూపించాలని అనుకున్నారు.

నాన్నగారికి చాల స్వచ్ఛంద సంస్థలతో పరిచయాలు వున్నాయి. వాటికి ఆయన ఏటా డొనేషన్ ఇస్తూ వుంటారు. అందులో ప్రేమాలయం ఒకటి. అందులో చేర్చాలని ఐడియా వచ్చింది. అక్కడైతే ఎటాచ్డ్ స్కూల్ కూడా వుంది. వాళ్ళు పదవ తరగతి వరకు ఫ్రీగా చదివిస్తారు. ఫార్మల్ ఎడ్యుకేషనే కాకుండా ఒకేషనల్ కోర్సెస్ కూడా వుంటాయి. అట్లా ఏదో ఒక ట్రైనింగ్ ఇచ్చి వుద్యోగం వచ్చేదాకా చూసుకుంటారు. లేదా పెళ్ళి చేసుకొనేటట్టుయితే చేసి పంపిస్తారు. ఆ ఆశ్రమంలో అందరూ ఇట్లాంటి వాళ్ళేవుంటారు. అక్కడ ఆడపిల్లలకి మాత్రమే చోటు వుంటుంది."

"అంటే అంతా నాలాంటి అనాధలేనన్నమాట."

ఆ పక్క గదిలోనే కూర్చొని అమ్మాయిల మాటలు వింటూ పని చూసుకుంటున్న తరుణి నాన్నగారు అక్కడకు వచ్చారు.

"అమ్మా కుసుమా! మీ తెలుగు పాఠాలలో నేను కూడా పాల్గొన వచ్చా?" నవ్వుతూ అడిగారు.

అదొక జోక్ లాగ అందరూ నవ్వారు.

"అయితే నేను కొన్ని అర్ధాలు అడుగుతాను. మీరు చెప్పాలి." అంటూ కొన్ని విన్నచిన్న పదాలు వాటి అర్ధాలు వివరాలు అడిగారు. ముగ్గురూ పోటీ పడుతూ సమాధానాలు చెప్పారు. "ఇప్పుడు ఒక ప్రశ్న వేస్తాను. అనాధ అంటే వ్యుత్పత్తి అర్థం ఏమిటి?"

"నా లాగా అమ్మ నాన్నలు లేనివారు." కుసుమ చెప్పింది.

"నేను వుదాహరణ అడగలేదు. వ్యుత్పత్తి అర్థం అడుగుతున్నాను. నువ్వే చెప్పు కుసుమా."

"ఊ.....ఊ....." అలోచించింది. "ఆ. అనాధ అంటే నాథుడు లేనివారు. కరెక్టేనా అంకుల్?" హుషారుగా చెప్పింది.

"వెరీ గుడ్. కరెక్ట్ గా చెప్పావు. తెలుగులో వ్యుత్పత్తి అర్ధాలు చెప్పేదాకా వచ్చావంటే తరుణి పూర్ణిమ సక్సెస్ అయినట్టే. ఇప్పుడు చెప్పు. నాథుడు అంటే ఎవరు? అమ్మదూ మన దగ్గర బ్రౌణ్య నిఘంటువు వుంది కదా ఒకసారి తీసుకొని రారా."

"ఆ. ఇదిగో కుసుమా నాథుడు అంటే అర్థం ఏంటో చూడు." తరుణి షెల్ఫ్ లో నుండి తీసిన నిఘంటువు కుసుమ చేతిలో పెట్టాడు.

కుసుమకు అంకుల్ కూడా తమతో కలిసి కూర్చుంటే సరదాగా వుంది.

"ఆ దొరికింది అంకుల్. నాథుడు అంటే, ఎ లార్డ్, కింగ్ రాజు. అంకుల్ ఇందులో ఇవ్వలేదు కాని నాథుడు అంటే ఈశ్వరుడు అని కూడా అర్థం వుంది కదా."

"అవునమ్మా సరిగ్గ చెప్పావు. అంటే కాపాడే వాడు. ఇందులో చూడు ప్రొటెక్టర్ అని కూడా ఇచ్చారు."

"అవునంకుల్."

"అమ్మో! మా కుసుమకు ఎన్ని అర్థాలు తెలిసాయో." అని ఆశ్చర్యం నటించి, "సరే ఈ వేళ్ళికి పాఠాలు చాలు కాస్తేపు కబుర్లు చెప్పుకుందాము. కుసుమా! మీ ఇంట్లో ఎవరెవరుంటారమ్మా?"

"అంకుల్, మీరు చూసారుగా! మా తాతగారు, బామ్మగారు, చిన్నాయనా పిన్ని వాళ్ళ ముగ్గురు పిల్లలు. అంటే నాకు ఇద్దరు చెల్లెళ్ళు ఒక తమ్ముడు వున్నారు."

"వాళ్ళు నిన్ను ఎట్లా చూసుకుంటారమ్మా?"

"మా ఇంట్లో నేనంటే అందరికీ ఎంతో ముద్దు. నాకు ఏం కావాలో నేను అడగక్కర లేకుండానే అన్ని తెచ్చి ఇస్తూ వుంటారు. పిన్ని నాయనమ్మ అయితే మరీనూ. నాకు వద్దన్నా కూర్చున్న చోటికే అన్నం కూడా తెచ్చి పెడుతూ వుంటారు." అమాయకంగా మనసులోని మాట చెప్పింది.

"మరి నువ్వు అనాధవెట్లా అవుతావమ్మా?" ఆయన ప్రశ్నకు ఒక్కసారి వులిక్కి పడింది.

"అవునమ్మా ప్రేమాలయంలో వున్న వాళ్ళకు నీకు పోలికే లేదు. వాళ్ళకు నీకు లాగ వుండేందుకు ఇల్లు లేదు. మంచి చెడు చూసుకునేందుకు నా అన్న వారు లేరు. తినటానికి తిండి కట్టుకోవటానికి బట్ట ఉండటానికి ఇల్లు ఏమీ లేని వాళ్ళు. కొందరైతే చెత్త కుప్పలో దొరికిన వాళ్ళు"

"కుసుమా నువ్వు ఎప్పుడు కూడా అనాధవని అనుకోకూడదు. నీ కోసం పరితపించే నీ వాళ్ళు, నీ మంచి కోరి నీకు కావలసిన సహాయం అందించే మంచి ఫ్రెండ్స్, ఆస్తిపాస్తులు అన్ని వున్నాయి. కేవలం అమ్మ నాన్న లేనంత మాత్రాన అనాధలు కారు.

ఇప్పుడు నన్ను మీ ఆంటీని చూడు మా తల్లితండ్రులు కూడా ముసలితనంతో మరణించారు. అంటే మేము కూడా అనాధలమేనా? మనకు కావలసినది అమ్మ నాన్న మాత్రమే కాదు.

ఇంక నుండి నీ మనసులోంచి నీకు ఎవరూ లేరు అన్న భావన చెరిపేసేయి. నీకు అందరూ వున్నారు అనుకుంటూ సెల్ఫ్ కౌన్సిలింగ్ చేసుకుంటూ వుండు. మనసు ఎంత ప్రశాంతంగా వుంటుందో నీకే తెలుస్తుంది. బాగా పొద్దుపోయింది. ఇంక పడుకోండి. రేపు పొద్దున్నే లేవాలి. దుర్గాష్టమి పూజ కూడా చేసుకోవాలి. " చటుక్కున లేచి కుసుమ తల నిమిరి ఆయన వేరే మాట లేకుండా ఆయన గదిలోనుండి వెళ్ళిపోయారు.

ఆ సంఘటన తాలూకు ప్రభావం నుండి తేరుకోవటానికి కుసుమకు కొంత సమయం పట్టింది.

ఆ రాత్రి కుసుమకు ఆయన మాటలే పదేపదే గుర్తుకు రాసాగాయి.

అనుకోకుండా మరుసటి రోజునే జరిగిన సంఘటనతో కుసుమలో చాల పెద్ద మార్పు వచ్చింది.

పూజ అయిపోయిన తరువాత భోజనాలు చేసి అందరూ ఎవరి పాటికి వాళ్ళు చదువుకుంటూ కూర్చున్నారు. పక్కంటి నుండి ఏదో గొడవవుతున్నట్టుగా వుంది. నాయనమ్మ గొంతుక పెద్దగా వినిపిస్తున్నది.

ఏమిటో చూసాద్దామని లేచి వెళ్ళారు. ఈ లోపే తరుణి అమ్మ సుగుణ, నాన్న శ్రీహరి అక్కడకు చేరారు. యాది కూడా తలుపు చేర వేసి వాళ్ళ వెనకే వచ్చింది.

పన్నెండేళ్ళ అమ్మాయి హాల్లో ఒక పక్కమూలగా ముడుచుకొని కూర్చున్నది. బయట ఒక మగ మనిషి అతని వెనకాల చంకన పిల్లను

ఎత్తుకొని అతని భార్య కాబోలు ఒక ఆదామె నిలబడి వున్నారు. ఇంట్లోని జనాభా అరుగుల మీద నిలబడి కొందరు, పక్కనే మొత్తన కూర్చొని కొందరూ చూస్తూ వింటూ వున్నారు.

"ఓరి దౌర్భాగ్యుడా! నిక్షేపమంటి పిల్లను ఏ స్థితికి తెచ్చారో చూడరా. పిల్ల ముండను చూస్తుంటే నాకే ఏడుపొస్తున్నది. వంటి మీద సందు లేకుండా వాతలు పెట్టారు. మీరసలు మనుష్యులేనా? దానికసలు బుద్ధి జ్ఞానమే లేదు. నీకేం పోయేకాలం వచ్చిందిరా? కన్న తండ్రివి చూస్తూ ఎట్లా వూరుకున్నావురా? పాపం ఎంకటలక్ష్మి చచ్చి ఏ లోకాన వుందో ప్రాణం పోయేదాకా దాని నోటెంబట అమ్మా, నరసి గురించే దిగులుగా వుందమ్మా అన్నది. తలుచుకుంటూ వుంటే కడుపు తరుక్కు పోతుంది. దాని బాగోగులు నేను చూసుకుంటానే అని దాని చేతిలో చేయేసాను. ఇప్పుడు చూడరా దాని ఆత్మ పైలోకాల నుండి చూస్తూ ఎంత క్షోభిస్తున్నదో ఏమో." నాయనమ్మ కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి.

"లేదమ్మగారూ, ఇంకో పాలి అట్లా జరక్కుండా చూసుకుంటాను." చేతులు నలుపుకుంటూ ప్రాధేయపడ్డాడు.

"ఛత్ తప్పుడు ముండాకొడకా. ఈ మాట ఎన్నిసార్లు చెప్తావురా? ఈ పాలి ఈ పాలి అంటూ అది నీ పెళ్ళాం చేతిలోనో దాని అమ్మ చేతిలోనో చచ్చేదాక అట్లాగే అంటూ వుంటావు. ఆ తర్వాత కుయ్యో మొర్రో పిల్ల చచ్చిందంటూ రాగాలు మొదలెడతావు. చాలు చాలు వచ్చిన దారే వెళ్ళు."

"అదేంటమ్మగారూ, ఇంట్లో పిల్లన్న తర్వాత ఒక దెబ్బ వేయకుండా వుంటారా? అంతకే యాగీ చేత్తారేటి." వెనక నిలబడ్డ ఆడమనిషి నోరు విప్పింది.

"అమ్మ అంటున్నావు ఎవరే నువ్వు? నా కూతురా? పిల్లను ఒక దెబ్బ వేసావా? మా అమ్మే ఎంత మంచి తల్లివే? పొద్దు కూకేటప్పటికి ముంతెడు కల్లు గొంతులో పొసుకొని పిల్లముండ వుడకేసి పడేస్తే పీకల దాకా మెక్కి పిల్లది తిన్నదా చచ్చిందా అని కూడా పట్టించుకోకుండా దాన్ని ఎండనకా వాననక చెట్టు కిందకు తోసి వెచ్చగా మొగుడి పక్కన తొంగునే నువ్వుటే నా తల్లీ!" అచ్చంగా సినిమాలలో భానుమతి స్టైల్ లో ఆమె చేతులు తిప్పుతూ కీచు గొంతుకతో అనేటప్పటికి అంత సీరియస్ సిట్యువేషన్ లో కూడా కొంచెం నవ్వు వచ్చింది.

"ఏంటమ్మగారూ, తమరు కూడా అట్లా అంటే ఎట్లా? కొట్టినా పెట్టినా అయ్య అమ్మ దగ్గరే వుండాల. అంతే కాని ఇట్లా ఇల్లోదిలోస్తే మా వోళ్ళంతా ఏమంటారు?" వెనక నుండి ఇంకొక నడి వయసు స్త్రీ ముందుకు వచ్చింది.

"ఓహోహో మందీమార్బలం అంతా వత్తాసుకు వచ్చేసారన్నమాట. ఏమే కాసులూ, కూతురు చేసిన పనికి నువ్వు వత్తాసా? అసలు దీనికంతా మూలం నువ్వుకాదుటే. ఆనాడేమో అమ్మగోరూ నా బిడ్డను నీ బిడ్డ అనుకొని ఇక ఇంటి దాన్ని చేయమ్మా అంటూ బుడి బుడి దీర్ఘాలు తీస్తుంటే వద్దు వద్దంటున్నా ఈ గోవిందు గాడికి నచ్చ చెప్పి పిల్ల ఆలనా పాలనా చూసుకుంటుందని దగ్గరుండి పెళ్ళి చేసేదాక నా గొంతు మీద కూర్చున్న మహాతల్లికేనా ఈ రోజు గొంతుక లేస్తోంది. నువ్వు మధ్యలో మాట్లాడితే పీక తెగ్గోస్తా. నోరుమూసుకుపడి వుండు. అయినా నీ కూతురు పెళ్ళి చేసి దాన్ని అత్తారింటికి పంపిన దానివి ఇంకా మళ్ళీ దాని పక్కనే ఎందుకు చేరావు? అయినా ఆ పిల్ల ముండ ఏం చేసిందని ఆ విధంగా రాచి రంపాన పెడుతున్నావు?"

"అదేంటి అమ్మగారూ, ఆడపిల్లకు పని నేర్పించటం తప్పా. రేపు పెళ్ళయిన తర్వాత పనిపాటలు రాక పోతే మమ్మల్ని అనరా. ఈ పాలికి చిట్టమ్మను మాతో పంపియ్యండి అమ్మగారూ."

"ఛత్ తప్పుడు ముండా. నోర్మాయ్. నరసి ఇక్కడే వుంటుంది. నేను దాన్ని పంపను. చావండి ఏ గంగలో దూకుతారో పోండి. కదలక పోయారో కాళ్ళు విరగ్గొట్టి వీధిలో పారేయిస్తాను ఖబడ్డార్."

"అమ్మగారూ ఒక్కపాలి నరసిని పిలవండమ్మా. దానితోనే మాటాడుతాను. తప్పయిపోయిందమ్మా. నరసిలో దాని తల్లిని

చూసుకుంటున్నానమ్మా. ఇదే చివరిసారి ఇంకో మాటు ఇట్టా జరక్కండా చూసుకుంటానని సత్తెపెమానికంగా చెబుతూండానమ్మా." పాపం ఆ తండ్రి. అటు రెండో పెళ్ళాన్ని కాదనలేదు. ఇటు కన్న కూతురిని వదులుకో లేదు. ఈ రెంటి మధ్య అడకత్తెరలో పోకలాగా నలిగిపోతున్నాడు. బిడ్డ మీద మమకారంతో దీనంగా బతిమిలాడుకుంటున్న వాడిని చూసి అందరికీ జాలిగా వుంది. కాని అట్లాగే వదిలేస్తే ఆ సవతి తల్లి, దాని తల్లి చేతిలో అన్యాయంగా చస్తుంది.

నాయనమ్మకు కూడా వాడంటే కొంత సానుభూతి వుంది.

"సరే. దాన్నే పిలుస్తాను. అది వస్తానంటే అప్పటి సంగతి చూసుకుందాము." అని లోపలికి తొంగి చూస్తూ, "యాదీ, నరసిని ఇటు రమ్మనవే."

గోవిందు వూళ్ళో నాయనమ్మ వాళ్ళ పొలాలు చూసుకుంటూ వుండేవాడు. వాడికి వెంకటలక్ష్మితో పెళ్ళి అయినప్పుడే వీళ్ళు పొలాలన్నీ అమ్ముకొని పట్నంలో వచ్చి స్థిరపడ్డారు. అతనికి ఒక రిక్షా కొనిపెట్టి ఇంటి ముందర ఖాళీ స్థలముంటే అక్కడ ఒక చిన్న పెంకుటిల్లు వేసి కాపురం పెట్టించారు. వెంకటలక్ష్మి ఇంట్లో పనంతా చేస్తూ వుండేది. యాదగిరి నరసింహస్వామి దయ వల్ల పుట్టిందని పిల్లకు నరసి అని పేరు పెట్టు కొన్నారు. వాళ్ళ అన్యోన్య సంసారం చూసిన దేవుడికి కన్ను కుట్టినట్టయింది.

నరసికి అయిదేళ్ళ వయసులో ఏదో మాయరోగం వచ్చి వెంకటలక్ష్మి కన్ను మూసింది. దాని మీద అంత ప్రేమ పెంచుకున్న గోవిందు దాదాపు పిచ్చివాడై పోయినాడు. వాడికి వచ్చుచెప్పి నాయనమ్మ పిల్ల కోసమంటూ రెండో పెళ్ళికి వప్పించింది. అదే ఆ పసిదాని కొంపముంచింది. సవితి తల్లికి ఒక కూతురు పుట్టేటప్పటికి ఆమె తల్లి కాసులుకు బుర్రలో పురుగు తొలవటం మొదలెట్టింది. ఆ పిల్లను నానా హింసలు పెట్టటం మొదలెట్టింది. గోవిందు పిల్లల కోసం ఎంతో కొంత వెనకేస్తూ వచ్చాడు. నరసికి ఏమీ దక్కకుండా అంతా తన మనుమరాలికే చెందాలని కూతురు మనసులో విషపు బీజం నాటింది. దాంతో ఇద్దరు గోవిందుకు కూడా నరసి మీద విరుద్ధంగా చెప్పి అతనికి కూడా కూతురు మీద మనసు విరిగేలా చేయటం మొదలెట్టారు. కాసులు కూడా వీళ్ళు వుంటున్న ఇంటి పక్కనే చేరి అందిన మటుకు వెనకేయటం మొదలెట్టింది.

ఇవన్నీ చూస్తున్న నాయనమ్మ ఏమీ చేయలేకపోతున్నానే అని బాధపడేది. తాను బలవంత పెట్టకపోతే గోవిందు ఈ పెళ్ళి చేసుకునేవాడు కాదు. ఆ పసిదానికి ఈ గతి పట్టేది కాదని పదేపదే కోడళ్ళ దగ్గర వాపోయ్యేది.

పండగ రోజున ఇంటి పనంతా చేసి కాసులు చెప్పిన వంటంతా పూర్తి చేసిన నరసి అలసి పోయి కాస్సేపు పడుకుంది. అదే సమయంలో కాసులు లేపి వళ్ళు నొప్పులుగా వున్నాయి. కల్లు కంపొండుకు పోయి ఒక ముంత తెచ్చిపెట్టి కాళ్ళు పట్టమని ఆజ్ఞ జారీ చేసింది.

"అలసిపోయి వున్నాను సాయంత్రం తెచ్చిపెడతాను" అంది నరసి.

అది కాదు కారణం. ఆవేళ్ళప్పుడు పోకిరీ వెధవలు అక్కడ అడ్డా పెట్టుకొని వచ్చేపోయే వాళ్ళను అల్లరి పెడుతూ వుంటారు. వాళ్ళ చూపులు మాటలకు భయపడ్డ నరసి సాయంత్రం పోయి తెస్తానని చెప్పింది.

సాయంత్రం పెద్దవాళ్ళకూడా వుంటారు కాబట్టి అంత భయం వుండదు. అంతే అదే కారణం దాని వళ్ళు హూనం అవటానికి.

తట్టుకోలేక నాయనమ్మ దగ్గరకు వచ్చింది. ఇంతకు ముందు కూడా రెండుసార్లు అట్లాగే వళ్ళంతా వాతలతో వచ్చినప్పుడు గోవిందును వాడి పెళ్ళాన్ని పిలిచి చివాట్లు పెట్టి పంపించింది.

కాని ఈసారి మటుకు ఆవిడ తట్టుకోలేక పోయింది. ఏడుస్తూ వచ్చిన నరసి మొహమంతా వుబ్బిపోయి వుంది. ఆ వయసు పిల్లకు వుండాల్సిన లక్షణాలే లేవు. బలహీనంగా వుంది. తిండి తిని ఎంతకాలమయిందో అన్నట్టుగా వుంది. ఆ పిల్లను కూర్చోబెట్టి ధైర్యం చెప్పి అన్నం

పెట్టి, "ఇక్కడే పడుకో నీకేం భయం లేదు." అని ఒక చాప ఇచ్చింది.

అప్పటి వరకు వణికిపోతూ మూల కూర్చున్న నరసికి యాది ధైర్యం చెప్పుతూ కూర్చుంది. "భయంలేదు అందరూ వున్నారుగా పద." అంటూ లేపి చెయ్యి పట్టుకొని అందరి మధ్యలోకి తీసుకు వచ్చింది. నరసిని చూడగానే అందరికీ బాధ కలిగింది.

"అదిగో చూడరా నీ కూతురు. వళ్ళంతా అంత వాతలు తేలేదాకా కొడుతుంటే చూస్తూ వూరుకోవటానికి నీకు మనసెట్లా ఒప్పిందిరా? చూడరా చూడు." అంటూ వణికి పోతూ వెనక వెనకే నక్కి వున్న నరసి చేయిపుచ్చుకొని ముందరికి లాగింది. "ఏమే నరసి మీ అయ్య నిన్ను తీసుకెళ్ళటానికి వచ్చాడు. వెళ్తావా?" అరిచినట్టే అన్నది.

ఆ పిల్ల ఇంకా వణికి పోతూ పెద్దగా ఏడుస్తూ, "వద్దు వద్దు నేనెళ్ళ. ఆళ్ళు నన్ను చంపేస్తారు." అన్నది.

"విన్నూరుగా. ఇంకా నిలబడ్డారేం? వచ్చినదారినే బయలుదేరండి. ఇంక నేను దాన్ని నీ ఇంటికి పంపేది లేదు. రేపే దాన్ని బోర్డింగ్ స్కూల్లో చేర్పించబోతున్నాను. బయటకు పదండి."

"మా ఇట్టం లేకండ బల్లో ఎట్టా ఏత్తారమ్మా. దానికి పెళ్ళిచేయాలనుకుంటున్నం. అది మా ఇంటి పిల్ల. కొట్టుకుంటామో చంపుకుంటామో. మా యిట్టం. మా కులపోల్లను పిలిపించి పంచాయితీ ఎట్టి పిల్లను ఎట్టా తీసకపోవాలో మాకు బాగ తెలుసు." ఇంకా మొండిగా కాసులు వాదించబోయింది. ఆ మాటలకు కోపం వచ్చిన నాయనమ్మ చిన్న కొడుకు ముందరకు రాబోయినాడు.

అంతే అప్పటిదాకా నాయనమ్మలో వున్న ఓర్పు నశించింది. కొడుకు చేయిపట్టుకొని ఆపి, "ఏమే ముదనష్టపుదానా బెదిరిస్తున్నావా? బయటకు నడుస్తావా, కాళ్ళు విరగ్గొట్టమంటావా?" అంటూ పక్కనే వున్న చేతి కర్రను చేతిలోకి తీసుకుని వాళ్ళ ముగ్గురిని తరిమితరిమి కొట్టింది. "కులపోళ్ళను పిలిపిస్తుందంట కులపోళ్ళను. రానీయ్ చూస్తాను ఒక్కొక్కళ్ళను. బెదిరిస్తుందేం బెదిరింపు."

"నరసి! నేను, నా కుటుంబం వున్నంత కాలం నీకేం భయం లేదు. ఒరేయ్ సుందరం, ఈ సెలవలు అయిపోగానే వెళ్ళి మన బాల విహార్లో వున్న బోర్డింగ్ స్కూల్ లో చేర్చిరా దాన్ని. శుభ్రంగా చదువుకొని దాని కాళ్ళ మీద అది నిలబడేదాకా నేనున్నా లేకపోయినా మీరు దానికి అండగా వుండాలి." ఆర్డర్ ఇచ్చినట్టే చెప్పి "పదండి ఇంక. ఎవళ్ళ పని వాళ్ళు చూసుకోండి. పోండి."

ఈ అనుభవం కుసుమకు కొంత వింతగా వుంది.

పిల్లలందరికీ అన్నం కలిపి ఆప్యాయంగా ముద్దలు పెట్టే నాయనమ్మలో కొత్త మనిషిని చూస్తోంది.

అప్పుడే అర్థమయింది. ఆడది అంటూ అందరూ చులకనగా చూసే స్త్రీ ఎంత శక్తివంతురాలో?

అన్నపూర్ణ లాగా పెట్టే చేయి అవసరం వచ్చినప్పుడు కాళికా అవతారం ఎత్తి కత్తి కూడా ఝుళిపించగలదు.

అందుకే అన్నారు ద హాండ్ దట్ రాక్స్ ద క్రేడిల్ రూల్స్ ద వర్డ్. అని వుయ్యాల వూపే చేయే ప్రపంచాలను పాలించగలదు. ఆ మాట నాయనమ్మ చేసి నిరూపించింది.

అయినా ఆవిడ ఔన్నత్యం ఏమిటి? పక్క ఇంట్లో ఏమైనా మనకెందుకులే అని చూసి చూడనట్టు పోయే ఈ రోజులలో అంత ఆచారాలు పాటించే ఆవిడ ఒక రిక్షా వాడి కూతురు కోసం అంత పోరాటం చేస్తున్నది అంటే నిజంగా ఆవిడ ఔదార్యానికి చేతులెత్తి మొక్కాలనిపిస్తున్నది. దుర్గాష్టమి పర్వదినాన నిజంగానే దుర్గావతారాన్ని చూసినంత ఆనందం కలిగింది.

ఆ రాత్రి కుసుమకు ఆలోచనలతో నిద్ర కరువయింది. వీళ్ళంతా అరమరికలు లేకుండా ఈ విధంగా ఎట్లా కలిసి మెలిసి వుండగలుగుతున్నారో? వాళ్ళలాగా ఎందుకు తన వాళ్ళతో కలవలేకపోతోంది?

పాపం నాయనమ్మ పిన్ని తను చికాకు పడ్డప్పుడల్లా ఎట్లా చిన్నబుచ్చుకుంటారో గుర్తుకొచ్చింది.

తనతో మాట్లాడాలంటేనే భయపడే చెల్లెళ్ళు తమ్ముళ్ళు గుర్తుకొచ్చారు.

అనుక్షణం తన సంతోషం కోసం తాపత్రయపడే చిన్నాన్న తాతగారు గుర్తుకొచ్చారు.

తను ఎందుకు అట్లా ప్రవర్తిస్తున్నదో తనకే తెలియటం లేదు.

ఈ రెండు రోజులు రెండు కుటుంబాలలో జరిగిన సంఘటనలు అనూహ్యం.

తను ఇక్కడకు వచ్చిన మరోజు జరిగిన సంఘటన ఒకటి గుర్తు కొచ్చింది.

ఆరోజు జానకమ్మ హడావుడిగా వచ్చి, "ఏమబ్బాయ్ శ్రీహరి! వంట్లో పాలుమాలిక చేసిందంటనే? జ్వరమేమైనా వచ్చిందా?" నుదిటి మీద చేయేసి చూసింది. "ఒళ్ళయితే చల్లగానే వుంది."

"ఏం లేదు పిన్ని, మూడు రోజుల నుండి పని కాస్త ఎక్కువగానే వుంది. అలసట. అంతే. అంతకన్నా ఇంకేం లేదు. అయినా ఇంత హడావుడిగా ఈ సంగతి మీకు ఎవరు చెప్పారా? పూర్ణిమేనా?"

"సరేలే నాయనా నువ్వు అన్ని అట్లాగే కొట్టి పారేస్తూంటావు. అమేన బొంగరమాలె పనులంటూ తిరుగుతూ వుంటావు. వూరందరి కళ్ళు నీ మీదనే. ఏ పాపిష్టి కళ్ళో నీ మీద పడి వుంటాయి. లే కాస్త దిష్టి తిసి పారేస్తాను."

ఆయన వద్దంటున్నా వినకుండా లేపి వంటింట్లోకి తీసుకెళ్ళింది.

"అవతలకు పోండే. మీరంతా ఇక్కడ చోద్యం చూసేదేంటే?" తొంగి చూడబోతున్న పిల్లలతో పాటు సుగుణను కూడా ఒక్క కసురు కసిరింది.

కుసుమకు అర్థం కాలేదు. వంటగదిలో ఒక పక్కగా పెద్ద ఇత్తడి పళ్ళెంలో ఒక గిన్నె బోర్లించి వుంది. "చూసావా సుగుణా! పిల్లాడికి ఎంత దిష్టో!" అనుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది.

అంత పెద్దాయనకు దిష్టి తీయటం ఏమిటి? బామ్మ కూడా అప్పుడప్పుడూ బాబాయి పిల్లలకు ఉప్పు చుట్టూ తిప్పి చేస్తూ వుంటుంది.

తనకు కూడా ఒకసారి అట్లాగే చేయబోతే తను కసురుకుంది కూడా. "ఫత్ నాకు అవన్నీ నచ్చవు." అనేటప్పటికి బామ్మ మొహం చిన్నబుచ్చుకుపోవటం గుర్తుకొచ్చింది.

ఆయనకు వంట్లో బాలికపోతే డాక్టర్ దగ్గరకు తీసుకెళ్ళాలి కాని ఈ దిష్టి తీయటం ఏం వైద్యం? అయినా పక్కింటి ఆయనకు నలతగా వుంటే ఆవిడకెందుకు అంత ఆరాటం?

ఆవిడ తన పని ముగించి అటువెళ్ళగానే పూర్ణిమ మెల్లిగా పిల్లిలాగ అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ వచ్చింది. "నాయనమ్మ వచ్చి హడావుడి చేసెళ్ళిందా?"

"పూర్ణిమా ఇటు రావే, నువ్వేనా నాయనమ్మకు చెప్పింది?" అంటూ నవ్వుతూ ఆమె చెవి పట్టుకున్నాడు శ్రీహరి.

"అబ్బా వదులు బాబాయి. మరి నువ్వేమో మాతో షటిల్ ఆడమంటే వంట్లో ఓపిక లేదంటూ ముసుగేస్తావా? అందుకే పనిష్మెంట్."

"ఏంటది తరుణి? నాయనమ్మ అంకుల్ కు ఏం చేసింది?" ఆ పళ్ళెం గిన్నె చూసిన కుసుమ అడిగేసింది. తరుణి పూర్ణిమతో పాటు శ్రీహరి సుగుణ కూడా పెద్దగా నవ్వారు.

"ఏం లేదమ్మా, మీ అంకుల్ మీద అందరి కళ్ళు పడ్డాయని ఆవిడ దిష్టి తీసింది."

"అవును దిష్టి అంటే ఉప్పుతోకదా చేసేది. ఈ పళ్ళెం ఏంటి?"

"చిన్న చిన్న దిష్టి అయితే ఉప్పుతో. మరి మీ అంకుల్ కు పే.....ద్ద దిష్టి కదా అందుకే ఇట్లా. అదేం లేదమ్మా, పళ్ళెంలో నిండా నీళ్ళు

పోసి గిన్నెలో ఒక కాయితమో బట్టముక్కో కాల్చి ఆ మంటతో చుట్టూ తిప్పుతుంది. ఆ మంటతో వున్న గిన్నెను నీళ్ళపళ్ళెంలో బోర్లిస్తుంది. ఆ నీళ్ళన్నీ సర్రుమని గిన్నెలోకి పోతాయి. అంతే ఆ నీళ్ళు పోగానే చెడు దిష్టి పోయిందని నాయనమ్మకు మహా తృప్తి."

"అదేంటి అంటి? సైన్టిఫిక్ గా అది సామాన్యంగా జరుగుతుంది. మండేటప్పటికి ఆ గిన్నెలో వాక్యూం ఫార్మ్ అయి నీళ్ళు నేచురల్ గా అందులోకి పోతాయి. అది ఎప్పుడు చేసినా అట్లాగే జరుగుతుంది కదా!"

"కుసుమా, ఆ సంగతి మా అందరికీ తెలుసు. కాని ఆ పెద్దావిడ నమ్మకం, సెంటిమెంట్ ఎందుకు కాదనాలి అని మీ అంకుల్ సరేనని చేయించుకుంటారు."

★★★★

యాది ఎవరు? నరసి ఎవరు?

ఈ రెండు కుటుంబాలు ఒకటిగా మసలటం ఏమిటి?

బొంబాయిలో పుట్టి పెరిగి అమ్మ నాన్న తప్ప వేరే ప్రపంచం తెలియని తనకు బయట కూడా ఇన్ని అనుబంధాలు ఆప్యాయతలు వుంటాయని ఇప్పుడిప్పుడే తెలుస్తున్నది. అనేక ప్రశ్నలు వుదయిస్తున్నాయి.

మెల్లిమెల్లిగా తనలోనే లోపం వున్నదని అర్థమవుతున్నది.

ఏమిటో తెలియని బాధ. దుఃఖం ముంచెత్తుతున్నాయి. ఎందుకో వెంటనే బామ్మను తాతగారిని చూడాలన్న ఆరాటం మొదలయింది. తమ్ముళ్ళు చెల్లెళ్ళతో ఆడుకోవాలని అనిపిస్తున్నది. పిన్ని దగ్గర కూర్చోని వళ్ళో తలపెట్టుకొని పడుకోవాలని అనిపిస్తున్నది.

మహర్షవమి నాడు "కుసుమా! కొత్తబట్టలు కట్టుకొని పద అందరికీ దండం పెట్టి వద్దాము."

ముందు రోజు తరుణి షాపింగ్ కెళ్ళి తనకు తెచ్చుకుంటూ కుసుమకు కూడా కొత్త బట్టలు తెచ్చింది.

మొహమాటపడుతూనే ఆ బట్టలు కట్టుకొని ఇంట్లో వున్న పెద్దవాళ్ళకు తరుణితో పాటు తను కూడా నమస్కారం చేసింది.

"పద పద. నాయనమ్మ బాబాయిల వద్ద కూడా ఆశీర్వాదం తీసుకొని వద్దాం. అలస్యమైతే నాయనమ్మ కోప్పడుతుంది." కుసుమ చేయి పట్టుకొని పక్కంటికి పరుగు తీసింది.

కుసుమకు అర్థం కాలేదు. ఇంట్లో అమ్మ నాన్న దగ్గర ఆశీర్వాదం తీసుకున్నారు. పక్కంట్లో నాయనమ్మ కోప్పడుతుందని భయపడటం ఏమిటి?

మళ్ళీ అనుబంధాల ప్రశ్న.

"ఏమే తరుణీ మళ్ళీ ఆలస్యం చేసావా? కుసుమ వచ్చిందా లేదా? పిల్లలూ అందరూ కొత్త బట్టలు కట్టుకొని మీ మీ పుస్తకాలు తీసుకొని రండ్రా. ఈ రోజు అందరూ కూర్చోని సరస్వతి పూజ చేయాలి."

"తరుణీ, అమ్మకు మళ్ళీ జ్ఞాపకం చేయవే. గారెలు పులిహోర చేస్తానన్నది. పన్నెండింటికల్లా నైవేద్యం పెట్టి తీసుకొని రమ్మను. తతిమ్మా వంటలన్ని ఇక్కడే.

అబ్బాయిలూ! భోజనాలకి ముందర మగవాళ్ళు పిల్లలు ఒకే బంతిలో కూర్చోవాలి. అనిక్కి ఆకలి లేదు తరువాత తింటా అంటే బెత్తం పుచ్చుకుంటాను. జాగ్రత్త." అంటూ నాయనమ్మ ఎవరి పనులు వాళ్ళకు అప్పచెప్పి పిల్లలను కూర్చోబెట్టి వైనంగా సరస్వతి పూజ చేయించింది.

నిన్న కనిపించిన జానకమ్మ రూపానికి ఈ రోజున కనిపిస్తున్న దానికి ఎంత తేడా? ఒకే స్త్రీకి ఇన్ని రూపాలా!

"ఎమే యాదీ నరసి. మీరు కూడా రండే. బాగా చదువు రావాలి అని చల్లని తల్లికి మొక్కుకోండి."

"తరుణి నీ స్నేహితురాలు రేణుకను కూడా భోజనానికి రమ్మని చెప్పమన్నాను చెప్పావా? ఇంకా రాలేదే" పండగ హడావుడి అంతా ఆ పెద్దావిడదే.

తరుణి తల్లి సుగుణ పూర్ణిమ తల్లి సీత తో పాటు సుందరం బాబాయి భార్య సునంద రాజు బాబాయి భార్య సుధ వడ్డనలు చేస్తుంటే మగవాళ్ళు, పిల్లలు, నాయనమ్మ భోజనాలకు కూర్చున్నారు.

ఆ భోజనాల ఘట్టం కూడా తినే పదార్థాలకన్నా మధురంగా సాగింది.

పూర్ణిమ తరుణితో పాటు కుసుమ కూడా ఆకులు పెట్టటం గ్లాసులు పెట్టి మంచినీళ్ళు పోయటం వంటి పనులు చేయటంలో సాయపడింది. మాటలలోనే రేణుక కూడా వచ్చింది.

సుధ పిన్ని మొహమాటస్తురాలే కాని సునంద పిన్ని మంచి మాటకారి. పిల్లలతో పిల్లగా పెద్దలతో పెద్దగా మనులుకుంటూ వుంటుంది. డిగ్రీ వరకు చదువుకుంది. పనులలో కూడా చకచక సాయం చేస్తూ గలగల కబుర్లు చెప్పుతూ అందరి మన్ననలను అందుకుంది.

"అమ్మాయిలూ! మీరు నలుగురు కూడా ఒకసారి వడ్డనలు చేసి కూర్చోండే. మీ అమ్మ పిన్నివాళ్ళు మిగతా వడ్డన చూసుకుంటారు."

"సునందా! మళ్ళొకసారి ఆ బొబ్బట్ల పళ్ళెం అందుకొని మారు అడగవే."

"వీటిని భక్షాలు అంటారుగా, బొబ్బట్టేమిటి?" కుసుమ అడిగింది.

సునంద నవ్వుతూ అంది. "మళ్ళీ మన భాషాశాస్త్రం మాండలికాలు మొదలయ్యాయా? మేము బొబ్బట్లు అనేది మీరు భక్షాలు అంటారు కదా! ఏం రేణుక మీరు వీటిని పోలీలు అంటారు కదా? అనంతపురం లో ఓళిగలు అని కూడా అంటారనుకుంటా."

"అవును పిన్నీ మా వూళ్ళో వీటిని పోలీలు ఓళిగలు అని కూడా అంటారు."

"ఒక్కొక్క ప్రాంతంలో ఒక్కొక్క పేరు. అట్లాగే తినే పద్ధతి కూడా వేరే. మేమేమో వీటిమీద కరిగించిన నెయ్యి వేసుకొని తింటాము. కర్నూలు వైపు వారేమో పాలు పోసుకుంటారు కదా!"

"మా వైపు పోలీలు పల్నగా పెద్దపెద్దగా పెనమంత సైజులో చేస్తారు. వడ్డించేటప్పుడు తలా ఒక గ్లాసులో వేడివేడి పాలు కూడా పెడుతారు. ఆ పాలు పోసుకొని అంతా ముద్దగ చేసుకొని తింటారు."

అందరూ ఆశ్చర్యంగా వింటున్నారు. బొబ్బట్లు పాలు కాంబినేషన్ ఏమిటా అని.

వాళ్ళ మాటలలో శ్రీహరి కూడా మాట కలిపాడు. "ఈ కాంబినేషన్ కే మీరు విస్తుపోతున్నారు. మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రిగారు రాసిన కృష్ణాతీరం అన్న నవలలో అన్నప్పగారు అనే పాత్ర చెప్పిన మాటలు చదివితే మీరంతా దిమ్మతిరిగిపోతారు. "బచ్చలికూరలో నాలుగువెల్లుల్లి రెబ్బలు వేసి దిమ్మ తిరిగేటట్టు తిరగబోతేడితే బొబ్బట్లలోకి సంజుకునేందుకు మాంచి వనరుట ఆహా!" అంటూ పెద్దగా నవ్వేటప్పటికి అందరూ ఆయనతో పాటు నవ్వటం మొదలెట్టారు.

"బొబ్బట్లలోకి వెల్లుల్లి వేసిన బచ్చలికూరేమిటా పిచ్చి సన్నాసీ" అంటూ జానకమ్మ కూడా నవ్వటం మొదలెట్టింది.

అట్లా కొత్త కొత్త రుచులు విభిన్న ప్రాంతాల వంటకాల గురించి సరదాగా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ తింటూ వున్నారు.

"ఎమ్మా సునందా మీ వాళ్ళు తెచ్చిన స్పెషల్ మాకు వడ్డించలేదే. అన్ని నీ కోసమే దాచుకున్నావా?" తరుణి పెద్ద బాబాయి ఆనంద్ అడిగాడు.

"అయ్యో చిన్నబావగారూ ఇదిగో తెస్తునే వున్నాను. ఇంతలో మీరు అడగనే అడిగారు." అంటూ వడ్డించటం మొదలెట్టింది.

"మై గాడ్ ఇవేమిటి పిన్ని పేపర్ చుట్టచుట్టి వడ్డిస్తున్నావు? ఇవేం చేయాలి? ఈ పేపర్ రోల్ లోపల వుంటుందా స్వీట్?" ఆశ్చర్యంగా అడిగిన కుసుమను చూసి అందరూ నవ్వారు.

"వీటిని పూతరేకులు అంటారు. అబ్బో ఇవి తయారు చేయాలంటే చాల అనుభవం కావాలి. ఇవి ఇళ్ళల్లో చేయటం అంత సులభం కాదు. అందుకే పెద్దపెద్ద మొత్తాలలో చేస్తూ వుంటారు."

"నిజంగానే చాల టేస్టీగా వున్నాయి." రేణుక కూడా అంది.

"మీ ఫ్రెండ్స్ షిప్ లాగా కదా. ఈ స్వీట్ వున్నంత తీయగా మీ ఫ్రెండ్స్ షిప్ కలకాలం వుండాలి."

"అవునండి. ఒక విచిత్రం చూసారా. పూర్ణిమ తరుణి రేణుక కుసుమ. వీళ్ళ నలుగురి పేర్ల మొదటి అక్షరాలు కలిపి చూడండి." చిలిపిగా నవ్వుతూ అంది సునంద.

పెద్దవాళ్ళు ఈ కుర్రకారు సంభాషణ వినోదంగా వింటున్నారు.

"అవునోయ్ పూ.త.రే.కు. వాచ్ వాటె బ్రలియంట్ బురోయి నీది."

"పిన్నీ మన ఇంటికి ఎప్పుడూ రాలేదు కాని లూసీ అని మాకు ఇంకో ఫ్రెండ్ కూడా వున్నదని చెప్పుతూంటానే, దాన్ని కూడా కలుపుకుంటే పూతరేకులు. ఇకటి కాదు ఎన్నో."

"అయితే వీళ్ళను అందరిని ఒకేసారి పిలవ వలసి వస్తే ఒక్కొక్కరి పేరు పిలవకుండా ఏయ్ 'పూతరేకులూ' అంటే సరి పోతుందేమో."

"చాలేవే నీ చమత్కారపు మాటలు నువ్వునూ, నేర్చిపోయావు. పిల్లలతో కలిసి పోచికోలు కబుర్లతో కడుపు నింపుకుంటారా ఏమిటి? అందరికీ పెరుగు వడ్డించి మీరు కూడా పెట్టుకోండి. బాగా ఆలస్యమయిపోతోంది." సునంద వంక మురిపెంగా చూస్తూ, తతిమ్మా ఆడవాళ్ళనుద్దేశించి ఆదేశించింది జానకమ్మ.

"ఈ రోజు మీకందరికీ ఒక సర్ ప్రైజ్." భోజనాలు చేసి తాంబూలాలు వేసుకుంటున్న శ్రీహరి ఆడపిల్లలతో అన్నాడు.

"ఏంటి నాన్నా?"

"నేను చెప్పను సాయంత్రం మన ఇంటికి గెస్టులు వస్తున్నారు. అప్పుటి దాకా ఈ సస్పెన్స్ అంతే."

"ఛీ..! ఈ నాన్న ఎప్పుడూ అంతే" బుంగమూతి పెట్టింది తరుణి.

"ఒకే మీ సర్ ప్రైజ్ మీ దగ్గరే పెట్టుకోండి. రేపు మటుకు మమ్మల్ని మై ఫెయిర్ లేడి సినిమాకు తీసుకెళ్ళుతామన్నారు నాన్న. గుర్తుందా?" పూర్ణిమ గారాలు పోయింది.

"వాచ్, నేను ఎన్నాళ్ళ నుండో ఆ పిక్చర్ కోసం వెయిట్ చేస్తున్నాను. నేను కూడా మీతో వస్తాను." సునంద గెంతులు వేయటం ఒక్కటే తక్కువ.

రేణుకకు అర్థం కాలేదు. "ఏంటో ఆ సినిమాలో అంత స్పెషాలిటీ?"

"అది మన బోటి భాషా పిచ్చివాళ్ళకు చాల బాగుంటుంది. ఆ సినిమా చూసే ముందర నా దగ్గర ఆ సినిమాకు ఆధారమైన ఇంగ్లీషు డ్రామా వుంది అది చదవండి. లేకపోతే డైలాగులు అర్థం కావు." సునంద వివరించింది.

"అందులో అర్థం కాకపోవటానికేముంది? అన్ని ఇంగ్లీష్ సినిమాల లాగానే కదా!"

"మా తల్లీ. అంత సులభం కానే కాదు. మన తెలుగులో చదువుకున్న పట్నం వాళ్ళ భాష, చదువుకోని పల్లెటూరు వాళ్ళ భాషలో తేడా ఏ విధంగా వుంటుందో అక్కడ కూడా అంతే.

ఒక ఇంగ్లీష్ ప్రొఫెసర్ ఫ్రెండ్ తో చాలెంజ్ చేసి ఒక పూలు అమ్ముకునే పల్లెపిల్లను తెచ్చి సొసైటీలో ఆమె చాల పున్నతమైన చదువుకున్న మనిషిగా చలామణీ చేయాలి. ఆ సందర్భంగా ఆ పూలపిల్ల మాట్లాడే భాష పూర్తిగా స్లాంగ్. మనం అట్లాగే డైలాగులు చదివినా విన్నా ఒక్క ముక్క కూడా అర్థం కాదు.

బెర్నార్డ్ షా రాసిన పిగ్మిలియాన్ అనే డ్రామా దీనికి ఆధారం. అయితే బుక్ లో ఆ అమ్మాయి అనే డైలాగ్ కు బ్రాకెట్ లో మామూలు భాష అంటే వాడుక ఇంగ్లీష్ లో డైలాగులు వుంటాయి. అందుకే బుక్ చదివి సినిమా చూస్తే ఇంకా ఎంజాయ్ చేయవచ్చు."

"అమ్మాయి సునందా మంచి ఇన్ఫర్మేషన్ ఇచ్చావు. ఇదే పద్ధతి మన సంస్కృతం లో కూడా వుంటుంది."

"ప్రాచీన భారతంలో సంస్కృతానికి సంబంధించి కూడా కొంత వర్ణ లింగ వివక్ష వుండేది. దాని ప్రకారం బ్రాహ్మణులు క్షత్రియులు, అది కూడా పురుషులు మాత్రమే సంస్కృతంలో మాట్లాడే అర్హత కలిగి వుండేవారు. ఆడవారు, ఇతర జాతులలోని పురుషులు సంస్కృతం ఉచ్చరించరాదు."

"దానికి బదులుగా ప్రాకృత భాష అని వుండేది. మన గొప్పగొప్ప రచయితలందరూ రాసిన నాటకాలలో సంభాషణలు ఆ విధంగానే వుండేవి. ఇప్పుడు సునంద చెప్పినట్టు డైలాగు ప్రాకృతంలో వుండేవి. అది అందరికీ అర్థం కాదని బ్రాకెట్ లో సంస్కృతంలో కూడా ఇచ్చేవారు."

అట్లా కొంత సేపు సరదా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ తాంబూలాలు వేసుకొన్నారు.

"ఏమే, సుధా.. సీతా, ఆ ఆడపిల్లలను పిలిచి మొహాలు కడుక్కొని రమ్మను. అందరూ తలలు దువ్వుకొని వాకిట్లో దీపం పెట్టండి. సంజె వేళవబోతోంది."

"అమ్మాయి సునందా! ఏమిటే ఆ జుట్టు చిక్కు తీయటం? నిక్షేపమంటి జుట్టును ఆ విధంగా పీకి పీకి పెడుతున్నావు. ఇటురా, చిక్కు తీసి జడ అల్లుతా."

అత్తగారు ఎత్తుబల్ల మీద కూర్చుంటే సునంద చిన్న స్టూల్ వేసుకొని కూర్చున్నది. ఆమె బారెడు జడ స్టూల్ దాటి నేలకు తగులుతున్నది. అత్తగారు నెమ్మదిగా చిక్కు తీసి నూనె రాసి జడ అల్లి పూలు పెట్టి, "ముందుకు తిరుగు చెంపలు దువ్వుతాను," అంటూ ముందుకు తిరిగిన కోడలు చెంపలు దువ్వి వేళ్ళు మెటికలు విరుచుకుంది.

"అబ్బా పెళ్ళయిపోయిందిగా! ఇంకా చెంపలు దువ్వుటం ఎందుకు అత్తయ్యా?" గారాలు పోయింది.

"ఎందుకా, మళ్ళీ జన్మలో కూడా మంచి మొగుడొస్తాడని." అంటూ బుగ్గలు తడిమి వేళ్ళు ముద్దుపెట్టుకుంది జానకమ్మ.

"మరి ఆ జన్మలోకూడా మీరే అత్తగారుగా రావాలి."

"పిచ్చిమొద్దా" అంటూ దగ్గరకు తీసుకోబోయిన అత్తగారి చేతులు తప్పించి గబుక్కున ఆవిడ వళ్ళో తల పెట్టుకొని నడుము చుట్టూ రెండు చేతులు చుట్టి వాటేసుకుంది.

ఇంట్లో కోడళ్ళకు అలవాటైన సీనే. "ఏమమ్మా తోటికోడలా, అట్లా అత్తయ్యగారి వళ్ళో గారాలు పోతూ ముద్దులు కులకటమేనా, తులసికోట దగ్గర దీపం పెట్టేదేమన్నా వున్నదా?" తోటికోడలు వాతావరణం తేలిగ్గా చేద్దామని తనకు కూడా కళ్ళనీళ్ళు వస్తున్నా ఆపుకొని అంది.

సునంద పడుకొన్నట్టే పడుకొని అక్కడే అత్తగారి వళ్ళోనే కళ్ళు శుభ్రంగా తుడుచుకొని తల పైకెత్తి, "నీకెందుకమ్మా అంత కుళ్ళు. కావాలంటే నువ్వు పడుకో పో. అత్తయ్యగారి వడి ఖాళీ అయింది. ఊఁ ఊఁ" అంటూ జడ వెనక్కి విసిరేసుకుంటూ తిప్పుకుంటూ లోపలికి దీపం పెట్టటానికి వెళ్ళింది.

కుసుమకు ఏమీ అర్థం కాలేదు.

తరువాత తరుణిని అడిగింది.

"సునందపిన్ని ఎందుకు అంత ఎమోషనల్ అయింది పూర్ణిమా?"

"తరువాత చెప్పుతాలే. పిన్ని మధ్యమధ్యలో ఎమోషనల్ అవుతుంది. అటువంటప్పుడు ఇట్లాగే అమ్మ వళ్ళోనో, పెద్దపిన్ని వళ్ళోనో నాయనమ్మ వళ్ళోనో కాస్తేపు పడుకొని ఎవరికి కనిపించకుండా కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకొని లేస్తుంది."

"నిజంగా సునంద పిన్ని ఎంత లైట్గా వుంటుంది కదా! ఆమె కంపెనీలో వుంటే ప్రపంచంలో దిగుళ్ళూ దుఃఖాలనేవి వుంటాయని కూడా తెలియదు." తరుణి ఇంట్లో ఆ రాత్రి సంభాషణ మొదలయింది.

కుసుమ మాటలకు శ్రీహరి ఆయన భార్య మొహాలు చూసుకున్నారు.

"కుసుమా! లోకంలో అట్లాంటి వాళ్ళు వుండటానే ఈ మాత్రం సుఖ సంతోషాలు వెల్లి విరుస్తున్నాయి. నిజమే సునంద గురించి నువ్వు అన్నమాట అక్షర సత్యం. కాని ఆ అమ్మాయి ఒక నిమిషం కప్పిన నిప్పు."

"అదేంటి అంకుల్, పిన్ని అంత ఆనందంగా నవ్వుతూ అందరిని నవ్విస్తూ వుంటుందికదా. మీరేమో నిప్పు అంటారేమిటి?"

"పైకి కనిపించే విషయాల వెనక ఎంత విషాదముంటుందో కనిపించకుండా వుండటానికి ఎంత గుండె నిబ్బరం కావాలో మనం ఊహించను కూడా లేము."

భూమి మీద పడ్డ మరుక్షణం నుండే సునంద జీవితంలో విషాదం మొదలయింది.

తల్లి పురిట్లోనే మరణించింది. భార్య అంటే అమితమైన ప్రేమ వున్న తండ్రి ఆ వార్త వినగానే పట్టరాని దుఃఖంతో ఎవరికి చెప్పా పెట్టకుండా ఇల్లు విడిచి వెళ్ళిపోయినాడు. వూళ్ళోనే కొంతకాలం పిచ్చివాడిలాగా తిరిగాడు. తల్లితండ్రిని కూడా గుర్తుపట్టకుండా అయిపోయినాడు. ఆ పిచ్చి లోనే తిరిగి తిరిగి ఒక సారి చెరువులో శవమై తేలాడు.

పురిటి కందును చూసుకొనేవారే లేకపోయినారు. బిడ్డ చచ్చినా పురిటికంపు వదలలేదు అన్న సామెత చెప్పినట్టు తల్లి మరణించినా కొన్ని కొన్ని ఫార్మాలిటీస్ తప్పవుగా! సునంద అమ్ముమ్మగారి ఇంట్లో కూతురు మరణించిన బాధలో వున్నారు. కాని ఆమె వదిలిపోయిన ఈ పిల్ల వుంది.

అటు అత్తింట పుట్టింట ఆస్తిపాస్తులకు లోటు లేదు. బలగానికి లోటులేదు. ఇంతవుండి కూడా ఆ పసిదాని ఆలనాపాలనా చూసేవారే లేకపోయినారు.

తల్లిని మింగి పుట్టిన నష్ట జాతకురాలని గుక్కలు పట్టి ఏడుస్తున్న ఆ చంటిదాని వైపు చూసిన వారు కూడా లేరు. ఏడ్చి ఏడ్చి అదే చస్తుందిలే ఈ పీడా వదుల్తుంది అని ఇంట్లో అందరూ వదిలేసినా ఆ పురుడు పోసిన మంత్రసాని మటుకు అట్లా వదలలేకపోయింది. అక్కడ ఇక్కడ ఎవరో బాలింతలను పట్టుకొని పసి బిడ్డకు పాలు ఇప్పించేది.

ఆ రోజులలో పురుళ్ళన్ని ఇళ్ళల్లోనే జరగటాన పడకొండు రోజులు పురుటి మంచం తప్పదు. కాని బాలింత లేని పురిటి గది. పత్తాలు భోజనాలు పెట్టటానికి గదిలోకి వెళ్ళ వలసిన అవసరం లేదు. అంచేత ఎవరు కూడా ఇంటికి ఒక పెడగా వున్న ఆ గది ఛాయలకు కూడా వెళ్ళలేదు.

ఆ ఇంటినే నమ్మకంగా పట్టుకొని ఉన్న పనివాళ్ళూ పాలేరుల భార్యలు మటుకు ఆ పసిదాన్ని అట్లా వదలలేక పోయినారు. మంత్రసాని సహాయంతో వాళ్ళే ఆ పాప పోషణ భారం వహించారు.

ఎప్పుడైనా చంటిబిడ్డ ఏడుపు ఆ గది నాలుగు గోడలు దాటి బయటికి వచ్చినప్పుడు ఆ ఇంటి కోడలు మనసులోని మాతృత్వం మేల్కొనేది.

అట్లాంటి వాతావరణంలో మూడు నెలలు గడిచిన ఆ పాపను, ఒక మంచి రోజు చూసి ఆవిడ ఎత్తుకొని నాయనమ్మ గారి ఇల్లు చేరింది.

వారి ఇంట కూడా విషాదం అలుముకొని వున్నది. కోడలి మరణం కొడుకు పిచ్చివాడై చెరువులో చావటం వాళ్ళను మానసికంగా కృంగదీసింది. ఆ సమయంలో పసిబిడ్డ ఇంటికి రావటం వాళ్ళు అసలు వూహించని సంఘటన. అక్కడ కొంత వాదోపవాదాలు నడిచాయి.

"మా కొడుకే పోయిన తరువాత ఇంక ఈ పిల్లతో మాకేం పని? అదే ఏ మగ పిల్లవాడో అయితే ఇంటి వారసుడని తెచ్చుకొనే వారం. ఈ ఆడపిల్ల మాకెందుకు? మీరే పెంచుకోండి."

"అయ్యో అదేంటి పిన్నిగారూ? అన్ని తెలిసిన మీరే అట్లా అంటే ఎట్లా? కష్టమో నిష్టారమో మాది మేనమామల ఇల్లే. ఎప్పుడైనా చుట్టపు చూపుగా వస్తూ పోతూ వుండవలసినదే కాని మాఇంట్లో ఏట్లా వుంచుకుంటాము? అయినా మేము పెంచుకున్నా కూడా మీకే అప్రదిష్ట. మనుమరాలిని ఆ విధంగా గాలికి వదిలేసారని అందరూ మిమ్మల్నే ఆడిపోసుకుంటారు."

ఈ మూడు నెలలు కూడా మా ఇంటి ఆడపడుచు పోయిన దుఃఖంలో వుండి ఈ పిల్ల ఆలనా పాలనా కూడా లేదు. ఏది ఏమైనా ఎక్కడుండవలసిన వారు అక్కడే వుండటం క్షేమదాయకం." ఎంతో లౌక్యంగా ఆమె పాపను ఆ ఇంట వదిలి వచ్చింది.

కాని అక్కడ కూడా ఇక్కడి పరిస్థితే.

మళ్ళీ పనివాళ్ళు పాలేర్ల చేతిలోనే ఆ పాప పెంపకం. డబ్బుకు ధనానికి కొరత లేదు.

"అమ్మగారు పాపాయికి పాలడబ్బా అయిపోయింది. పాపాయికి గొన్న చినికి పోయాయి." అని ఎవరైనా పనివారు వచ్చి అడగటమే తరువాయి అన్ని అమరేవి.

ఆ పాప తాతగారి తల్లి పేరు సునంద. పనివారందరూ బుల్లి సునందమ్మ అనటం మొదలెట్టారు. ఎవరూ పెట్టకుండానే ఆ పాపకు సునంద అని నామకరణం జరిగి పోయింది. ఇంటి పని మనుషులలో వయసులో పెద్ద, చాల సంవత్సరాలగా ఆ ఇంటినే కనిపెట్టుకొని ఇంటి మనిషిలా మనిలే శివమ్మ ఆధ్వర్యంలో సునంద పోషణ జరుగుతున్నది.

పెద్ద ఇళ్ళల్లో జరిగే నాజూకు పోషణ కన్నా పేదవారింట పెంపకం, అంటే వాళ్ళు తినే జొన్న అన్నం రాగి సంకటి వంటి బలవర్ధకమైన ఆహారం సునందకు కూడా పెట్టేవారు. దాంతో ఆ పాప బలంగా పెరగసాగింది.

మంచి తెలివైన పిల్ల. పచ్చటి పసిమి చాయ, చెంపకు చారడేసి కళ్ళు అందమైన రూపం. చూసే వాళ్ళను ఇట్టే ఆకట్టుకుంటుంది. గలగలమంటూ అందరి మధ్య కబుర్లు చెప్పుతూ చలాకీగా తిరిగే ఆ మూడేళ్ళ పాపకు అన్ని వున్నాయి కాని అంగట్లో శని అన్నట్టు ఇంటి వారి ఆప్యాయానురాగాలు మాత్రం లభించలేదు.

ఈ ప్రాపంచిక విషయాలేవీ తెలియని అమాయక పాప అంతా తనవారే అనుకుంటూ ఇంటా బయటా తిరుగుతూ వుండేది.

కాలం అలలు ఎవరికోసం ఆగవు అన్న సామెతను నిజం చేస్తూ అట్లా పెరిగిన సునంద బడికి వెళ్ళటం, ఆ తరువాత కాలేజీకి వెళ్ళటం యధావిధిగా జరిగి పోయాయి.

అందరి ఇళ్ళకు తిరిగేది. తన ఈడు పిల్లలతో ఆడుకునేది. వరసలు పెట్టి అందరిని పిలిచేది. ఇరుగు పొరుగు వారందరూ కూడా సానుభూతితో ఆమెను ఆదరించేవారు.

ఒకసారి వారి ఇంటి పక్కనే వున్న బంధువుల ఇంటికి పెళ్ళికి వచ్చిన జానకమ్మ సునందను చూసింది. బంధువుల నుండి విషయాలన్నీ తెలుసుకున్నది. చకచక బొంగరంలాగా తిరుగుతూ కబుర్లు చెప్పుతూ అంతటా తానే అయి తిరుగుతున్న ఆ అమ్మాయిని చూసి వివరాలు తెలుసుకొని ఇంటికెళ్ళిం తర్వాత కొడుకులతో సంప్రదించి సునందను చిన్న కోడలుగా తెచ్చుకుంది.

ఎదురుగా వున్నప్పుడు పట్టించుకోకపోయినా, ఒంటరిగా వున్నప్పుడు తాత నాయనమ్మ లోలోపల దిగులు పడుతూ వుండేవారు.

ఎవరికి పట్టని ఈ గుండెలమీద కుంపటిని దింపేదెట్లా అని అడపాతడపా బాధ పడే సునంద నాయనమ్మ ఎంతో ఆనందించింది. ఎంత చెడ్డా తమ రక్తం. అది సుఖంగా వుంటే సంతోషమేగా!

సునందకు లోలోపల ఏదో బాధ. ఏంటో తెలియదు. కాని అందరి పిల్లలలాగా తన బతుకు లేదు అని తెలుసు. ఆ బాధ నుండి దూరం అవటానికి వూళ్ళో వున్న లైబ్రరీలో పుస్తకాలు చదవటం అలవాటయింది. ఇంగ్లీషు తెలుగు భాషలలో అనేక పుస్తకాలు చదివిన సునంద లోకాన్ని బాగా ఆకళింపు చేసుకుంది.

పుట్టినప్పటి నుండి ఎరుగని తమ వాళ్ళు అన్న భావన ఇన్నాళ్ళకు అత్తగారింట దొరికింది సునందకు. ఆ ఇంట్లో ఆమెను కోడలిగా కన్నా ఇంటి ఆడబడుచుగా ఆదరించారు తోడికోడళ్ళు. అందుకనే చలాకీగా పిల్లలలో పిల్లగా అయి ఆడుకొనే అవకాశం దొరికింది.

దానికి తగ్గట్టే బావగార్ల వద్ద కూడా తలుపు చాటున నిలబడి మాట్లాడే సాంప్రదాయానికి కూడా స్వస్తి పలికింది. ఆ కారణం చేతనే పూర్ణిమతో సమానంగా బావగార్ల వద్ద కూర్చోని ప్రపంచంలోని అన్ని విషయాల గురించి చర్చించేది. బావగార్లు భర్త కాక శ్రీహరి కూడా ఆమె అభిరుచి గుర్తించి రకరకాల సాహిత్యానికి సంబంధించిన పుస్తకాలు తెచ్చి ఇచ్చి ఇంకా ఇంకా ప్రోత్సాహం ఇచ్చేవారు.

శ్రీహరిగారి ఇంట్లో కూడా అంతే చనువుగా తిరిగేది. ఆయన వద్ద మంచి హాం లైబ్రరీ వుంది. ఆ పుస్తకాలు కూడా పట్టుకెళ్ళి చదివి తిరిగి పెట్టి మళ్ళీ మళ్ళీ తీసుకెళ్ళటం కూడా చేస్తుంది. ఒకరి అనుమతి కూడా అవసరం లేదు.

శ్రీహరి సునందను తరుణితో సమానంగా చూసుకుంటూ ఎడ్యుకేట్ చేయటానికి ఇంకా తోడ్పడుతున్నాడు. అప్పటికే డిగ్రీ పూర్తి చేసిన ఆమెకు పై చదువులు చదివేటందుకు తన చేతనైన సహాయ సహకారాలు అందిస్తున్నాడు. ఆ విధంగా సునంద ప్రైవేట్ గా ఎం.ఎ. పరీక్షలకు ప్రిపేర్ అవుతున్నది.

ఈ విషయాలను విన్న కుసుమకు మరొక షాక్.

అన్ని బాధలలో పెరిగిన సునంద పిన్ని ఇంత ఆనందంగా ఎట్లా వుండగలుగుతోంది? ఇంకో ప్రశ్న. అదే మాట శ్రీహరితో అన్నది.

"అంకుల్ మరి నాకేమో ఎప్పుడూ అమ్మ నాన్న లేరన్న దిగులు బాధిస్తూ వుంటుంది. మరి సునంద పిన్ని అంత ఆనందంగా ఎట్లా కనిపించగలుగుతున్నది?"

"అదేనమ్మా మనిషిలో వున్న గొప్పతనం. ఒకే సిట్యువేషన్ కు ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్కరకంగా రెస్పాండ్ అవుతుంటారు. ఒకరు డీప్ డిప్రెషన్ లోకి వెళ్ళితే, మరొకరు హైపర్ ఏక్టివ్ గా వుంటారు. నీ కేస్ మొదటిది. సునందది రెండవది. నేను ఇట్లా పదేపదే చెప్పుతున్నానని అనుకోవద్దు. మనకు ఎన్నెన్నో పరిస్థితులు ఎదురవుతూంటాయి. వాటిని ఎదుర్కొంటూ పోతుంటేనే అభివృద్ధి దిశగా ప్రయాణించ గలుగుతాము. అంతే కాని నాకు దేవుడు అన్యాయం చేసాడే అని కుమిలి పోతూ వుంటే అదే మూడ్ లో వుండి పోయి ఒక్కడుగు కూడా

ముందుకు పోలేవు. అమ్మ నాన్న లేని లోటు మర్చిపోలేము. నిన్ను ప్రేమిస్తున్న ప్రతి వ్యక్తిలోనూ అమ్మను నాన్నను చూసుకోవటమే దానికి మందు. అంతే కాని నేను అనాధను అన్న ఆలోచనే నీ ప్రగతికి ప్రతిబంధకంగా మారకూడదు.

చూసావుగా సునందను. మేము చెప్పేదాకా నీకు ఆమె బాక్ గ్రౌండ్ తెలియలేదు. ఆ అమ్మాయి పైకి అంత ఆనందంగా కనిపిస్తున్నది కదా! లోపల ఎంత బాధ వుందో ఎవరికి తెలుసు? ఈ రోజు నీ కళ్ళ ముందరే ఆమె బాధపడటం చూసావుగా! అంటే ఆనందం దుఃఖం కూడా తాత్కాలికమే. పరిస్థితులకు అనుగుణంగా మారటమే మనిషిలోని ప్రత్యేకత. అప్పుడే మనశ్శాంతిగా వుండవచ్చు."

కుసుమ ప్రశ్నల పరంపర పెరిగిపోతోంది.

ఆత్మ విమర్శ కూడా పెరుగుతోంది.

మొదట యాది, తరువాత నరసి. ఇప్పుడు సునంద పిన్ని.

వీళ్ళందరి ముందు తనకొచ్చిన కష్టం అన్ని పెద్ద గీతల మధ్య చాలా చాలా చిన్న గీత. అహ! కాదు గీత కూడాకాదు ఒక చిన్న చుక్క.

ఈ పది రోజులు ఇంటి నుండి బయటికి వస్తేనే యిన్నిన్ని అనుభవాలు. అంటే తను చూసిన చూస్తున్న ప్రపంచం ఎంత చిన్నదో! ఇంకా ముందు ముందు ఎంత చూడాలో?

తను ఇన్నాళ్ళూ కట్టుకున్న మానసిక బంధంలోంచి మెల్లిమెల్లిగ బయటకు రావటం ఆమెకే కాదు చూసే వారికి కూడా అర్థమౌతోంది. తన మీద తను పెంచుకున్న సెల్ఫ్ పిటీ నెమ్మదిగా తగ్గి చుట్టూ వున్న కష్టాలు కనిపిస్తున్నాయి. ఇంతకు ముందు ప్రతి మాట కనీసం కచ్చగా వుండేది. ఎవరి మీదనో తన కోపం తెలిసేది కాదు. అటువంటిది ఇప్పుడు మాటలో కరుకు తనం పోయి సౌమ్యత వస్తోంది. కాని ఇంకా పూర్తిగా మారాలి అంటే సమయం పడుతుంది.

శ్రీహరిగారు చెప్పిన విషయం గురించి అందరూ మర్చి పోయినారు. ఎవరి ఇళ్ళల్లో వాళ్ళు విశ్రాంతి తిసుకుంటున్నారు.

తరుణి, కుసుమ, పూర్ణిమ శ్రీహరిగారు కూర్చోని కేరం బోర్డ్ ఆడుతున్నారు.

గేటు చప్పుడయింది. తరుణి లేచింది, "ఎవరో వచ్చారు చూసొస్తాను."

"అమ్మడూ నువ్వు కూర్చో. అమ్మాయి కుసుమా ఎవరోచూరో చూసి రా."

పూర్ణిమ తండ్రి వంక చూసింది, అదేంటి, అన్నట్టు. ఆయన కళ్ళు నవ్వుతున్నాయి. కూతురికి సైగ చేసాడు.

తలుపు తెరిచిన కుసుమ అక్కడే ఆగిపోయింది. "తాతయ్యా.. బామ్మా!" అంటూ వచ్చిన వాళ్ళను అమాంతం వాటేసుకుంది. "మీరేంటి చెప్పాపెట్టకుండా ఇట్లా వచ్చారు?"

వెనకనే పిన్ని బాబాయి తమ్ముళ్ళు చెల్లెలు కూడా నవ్వుతూ నిలబడ్డారు. తాత బామ్మను వదిలి వాళ్ళ దగ్గరకు వెళ్ళి వాళ్ళను వాటేసుకుంది. పిన్ని ఆమె నుదిటి మీద ముద్దు పెట్టి "ఎట్లా వున్నావురా అమ్మలూ?" అని అడగగానే, కుసుమకు కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. "పిన్నీ ఐ మిస్ యూ ఆల్." అంది.

కుసుమ లో వచ్చిన ఈ అనూహ్యమైన మార్పు వాళ్ళు ఎదురు చూడనిది.

"ఏమ్మా కుసుమా! వచ్చిన వాళ్ళను లోపలికి రానిస్తావా? అటు నుండి అటే మాట్లాడి పంపిస్తావా?" అని నవ్వుతూ "రండి బాబాయిగారూ. ఇల్లు కనుక్కోవటం కష్టమేం కాలేదుగా." అంటూ వాళ్ళను సాదరంగా ఆహ్వానించేటప్పటికి ఇదన్న మాట ఈయన మధ్యాహ్నం వూరించిన సర్ప్రైజ్ అని అందరికీ అర్థమయింది.

"లేదు శ్రీహరీ... ఇంతకు ముందర ఒకసారి వచ్చి వెళ్ళాముగా. సులభంగానే కనుక్కోగలిగాము."

రెండు రోజుల ముందర ఇంటికి వచ్చిన శ్రీహరిని చూసి వాళ్ళకు ఆశ్చర్యం అనిపించింది. వెంటనే కంగారు కూడా. "మా కుసుమ ఎట్లా వుంది బాబూ?" ఆరాటం పట్టలేని బామ్మగారు అడిగేశారు.

"కుసుమ చాలా హాపీగా వుంది. మా ఇంటికి వచ్చినప్పటికి ఇప్పటికి ఆమెలో చాల మార్పు వచ్చింది. ఇంతకు ముందరలా ముడుచుకు పోవటం లేదు. ఎంతో ఓపెన్ గా మాట్లాడుతోంది. మనుష్యులలో పడింది. ఇప్పుడు నేను ఇక్కడికి వచ్చింది మిమ్మల్ని పండగ నాడు మాఇంటికి ఆహ్వానించటానికి."

అంతకు ముందర ఆయన కుసుమను తమ ఇంటికి తీసుకెళ్ళుతానన్నప్పుడు మాధవ్ ఆయన ఆఫీసుకు వెళ్ళి కుసుమ ప్రవర్తన గురించి, ఆమె ఎప్పుడూ దిగులుగా వుండటం గురించి వివరించాడు. "శ్రీహరి గారూ మాకందరికి కుసుమ గురించే బెంగ. మా అన్నయ్య వదిన బాబూ ఆ ప్రమాదంలో మరణించిన తరువాత ఎందుకో తెలియదు, మమ్మల్నందరిని శతృవులుగా చూస్తోంది. ఏం చేస్తే తను మామూలు మనిషవుతుందో అర్థం కావటం లేదు. అమ్మనాన్న పెద్ద వాళ్ళయిపోయినారు. కొడుకు మరణం ఒక పక్క వేధిస్తూంటే కుసుమ గురించిన బాధ ఇంకో పక్క." అంటూ వాపోయినాడు.

ఆ కారణం వల్ల కూడా శ్రీహరి కుసుమ గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకున్నాడు.

"మిమ్మల్ని చూడంగానే కుసుమ రియాక్షన్ ఎట్లా వుంటుందో మీరే చూడండి. ఆమె మిమ్మల్ని బాగ మిస్ అవుతున్నట్టు కనిపిస్తున్నది."

ఆయన అందరిని భోజనానికే పిలిచాడు. కాని వారు సున్నితంగా తిరస్కరించారు. "వద్దు శ్రీహరి. మా పెద్ద కొడుకు మరణించి ఏడాది కూడా కాలేదు. మాకు పండగలు సెలిబ్రేట్ చేసుకోవటానికి మనస్కరించటం లేదు." వారి కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరగటం స్పష్టంగా కనిపించింది. వాళ్ళ సెంటిమెంట్సు ఎందుకు హార్డ్ చేయాలి అని బలవంతం చేయలేదు.

"సరే అయితే. పండుగ అని కాదు కాని నవమి నాడు సాయంత్రం వూరికే వచ్చిపోండి." అని ఆహ్వానించాడు.

వారు కూడా కుసుమను చూసి పది రోజులు అయింది. ఒక్కసారి చూసి వద్దామని అనిపించి సరే అన్నారు.

అక్కడి నుండి ఆయన రేణుక ఇంటికి కూడా వెళ్ళి వారిని కూడా ఆహ్వానించి వచ్చాడు.

దాని ఫలితమే వారి ఆగమనం. వారు కూర్చున్న కాస్సేపటికి రేణుక పేరెంట్స్ కూడా వచ్చారు.

కుసుమ అయితే కొద్ది సేపు తాత బామ్మ మధ్యలో కొద్దిసేపు పిన్ని బాబాయి మధ్యలో కూర్చొని వాళ్ళ చేతులు పట్టుకొని వదలక పోవటం చూసిన అందరికి శ్రీహరి చెప్పిన విషయాలు నూటికి నూరుపాళ్ళు నిజమే అని అర్థమయింది.

అందరూ ఆరుబయట కుర్చీలు నులక మంచాలు వేసుకొని కూర్చున్నారు. పూర్ణిమ కుటుంబ సభ్యులు కూడా వచ్చి చేరారు నాలుగు కుటుంబాల సభ్యులు బాగ సన్నిహితులయినారు.

సునంద ఆ స్నేహితురాళ్ళకు పెట్టిన పూతరేకు అన్న పేరు విని అందరూ నవ్వుకున్నారు.

"శ్రీహరి, మేము బయలుదేరుతాము. ఇంక కుసుమను మాతో తీసుకెళ్ళుతాం. ఏమ్మా కుసుమా వస్తావా?" అనగానే కుసుమ వెంటనే, "ఆ వచ్చేస్తాను." అంటూ లేచింది.

"బాబాయిగారూ, మీకభ్యంతరం లేకపోతే రేపు విజయదశమి పండుగ కూడా చేసుకొని నేనే వచ్చి కుసుమను మీ ఇంట్లో దిగబెడతాను. ఏమ్మా కుసుమా, ఇంకొక్క రోజు మీ తాత బామ్మను వదిలి వుండకలుగుతావా?" అంటూ నవ్వుతూ అడిగాడు.

తన జీవితంలో మొదటిసారి పండగ అంటే ఎట్లా వుంటుందో పూర్తిగా అనుభవించింది కుసుమ. బంధుత్వాలు అంటే ఏమిటో తెలుసుకున్నది. బొంబాయిలో పుట్టి మన సంస్కృతి సాంప్రదాయాలకు దూరంగా పెరిగి ఒక్కసారి ఇంత అందమైన అనుభూతి మిగిల్చిన దసరా పండగ ఆమె జీవితానికి ఒక పెద్ద మలుపు.

తల్లితండ్రుల మరణానంతరం మౌనంగా మారిపోయిన కుసుమ తాత, బామ్మ, పిన్ని, బాబాయి దగ్గర తరుణి పూర్ణిమతో గడిపిన రోజుల గురించి కథలుకథలుగా చెప్పసాగింది. వారితో గడిపింది పదిహేనురోజులు. కాని జన్మకు సరిపడా అనుభవం మిగిల్చింది. ఎన్ని రోజులు చెప్పినా తరగకుండా వచ్చేపూబిలాగా కబుర్లు వస్తూనే వున్నాయి.

ఆ రెండు కుటుంబాలలోని వ్యక్తులు కూడా ఒకరిని మించిన వ్యక్తిత్వం ఒకరిది.

ఆప్యాయతానురాగాలు చూడాలంటే ఆ రెండిళ్ళ మధ్యనే చూడాలి.

తల్లి ప్రేమ కావాలంటే అక్కడేచూడాలి.

స్వతహాగా అందరూ మంచివారేనా? ఒకరి నుండి మరొకరికి ఈ మంచితనం అన్న జబ్బు అంటుకున్నదా?

ఏ బంధంతో యాదికి అండగా నిలవటమే కాక ప్రేమాలయంలో అమ్మాయిలకు చేయూతనందిస్తున్నాడు శ్రీహరి?

ఏ సంబంధం వున్నదని జానకమ్మ సరసికి తగిలిన గాయాలు తనకో తన బిడ్డలు మనుమలకో తగిలినట్టు తల్లడిల్లిపోయింది?

పక్కింటి యజమానికి వళ్ళు నలతగా వుంటే తట్టుకోలేక దిష్టి తీయటం,

మనుమరాలి స్నేహితులకు కూడా కలిపి ఆప్యాయత రంగరించి అన్నం కలిపి పెట్టటం,

సునందను కోడలులాగా కాకుండా కూతురో మనుమరాలో అన్నట్టు గారాబం చేయటం.

ఇవన్నీ మరువదగిన విషయాలా?

వారేమైనా మరువదగిన మనుష్యులా?

ఆయన ఔన్నత్యం హిమాలయాలంత ఎత్తు. అంత చేస్తున్నా సింప్లిసిటీకి మారుపేరు ఆయన వ్యక్తిత్వం.

అదర్హ స్త్రీకి మారుపేరు జానకమ్మ. అత్తగారిని అమ్మలా భావించే ముగ్గురు కోడళ్ళు.

వాళ్ళు తోడికోడళ్ళా? స్వంత అక్కచెల్లెళ్ళకన్నా ఆప్యాయంగా మసులుకుంటున్నారు. ఏ ఒక్కరోజు కూడా వాళ్ళ మధ్య ఎటువంటి బేధాభిప్రాయాలూ వచ్చినట్టు కనిపించలేదు.

తండ్రి బొంబాయిలో ఎంతో సంపన్నుడి కిందే జమా. విలాసవంతమైన జీవితం కోసం విచ్చలవిడిగా ఖర్చుపెట్టటమే కాని ఎటువంటి సత్కార్యానికి కూడా ధనం వెచ్చించినట్టు కనిపించలేదు. ఇవన్నీ ఆలోచించిన కుసుమ మనసులో దృఢంగా నిర్ణయించుకుంది. జీవితంలో ఎట్లాగైనా మానవ సేవ చేయాలి. ఒకరికి ఉపయోగపడేలాగా వుండాలి.

తాతగారు బాబాయితో మాట్లాడింది. "తాతయ్యా, నాన్న నుంచి నాకు సంక్రమించిన ఆస్తి వుంది కదా! కొంత బాంకులో డిపాజిట్ చేసి వచ్చే వడ్డీతో పేద అమ్మాయిల చదువుకు ఉపయోగిస్తే ఎట్లా వుంటుంది?"

"అమ్మా కుసుమా, నువ్వింకా మైనరువే. మేము ఆ ఆస్తికి గార్డియన్లము మాత్రమే. కనుక ఇప్పుడు దాని మీద నీకు కాని మాకు కాని ఎటువంటి అధికారమూ లేదు. నీకు మైనారిటీ తీరిన తర్వాత అట్లాగే నీ ఇష్టానుసారం వినియోగించుదాము. అంతదాకా ఓపిక పట్టు," అంటూ చెప్పారు తాతగారు

అట్లా ఆడుతూ పాడుతూ తొమ్మిదవ తరగతి మంచి మార్కులతో పాసయినారు పూర్ణిమ తరుణి కుసుమ రేణుకలు. లూసీ మాత్రం యధాప్రకారం బొటాబొటీ మార్కులతో పైకి గట్టెక్కింది అనే కన్నా తోయబడింది అంటే సరిగ్గా వుంటుంది.

పదవ తరగతి వాళ్ళ వాళ్ళ భవిష్యత్తు నిర్ణయించే కీలక సంవత్సరం. ఆ క్లాసులోనే స్టూడెంట్స్ ఆప్షన్ సబ్జెక్ట్ ఎన్నుకోవాలి.

ఆ సంవత్సరం సరైన నిర్ణయం తీసుకోకపోతే వాళ్ళు కోరుకున్న ప్రొఫెషనల్ కోర్స్ చేయటానికి ముందు ముందు అవకాశం వుండదు.

రేణుక తీసుకోవలసిన సబ్జెక్ట్ చిన్న నాటి నుండే నిర్ణయమయి పోయి వుంది. కనక బై పి సి తీసుకుంది.

లూసీకి జనరల్ మాథ్స్ లోనే అంతంత మాత్రం. కనుక మాథ్స్ ఆప్షనల్ గా తీసుకొనే ప్రస్తావనే లేదు. కాబట్టి తను కూడా రేణుక తోటే. మిగతా ముగ్గురు మాథ్స్ ఎన్నుకున్నారు.

ఇంక సీరియస్ చదువులు మొదలయ్యాయి. ఇంత కాలం చదివిన చదువు ఒక ఎత్తు. ఈ మూడు సంవత్సరాలు చదవ బోయేది మరో ఎత్తు. పది పదకొండు పన్నెండు క్లాసుల మార్కులన్ని వాళ్ళ రేంక్ లో కలుపుతారు. ఆ మార్కులబట్టే కాలేజీలలో సీట్ దొరికే అవకాశం వుంటుంది. అందుకే అందరూ సీరియస్గా చదువులు మొదలెట్టారు. చదువుల మీద కాన్సన్ట్రేట్ చేస్తూనే లైబ్రరీలో మంచి పుస్తకాలు చదవటం మాత్రం ఆపలేదు.

లూసీకి చదువు మీదకన్నా పాటలు పాడటం మీద మక్కువ జాస్తి. పాటల ప్రాక్టీసు కోసం ఎంత సమయమైనా వెచ్చిస్తూ వుంటుంది. ఎక్కడ పోటీలు వున్నాయంటే అక్కడకు వెళ్ళి ప్రైజులు తెచ్చుకుంటూ వుంటుంది.

"ఈ చదువులన్ని మా అమ్మ నాయ్న కొరకే. నేనెప్పటికైనా సినిమాలలో పాటలు పాడటానికి పోత." అంటూ వుండేది.

కాకపోతే తల్లి తండ్రులు స్కూల్ టీచర్లు కావటాన కొంత వాళ్ళ భయానికి కూడా ఎట్లాగైనా పరీక్షలు గట్టెక్కాలన్న మాట కూడా మనసులో వుంది.

లూసీ తల్లి తండ్రులు చాల స్ట్రిక్ట్. ప్రతి ఆదివారం క్రమం తప్పకుండా చర్చికి వెళ్ళుతారు. వారితో పాటే లూసీ కూడా వెళ్ళుతూ వుంటుంది. అక్కడ ప్రార్థన గీతాలు పాడటంలో ముందు వుండేది. కాక పోతే తాను చాల బాగా పాడుతానన్న ఒక గర్వం మాత్రం నెత్తి మీదెక్కి స్వారీ చేస్తూ వుండేది.

ఇన్ని వున్నా అమ్మ అంటే భయం. ఇంత వయసు వచ్చినా కూతురు తప్పు చేసినా ఏ సబ్జెక్ట్ లోనైనా ఫెయిల్ అయినా బెత్తం తీసుకొని చితగొట్టేది. ఆ దెబ్బల భయానికైనా పరీక్షల సమయం లో ఏదో విధంగా బట్టీ కొట్టి పాసవుతూ వచ్చింది.

తక్కిన క్లాస్ మేట్స్ లాగా వీళ్ళు నలుగురు పోచికోలు కబుర్లతో సమయం వృధా చేయరు. సమయం దొరికినప్పుడల్లా ఏదో ఒక సబ్జెక్ట్ గురించే మాట్లాడుతూ వుండే వాళ్ళను అంటి పెట్టుకొని తిరుగుతూ వారికి బాగా చేరువ అయింది. నలుగురు ఫ్రెండ్స్ ను తోకలాగా అంటి పెట్టుకొనేది.

పరీక్షల ముందర అందరూ కంబైన్డ్ స్టడీస్ చేయటానికి నిశ్చయించుకున్నారు. ఆ కారణంగా అయిదుగురు తరుణి ఇంట చేరేవారు.

కుటుంబం పెద్దదవటాన పూర్ణిమ ఇంట పిల్లల రణగొణద్వనులతో అంతగా చదువుకోటానికి వీలుగా వుండేది కాదు.

శ్రీహరికి చదువన్నా చదువుకొనే పిల్లలన్నా అత్యంత అభిమానం. ఆడపిల్లలకు అంత చదువులెందుకు అనే రోజులు అవి. కాని ఆయన అత్యంత శ్రద్ధగా కూతురికే కాదు ఆమె స్నేహితురాళ్ళ చదువుల విషయంలో కూడా సహకరించేవారు. ఆయన సలహా మేరకే వారి ఇంట అన్ని వసతులు ఏర్పరిచి అయిదుగురు కలిసి చదువుకొనే ఏర్పాట్లు చేసారు.

ఆ మధ్య తరుణి తల్లికి అనారోగ్యానికి గురి అవటాన వంటకు ఒకామెను కుదుర్చుకున్నారు. ఇల్లు విశాలంగా వుంటుంది. మేడ మీద

తరుణి కోసం వున్న ప్రత్యేకమైన గదిలో ఇంకో రెండు మంచాలు వేయించాడు శ్రీహరి.

తైం ప్రకారం కాఫీలు టిఫిన్లు భోజనాలు ఏర్పాటు చేయటానికి వంటామెకు ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చాడు.

అన్ని వసతులు వున్న అక్కడ వారి చదువుకు ఎటువంటి అంతరాయం లేకుండా జరిగి పోతోంది.

లూసి వారి తోటే చేరింది. ఎక్కడ ఏ వాతావరణం వుంటే అక్కడ ఇమిడిపోయే మనస్తత్వం. అంతటా చదువుల వాతావరణం అయ్యేటప్పటికి ఆమె కూడా శ్రద్ధగా చదవటం మొదలెట్టింది.

ఇంట్లో పని అయిపోగానే సునంద వచ్చి వారికి ఏవైనా సందేహాలుంటే తీరుస్తూ అక్కడే ఏదో పుస్తకం చదువుతూ కూర్చునేది. మధ్యమధ్యలో వాళ్ళు రిలాక్స్ అవుతున్న సమయంలో ఏవేవో కబుర్లు జోక్స్ చెప్పుతూ వుంటే వాళ్ళకు రిలాక్సింగ్ గా వుండేది.

సాయంత్రం కాస్తే పు షటిల్ బాడ్మింటన్ ఆడుతూ రిలాక్స్ అయే వారు.

మంచి ఎండాకాలం. అప్పటికి ఇంకా ఎసి లు కూలర్లు ఇళ్ళల్లో వాడకం లోకి రాలేదు. సాయంత్రమే డాబా మీద బాగా నీళ్ళు చల్లి అందరూ పరుపులేసుకొని పడుకొనే వారు.

వాళ్ళ ఇళ్ళు టాంక్ బండ్ కింద వున్న కాలనీలో వున్నాయి. శ్రీహరి డాబా బాగా పెద్దగా విశాలంగా వుంటుంది. పెద్ద వారు ఒక పక్కగా పరుపులు వేసుకొనేవారు. వారికి కొంచెం ఎడంగా అమ్మాయిలు అయిదుగురు పడుకొనే వారు. రాత్రి పడకొండింటివరకు మేలుకొని కబుర్లు చెప్పుకుంటూ పడుకునేవారు. టాంక్ బండ్ మీద అడ్వర్టైజ్మెంట్ బోర్డ్ల మీద రంగురంగుల లైట్లు వెలుగుతూ ఆరుతూ వుండేవి.

అందరూ కళా పోషకులే. వెల్లికిలా పడుకొని ఆకాశంలో మబ్బులు చూస్తుంటే అవి అనేకనేక రూపాలలో కనిపిస్తుంటే చూడటం సరదా. అదిగదిగో అక్కడ ఆ మబ్బుచూడండే అచ్చం సింహం నోరు తెరుచుకున్నట్టు కనిపిస్తున్నది. అని ఒకరంటే ఈ మబ్బుచూడండే పెద్ద చెట్టులాగ కనిపిస్తున్నది అని మరొకరు.

"నాన్నా మా చిన్నప్పుడు ఇట్లాగే పడుకున్నప్పుడు సినిమా థియేటర్ నుండి సినిమా పాట వినిపించేది కదూ!"

"అదేంటే ఇంత దూరానికి సినిమా థియేటర్ నుండి పాట వినిపించటం ఏమిటే."

"నిజమేనమ్మా. ఇటు పక్క టాంక్ బండ్ లైట్లు, అటుపక్క నుండి సినిమా పాటలు. అది బీస్ సాల్ బాద్ అనే హిందీ సినిమా. మీరందరూ ఆ పాట వినే వుంటారు. ఏమ్మా లూసీ నువ్వు పాటలు బాగా పాడుతావు కదా! ఈ పాట తెలియదా?"

"అవును అంకుల్ కహి దీప్ చలే కహి దిల్ కదా!"

"అవునమ్మా అదే పాట. ఆ సినిమా ఇక్కడ ట్విన్ థియేటర్స్ వున్నాయి కదా. లిబర్టీ ఎంబెసి అని, వాటిలో లిబర్టీలో రిలీస్ అయింది. ఆ రోజులలో కూడా ఎండాకాలం ఇట్లాగే డాబా మీద పడుకొనే వాళ్ళం. సెకండ్ షో సమయంలో వేడి భరించ లేక థియేటర్ లో తలుపులన్ని తెరిచి వుంచే వారు. పొల్యూషన్ ఫ్రీ. ఆ పాటికి వూరంతా మాటు మణిగి పోయి వుండేది.

ఆ సమయంలో ఆ ప్రశాంత వాతావరణంలో అలలు అలలుగా గాలితో తేలి యాడుతూ ఆపాట వినిపిస్తూంటే అందరమూ అట్లా వింటూనే వుండిపోయే వాళ్ళం. నిజంగా లతా మంగేష్కర్ గొంతులో ఆ పాట అద్భుతంగా వుండేది. అసలు ఆమె ప్రతి పాట ఒక ఆణిముత్యమే.

ఆమె తెలుగులో కూడా పాడిన పాతపాట నిదురపోరా తమ్ముడా అని వుంది. ఎప్పుడైనా విన్నావా? ఆ పాటలో ఆవిడ పాడిన హై పిచ్ ఎవరు కూడా పాడలేకపోయేవారు. అంత హైపిచ్ లో పాడినా లోపిచ్ లో పాడినా ఆవిడ గొంతులో ఏ విధమైన మార్పు వుండేది కాదు. అంత అవలీలగా పాడేసేది.

లూసీ నువ్వు తప్పకుండా అటువంటి పాటలు నేర్చుకొని పోటీలలో పాడాలమ్మా."

"అంకుల్ నేను కూడా ఆ పాట విన్నాను. కాని కరెక్ట్ లిరిక్ ట్యూన్ తెలియదు అందుకనే నేర్చుకో లేక పోయాను."

"అయ్యో! మన ఇంట్లో ఆ పాట గ్రామఫోన్ రికార్డ్ వుంది. అవును సుగుణ మన ఇంట్లో ఆ సినిమా పాటల పుస్తకం వుందనుకుంటాను. రేపు చూసి లూసీకి ఇవ్వు." అని భార్యకు చెప్పి, "సినిమా హాళ్ళల్లో పాటల పుస్తకాలు పది నయాపైసలకు అమ్మేవారు. నేను చూసిన నాకు నచ్చిన ప్రతి సినిమా పాటల పుస్తకాలు కొనుక్కొని దాచే వాడిని."

"అంకుల్ నిజంగా సర్ప్రైజింగ్. మీకు పాటల మీద ఇంత ఇంటరెస్ట్ వుందని తెలియనే తెలియదే?"

"లూసీ, మీ అంకుల్ కు పుస్తకాలు, పాటలరికార్డులు, పూలమొక్కలు వుంటే చాలు. ఇంక అన్నం నీరు కూడా అక్కరలేదు."

"సుగుణ ఇంకొక విషయం మర్చి పోయావు. పిల్లలతో కబుర్లు కూడా." అంటూ నవ్వుతూ అన్నాడు. "నా దగ్గర పుస్తకాల కలెక్షన్ తో పాటు గ్రామఫోన్ రికార్డ్స్ కలెక్షన్ కూడా వుంది. నీకు హిందీలో తెలుగులో ఏదైనా మంచి పాట కావాలంటే నన్ను అడుగు. విని ప్రాక్టీస్ చేద్దువుకాని."

అట్లా క్లాసు పుస్తకాలతో పాటు జీవితాలను కూడా చదువుతూ పాటలు పాడేవారు పాడుకుంటూ సాహిత్య పోషణ చేసేవారు చేస్తూ పదవ తరగతి పాసయినారు.

లూసీ తప్ప తక్కిన ముగ్గురూ ఫస్ట్ క్లాస్ లో పాసయినారు. లూసీ మామూలుగా పాసయింది.

రేణుక తండ్రి కోరిక, తన జీవితాశయం, కష్టపడి చదివిన ఫలితంగా చాల మంచి మార్కులతో పాసైనందున మెడికల్ కాలేజీలో మొదటి లిస్ట్ లోనే సీటు సంపాదించింది.

తక్కిన నలుగురు కోఠీ వుమెన్స్ కాలేజీలో చేరారు.

పూర్ణిమకు చిరకాలంగా వున్న సాహిత్యాభిలాష ఇంగ్లీష్ లిటరేచర్ తో బిఎ లో చేరేలాగ ప్రోత్సాహించింది. కుసుమ మాథ్స్ మైన్ గా బిఎస్సి లో, తరుణి లూసీ ఎకనామిక్స్ తో బిఎ లో చేరారు. ఇన్నాళ్ళూ తెలుగుతో యుద్ధం చేసి అలసి పోయిన లూసీ ఫ్రెంచ్ తీసుకుంది.

మొదటి సారి గేటు దాటి కాలేజీ ఆవరణలోకి కాలు పెట్టినప్పుడు దిగ్భ్రాంతికి లోనయ్యారు.

"మై గాడ్. ఇదేందివే? పెద్ద కాంపౌండ్ లోపల ఏముందో ఎన్నడు తెల్వదు. ఏమ్ బిల్డింగ్స్." ఆపుకోలేని లూసీ నోరు తెరిచింది.

"అప్పుడే నోరు తెరిస్తే ఎట్లా? ఆ మెట్లు ఎక్కి లోపలికి వెళ్ళితే ఇంక నీ నోరు ఆశ్చర్యంతో మూతే పడదేమో?"

అంతకు ముందర వూరి నుండి బంధువులు వస్తే వాళ్ళకు వూళ్ళోని విశేషాలు చూపిస్తూ పూర్ణిమ తరుణి అప్పటికే ఆ కాలేజీ చూసి వున్నారు.

"ఎంత్రెన్జ్ ఇంత అందంగా వుంది కదా! లోపల ఇంకా ఎంత బాగుంటుందో!" కుసుమ కూడా అదే మొదటిసారిమో రావటం.

"ఆ సింహాలు చూడు. మెట్లకు రెండుపక్కలా నిలబడి ఈ క్యార ప్రపంచం నుండి మీకు రక్షణ కలిగిస్తాము అని అమ్మాయిలకు భరోసా యిస్తున్నట్టు వున్నాయికదా!"

"ఆహా మొదలెట్టావా, నీ కవిత్యం. ఇంకా నీ లిటరేచర్ క్లాసులు మొదలు కూడా పెట్టలేదు అప్పుడే కాలేజీ ప్రభావం నీ మీద పడ్డట్టు వుంది." పూర్ణిమను మోచేత్తో పొడిచింది కుసుమ. "అయినా నగరం నడిబొడ్డున వుమెన్స్ కాలేజీ కోసం ఇంత అందమైన బిల్డింగ్ కట్టించాలన్న అయిడియా ఎవరికి వచ్చిందో కదా!"

"ఈ బిల్డింగ్ కాలేజీ కోసం కట్టించింది కాదు. ఒకప్పుడు బ్రిటిష్ లెఫ్టెనెంట్ కల్నల్ కిర్క్ పాట్రిక్ ఇండియాలో అధికారిగా ఉన్న రోజులలో తన ఇండియన్ భార్య ఖైరున్నిసా కోసం కట్టించాడట. లోపల గార్డెన్లో ఈ బిల్డింగ్ నమూనా చిన్నది కూడా ఉంది. ఇక్కడికి టూరిస్టుగా వచ్చిన వారు ఆ నమూనా వద్ద నిల్చొని ఫోటోలు కూడా తీసుకుంటారు. కుసుమ ఇంకొక విషయం తెలుసా? ఈ బిల్డింగ్ ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ వారు వాళ్ళ ఎంబసీలాగా ఉపయోగించేవారట.

నువ్వు బయట చూసే ఇంత అబ్బురపడిపోతున్నావు, లోపల దర్బార్ హాల్ చూస్తే కళ్ళు చెదిరిపోతాయి. పదండి లోపలికి వెళ్ళి అంతా ఒకసారి చుట్టబెట్టి వద్దాము."

ఎడ్విషన్ టైంలో ఎన్నిసార్లు వచ్చినా సీనియర్స్ ను చూసి భయంభయంగా వెనక గేటు గుండా వచ్చి డైరెక్ట్ గా ఆఫీసుకెళ్ళి పని చూసుకొని వెళ్ళిపోయారు.

ఇప్పుడు మాకు కూడా ఈ కాలేజీలో సర్వాధికారాలు ఉన్నాయన్నంత ధీమాతో తిరగసాగారు.

దర్బార్ హాలులో ఉన్న షాండిలియర్స్, పైన చుట్టూ బాల్కనీ, నాలుగు మూలలా ఉన్న పెద్దపెద్ద అద్దాలు, వీటన్నిటికీ తోడు సీతాకోక చిలుకల లాంటి అమ్మాయిలు. ఒకటేమిటి అన్ని కనులకు విందులా ఉన్నాయి.

"మనమందరమూ వేరేవేరే క్లాసులలో ఉంటాము. అందరం కలుసుకోవటానికి వీలు పడదేమో." అప్పుడే అందరూ విడిపోయినంత దిగులుగా అంది కుసుమ.

"ఓసి పిచ్చి మొద్దా, ఇది కాలేజీనే. మన స్కూల్ లాగా పొద్దుటి నుండి సాయంత్రం వరకు క్లాసులు ఉంటాయా ఏంటి? ఏ క్లాసుయినా బోర్ అనిపిస్తే చక్కగా ఎగ్గొట్టాచ్చు తెలుసా? ఇంకా ఫ్రీ పీరియడ్స్ కూడా ఉంటాయట." పూర్ణిమ ధైర్యం చెప్పింది. "అట్లా అని మనం చదువులు నెగ్గెక్ట్ చేయకూడదు."

"మనలో ఎవరికైనా ఫ్రీ ఉన్నప్పుడు ఇక్కడే లైబ్రరీలో తక్కిన వారి కోసం వెయిట్ చేద్దాము. అందరమూ కలిసిన తరువాత నేనొక చోటు చూపిస్తాను అక్కడికెళ్ళి కూర్చోవచ్చు. అంతే కాక లంచ్ కూడా అందరమూ కలిసే చేద్దాం. స్కూల్లో ఉన్నట్టే ఉండాము. అంతేకాని మనం ఒకరికి ఒకరం దూరం ఎప్పుటికీ కాము." తరుణి మాటలకు అందరు సరేనంటే సరే అన్నారు.

"ఇంతకూ మనం పెట్టబోయే అడ్డా ఎక్కడో!"

"లవర్స్ రాక్"

"వ్వాట్, నీకేమైనా పిచ్చా ఇది ఉమెన్స్ కాలేజీ. ఇక్కడ లవర్స్ రాక్ ఏమిటే? నీకేమైనా మతిపోయిందా?" కుసుమే మళ్ళీ అడిగింది.

"లవర్స్ రాక్ అన్నాను కాని అక్కడ లవర్స్ కూర్చుంటారని అన్నానా? అది కూడా నిజం పీరియడ్ డే. ఆ రోజుల్లో పెట్టిన పేరో మరి ఈ మధ్య ఏమైనా వచ్చిందో తెలియదు. కాని అక్కడ పెద్దపెద్ద గుట్టల వంటి రాళ్ళు ఉన్నాయి. అది బయటకు కనిపించదు. క్లాసులు ఎగ్గొట్టే వాళ్ళు, ఎవరికి కనపడకుండా వంటరిగా కూర్చోనే వాళ్ళకు అనువైన ప్రదేశం." తరుణి పూర్ణిమ వంతుల వరిగా కాలేజీ గురించి వివరిస్తూ ఉన్నారు.

"అదిగో అదే లవర్స్ రాక్. చూడండి అక్కడ ఆలైడి కొందరు కూర్చొని ఉన్నారు. మనం కూడా ఇక్కడ మన ఫ్లేస్ రిసెర్వ్ చేసుకోవాలి. ఇంక మన లంచ్ స్పాట్ ఇదే. ఎవరుముందుగా వస్తే వాళ్ళు ఫ్లేస్ పట్టుకోవాలి."

ఫ్రెషర్స్ రాగింగ్ మొదలయింది. ఇంకా సీనియర్స్ గా క్లాసులు మొదలు కాలేదు. కాలేజీ అంతా కోలాహలంగా ఉంది. సీనియర్స్ కు

కూడా క్లాసులకు వెళ్ళే మూడ్ లేదు.

"అబ్బ ఏంటే ఈ గోల? క్లాసులు లేవు పాడు లేదు. ఈ సీనియర్స్ చేసే వెధవ అల్లరి తోటి మతి పోతోంది." కుసుమ గోల మొదలెట్టింది.

"అన్నిటికీ నీకు తొందరేనే కుసుమా. ఇదంతా కొత్త అమ్మాయిలకు భయం బెరుకు తగ్గించటానికి, ఫ్రెండ్‌షిప్ డెవలప్ చేసుకోవటానికి ఇదొక మార్గం. అంతే. ఫ్రెషర్స్ పార్టీ అని చేస్తారు అది అయిపోయిందంటే ఎవరిదారి వారిది. ఎవరి చదువులు వాళ్ళవి. ఇంకొక్క నెల రోజులు ఓపిక పట్టాలి. మనం ఇంటిట్ అయే కొద్దీ వాళ్ళకు వూపు వచ్చి ఇంకా ఎక్కువ చేస్తారు. మెదలకుండా వుంటే సరి." పూర్ణిమ సర్ది చెప్పింది.

కుసుమ కాలేజిలో చేరగానే తన కోరిక చిన్నాన్నా తాతయ్యల వద్ద తిరిగి ప్రస్తావించింది.

"తాతయ్యా, నాకు మైనారిటీ వచ్చేదాకా ఆగమన్నారు. నా పేరు మీదవున్న ఆస్తితో ఏదైనా అభివృద్ధి కార్యక్రమం చేబడుదాం."

"కుసుమా, నీకు ఇంకా వివాహం కావలసి వుంది కదమ్మా. డబ్బంతా ఇట్లా దేనికైనా రాసేస్తే ఇబ్బంది కదా."

"తాతయ్యా, నేను ఇప్పుడే చెప్తున్నాను. కట్నం ఇచ్చి పెళ్ళి చేసుకోవటం నా ఆశయానికి విరుద్ధం. నన్ను నన్నుగా కోరుకొని పెళ్ళి చేసుకోవాలి. అంతే కాని కట్నం కోసం చేసుకొనేవాడు నాకు వద్దు." మొండిగా చెప్పింది.

"సరేనమ్మా నీ ఇష్టమే కానీయి. ఏం చేద్దామని వుందో అది కూడా సూచన ప్రాయంగా అనుకుంటే బాగుంటుందేమో! నీకేం చెయాలనిపిస్తున్నదో ముందర చెప్పితే ఆతర్వాత ఎట్లా చేయాలన్న విషయం ప్లాన్ చేద్దాం."

"నాకైతే ఆడపిల్లల చదువుల కోసం ఈ ధనం వినియోగించాలని కోరికగా వుంది. కొన్ని సార్లు ప్రేమాలయానికి వెళ్ళొచ్చాను కదా, అక్కడ అమ్మాయిలు పై చదువులకు వెళ్ళే అవకాశం లేక స్కూల్ తోటే ఆపేస్తున్నారు. వాళ్ళకోసం ఏమైనా చేద్దామని వుంది"

"కానీయ్ అట్లాగే కానిద్దాం."

"శ్రీహరి అంకుల్ ఇటువంటి సోషల్ సర్వీస్ కార్యక్రమాలు ఎన్నో చేస్తూంటారు. కావాలంటే ఆయన సలహా తీసుకొని చేయండి."

ఆమె మాటల మీదనే ఒకనాడు తాతగారు మాధవ్, శ్రీహరి వద్దకు వచ్చి కూలంకషంగా చర్చించారు.

"ఇంకా మనలో ఈ కట్నాల సమస్య తగ్గలేదు. అంతా ఈ విధంగా ఖర్చు పెట్టేస్తే కుసుమ వివాహ సమయంలో ఇబ్బంది అవుతుందేమో!" అనుమానం వ్యక్త పరిచారు.

"మీరు చెప్పింది కూడా ఆలోచించవలసిందే. ఆ విషయం నేను కుసుమకు చెప్పాల్సిన రీతిలో చెప్పుతాను. మీరేమీ వర్తీ అవవద్దు." కుసుమకు తన మాటమీద వున్ననమ్మకం దృష్ట్యా వారికి భరోసా ఇచ్చాడు.

ఆ విషయమే కుసుమను ప్రత్యేకింగా పిలిపించి చర్చించాడు ఆయన.

"సరే అమ్మా కుసుమా నిన్ను ఇక్కడికి పిలిపించిన కారణం వేరే. మొన్న మీ తాతయ్యతో మాట్లాడాను. ఆయన చెప్పిందంతా వింటే ఈ విషయంలో నీ నిర్ణయం సరైనదే అనిపిస్తున్నది. ప్రేమాలయంలో అమ్మాయిల చదువు స్కూల్లోనే ఆపకుండా వారికి ఇంకా వొకేషనల్ కోర్సెస్ చేయటానికి ఏర్పాటు చేద్దాం. రేపు నేను మీ మాధవ్ బాబాయి టెక్నికల్ డిపార్ట్‌మెంట్ కెళ్ళి దానికి అవసరమైన ఏర్పాట్లు చేస్తాము. నీకు సమ్మతమేగా?"

"థ్యాంక్సా అంకుల్. నేను కోరుకున్నది కూడా అదే. మీకు ఈ విషయాలలో అనుభవం బాగా వుందని తెలుసు అందుకే తాతయ్య చిన్నాన్నను మీతో సంప్రదించమన్నాను."

"అట్లాగే చేద్దాం కుసుమా! కాకపోతే ప్రస్తుతానికి నీ పేరున వున్న ధనంలో కొంత భాగం మాత్రమే వినియోగిద్దాం. ఎప్పుడైనా మొత్తం

ఒక్కసారే పెట్టకూడదు. అంచలంచెలగా అభివృద్ధి చూసుకుంటూ పెట్టాలి. ఒక్కసారి మొత్తమంతా పెట్టేసి ఎవరూ సరైనా రెస్పాన్స్ చూపకపోతే మన ప్రయత్నం అంతా బూడిదలో పోసిన పన్నీరే అనుతుంది. అందుకనే ఈ విషయం మాకు వదిలేసేయి. నీ చదువు అయిపోయిం తర్వాత అంతా భాధ్యత నీకే ఒప్పచెప్పుతాము."

ఆయన మాటలకు తృప్తి చెందిన కుసుమ, "అట్లాగే అంకుల్, మీరెట్లా చెప్పితే అట్లాగే చేద్దాం."

"ఏమర్రా, కబుర్లు వింటూ కూర్చోవటమేనా, కాసిని కాఫీ నీళ్ళు మా మొహాల్న పోసేదేమన్నా వుందా?" కోడళ్ళను వుద్దేశించి అన్నది జానకమ్మ.

"అవునే సునందా.. నీ సంగీత సాధన ఎంత వరకు వచ్చింది? ఒక పాటవిమైనా పాడుతావా?" కాఫీలు తాగుతూ సుగుణ అడిగింది. చిన్నప్పటి వినికిడి సంగీతమే సునంద బాగా పాడుతూంటుంది. అది చూసిన అత్తగారు పూరికే వచ్చిన విద్యను పోగొట్టుకోవటం దేనికని మ్యూజిక్ క్లాస్సుకు పంపసాగింది.

"సరే, మీరంతా మీమీ కుర్చీలను గట్టిగా పట్టేసుకొని కూర్చోండి. మళ్ళీ ఎవరైనా పారిపోవటానికి ప్రయత్నిస్తే చూసుకోండి."

"చాల్లేవే, నీ వేళాకోళాలు. రోజూ "ఎన్నగాను రామభజన" అని కూని రాగం తీస్తుంటావే ఆ కీర్తన పాడు."

సునంద చిలిపితనానికి ఆ అవకాశం కూడా వదల లేదు. ఏదో ఒక అల్లరి చేయందే ఆమెకు రోజు పూర్తయినట్టు అనిపించదు.

రామచిలుకనొకతి పెంచి ఫ్రేమ మాటలాడనేర్చి దాకా పాడి "రామరామరామయనుచు, రామరామరామయనుచు" అంటూ రకరకాల సంగతులు వేస్తూ పాడుతూనే వుంది. ఆ చరణం నుండి ఇంక ముందుకు సాగటం లేదు. రకరకాల సంగతులు వేస్తూ మధురంగా పాడుతూనే వుంది.

"ఎంతసేపే ఆ రామరామయనుచు, ఇంక ముందుకు పోవేమే." అత్తగారి మాటకు తరువాయి పాట "రమణియొక్కతే" అంటూ అందుకుంది.

ఆమె చిలిపితనానికి అందరూ నవ్వుకున్నారు.

"సుందరం దీనికి పిల్లలకన్నా అల్లరి ఎక్కువవుతున్నదిరా, ఒకసారి దాని చెవి మెలిపెట్టు."

"ఆ పనేదో నువ్వే చేసెయ్యమ్మా."

"ఇప్పుడైనా కాస్త అల్లరి తగ్గించి బుద్ధిగా వుంటే నీ బొజ్జలో వున్న వాళ్ళు కూడా కాస్త ఒబ్బిడిగా వుంటారు. లేకపోతే నీ అల్లరికి ఆ వచ్చేవాడో వచ్చేదో తోడైతే ఇంక ఇల్లుపీకి పందిరే." కడుపుతో వున్న కోడలి వంక మురిపెంగ చూస్తూ అన్న జానకమ్మ మాటలకు అందరూ తన వైపే చూడటంతో సిగ్గుపడింది సునంద.

ఫస్టియర్ బివి ఇంగ్లీష్ లిటరేచర్లో నలుగురు అమ్మాయిల గ్రూప్ ఒకటి వుంది. షర్మిల, నిమ్మి, జూహి, రాగిణి. వారు నలుగురు కూడా చాల గొప్పింటి అమ్మాయిలని తెలుస్తూనే వుంది. కార్లలో వస్తారు. వాళ్ళు కాలేజీకి వస్తున్నట్టు కనబడదు. ప్రతిరోజూ పిక్నిక్కు వస్తున్నట్టే వుంటారు. డ్రెస్, హెయిర్ స్టైల్ అందరికన్నా భిన్నంగా వుంటారు.

వారి నలుగురి మాటలలో బాయ్ ఫ్రెండ్స్ అన్న పదం తరుచుగా వినిపిస్తూ వుండేది. ఇంకా మన దేశం అమ్మాయిలు అంత ఓపెన్ గా మాట్లాడుకొనే విషయం కాదు. అప్పటికే కొందరికి బాయ్ ఫ్రెండ్స్ వున్నా కూడా పెద్దగా ఆ విషయం నలుగురిలో డిస్కస్ చేసేటంత మాడర్న్ కాలేదు.

ఫ్రెంచ్ సెకండ్ లాంగ్వేజి క్లాస్లో లూసీ వారితో పరిచయం పెంచుకోవటమే కాక వాళ్ళ వైపు ఎట్రాక్ట్ అవుతున్నట్టు కనిపించింది. మెల్లిగా కట్టుబొట్టు వారిని అనుకరించటం మొదలెట్టింది.

అది గమనించిన కుసుమ పూరుకోలేక ఒకసారి "లూసీ మనం చదువు కోసం వచ్చాము. మన చదువేదో మనం చూసుకోవాలి కాని వాళ్ళ వెనక వీళ్ళ వెనక తిరగాల్సిన అవసరం ఏమిటి నీకు?" లూసీని హెచ్చరించింది.

"లేదే. గా నిమ్మి వాల్ల నాయ్ దోస్త్ సినిమా డైరెక్టరంట. నాకు సినిమాల పాడే దాన్ని చాన్సిప్పిస్తదేమోనని అడుక్కుంటున్నాను. గంతనే."

"అయినా అడుక్కోవలసిన అగత్యం నీకేమిటే? నీలో టాలెంట్ వుంది. గుర్తింపు అదే వస్తుంది. ఏం సినిమాలో కాకపోతే నీ టాలెంట్ ఎవరికి తెలియదనా? ముందర చదువు మీద దృష్టి పెట్టు డిగ్రీ అయే లోపల నీకు ఎక్కడో ఒక చోట చాన్స్ వచ్చి తీరుతుంది. ఈ లోగా ఆలిండియా రేడియోకి అప్లై చేయి. అక్కడ కూడా లలిత సంగీతం పాడటానికి అవకాశం దొరక వచ్చు. అంతే కాని ఎవరో సహాయం చేస్తారని వాళ్ళ వెనకబడి తిరగనక్కరలేదు." అంటూ గట్టిగానే మందలించింది.

లూసీ స్నేహితుల మాటలు ఈ చెవి నుండి విని ఆ చెవితో వదిలేసింది.

కట్టుబొట్టు డ్రెస్ స్టైల్ కూడా మారిపోయాయి.

మాటలలో కూడా కొత్తకొత్త పదాలు దొర్లుతున్నాయి. "కమాన్ యార్, ఓ డోస్ట్ బి సిల్లి." అని సందర్భం లేకుండా కూడా వాడేస్తోంది.

నుదురంతా కప్పేస్తూ ముందు వైపున జుట్టు కత్తిరించుకున్నది. గట్టిగా కట్టిన పోనీ బైల్. వంటిని పట్టేసినట్టుగా బిగుత్తైన కుర్తా. పైజామా అయితే అసలు పైకి ఎట్లా లాగిందో అని ఆశ్చర్య పోయేటంత బైట్ గా వుంటున్నాయి. మెడను చుట్టేస్తూ ఒక గుడ్డపీలిక.

ఈ అవతారం ఏమిటే అన్న ఫ్రెండ్స్ తో ఒకరకంగా తలఎగరేస్తూ, "కమాన్ యార్ ఇది లేటెస్ట్ ఫాషన్. సాధనా కటింగ్ హెయిర్ స్టైల్ ఇప్పుడు ఫాషన్ ఎర్కనా. ఇంకా కొన్ని దినాలు అయితే ఇది బీ ఔటాఫ్ డేట్ అయ్యింది. ఇది కాలేజ్ భయ్. మన స్కూల్ లెక్క కాదు. బి ఎ రోమన్ ఇన్ రోం. అంటరు తెవ్వదా. ఇంక స్కూల్లెక్కుంటే అందరు నవ్వుతరు." అంటూ ఎదురు వాళ్ళకే లెక్కరిచ్చి, "మీరు కూడ ఈ చీరలు జడలేసేడిది బంద్ చేయుండి. నాకు తెల్సిన మంచి బ్యూటీ పార్లర్కు తోల్కపోత." అంటూ సలహా కూడా ఇచ్చింది.

ఆమెను జాలిగా చూడటం తప్ప ఇంకేమి చేయలేక పోయినారు ఆ మిత్రత్రయం. కలిసి నవ్వుడు రేణుకకు కూడాచెప్పి బాధపడ్డారు.

సునందకు ఏడవ నెల నిండబోతున్నది. ఈ లోగా సీమంతం చేద్దామని అత్తగారు వుబలాట పడుతోంది. పెళ్ళయిన ఇన్ని సంవత్సరాలకు కోడలికి కడుపు పండబోతున్నదన్న ఆనందం ఆమెను నిలవనీకుండా చేస్తున్నది.

మాటల మధ్యలో, "సాధారణంగా అత్తింట్లో సీమంతం చేసి పుట్టింటి వాళ్ళు పురిటికి తీసుకెళ్ళటం ఆనవాయితీ. కాని మా సునందకు అత్తిల్లయినా పుట్టిలయినా ఇదే. కాబట్టి ఆ వేడుకేదో మేమే చేస్తాం." అంటూ ఒకటికి నాలుగుసార్లు అనటం అందరూ విన్నారు.

సునంద ఎందుకనో వున్నట్టుండి మూడీగా అయిపోతూ వుంటుంది. ఏ విషయం గురించో కాని ఏదో దిగులు పడుతున్నట్టు కనిపిస్తూ వుంటుంది. అత్తగారు తోడి కోడళ్ళు ఆ విషయం గమనించారు. కాని కాన్పు దగ్గరవుతున్న కొద్ది గర్భిణీ స్త్రీలలో ఆ విధమైన మానసిక మార్పులు రావటం సహజమే అని పెద్దగా పట్టించుకోలేదు.

మాటల మధ్యలో సునంద ఆ విధంగా మారటం గమనించిన కుసుమ, తరుణి గదిలో కబుర్లు చెప్పుకుంటుండగా ఆ ప్రస్తావన తెచ్చింది.

"పూర్ణిమా, ఎందుకే సునంద పిన్ని అప్పుడప్పుడూ దిగులుగా కనిపిస్తుంది?"

"ఏమో కుసుమా, ఇటువంటి విషయాలు ఇంట్లో అడుగుతే నాయనమ్మ చంపేస్తుంది. మొన్న ఆ మధ్య అమ్మ పెద్దపిన్ని కూడా అనుకుంటుంటే విన్నాను. కాని ఈ సమయంలో అట్లాగే వుంటారుట."

"నీకేమైనా పిచ్చా? డెలివరీ ముందర అంత టెన్షన్ వుండగూడదు. మనసంతా ప్రశాంతంగా వుండాలని అంటారు కదా! ఏదైనా ప్రాబ్లం వుందేమో?"

"పిచ్చిపిచ్చి అనుమానాలు పెట్టుకోవద్దు కుసుమా. అవన్ని చూసుకోవటానికి అమ్మ నాయనమ్మ వాళ్ళు వున్నారు."

రేణుక ఇంటికెళ్ళింది కుసుమ. "అంకుల్, మీ దగ్గర ఒక డౌట్ క్లియర్ చేసుకుందామనుకుంటున్నాను."

"చెప్పమ్మా. నాకు తెలిసినదైతే తప్పకుండా చెప్పుతాను."

తనను మనసులో బాధిస్తున్న సునంద సమస్య వివరించింది.

"ఈ సమయంలో ఇట్లా వుండటం నాచురల్ అంటున్నారు. నిజమేనా?" ఆయన కొంత తడవు ఆలోచించాడు. కూతురు ద్వారా కొంత, వాళ్ళ ఇంటికి వస్తూపోతూ కొంత ఆయనకు సునంద గురించి తెలుసు.

"అది కూడా అయి వుండవచ్చు. నెలలు నిండుతున్న కొద్దీ గాభరా వుంటుంది. కాకపోతే ఇక్కడ సునందకు ఇంకో సమస్య కూడా వుందనిపిస్తున్నది." ఆ సమాధానం కోసమే ఎదురు చూస్తున్నట్టు కుసుమ ముందుకు ఆరాటంగా వంగి, "ఆ సమస్య ఏమై వుండొచ్చు అంకుల్?"

"అత్తింట అందరూ ఎంత ఆప్యాయంగా చూసుకున్నా కూడా ఈ సమయంలో ముఖ్యంగా మొదటి కాన్పు సమయంలో తనవారు అంటే పుట్టింటి వారు వుండాలని కొంతమంది కోరుకుంటారు.

అందుకే మొదటి పురుడు పుట్టింట్లో జరగాలంటారు. అత్తింటి వాళ్ళకు చెప్పుకోలేని విషయాలు పుట్టింటి వాళ్ళకు చెప్పుకుంటారు అమ్మాయిలు. ఎంత నిరాదరణకు గురైనా ఆ అమ్మాయికి నాయనమ్మ కాని మేనత్త మేనమామలు కాని దగ్గర వుండాలని అనిపిస్తున్నదేమో!

అదీ కాక సీమంతం కూడా చేయబోతున్నారని అంటున్నారు కదా! తనకు పుట్టింటి వారు ఎవరూ లేరని దిగులు పడుతున్నదేమో? అయినా ఆమె అత్తగారు సునంద పుట్టింటి వాళ్ళకు కబురు పంపారో లేదో?"

మిత్ర బృందం మంత్రాంగం మొదలెట్టింది.

"పూర్ణిమా మాటల మధ్యలో మీ అమ్మను అడుగరాదూ, సునంద పిన్ని వాళ్ళ వాళ్ళకు కబురెట్టారో లేదో?"

"లేదు కుసుమా. నాకు తెలిసి పెళ్ళయిన తరువాత వాళ్ళకు మాకు రాకపోకలు లేవు. పిన్ని కడుపుతో వున్న విషయం కూడా బహుశా తెలిసి వుండక పోవచ్చు. ఇంక సీమంతానికి వచ్చే ప్రసక్తి ఎక్కడి నుండి వస్తుంది?" నిస్పృహగా అంది పూర్ణిమ.

"నాయనమ్మ పెద్ద మనసుతో కోడలిగా తెచ్చుకుందే కాని పెళ్ళి తూతూ మంత్రంగా చేసారని బాబాయికి అచ్చట్లు ముచ్చట్లు సరిగా జరగలేదని ఎక్కడో అసంతృప్తి మిగిలే వున్నట్టు తెలుస్తూ వుంటుంది. కాని నాయనమ్మ ఆ మాటలు సునంద పిన్ని ఎదుట ఏనాడు అనలేదు. పాపం అదొక వెర్రిబాగులది. వింటే బాధపడుతుంది అని కూడా అంటుంది. పాపం నాయనమ్మ. డబల్ మెంటాలిటీ."

"ఇంకేం తీగ దొరికింది. నెమ్మదిగా డొంకంతా లాగుదాము."

"ఏయ్ కుసుమా! ఏం చేద్దామనే?"

"మీరు చూస్తూ వుండండి. ఏం చేయాలో ఎట్లా చేయాలో నేను చెప్పుతాగా. అయితే పూర్ణిమా వాళ్ళంతా ఏ పూళ్ళో వుంటారో నీకేమైనా తెలుసా"

"ఆఁ ఎందుకు తెలియదు....." అంటూ వారి వివరాలు తనకు తెలిసినంత వరకు చెప్పింది.

ఆ రాత్రి పడుకున్న కుసుమకు తనను తాను సునంద ప్లేస్ లో వూహించుకుంది. కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. తనకు కూడా తల్లి,తండ్రి లేరు. ముందుముందు తనగతి కూడా అంతేనా అనిపించింది.

పొద్దున్నే తాతగారి పక్కన చేరింది.

"తాతయ్యా, నాకొక సమస్య వచ్చింది."

"ఏంటా అమ్మడూ?" తల నిమిరుతూ అడిగాడు తాతయ్య. బామ్మ కూడా వచ్చి పక్కనే కూర్చున్నది.

"రేపొద్దున నేను పెళ్ళయి అత్తవారింటికి వెళ్ళిన తరువాత పండుగలని పురుళ్ళని నా మంచి చెడ్డలు ఎవరు చూస్తారు తాతయ్యా?"

అమెకు వచ్చిన అనుమానానికి బామ్మ తాతయ్యా ముందర తత్తర పడ్డారు. వెంటనే తేరుకొని, "ఎవరో ఎందుకు చూస్తారమ్మా, మేము వున్నంత కాలం మీ బామ్మా నేను చూసుకుంటాము. అయినా బాబాయిలు పిన్నమ్మలు నీకేమైనా తక్కువ చేస్తున్నారా? నీకెందుకు వచ్చిందమ్మా ఆ అనుమానం? ఎవరైనా ఏమైనా అన్నారా?"

పెద్ద వాళ్ళ కళ్ళలో తిరుగుతున్న కన్నీరు చూసి "అయ్యో, అదేం కాదు తాతయ్యా, సునంద పిన్నికి ఈ సమస్య వచ్చింది." అంటూ మొదలెట్టి అంతా చెప్పి, "పాపం పిన్ని. మనం ఏమైనా చేయగలమా?"

తాతయ్య కొద్దిసేపు ఆలోచించాడు. "అమ్మా, వాళ్ళ పర్సనల్ విషయంలో తల దూరుస్తున్నామని వాళ్ళు అనుకోకపోతే ఒక పని చేయవచ్చు."

"లేదు తాతయ్యా. పిన్ని దిగులు మర్చి పోవాలంటే వాళ్ళేమన్నా భయపడను. చెప్పు. ఏం చేద్దాం?"

"అయితే నేను ఈ విషయం శ్రీహరిగారితో కూడా మాట్లాడి ఏం చేయాలో చర్చించి నీకు చెప్పుతాను. సరేనా!"

"అంకుల్, తాతయ్య మీతో ఏదో మాట్లాడాలిట. మీకు ఎప్పుడు వీలవుతుందో చెప్పితే ఆయన వస్తానన్నారు."

"పెద్దవారు ఆయనకు శ్రమ ఇవ్వటం దేనికమ్మా? నేనే రేపు సాయంత్రం మీ ఇంటికి వస్తానని చెప్పు తాతయ్యకు."

"ఏం జానకమ్మ పిన్నీ కోడలికి సీమంతం అంటున్నావు, వియ్యాలవారికి కబురేమన్నా చేసావా?"

"ఏమో నాయనా శ్రీహరి, వాళ్ళ వాలకమేమో అర్థం కావటలేదు. పెళ్ళిచేసి అత్తారింటికి పంపిన వారు తాత నాయనమ్మ కాని బాబాయిలు కాని, మేనమామ కాని మళ్ళీ తిరిగి చూస్తే ఒట్టుపెట్టు. దానికి పుట్టింటి ప్రాప్తం అంతేనని సరి పెట్టుకున్నాలే. అసలు కబురెడదామనే అనుకున్నాను. ఏమో తీరాచేసి వాళ్ళేమైనా పుల్ల విరుపు మాటలంటే పీక్కోలేక లాక్కోలేక ఏడవాలి. శుభమా అంటూ శుభకార్యం ముందర ఏదైనా గొడవౌతుందేమో అని భయం అంతే." ఇన్నాళ్ళూ మధన పడుతున్న బాధనంతా వెళ్ళకక్కింది.

సునంద సీమంతానికి అన్ని ఏర్పాట్లా జరుగుతున్నాయి. జానకమ్మ హడావుడికి అంతే లేదు. వాళ్ళ నుండి వూర్ణిమ మేనత్తలు ఇద్దరు వాళ్ళవాళ్ళ కుటుంబాలతో వచ్చేసారు.

ముందు రోజు సీత సుధ ఇరుగింటికి పొరుగింటికి వెళ్ళి పేరంటం పిలిచి వచ్చారు. తరుణి ఇంటికి వచ్చి సుగుణకు తరుణికి బొట్టు పెట్టారు. "రేపు పొద్దున భోజనాలు మా ఇంట్లోనే. పొద్దున్నే ఇంట్లో ఎటువంటి వంటా పెట్టుకోమాక. మీకందరికి కూడా టిఫిన్లు కూడా చేయిస్తున్నాము. అవును సుగుణా ఎవరో చుట్టాలు వచ్చినట్టున్నారు!"

"అవును సీతా, మా బంధువులు వూరి నుండి వచ్చారు. నాలుగు రోజులు వుంటారు. అయినా టిఫిన్ల దగ్గరనుండి ఎందుకులేద్దా. నేనొక్క దాన్ని భోజనానికి వస్తానులే. ఇంట్లో మగ వాళ్ళకూ బంధువులకు వంట చేసిపెట్టి వస్తాను."

"మంచి దానివేలే. అయినా మీ ఇంటికి బంధువులు వస్తే మా ఇంటికి వచ్చినట్టు కాదా ఏమిటి. ఏదీ వాళ్ళను పిలుపు. వాళ్ళకు కూడా చెప్పే పోతాను. లేకపోతే మొహమాట పడుతారేమో."

"అబ్బేబ్బే అదేం వద్దలే. నే చెప్పి తీసుకొస్తాలే."

"ఏమే పిల్లా తరుణి, నీ ఫ్రెండ్స్ కుసుమ నాయనమ్మ తాతగారిని, రేణుక అమ్మ నాన్నను కూడా పిలిచి వచ్చాను. మళ్ళీ నా మాటగా నువ్వు కూడా ఒకసారి హెచ్చరించు."

"అట్లాగే పిన్నీ. ఆనందంగా తల వూపింది తరుణి.

"ఏంటో ఈ పిచ్చిపిల్లలు. సునంద అంటే వాళ్ళకు ఎంత ప్రేమో! దానికి సీమంతం అంటే వీళ్ళందరూ మహా సంబరపడి పోతున్నారు. నిన్న కుసుమ ఇంటికి వెళ్ళినప్పుడు అంతే. రేణుక ఇంటికి వెళ్ళినప్పుడు కూడా అంతే. వాళ్ళ మొహాలు చేటలంత వికసించాయి."

పాపం పిచ్చి వాళ్ళు పిల్లలు కాదు. ఈ తోడికోడళ్ళు. అమ్మాయిల ఆనందానికి కారణం వేరేవున్నదని తెలియని పిచ్చితల్లులు, అనుకొని తల్లి కూతుళ్ళు నవ్వుకున్నారు.

సాయంత్రం, "సునంద పిన్నీ, పదపద. నీ కోసం ప్రత్యేకించి అంత దూరం వెళ్ళి గోరింటాకు కోసుకొచ్చి చచ్చిచెడి రుబ్బుకొచ్చాను, ఇదిగో కాకర అకు కూడా తీసుకొచ్చాను. రా, మళ్ళీ అన్నం తినే లోపల కడిగేసుకోవచ్చు." హడావుడి చేసింది తరుణి.

"ఎక్కడికో వెళ్ళి కోసుకు రావటమేమిటే? మన పెరట్లోనే వుందిగా అంత పెద్ద చెట్టు?" సుధ పిన్ని అడిగింది.

"మన చెట్టు ఆకు అంత బాగా పండదు పిన్నీ. మా ఫ్రెండింట్లో చెట్టు ఆకు భలే ఎర్రగా అవుతుంది. మా పిన్ని బంగారు చేతులు ఎర్రగా పండాలి. ఏం పిన్నీ, అర్ధచంద్రుణ్ణి ఒక చేతిలో పెట్టి రెండో చేతిలో కాకర ఆకు పెట్టనా. మరి చేయి కదిలించకుండా పెట్టుకుంటే మంచి డిజైన్ వస్తుంది."

"ఎవరికే ఆ గోరింటాకు పిల్లా? సునందకా? మా మంచి దానివేలే. కడుపుతో వున్న పిల్లకు గోరింటాకు పెట్టితే ఆడపిల్ల వుడుతుంది. తెలుసా? ఆ రుబ్బిన ముద్ద మీరు ఆడపిల్లలు పెట్టుకోండి. దానికి వద్దు." జానకమ్మ వచ్చి అడ్డుకుంది.

"అబ్బా నాయనమ్మా, నీదంతా చాదస్తం అయినా ఆడపిల్ల పుడితే ఏం?"

"ఇంకా నయం కాదూ! తొలి సంతానం మగ పిల్లాడు పుడితేనే పెద్దయ్యాక కాలికి చేయికి అంది వస్తాడు. అయినా మీరందరూ ముగ్గురు ఆడపిల్లలు తయారయినారుగా చాలదా." నవ్వుతూ ఆవిడ కూడా మనుమరాలితో హాస్యంగా అన్నది.

"అయినా నాయనమ్మా ఇప్పుడు ఏడవనెల కూడా నిండపోతున్నది. లోపల ఆడో మగో ఈ పాటికే రెడీగా వుంటుంది. అంతే కాని

గోరింటాకు పెట్టినంత మాత్రాన మగ పిల్లాడు అమాంతం ఆడపిల్లాగా మారబోతున్నాడా?" రేణుక అందుకుంది.

"ఎవరే ఆ మాట అన్న బుడంకాయ. డాక్టరీలో చేరంగానే అన్నీ తెలిసినట్టే చెప్పుతున్నావే. అమ్మో నిన్నకాక మొన్న పుట్టిన పిల్లలు కూడా చెప్పేవాళ్ళే?"

ఆ విధంగా అమ్మాయిలు గోరింటాకు పెడతామని. ఆవిడ వద్దని. పెద్ద కోడలు కలుగచేసుకొని, "పోనీ లేండి అత్తయ్యా, పిల్లలు ముచ్చట పడుతున్నారు. ఆడైనా మగైనా ఈ రోజుల్లో ఒకటే. అయినా గోరింటాకు పెట్టుకున్నంత మాత్రాన రేణుక చెప్పినట్టు గర్భంలో వున్న పిల్లలు మారిపోతారా ఏమిటి? ఏదో లేత నెలలలో అయితే అది వేరే విషయం.

మా మరదలు ఇద్దరూ మగపిల్లలు పుట్టేటప్పటికి మూడవసారి కడుపుతో వున్నప్పుడు ఆడపిల్ల కావాలని నెలకొకసారి గోరింటాకు పెట్టుకుంది. ఏదీ. మళ్ళీ మగ పిల్లాడేగా."

ఆ మాటలతో విజయోత్సాహం వచ్చిన వీరుళ్ళలాగా నలుగురూ సునంద కాళ్ళూ చేతులూ పట్టుకొని అందంగా గోరింటాకు పెట్టేసారు.

పక్కింటికి వచ్చిన బంధువులు డాబా మీదనుంచి చూస్తూ మైమరచి పోయారు.

"నాయనా శ్రీహరి మా చిట్టితల్లిని ఇంత ఆనందమయమైన వాతావరణంలో చూపించావు. నీకు కృతజ్ఞతలు ఏవిధంగా తెలపాలో తెలియటం లేదు." సుందరయ్య కళ్ళనీళ్ళతో శ్రీహరి చేతులు పట్టుకొని అంటుంటే అక్కడున్న అందరికీ కళ్ళు చెమర్చాయి.

"బాబాయిగారూ అప్పుడే ఆనందమంతా వ్యక్తం చేస్తే ఎట్లా? రేపు మనుమరాలి కోసం కాస్త దాచుకోండి."

శ్రీహరి కుసుమ తాతగారితో మాట్లాడారు. "శ్రీహరి, నువ్వు చెప్పినట్టుగానే చేద్దాము. అమ్మాయిలు చెప్పిన మాటలు విన్నతరువాత జానకమ్మకు వియ్యాల వారి మీద ఏదైనా శతృత్వం వుందేమో అనిపించింది. కాని ఆవిడ అనుమానాలు అర్థమయ్యాయి కదా! శుభకార్యం ఇంక నాలుగురోజులకు వచ్చింది. రేపే మనిద్దరమూ వెళ్ళి పెద్దవాళ్ళతో మాట్లాడుదాము. మరి వాళ్ళ ఆలోచన ఏ విధంగా వుందో ఏమో, అది కూడా తెలుసుకోవాలి కదా!"

శ్రీహరి కార్లో ఇద్దరూ బయలుదేరారు. సునంద తాతగారు సుందరయ్యగారు ఆ వూళ్ళో బాగా పేరున్న మోతుబర్లు అవటాన ఇల్లు కనుక్కోవటం కష్టం కాలేదు.

కార్లో వచ్చిన అపరిచితులను చూసి అలవాటు ప్రకారం ఆహ్వానించి మంచి నీళ్ళు ఇప్పించి అడిగారు.

"మిమ్మల్ని నేనెరుగను. నాతో ఏదైనా పనిబడి వచ్చారా?" ఆయన నెమ్మదితనం మర్యాదా మన్ననా చూస్తే ఎంతో ఆత్మీయుడిలాగా కనిపించాడు.

"నా పేరు శ్రీహరి. వీరు కృష్ణారావుగారు. మేము హైద్రాబాదు నుండి వచ్చాము. మీ పెద్ద కొడుకు చిన్నతనానే పోయాడని విన్నాము. ఆయనకు సంతానం....." అంటూ అర్థాక్షిలో ఆగిపోయాడు.

కొడుకు మాట వినగానే ఆయన భార్య సావిత్రమ్మ బయటకు వచ్చి వారగా నిలబడ్డది.

"అవును బాబూ. వాడి భార్య పురిట్లనే మరణించేటప్పటికి వాడు కూడా పిచ్చివాడిలాగా అయిపోయి భార్యతోటే వాడు కూడా....."

"క్షమించాలి. పాత విషయాలు తిరగతోడి మిమ్మల్ని బాధించినట్టున్నాను. మరి అతని సంతానం....."

"వుంది నాయనా, ఒక్క కూతురు. ఏదో కొడుకు పోయిన దుఃఖంలో ఆ పిల్లను పట్టించుకోలేకపోయానాము. అట్లాగే పెరిగి పెద్దదయింది. ఎవరో పెద్దింటివాళ్ళు వచ్చి అమ్మాయిని వాళ్ళ అబ్బాయికి చేసుకుంటామని అడిగి మరీ చేసుకున్నారు. అది కూడా మాకు దూరమయిపోయింది. అత్తారింట్లో ఎట్లా వున్నదో ఏమో ఆ పిచ్చిది." ఆ మాటలంటూ సావిత్రమ్మ కళ్ళుతుడుచుకుంది.

"అయినా మీరెవరో మాకు తెలియదు. ఈ వివరాలన్నీ అడుగుతున్నారు. ఎందుకో తెలుసుకోవచ్చా?"

"అన్ని వివరంగా చెప్పుతాము. కాని కొన్ని సందేహాలను తీర్చుకున్న తరువాత."

ఈ లోగా సుందరయ్యగారి కొడుకులు కోడళ్ళు కూడా ఆసక్తిగా అక్కడకు రావటమే కాదు, వూళ్ళోని ఇతర పెద్దలు కూడా, "ఎవరే సావిత్రమ్మ! పొద్దున్నే ఎవరో చుట్టాలోచ్చినట్టున్నారూ." అంటూ వచ్చి చేరారు.

"మరి అత్తారింటికి పంపిన మీ మనుమరాలిని చూడటానికి మీరెవ్వరూ ఎందుకు ప్రయత్నం చేయలేదు?"

"ఏమోనండి. ఆవిడ పాపం సానుభూతితో మా సునందను కోడలిని చేసుకోవటమే గొప్ప. మేమంతా తడవతడవకు వెళ్ళితే ఏమనుకుంటారోనని అమ్మనాన్న భయపడ్డారు. కాని ఇంట్లో ఏ అక్కర వచ్చినా సునందని తలుచుకోనివారుండరు." సుందరయ్యగారి కొడుకు అందుకొని చెప్పాడు.

"అమ్మో అది పిల్లటండీ. దేవత. ఎవరికి ఏ అవసరం వచ్చినా నేనున్నానంటూ ముందుకు వచ్చేది. వూరంతా తనే అయి కలియ తిరిగేది. అత్తారింట్లో ఏ అగచాట్లు పడుతున్నదో ఏమో!" పొరుగింటి ఇల్లాలు అన్నది.

"మరి అన్ని రకాలగా మనసులో అనుమానాలు పెట్టుకొని బాధలు పడేకన్నా, వాళ్ళ ఎడెస్ మీకు తెలిసే వుంటుంది. ఒక్కసారి వెళ్ళిచూసిరావచ్చుకదా."

"ఏమోనండి. ఈ రోజుల్లో అత్తారిళ్ళు పూర్వంలాగా లేవు. ఏం చేస్తే ఏం తప్పో అన్న అనుమానం. సునంద కన్నా ఒక ఏడాది ముందర మా అక్కయ్య కూతురు పెళ్ళయింది. మీరన్నట్టే పెళ్ళయిన ఆరునెలలకు ఒకసారి అమ్మాయిని చూసొద్దామని మేము వెళ్ళాం. వెళ్ళా వట్టి చేతులతో ఎందుకని కొన్ని మిఠాయిలు పండ్లు పట్టుకెళ్ళాం.

అంతే అదొక పెద్ద తప్పిదంలాగా అత్తగారు, ఏం నాయనా మీ అమ్మాయికి సరిగ్గా అన్నం పెడుతున్నామో లేదో అనా పండ్లు మిఠాయిలు పట్టుకొచ్చారు. ఇంట చాకిరీ చేయించుకుంటున్నామని అనుమానమా? చెప్పాపెట్టకుండా ఇట్లా వచ్చారు? అన్నది. దాంతో ఇంక సునంద ఇంట కూడా ఏమైనా తప్పు పడుతారేమోనని అటుకేసి చూడలేదు."

శ్రీహరి, కృష్ణాపుగారికి గుండెల మీదనుండి పెద్ద భారం దిగినట్టుయింది.

ఇంక వచ్చిన అసలు విషయం బయట పెట్టారు.

"మీరు నన్ను పోల్చుకోలేదని తెలుస్తున్నది. నేను మీ వియ్యాలవారి ఇంటి పక్కనే వుంటాను. మీరు కూడా మాకు అత్యంత ఆత్మీయులు. మీ సునంద అత్తగారింట్లో చాల ఆనందంగా వున్నది. ఇంతకూ మేము ఇక్కడికొచ్చిన కారణం....." అంటూ అందరూ ఆత్మతతో నిండిన మొహాలవంక చూస్తూ, "గోవిందయ్యగారూ, మీరు ముత్తాత అవబోతున్నారు."

"ఏమిటీ, సునంద తల్లి అవబోతున్నదా? ఏమేవ్ కాస్త పంచదార తీసుకురావే. ఇంత చల్లని వార్త తెచ్చిన ఈ అబ్బాయి గొంతులో పోయి." మాట వరసకు అన్నాడు అనుకొని నవ్వుకున్నారు కాని ఆవిడ లేచి లోపలికి వెళ్ళి గుప్పెడు పంచదార తెచ్చి శ్రీహరి నోట్లో పోసింది.

వాళ్ళ పిచ్చిప్రేమలు చూసి, అనవసరంగా ఇన్నాళ్ళూ అందరూ మధనపడ్డారే అని బాధపడ్డాడు.

ఇదంతా కమ్యూనికేషన్ గాప్ అని అర్థమయింది. ఇంక దాచి లాభం లేదని జానకమ్మ వ్యక్తపరచిన అనుమానాలు కూడా చెప్పేశాడు.

"ఇంక మనమంతా కలిసి చేయవలసిన ముఖ్య కార్యం ఒకటి వుంది. నాలుగు రోజులలో సునందకు సీమంతం చేయబోతున్నారు. సునందకు కాని వాళ్ళ ఇంట్లోని వారెవరికి కాని తెలియకుండా మీరు వచ్చి ఆశ్చర్యపరిస్తే ఎట్లా వుంటుంది?"

ఆ విధంగా అందరూ చర్చించుకొని ఆ ప్రకారమే రెండు రోజుల ముందరే వచ్చి శ్రీహరి ఇంట్లో మేడమీద గదుల్లో వున్నారు.

సాయంత్రం చల్లగాలి కోసం డాబా మీద కూర్చున్న సుందరయ్య సావిత్రమ్మకు కింద అమ్మాయిల హడావుడి అంతా కనిపిస్తునే వుంది. మధ్యమధ్యలో జానకమ్మ వచ్చి కోడలి బుగ్గలు నిమిరి ముద్దుపెట్టుకోవటం, సునంద అత్తగారి చుట్టూ చేతులు వేసి గారాలు పోవటం, చూసిన వాళ్ళకు సునంద ఎంత ఆనందంగా వుందో, శ్రీహరి చెప్పింది చాల తక్కువ అనిపించింది.

"పూర్ణిమా, వెళ్ళి శ్రీహరి బాబాయిని సుగుణపిన్నిని భోజనాలకు రమ్మని చెప్పవే. ఆ మర్చేపోయాను. వారింటికి ఎవరో బంధువులు వచ్చారుట, నామాటగా చెప్పి వారిని కూడా రమ్మను. మళ్ళీ మొహమాట పడతారేమో."

స్నేహితురాళ్ళు కూడా ఈ గూడుపురాణీలో భాగస్వాములే. పొద్దున్న ఫలహారాలు పూర్ణిమ తరుణి మేడమీదకు తీసుకెళ్ళి వడ్డించి వారిని పలకరించి వచ్చారు.

"జానకమ్మ పిన్నీ మీ ఇంటికి చుట్టాలు వచ్చారు. ఆహ్వానించవా?" శ్రీహరి మాటలకు బయటకు వచ్చిన ఆడమగ నోటమాట లేకుండా నిలబడిపోయారు.

"ఎవరూ సుందరయ్య బాబాయి సావిత్రమ్మ పిన్నే రండిరండి. ఎన్నాళ్ళకు ఎన్నాళ్ళకు. భలే మంచి సమయానికే వచ్చారే. కాళ్ళు కడుక్కోండి. ఒరేయ్ పిల్లలూ తాతగారికి బామ్మగారికి కాళ్ళకు నీళ్ళు తేండే?"

ఎవరికి సమాధానం కూడా ఇవ్వటానికి ఆస్కారం లేకుండా ఆనందంతో గలగల మాట్లాడేస్తున్న జానకమ్మను చూస్తూ నవ్వుతూ వుండి పోయినారు, సుందరయ్య సావిత్రమ్మ, వారితో వచ్చిన శ్రీహరి దంపతులు, పూర్ణిమ తరుణిలు.

అందరితోపాటూ బయటికి వచ్చిన సునంద తనకళ్ళను తానే నమ్మలేకపోయింది. "తాతయ్యా, నాయనమ్మా" అంటూ దగ్గరికి రాబోయి పక్కనే అత్తగారిని బావగారను తక్కిన పెద్దలను చూసి ఒక్క అడుగు వెనక్కి వేసింది.

"అదేంటే అక్కడే ఆగిపోయావు? పో దగ్గరికి వెళ్ళు. నాయనమ్మను, తాతయ్యను పలుకరించు." అంటూ అత్తగారు హెచ్చరించేటప్పటికి దగ్గరకు వెళ్ళిన మనుమరాలిని దగ్గరకు తీసుకొని ముద్దుపెట్టుకున్నది సావిత్రమ్మ. "ఏమ్మా కులాసానా?" అంటూ తాతయ్య తల నిమిరాడు. మౌనంగా తల వూపింది. అంతకన్నా వాళ్ళ ముగ్గురికి మాటలే కరువయ్యాయి. ఏదైనా మాట్లాడాలన్నా ముందర కళ్ళల్లో నీళ్ళు వచ్చేటట్టున్నాయి. గొంతులో ఏదో అడ్డుపడ్డట్టుగా వున్నది.

"నమస్కారం మామయ్యగారూ, అవునూ ఈ వేళ్ళప్పుడు ఏం బండి వుంది? ఏట్లా వచ్చారూ?" సుందరం అనుమానంగా అడిగాడు.

"అవునే అమ్మాయి సుగుణ మీ ఇంటికి బంధువులు వచ్చారన్నారు, ఏరీ వాళ్ళు రాలేదే?" వాకిలి వంక తొంగి తొంగి చూస్తున్న జానకమ్మకు, తరుణి పూర్ణిమతో సహా అందరూ ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుతూ కనిపించేటప్పటికి అనుమానం వచ్చింది.

"ఏమిటరా, కొంపదీసి మీ ఇంటికి వచ్చిన బంధువులు వీళ్ళే కారు కదా! ఓరి మీ అసాధ్యం కూలా, ఇది ఎట్లా సాధ్యం రా, నాకేమీ అర్థం కావట్లేదు." అవిడ బుగ్గలు నొక్కుకుంది. ఇంట్లో తక్కిన వాళ్ళు ఏమీ మాట్లాడకుండా చోద్యం చూస్తూ వుండిపోయారు.

"జానకమ్మ పిన్నీ, దీని వెనక చాల మంది కుట్రలే వున్నాయి. అయినా ఒక ముక్కలో చెప్పితే అయిపోయేది కాదు. ఆకళ్ళు దంచేస్తున్నాయి. భోజనాల తరువాత కబుర్లు పెట్టుకుంటే కాదా?"

తాంబూలాలు వేసుకుంటూ జరిగిన విషయాలు ముచ్చటించుకున్నారు. "అమ్మా జానకమ్మా నీ చల్లని మనసు తెలియక అనవసరంగా అపార్థం చేసుకొని మా చిట్టితల్లిని దూరం చేసుకున్నాము. అయినా మాదెంత మూర్ఖత్వం. కళ్ళ ఎదురుగా బంగారమంటి పిల్లను పెట్టుకొని చచ్చిపోయిన కొడుకును తలచుకుంటూ దాన్ని నిర్లక్ష్యం చేసామే, అది ఇల్లు వదిలి వెళ్ళిం తర్వాత గాని అది లేని లోటు తెలిసి రాలేదు. ఇల్లంతా అదే కలియ తిరిగేది పిచ్చిపిల్ల. వంటింట్లో, వాకిట్లో, పెరట్లో అన్ని పనులు చక్కపెడుతూ గలగల తిరిగే పిల్ల ఇంట్లో వున్నాళ్ళూ తెలియలేదు." అంటూ సావిత్రమ్మ చెమ్మగిల్లిన కళ్ళు వత్తుకుంటూ వుంటే,

"బామ్మగారూ, మరి మా ఇల్లు కళకళాడించవలసిన అదృష్టం మాకుంటే ఎల్లకాలం మీ ఇంట్లోనే పెట్టుకుంటే ఎట్లా?" అంటూ సీత హాస్యమాడేటప్పటికి కొద్దిగా మనసులు తేలిక పడ్డాయి.

సాయంత్రం అయిదయ్యేటప్పటికి ఆడపిల్లలు, సుధ సాయంతో సునందను సింగారించటంలో మునిగిపోయారు.

"అమ్మాయి సీతా, ఇవిగోనమ్మా సునందకు పెట్టాల్సిన చీర చలిమిడి మిరాయిలు. ఇవిగో నీకు, సుధకు జానకమ్మకు, ఇంకా మీ ఆడబడుచులకు కూడా బట్టలు వున్నాయి. అన్ని ఒక పళ్ళెం ఇస్తే సర్ది పెడతాను."

"అయ్యో బామ్మగారూ, పెద్దవారు మీరెందుకు ఇంతశ్రమపడ్డారు? ఎట్లా అత్తయ్యగారు చేయిస్తూనే వున్నారు కదా, అవే పెట్టేస్తే సరిపోయేది కదా."

"వచ్చాను కాబట్టి తేగలిగాను. పెళ్ళి నాడు ఏం పెట్టామో ఏమో. ఆ భగవంతుడే శ్రీహరిని మాపాలిటి అపర నారాయణమూర్తి లాగా పంపించాడేమో ననుకుంటున్నాము. అతనే లేకపోతే మాకు ఈ అదృష్టం దక్కేనా?"

సీతమ్మ తల్లీ, మీ తోడికోడళ్ళు అత్తగారు వంటి వాళ్ళు ఈ భూప్రపంచం మీద కనిపించరమ్మా. తల్లితండ్రులు లేని ఈ పిల్ల జీవితం ఎట్లా కడతేరుతుందా అని నేను మీ తాతయ్య ఆ రోజుల్లో తెగ దిగులు పడిపోయేవాళ్ళం. మా సునంద ఏ జన్మలోనో బంగారు పూలతో పూజ చేసి వుంటుంది."

"బామ్మగారూ! శుభకార్యం నాడు మీరట్లా మాటిమాటికి కంట తడిపెట్టకూడదు. పాపం పిచ్చితల్లి సునంద. ఇన్నాళ్ళూ మధ్యమధ్యలో దిగులు పడుతుంటే ఎందుకా అని తెలియలేదు. చూసారా! రక్త బంధం అంటే అదేనేమో! మీరొచ్చేటప్పటికి దానిమొహంలో మళ్ళీ పాత కళ హుషారూ వచ్చాయి."

"ఒసే సీతా అనుకుంటాము కాని వయసులో చిన్నవాళ్ళయినా ఈ అమ్మాయిలు వున్నావు చూసావా, బుద్ధిలో మనకన్నా పెద్దవాళ్ళే. ఎంతలో ఎదిగిపోయారే? మనకు అసలు ఆలోచనే రాలేదు సుమా! అటువంటిది వీళ్ళు సునంద మనసులో బాధను కనిపెట్టారంటే వీళ్ళు సామాన్యులు కారే."

ఆ కుసుమను చూడరాదూ. మొన్నమొన్నటి దాకా చచ్చిపోయిన అమ్మనాన్నను తలుచుకుంటూ వాడిన మొహంతో వుండేది. అట్లాంటిది ఈ రోజు పెద్ద మొనగతై అయి తాతయ్య శ్రీహరి సహాయంతో ఇంత నాటకం ఆడించింది."

"నాయనా సీతారాముడు. ఇంతకాలం అనవసరమైన అపోహలతో మా చిట్టితల్లిని దూరంచేసుకున్నాము. అన్ని అవసరాలూ మీరే చూసుకుంటున్నారు. మేము వచ్చాము కనుక అమ్మాయిని ఆనవాయితీ ప్రకారం మా వూరు తీసుకెళ్ళి పురుడు పోసి మూడవ నెల మీ కోడలిని బిడ్డతో సహా దిగబెడుతాము." రాత్రి భోజనాలు కూడా అయిం తరువాత సుందరయ్య అడిగాడు.

అనుకోని ఈ ప్రతిపాదనకు ఎవరూ ఏమీ అనలేకపోయారు. ఆ వయో వృద్ధుల మాటలను కాదనలేరు. ఈ సమయంలో సునంద ప్రయాణం చేయటం, ఆ వూళ్ళో పురుడు అంటే అంత సబబు కాదేమోనన్న అనుమానం.

"అమ్మా ఏమంటావా?" జానకమ్మ కూడా ఏమీ చెప్పలేకపోయింది.

ఆ సమయంలో కూడా శ్రీహరి బుర్రనే పాదరసంలా పనిచేసింది. "బాబాయిగారూ, ఈ వయసులో పిన్నిగారు అంత శ్రమ తట్టుకోలేరేమో. నేనొక ఐడియా చెప్పుతాను."

"మీరు మా ఇంటి నుండి కదా మీ వియ్యాలవారింటికి వచ్చింది?"

"అవును"

"అయితే మా ఇల్లు కూడా సునందకు పుట్టింటి కిందే లెక్క. అందుకని మాఇంటికే తీసుకొని వెళ్ళి నిద్ర చేయించి మళ్ళీ ఇక్కడే దిగబెట్టండి. అయినా నేను మధ్యలో కలుగ చేసుకుంటున్నానని అనుకోకపోతే....."

"ఎంత మాట నాయనా, నువ్వే కనుక కలుగ చేసుకోకపోతే మా చిట్టితల్లిని మేము చూడగలిగే వాళ్ళమా! నువ్వెట్లా చెప్పితే అట్లాగే చేయటానికి మేం సిద్ధంగా ఉన్నాము. చెప్పు ఏం చేద్దామో?" సావిత్రమ్మ శ్రీహరి మీద పూర్తి నమ్మకంతో భారమంతా వేసి సలహా కోసం ఎదురుచూస్తున్నట్టుగా ఉండిపోయింది.

"మీరా పెద్దవారయిపోయినారు. నేను గమనిస్తూనే ఉన్నాను. మీ మనుమరాలి మీద ఆపేక్షతో ఇంత దూరం వచ్చారు కాని ప్రయాణంలో మీరెంత అలిసి పోయినారో చూసాను. అటువంటిది సునంద పురిటి భాధ్యత మీ నెత్తిన వేసుకోవటం మీకు కాని ఆమెకు కాని అంత శ్రేయస్కరం కాదనిపిస్తున్నది.

కాబట్టి నేను చెప్పబోయేదేమిటంటే," అని ఆగి, "సీతారాముడూ, నీ తరపున కూడా నేనే చొరవ తీసుకొని చెప్పుతున్నాను. సుందరయ్యగారూ, సావిత్రమ్మగారూ సునంద పురుడు అయ్యేదాకా ఇక్కడే మా ఇంట్లోనే ఉంటారు. మీ మనుమరాలి పురుడు పోసిన తృప్తి మీకుంటుంది. మీకు శ్రమ కూడా ఎక్కువ లేకుండా ఉంటుంది. ఏమంటారు?"

కొంత తర్జనభర్జనల అనంతరం ఆయన ప్రతిపాదన అందరికీ ఆమోదయోగ్యమయింది. కాకపోతే సుందరయ్య గారు మాత్రం, "నేను ఇప్పటి నుండే ఇక్కడ ఉండిపోతే అక్కడ పొలాలూ కౌలు వ్యవహారాలూ ఇబ్బంది. నేను ఆ నాటికి మళ్ళీ వస్తాను. సునంద నాయనమ్మ ఇక్కడే ఉంటానంటే నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు." భార్య వంక ప్రశ్నార్థకంగా చూసాడు.

వూళ్ళో ఆయన బాగోగులు చూసుకోవటానికి కోడళ్ళు ఉన్నందున ఆవిడ కూడా ఎటువంటి అభ్యంతరం చెప్పలేదు

సీమంతం సమయానికి పూర్ణిమ మేనత్త అనసూయతో వచ్చిన కూతురు కాంతను మొదటి సారి చూస్తున్నారేమో, రేణుకకు, కుసుమకు ఆ పిల్ల పోకడలు కొంత వింతగా అనిపించింది. అరగంటకొకసారి అద్దం ముందు నిలబడటం, అటు తిరిగి ఇటు తిరిగి చూసుకోవటం, అవసరం ఉన్నా లేకపోయినా పవిత్రం సర్దుకోవటం, మళ్ళీ మళ్ళీ మొహానికి పౌడర్ అద్దుకొని తల దువ్వకోవటం చూస్తుంటే విచిత్రంగా ఉంది.

"ఎవరు పూర్ణిమా ఆ అమ్మాయి?"

"అదా! మా అనసూయ అత్తయ్య కూతురు కాంతంలే." తేలిగ్గాతీసి పారేస్తూ చెప్పింది.

దాదాపు తమ వయసే ఉన్న ఆ అమ్మాయిని పరిచయం చేసుకుందామనుకున్నారు. కాని పూర్ణిమ వారించింది. "అమ్మో దాన్ని

కదిలించవద్దు. అది మన లాగా కాదు. దానితో మాట్లాడటం అంటే ఒక కందిరీగల తుట్టెని కదిలించటమే." అంటూన్నా వినకుండా, "నీది మరీ విచిత్రమే. మన తోటి అమ్మాయేగా! ఫ్రెండ్‌షిప్ చేసుకుందాం." అంటూ, "హలో నీ పేరేమిటి?" అని సంభాషణ ప్రారంభించబోయింది కుసుమ.

మొహం చిట్టించి, "కాంత." అంది మెలికలు తిరుగుతూ. "అయినా హలో ఏమిటి? ఎదురుగానే వున్నానుగా! ఫోన్లో మాట్లాడుతున్నట్టు ఆ హలో లేమిటి?" ఆ హావభావాలు తల ఒక పక్కకు వంచి ఓర చూపులు చూడటం, మాటిమాటికి జారకుండానే పమిటతీసి మళ్ళీ సర్దుకోవటం అన్ని కూడా సహజంగా చేస్తున్నట్టు కాక, ఎంతో ప్రాక్టీస్ చేసి అలవాటు చేసుకున్నట్టు కనిపిస్తున్నది.

"నా పేరు కుసుమ, తన పేరు రేణుక. మేము పూర్ణిమ ఫ్రెండ్స్."

"అయితే ఏమిట? నాకెందుకు చెప్పుతున్నారు?"

ఒక్కసారి గతుక్కుమన్నది. "ఆఁ ఏంలేదు. నువ్వు కూడా మా వయస్సేగా! ఫ్రెండ్‌షిప్ చేద్దామని పలకరించా. అంతే. ఏం చదువుతున్నావు?"

"ఇదిగో సెక్రటరీ నవల చదువుతున్నాను."

"అహఁ అదికాదు. ఏ కాలేజీలో చదువుతున్నావు?"

"ఛీ..... నాకు కాలేజీలో చదవాల్సిన కర్మమేంటిట? అవన్నీ మీ బోటి వాళ్ళకు. ఈ ఏడు మా అమ్మ నాకు పెళ్ళి చేద్దామనుకుంటున్నది. చదువులంటూ బయటకు వెళ్ళితే ఇంకేమన్నా వుండా? అసలే పచ్చటి వళ్ళు నాది. ఆ కాస్త ఎండకు నల్లబడదూ? అందుకే ఎనిమిదో క్లాసు తరువాత నుండి ఇంటి పట్టునే వుంటున్నాను." చేతులు తిప్పుతూ పెద్ద ఆరిందాలా మాట్లాడింది.

"అయినా ఇన్నాళ్ళూ మాబావ కిచ్చిచేద్దామనుకున్నారు. కాని వాడేమో కాలేజీ చదువులు చదివినా ఆ పల్లెటూర్లోనే వుండిపోతాడట. నాకేం కర్మ పల్లెటూర్లో పడుంటటానికి? ఎంచక్కా ఏ డాక్టర్‌నో ఇంజనీర్‌నో పెళ్ళి చేసుకొని బొంబాయికో అమెరికాకో వెళ్ళిపోదామనుకొని నేనే వాడిని చేసుకోనన్నాను." అమాయకత్వమో అయోమయమో వెర్రిబాగులతనమో తెలియటలేదు. పెద్దపెద్ద కళ్ళు గుండ్రంగా తిప్పుకుంటూ వివరించింది.

ఈ లోగా అనసూయ కూడా అప్పుడే వదినలతో చెప్పటం వినిపించింది.

"అన్నయ్యా, కాంతకి ఏదైనా మంచి పట్నం సంబంధం చూడరాదూ?"

"అదేంటమ్మాయ్, మీ మేనల్లుడికిద్దామనుకుంటిరిగా! ఇప్పుడు పై సంబంధం ఎందుకు?"

"ఆఁ ఆ వెధవకు చదువుకున్న పిల్ల కావాలట. వాడికళ్ళకు మన కాంత చదువు కంటికానలేదు. వెధవ. వాడుకాకపోతే లోకం గొడ్డుపోయిందా?"

"అయినా అనసూయా, దాన్ని ఆమెన గెడకర్రలా పెంచావు. ఒక పనీలేదు. పాటా లేదు. తినటం మంచానికి అడ్డంగా పడుకొని ఆ దిక్కుమాలిన నవలలు చదవటం తప్ప మరోటి లేకుండా పెంచావు. దాని తోటి పిల్లలు చూడు. చక్కగా కాలేజీలలో చదువుతున్నారు. ఇంట్లో పనిపాటలు చక్కపెట్టుకుంటున్నారు. వాళ్ళను చూసినా నేర్చుకుంటుందేమో ననుకుంటే అదీ లేదు. పొద్దస్తమానూ ఆ అడ్డం ముందర నిలబడి సింగారాలకే టైం చాలటల్లా." జానకమ్మ నిలేసింది.

"చాల్లేమ్మా. చిన్నప్పటి నుండి నా కూతురంటే కళ్ళలో నిప్పులు పోసుకుంటావు. ఇప్పటికే కొల్లలు కొల్లు గా సంబంధాలు వస్తున్నాయి. అయినా నా కూతురి అందమైన కళ్ళు చూసే కాణీ కట్నం కూడా లేకుండా చేసుకోవటానికి ఎన్నెన్నో సంబంధాలు వస్తున్నాయి. కాని నాకేమో

దానికి ఒక డాక్టర్‌తో ఇంజనీర్‌తో చూసి చేద్దామని వుంది."

"పోనీ కట్నం ఏ మాత్రం ఇవ్వగలుగుతావే?"

"పోయినేడు మా మామగారు ఆస్తి పంపకాలు చేయబట్టి కాని. లేకపోతే నిరుడు మా మేనల్లుడికి పదివేలు కట్నం ఇద్దామనుకున్నాము. ఆ వెధవాయికి కళ్ళు కాళ్ళు నేలమీద ఆనక చదువుకున్న అమ్మాయి సంబంధం ఖాయం చేసుకున్నాడు.

ఇప్పుడు మటుకేం. నాలుగు వేలదాకా ఇవ్వటానికి సిద్ధంగా వున్నాము. అన్నదమ్ములు మీరంతా తలా ఒక చెయ్యి వేయకపోతారా? మీ ఎరికలో ఏదైనా మంచి సంబంధం చూసి పెట్టన్నయ్యా."

"అనసూయా, అత్యాశలకు పోయి ఎగిరి కాళ్ళు విరగొట్టుకోకు. మనకు తగ్గ సంబంధం ఏదైనా వుంటే చెప్పుతాలే. అంతే కాని డాక్టర్లు ఇంజనీర్లు అంటే మాటలు కాదు. వాళ్ళంతా ఇరవై పాతిక వేలు కట్నం ఇవ్వందే మనకు అందుబాట్లో వుండరు. ఆ తర్వాత పెళ్ళికి పై ఖర్చులు మరో పదివేలు. ఆ విషయం మనసులో పెట్టుకొని ఆలోచించుకోండి. అటు చదువులేక ఇటు కట్నాలు ఇచ్చుకోలేక అంతంత పెద్ద సంబంధాలు మనకు అందుబాటులోవుండవు."

"అక్కయ్యా, నువ్వంటుంటే గుర్తుకొచ్చింది. మా స్నేహితుడి తమ్ముడు ఇక్కడే గవర్నమెంట్లో యుడిసి గా వున్నాడు. వాళ్ళకు పెద్దగా కట్నాలమీద ఆశలేదు. కావాలంటే మాట్లాడుదాము." సుందరం అన్నాడు.

మొహం వికారంగా చిట్లించింది. "యుడిసి అంటే గుమాస్తానేగా? అయినా బోడి గుమాస్తా కూడా ఒక సంబంధమేనా! అరేయ్ నీకు చేతనైతే నే చెప్పినట్టు ఏదైనా సంబంధం వుంటే చెప్పు. అంతే కాని ఇట్లాంటి చవకబారు అణా కాణీ సంబంధాలు మాత్రం చెప్పవద్దు." విసురుగా అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోయింది.

జానకమ్మ విసుక్కుంది. "ఇదొక మూర్ఖురాలు. దానికి తెలియదు. ఒకరు చెప్పితే వినే లక్షణం ఏ కోశానా లేదు. దాన్ని చూస్తే ఆ అద్దం ముందర నుంచి కదిలే సూచనే లేదు. పాపం దాని బతుకు ఎట్లా తెల్లవారుస్తుందో ఈ అనసూయ." అంటూ కొడుకులు కోడళ్ళదగ్గర వాపోసాగింది.

"పోనీలేమ్మా, ఎవరి కర్మకు ఎవరు భాధ్యులు. ఇప్పుడు ఇంకా ఏమైనా అన్నావంటే శుభకార్యమని కూడా చూడకుండా ఏడ్చి యాగీ చేస్తుంది. దాని సంగతి తరువాత మాట్లాడుదాములే." ఆ పాటికి కొడుకు మాట తప్పించేసాడు.

"విన్నావా కుసుమా? అందుకే కాంతను కదిలించవద్దన్నాను. వాళ్ళ బాబాయి పిల్లలు పెద్దనాన్న పిల్లలు అందరు కూడా చక్కగా కాలేజీలలో స్కూళ్ళల్లో చదువుకుంటున్నారు. అసలు మా అత్తయ్యే దాన్ని అట్లా తయారు చేసింది.

చిన్నప్పటి నుండి దానికి తాను ఎంతో అందగత్తెనన్న భావన మనసులో బాగా నాటుకుపోయింది. తన అందం పెద్దపెద్ద కళ్ళు చూసి ఏ రాకుమారుడో వస్తాడని కలల లోకంలో విహరిస్తూ వుంటుంది. సెక్రటరీ నవలలో హీరోయిన్ అనుకుంటూ వుంటుంది. రాజశేఖరం, పడవలాంటి కారు, బొచ్చుకుక్క, పెద్ద బంగళా. కదిలిస్తే ఇవే దాని కలలు. దాని చేతిలో నిరంతరం ఆ నవల వుండాల్సిందే. ఎన్ని వందల సార్లు చదివిందో! కంఠోపారం...!

"చిన్నప్పటి నుండి నాయనమ్మ నెత్తి నోరుమొత్తుకొనేది. చదివించవే అని అత్తయ్యకు, చదువుకోవే అని కాంతకు. అహ వింటేనా? గతి లేని వాళ్ళకే చదువులని వాళ్ళ అభిప్రాయం. ఇంక దానిని పలుకరించే ప్రయత్నం చేయవద్దు."

ఇల్లంతా సందడే సందడి. మధ్యమధ్యలో సునంద మేనమామ ఆయన భార్య ఒకసారి, బాబాయిలు పినతల్లులు ఒకసారి వచ్చి చూసి పోవటం, అందరూ తిరిగి ఒకటవటమూ అందరికి ఆనందదాయకంగా వుంది.

ఈ మార్పులన్నిటికీ సంధాన కర్త అయిన కుసుమను అంతా మనసారా అభినందించారు.

జానకమ్మగారైతే, "ఓసినీ ఇల్లు బంగారం గానూ, మొన్నమొన్నటిదాకా అనాథనంటూ ఒకటే ఏడిచేదానివి కాదుటే? అంతలో ఇంత మొనగత్తెవైపోయావా? నా తల్లి, నీ పుణ్యమా అని సునంద మొహంలో మళ్ళీ పాత కళ వచ్చింది కదే? చిన్నదానివైనా ఎవరికీ రాని ఆలోచన నీకెట్లా వచ్చిందే? ఐనా చదువుకున్న పిల్లలు చదువుకున్న పిల్లలే." అంటూ రోజుకొకమారైనా అంటూ వుంది. ఆమెకు నిజంగానే కోడలి కళకళాడే మొహం చూసేటప్పటికి పరమానందంగావుంది.

చదువులు చదువుకుంటున్న అమ్మాయిలంటే జానకమ్మకు అపరిమితమైన ఆప్యాయత. ఎవరైనా కొత్త ఆడపిల్లలు కనిపిస్తే, ఆవిడ ముందుగా అడిగే ప్రశ్న, "అమ్మాయీ ఏం చదువుతున్నావే?"

చిన్న తనాన అక్షర జ్ఞానం వున్న ఆవిడ తీరిక సమయాల్లో ఏదో ఒకటి చదువుతూనే వుంటుంది. కొడుకులు చదువుకొనే రోజుల్లోనే వాళ్ళకు దిద్దిస్తూ తను కూడా ఇంగ్లీష్ అక్షరాలు చదవటం నేర్చుకుంది. అక్కడితో ఆగక ఇంట్లో వున్న రాజాజీ రామాయణం కూడబలుక్కుంటూ చదివేది. అర్థం కాని పదాలు మనుమలను అడిగి తెలుసుకునేది.

అసలు ఆవిడ ముందు తరానికి ఈ తరానికి కూడా ఆదర్శప్రాయురాలిలా అనిపించేది.

లేనిపోని బడాయిలకు పోయిన అనసూయ కాంతం పెళ్ళిచేయటానికి నానా తంటాలు పడింది. మా పిల్ల అందం చూసే డాక్టర్లు ఇంజనీర్లు పెళ్ళికొడుకులు క్యూ కడుతారు అని మహా మురిసిపోయింది. చివరకు అన్నదమ్ములకు కూడా సంప్రదించకుండా ఒక సంబంధం ఖాయం చేసుకుంది. ఆ కుర్రవాడికి కనీసం డిగ్రీ కూడా లేదు. ఏదో చిన్న కంపెనీలో వుద్యోగం. కాకపోతే కంపెనీ తరపు నుండి అమెరికా పంపిస్తున్నారని చెప్పేటప్పటికి ఆ మాయమాటల మోజులో పడిపోయి ముందు వెనక చూడకుండా పెళ్ళి చేసేసారు.

అంతా కుదుర్చుకున్న తరువాత తెలిసిన అన్నలు ఇంక ఏమీ అనలేక మూగ ప్రేక్షకులు అయినారు.

ఇదిగో వచ్చేనెలే మా ప్రయాణం అన్నాడు.

కుసుమకు అనుమానం వచ్చింది. "కాంతం నీకు పాస్‌పోర్ట్ వుందా?"

"ఏమోనబ్బా అవన్నీ నాకు తెలియవు? అయినా అన్నీ మా ఆయన చూసుకుంటారు."

అమెరికాకు వెళ్ళటమంటే విజయవాడకు వెళ్ళటం అన్నంత సులువుగా అనుకుంటున్నారు తల్లి కూతురు. అనసూయ అఘాయిత్యం తెలిసిన అన్నతమ్ములు వాళ్ళ విషయంలో కలుగచేసుకో తలుచుకో లేదు. ఏది జరిగితే అదే జరుగుతుంది అని నోరు మూసుకొని వుండిపోయినారు. అతను ఒకరోజు హఠాత్తుగా వచ్చే వారమే మా అమెరికా ప్రయాణం అనేటప్పటికి అనసూయ సామాను సర్దే హడావుడిలో పడిపోయింది. పచ్చళ్ళు పొడులూ సర్దటానికి వుపక్రమించింది.

కాని అతను, "ఇప్పుడవేమీ వద్దు అత్తయ్యగారూ, ఒక చిన్నపెట్టెలో బట్టలు సర్దండి చాలు. మళ్ళీ వచ్చే నెల్లో వస్తాముగా అప్పుడు అన్ని పట్టుకెళ్ళుతామలేండి." అనిచెప్పాడు.

తతిమ్మ వాళ్ళంతా ఈ నాటకం ఏ విధంగా ముగిస్తాడో అని ఆరాటంగా ఎదురు చూడటం తప్ప ఏమీ చేయలేకపోయినారు.

రెండు రోజులలో ప్రయాణం అనగా మొహం వేల్చడేసుకొని వచ్చాడు. "అక్కడ మా కంపెనీలో ఏదో ప్రాజెంట్ వచ్చిందట. అందుకని ఈ సంవత్సరం మేము వెళ్ళటం కుదరటలేదు. వచ్చే ఏటికి వెళ్ళుతాము."

తల్లి కూతురు ఆ మాటలు కూడా నమ్మేసారు. వాళ్ళిద్దరికి తప్ప మిగతా అందరికి అతను చేసిన మోసం బాగా అర్థం అయింది. అమెరికా అనే వల విసిరాడు. ఆ వలలో కాంతం చిక్కుకుపోయింది. ఇంక దాంట్లో నుంచి బయటకు వచ్చే ప్రసక్తే లేదు.

కాలేజీ గేటులోకి ప్రవేశించగానే మొత్తం పండుగ వాతావరణం. పెద్దపెద్ద బానర్లు తగిలించి వున్నాయి. సెవెన్ స్టార్ సిండికేట్ అన్న బోర్డు కనిపిస్తున్నాయి. లూసీ జీవితాన్ని పెద్ద మలుపు తిప్పి తిరుగులేని ఇనపచట్రాలలో బంధించటానికి కారణమైన బారికేడ్లు గార్డెన్ చుట్టూతూ కనిపించాయి.

జరగ బోయే సంఘటనలకు ఆ కార్యక్రమాలే మూలం అవబోతున్నాయని ఏ మాత్రం ఆలోచన వచ్చినా నలుగురూ వచ్చిన దారినే వెనక్కు వెళ్ళిపోయే వారేమో!

కాని విధి రాతను ఎదిరించటానికి మానవ మాత్రులకు సాధ్యమయ్యేటట్టే వుంటే ఇన్ని కష్టాలెందుకు? కన్నీళ్ళెందుకు.

ఆ సుడిగుండంలోకి నలుగురు కాలు పెట్టారు.

"ఏంటే తరుణీ ఈ హడావుడి? ఈ సెవెన్ స్టార్ సిండికేట్ ఏమిటో" పూర్ణిమ అనుమానం వ్యక్త పరిచింది.

"అవును పూర్ణిమా నిన్న అనుకుంటుంటే విన్నాను. అదొక స్టూడెంట్స్ కల్చరల్ ఆర్గనైజేషన్. ఈ రోజు నుండి మూడు రోజులు మన కాలేజీలో ప్రోగ్రాంస్ వున్నాయని విన్నాను."

"మరి మనకు క్లాసులు ఏం వుంటాయి? అనవసరంగా వచ్చామేమో. ముందే తెలిసి వుంటే హాయిగా ఇంట్లోనే వుండేవాళ్ళమేమోగా!" కుసుమ నిస్పృహగా అన్నది.

"ఇంట్లో కూర్చోవటం దేనికి? మనం కూడా ప్రోగ్రాం ఎంజాయ్ చేద్దాం."

"అబ్బో చాలామంది వస్తున్నట్లున్నారే. బాయ్స్ కూడా వచ్చారు."

"మరి ఇంటర్ కాలేజీ ప్రోగ్రాం అంటే అందరూ వుంటారు కదా!"

"ఏయ్ అక్కడ మన లూసీని చూడండి. ఇప్పటిదాకా మనతోనే వుందిగా! మన మాటల్లో మనం మునిగాము. తను వెళ్ళి ఆ టూరిస్ట్ గ్రూప్ తో కలిసి కూర్చున్నది చూడండే."

"పోనీయండే, తను మన దగ్గరకు వచ్చిందా వెల్ అండ్ గుడ్. లేదా లెట్ హర్ గో టు హెల్."

"లూసీనే కాదు ఇంకా కొంతమంది కూడా వాళ్ళచుట్టూ చేరి భజన చేస్తున్నట్టు కనిపిస్తున్నది."

"వాళ్ళ కర్మ. మనకెందుకు. వాళ్ళంతా ఫారెన్ నుండి వచ్చారు. అమ్మ నాన్నలు అంతా మార్డన్ పీపుల్. వాళ్ళేమి చేసినా చెల్లుతుంది. అంతే కాని మన బోటి వాళ్ళం వాళ్ళతో కలిస్తే రెంటికి చెడ్డ రేవడిలాగా మిగిలి పోతాము. వాళ్ళచుట్టూ తిరిగే వాళ్ళకు వుండాలి ఆ జ్ఞానం."

"అందరి సంగతి అటుంచి మనం కనీసం లూసీనైనా హెచ్చరిద్దాం." కుసుమ ఆవేదనగా అంది.

"కుసుమా, నువ్వు అనవసరంగా ఆ లూసీ గురించి ఆవేదన చెందుతున్నావు. తనేమీ చిన్నపిల్లకాదు కదా ఒకళ్ళ చేత చెప్పించుకోటానికి. అయినా నువ్వంతగా ఆరాటపడుతున్నావు కాబట్టి ఈ ఫంక్షన్ అయిపోయిం తర్వాత వీలు చూసుకొని మాట్లాడుదామలే. ఇప్పటికి పోనీయ్." సర్ది చెప్పింది తరుణి అలవాటు ప్రకారం.

ఏ కాలేజీ నుండి వచ్చారో, కొంతమంది అబ్బాయిలు ఒక గ్రూప్ గా చేరి వెనక సీట్లలో కూర్చొని బుద్ధిగా కార్యక్రమాలు చూస్తున్నారు. అందరూ లేటెస్ట్ ఫాషన్లైన సైడ్ లాక్స్ పొడుగ్గా భుజాలదాకా వున్న హైర్ స్టైల్ బెల్ బాటం పాంట్స్ వేసుకొని వున్నారు. లూసీ మరికొంతమంది అమ్మాయిలతో కలిసి ఆ అబ్బాయిల వెనకే చేరారు.

స్థాన బలిమి కాని తన బలిమి కాదన్నట్టు మగపిల్లలు బుద్ధిగా కూర్చుంటే వాళ్ళను ఏడిపిద్దామని వెనక కూర్చున్న అమ్మాయిలకు చిలిపి కోరిక కలిగింది.

మెల్లిగా అల్లరి మొదలయింది. అబ్బాయిల మీద పాటలు పాడటం.

పాపం ఆ అబ్బాయిలు చాల ఇబ్బందిగా ఫీలవసాగారు.

మిగతా స్టూడెంట్స్ అంతా ఇది గమనిస్తూ వున్నారు. అట్లాగే దూరం నుండి ఇదంతా చూస్తున్న పూర్ణిమ వాళ్ళకు కూడా చాల ఇబ్బందికరంగా వుంది. కాని ఏం చేయాలో తెలియటం లేదు. కుసుమైతే కోపంతో మండిపడుతోంది. "ఈ లూసీకి బుద్ధి లేదా ఏం? వుండు నేను మేడంకు చెప్పుతాను" అంటూ ఆవేశంగా లేవబోయింది.

తక్కిన ఇద్దరూ బలవంతంగా చేయిపట్టుకొని లాగి కూర్చో బెట్టారు.

"దానికి బుద్ధి లేకపోతే నీ బుద్ధిమయింది? ఇప్పుడు మేడంకు కంప్లైంట్ చేస్తే పోయేది మన కాలేజీ పరువే. ఈ సంగతి బయటకు పోతే కాలేజీలో వున్న అమ్మాయిలంతా ఇట్లాంటి వాళ్ళేననుకుంటారు బయటి జనం. అయినా మనమే కాదు అందరూ గమనిస్తూనే వున్నారు. లెక్కరల్లు మటుకు చూడకుండా వుంటారా? నువ్వు నోరుమూసుకు కూర్చో. లూసీ సంగతి తరువాత చూద్దాం." ఇద్దరూ కుసుమను బలవంతంగా ఆపారు.

ఆ విధంగా రెండురోజులు గడిచాయి. వెనక చేరిన ఆడపిల్లల ఆగడాలు హద్దుమీరినట్టే కనిపిస్తున్నది.

మూడోరోజు పొద్దున కాలేజీకి వచ్చేటప్పటికి ఆడపిల్లల మాటలకు బలైపోతున్న అయిదుగురు కుర్రాళ్ళూ గార్డెన్ లో లాన్ లో కూర్చొని ఏదో నెమ్మదిగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. వాళ్ళ హావభావాలు చూస్తుంటే ఏదో పెద్ద విషయం మీదనే చర్చ జరుగుతున్నట్టుగానే వుంది. కొంపదీసి ప్రిన్సిపాల్ కు ఫిర్యాదు చేస్తారా ఏమిటి? ఏక్షన్ తీసుకుంటే లూసీ గతి ఏం కాను? అందరికీ దిగులుగా వుంది.

అల్లరి చేసిన అమ్మాయిలలో స్మిత అనే అమ్మాయి ప్రతిరోజూ వీళ్ళ బస్ లోనే ఎక్కి బషీర్ బాగ్ దిగి పబ్లిక్ గార్డెన్ వైపు నడిచి అక్కడ సందులోకి వెళ్ళిపోతుంది. అక్కడి నుండి చాల దూరం నడవాలి. అదృష్టం బాగుండి రెడ్ సిగ్నల్ పడితే గబుక్కున చౌరాస్తాలో దిగిపోతుంది. తరుణి పూర్ణిమ టాంక్ బండ్ స్టేజిలో దిగి కిందనున్న కాలనీకి వెళ్ళుతారు.

కాలేజీ గేటు బయటకు వస్తూ ఎందుకో వెనక్కి చూసిన అమ్మాయిలకు అబ్బాయిల గుంపులో ఎర్ర షర్ట్ వేసుకొని సైడ్ లాక్స్, బెల్ బాటం పాంటు వేసుకున్న అబ్బాయి, అతనితో పాటు ఇంకొకడు వస్తూ కనిపించారు.

దూరంగా లూసీ మెడికల్ కాలేజీ దాటి పోతూవుంది. ఆమె వెనక అబ్బాయిల గ్రూప్లో ఒక అబ్బాయి వెళ్ళటం కనిపించింది. అంటే పొద్దున వాళ్ళ చర్చల ఫలితమన్నమాట. ఒక్కక్క అబ్బాయి ఒక్కొక్క అమ్మాయి వెనక పడటం ఆ తర్వాత ఏం చేద్దామని వాళ్ళ వుద్దేశ్యమో?

డబల్ డెక్కర్ బస్ వచ్చింది. అందరూ తోసుకుంటూ ఎక్కారు. ఎర్ర షర్ట్ వాడు ఎక్కాడు. బస్ నిండుగా వుంది. స్మిత నెమ్మదిగా వెనక్కు వెనక్కు పోయి పైకి పోయే మెట్ల కింద సెటిలయి నిలబడింది. ఎర్ర షర్ట్ అతను ఎంట్రంస్ దగ్గరే నిలబడటానికి ప్రయత్నం చేశాడు. కాని డబల్ డెక్కర్ అవటాన దిగేవాళ్ళకు ఎక్కేవాళ్ళకూ ఒకటే డోర్.

కండక్టర్ వచ్చి అక్కడ నిలబడ్డ మగవాళ్ళని అదిలించాడు. "లోపలికి నడవండి సార్, ఎక్కేదిగే వాళ్ళకు ఇబ్బంది. నడవండి నడవండి" అంటూ తోసేటప్పటికి ఆ కుర్రాడు లోపలికల్లా వెనక్కి వెళ్ళిపోవలసి వచ్చింది. పాపం దాదాపు డ్రైవర్ కాబిన వరకు తోయబడ్డాడు. ప్రతి స్టాప్ లోనూ స్మిత దిగిందేమోనన్న అనుమానంతో ఎగిరిఎగిరి చూస్తూ వున్నాడు.

ఇదంతా చూస్తున్న స్మిత హడిలి పోతోంది. కలిసికట్టుగా వున్నప్పుడు ఎన్ని వెధవ్వేషాలు వేసినా ఒంటరిగా వున్నప్పుడు ఆడపిల్లలానే బెదిరిపోయింది. ఆమెను చూసిన తక్కిన అమ్మాయిలకు ఒకసారి, చేసుకున్నమ్మకు చేసుకున్నంత అని కసిగా అనుకున్నా ఆడపిల్లల మనస్తత్వం. పాపం ఎట్లాగైనా స్మితను కాపాడాలని నిశ్చయించుకున్నారు.

"చౌరాస్తాలో దిగు. వాడి సంగతి మేం చూసుకుంటాము." తరుణి ఇచ్చిన భరోసాతో నిజాం కాలేజీ దాటేదాకా ఆత్మతగా ఎదురు చూసింది.

రెడ్ సిగ్నల్ పడి వుంది. వీళ్ళ బస్ అక్కడికి చేరేటప్పటికి గ్రీన్ సిగ్నల్ పడ్డది. ముందు వాహనాలన్ని నెమ్మదిగా బయలుదేరుతుండగా "స్మితా, దిగుదిగు" అంటూ మెల్లిగా ఆమెకు బస్ దిగటంలో అమ్మాయిలు సాయం చేసారు. ఆమె దిగటం బస్ స్పీడ్ అందుకోవటం వెంటవెంటనే జరిగి పోయాయి. ఇంకా బస్ స్టాప్ రాలేదని ఎటో చూస్తున్న ఆ కుర్రాడు వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. అక్కడ స్మిత లేకపోవటం చూసి కంగారుగా గబగబ దిగటానికి వెనక్కి వచ్చాడు.

కాని అమ్మాయిలందరూ అక్కడదడి కట్టినట్టు అడ్డంగా నిలుచొని అతనికి వెళ్ళటానికి లేకుండా చేసారు. "ఎక్స్ క్యూజ్ మీ ప్లీస్" అంటూ అతను అక్కడే తారట్లాడుతుంటే, అక్కడే వున్న ఒక ముసలావిడ కలగ చేసుకొని "ఏడికి పోతవయ్యా? ఆడిపిల్లల మీంకి వుర్కురికి అస్తున్నవ్. ఇంక బస్ స్టాప్ రాలే. మేం కూడ ఆడ్నే దిగుతం. నడు." అంటూ ఒక్క గదమాయింపు గదమాయించింది. దాంతో అతను బిక్కు మొహం వేసుకొని బస్ స్టాప్ వచ్చే వరకు ఆగి దిగి చుట్టూ చూసి నిరాశగా వెనక్కు అడుగేసాడు.

"చూడు సునంద పిన్నీ చదువుకోవలసిన అబ్బాయిలు అమ్మాయిల వెంటబడటం చాల అసహ్యంగా వుంది! లూసీ గతేమయిందో. స్మితనైతే ఎలాగోలా ఈ రోజు మేము, ఆ ముసలమ్మ వుండబట్టి సరిపోయింది. అయినా ప్రతిరోజూ మనం వుండం కదా." కుసుమ కూడా సాయంత్రం వచ్చింది. తనకు కూడా విపరీతమైన ఆరాటంగా వుంది, స్మిత సంగతి ఏమయిందో ఏమోనని.

"ఇందులో అబ్బాయిలదే తప్పంతా అసటానికి లేదు కుసుమా! మీరు చెప్పుతున్నదంతా వింటుంటే మూడు వంతులు తప్పు అమ్మాయిలదే అనిపిస్తుంది. అట్లా రెచ్చకొట్టటం తప్పుకదా! ఏ పౌరుషం వున్న మగ పిల్లవాడైనా అట్లాగే రియాక్ట్ అవుతాడు."

"ఇంక లూసీ సంగతంటావా! ఆ అమ్మాయి స్నేహం మీరు తగ్గించుకుంటే మేలనిపిస్తోంది. ఎందుకో తను చెడు మార్గాన పోతున్నట్టుగా వుంది. మీరు చెప్పకలిగితే వాళ్ళ ఇంట్లో పెద్ద వాళ్ళకు చెప్పటం ఒక మార్గం. లేదూ, నోరుమూసుకొని మెల్లిమెల్లిగా ఆమెను మీ గ్రూప్ లోంచి తొలగించటం ఇంకోటి. మీరు ఆలోచించుకొని నిర్ణయించుకోండి."

"సరే పిన్నీ నువ్వు చెప్పినట్టే ఆలోచిద్దాం. అయినా ముందు తనతో మాట్లాడి చూస్తాము. తన మార్గం మార్చుకొని సీరియస్ గా చదువులో పడిందా సరే సరి. లేకపోతే నువ్వు చెప్పినట్టే దూరం చేసుకుందాము. ఇంకా ఇది ఫస్టియరేగా!"

"ఫస్టియర్ అని తీసిపారేయవద్దు. ఇంతకు ముందర సెకండియర్ లో లాంగ్వేజెస్ ఫైనల్ ఇయర్లో ఆప్ షెనల్స్ వుండేవి. ఇప్పుడేమో ప్రతి సంవత్సరం అన్ని పేపర్లూ రాయాలి. కనుక ఫస్టియర్ కూడా ఈక్వల్లీ ఇంపార్టెంట్."

నలుగురు లంచ్ టైంలో కలవటం పుస్తకాలమీద చర్చ కొనసాగుతూనే వుంది.

లూసీ మనిషి ఇక్కడే వుంది కాని చూపులు చెవులంతా గేటు వైపే వున్నట్టుగా వుంది. రెండున్నరకు హఠాత్తుగా లేచి బాగ్ చేతిలోకి తీసుకొని "నాకు పనుందే నే వెళ్తా." అంటూ వెళ్ళిపోయింది.

అదే విధంగా ప్రతిరోజూ అదే టైంకు వెళ్ళిపోవటం గమనించారు మిత్రత్రయం.

"ఈ లూసీ రోజూ ఒకే టైంకి వెళ్ళిపోతోంది. దీని సంగతి ఏంటో ఈ రోజు తెలుస్తా." లూసీ రాక ముందే కుసుమ ఫ్రెండ్స్ తో చెప్పింది.

"పోనీయ్ కుసుమా తన సంగతి మనకెందుకు?"

టైం రెండు పది అయింది. "నాకు కాస్త పని వుంది. నేను లైబ్రరీకి వెళ్ళుతున్నాను." లవర్స్ రాక్ వద్ద నుండి ఇవతలకు వచ్చి, చెట్ల

మధ్యగా ఎవరికి కనబడకుండా గేటు కనిపించేలా సక్కి కూర్చుంది కుసుమ.

సరిగ్గా రెండున్నర. గేటుకు కొంచెం అవతల ఒక బైక్ మీద కూర్చున్న ఒక కుర్రాడు పిల్లి కూత వంటి హారన్ మోగించాడు. కుసుమ ఆశ్చర్య పోయింది. ఆ రోజు అమ్మాయిలను వెంబడిస్తూ పోయిన కుర్రాళ్ళల్లో లూసీ వెనకపడ్డ కుర్రాడు. మరి రెండు నిమిషాలలో లూసీ రావటం బైక్ వెనక అటుఇటు కాళ్ళు వేసుకొని కూర్చోని అతన్ని గట్టిగా వాటేసుకోవటం రయ్యమని బైక్ బయల్దేరటం అన్ని నిమిషాల మీద జరిగిపోయింది.

కుసుమ కొన్ని క్షణాలు తేరుకోలేకపోయింది. అక్కడే ఒక్కతీ చెట్టు కింద కూలబడిపోయింది.

ఏంటో చెప్పరాని దిగులు. అసలు లూసీ ఎవరు తను ఎవరు? అందరితో అనుబంధం పెంచుకోవటం దేనికి? లూసీకి ఏదో అయిపోతుందని తను దిగులు పడటం దేనికి. తనను తాను ప్రశ్నించుకుంది.

సునంద పిన్ని చెప్పింది నిజమే. లూసీతో స్నేహం మెల్లిమెల్లిగా తగ్గించుకోవాలి.

మళ్ళా తనలోని అంతరాత్మ వెన్ను తట్టింది. శ్రీహరి ఆదుకున్న యాది, నాయనమ్మ అండగా నిలిచిన సరిసి గుర్తుకొచ్చారు.

ఉహూ! లూసీని అట్లా వదిలేయకూడదు. ఏదో ఒకటి చేయాలి.

నెమ్మదిగా నడిచి వస్తున్న కుసుమను చూసారు తరుణి పూర్ణిమలు.

"ఏమయిందే? ఎక్కడకు అట్లా వెళ్ళావు? లైబ్రరీకని వెళ్ళావు? గేటు దగ్గరనుండి వస్తున్నావు?" ప్రశ్నల పరంపర కురిపించారు.

"లూసీ ఎంత దిగజారిపోయిందో చూసి వస్తున్నాను."

అర్థం కానట్టు చూసారు ఇద్దరూనూ.

"ప్రతిరోజూ రెండుగంటల సమయంలో ఒక రకమైన పిల్లికూతల వంటి శబ్దం వినిపించటం, వెంటనే లూసీ లేచి వెళ్ళిపోవటం. రెండింటికి ఏదైనా సంబంధముందేమో గమనించారా?"

"అవును. వినిపిస్తున్నది. కాని, అది ఏదో ఫాన్సీ బైక్ హారన్ అనుకుంటాను. దానికి లూసీకి సంబంధమేమిటి?"

"ఆ హారన్ లూసీకి సిగ్నల్. అవును. ఆ రోజు దాని వెనకాల ఫాలో అయిన కుర్రాడు దీనికి లైన్ వేసాడు. వాడితో తిరగటానికి వెళ్ళుతున్నది."

నమ్మ లేనట్టు చూసారు ఇద్దరూ. "ఛ. అనవసరంగా దాన్ని అనుమానిస్తున్నావేమో?"

"నాకూ అది అబద్ధం అవుతే బాగుండుననిపిస్తున్నది."

"మరి ఆ రోజు అట్లా అన్నదే?"

అందరికి ఆ నాటి విషయం గుర్తుకొచ్చింది.

స్మితకు అండగా నిలబడిన మరుసటి రోజు అల్లరి మొదలెట్టిన అమ్మాయిలు అందరికి బుద్ధి వచ్చినట్టు లెంపలేసుకున్నారు. "ఛీ. బుద్ధిలేక అల్లరి చేసాము. మంచి పనయింది. మాఇంట్లో ఈ విషయం తెలిసి వుంటే ఇంకేమన్నా వుందా? చంపేసేవారు. ఈ పాటికి గదిలో పెట్టి తాళం వేసేవారు." ఆ విషయం తలుచుకుంటేనే వణికి పోసాగింది స్మిత. "ఏయ్ తరుణి థాంక్స్ బ్యా. మీరు భరోసా ఇచ్చేటప్పటికి నాకు ధైర్యమొచ్చింది."

"లూసీ నిన్న ఆ అబ్బాయి నీ వెనక పడ్డాడు కదా, ఏమన్నా అన్నాడా?"

"అరె నన్ను అననికి దమ్ములా? మాట్లాడెందుకు కోపిష్ చేసిండు. నేనూకుంటనా మంచిగ జవాబిచ్చిన. ఇగ పోనియ్య రాదే

అయిపోయిందేదో ఐపోయింది. ఆ ముచ్చటెందుకు మర్చిపోండి." అంటూ మాట మార్చేసింది.

"మనల్ని ఎంత బురిడీ కొట్టించిందే? వాడే దాన్ని బుట్టలో వేసాడో? ఇదే వాణ్ణి మాయ చేస్తోందో?"

అప్పుడే అందరికీ ఇంకో విషయం కూడా జాపకం వచ్చింది

లూసీ ఇంతకాలం మేకప్ హైర్ స్టైల్ పిచ్చిపిచ్చిపోకడలు పోతూ లేటెస్ట్ మాడలైనా సాధారణమైన బట్టలు వేసేది. అటువంటిది ఈ మధ్య రకరకాల మార్చింగ్ జువెలరీ కాస్టీ బట్టలు వేయటం మొదలెట్టింది. రకరకాల పర్ఫ్యూంస్ కూడా వాడుతోంది.

"ఏం లూసీ కొత్తకొత్త డ్రెస్ నగలు కొంటున్నావు. ఏం సంగతి?" అని అడిగిన వాళ్ళకు "మా కజిన్ వచ్చింది. ఆమె తెచ్చింది", అంటూ చెప్పటం కూడా అనుమానానికి దారి తీస్తోంది. అయినా అంత కాస్టీ గిఫ్ట్స్ ఇచ్చే కజిన్ ఎవరు దానికి?

"అంతెందుకు రేపు అందరమూ రెడ్ హాన్డెడ్ గా పట్టుకుందాము."

"పట్టుకొని ఏం చేస్తాము? అదేమన్నా చిన్న పిల్లనా, ఇంట్లో చెప్పుతా అని బెదిరించటానికి?

"ఏమో మన ప్రయత్నం మనం చేయాలి. అప్పటికి కూడా వినక పోతే అట్లాగే తన కర్మ అని వదిలేయాలి." మొండిగా చెప్పింది కుసుమ.

"సరే, నీ మాట ఎందుకు కాదనాలి? అసలు అతను తన కోసమే వచ్చాడో? లేకపోతే ఒట్టి కోరికతోనే కన్ఫర్మ్ చేసుకొని మాట్లాడాలి."

మరోజు.....

లంచ్ అయింది. టైం రెండూ పది. "పూర్ణిమా, సునంద పిన్ని గాజులు తెమ్మందిగా! సుల్తాన్ బజార్ వైపు వెళ్ళొద్దాము. తరుణీ నువ్వుకూడా వస్తావా? నీకు క్లాస్ వుందా?"

"లేదు. నేను కూడా వస్తాను పదండి. లూసీ నీకు వేరే ఏమైనా పనివుందా, వస్తావా?"

కాస్త ఇబ్బందిగా మొహం పెట్టింది. "ఈ రోజు ఆఫ్ఫర్మాన్ క్లాసెస్ మిస్ అవుతారా? ఎందుకు క్లాసయిన తరువాత వెళ్ళొచ్చుగా!"

"అంత ఇంపార్టెంట్ క్లాస్సేమీ లేవు. అయినా రెగ్యులర్గా ఎటెండ్ అయే వాళ్ళము. ఒకసారి మిస్ చేసుకున్నంత మాత్రాన ఏమీ ఫరవాలేదు. పదండి."

నలుగురూ గేటు దాకా వచ్చారు. టైం సరిగ్గా రెండున్నర. బైక్ మీద కుర్రాడు కనిపించాడు. లూసీ ఒక్క అడుగు వెనక్కి వేసి. తక్కిన వాళ్ళకు కనబడకుండా చేస్తున్నాననుకొని చేత్తో అతనికి ఏదో సైగ చేసింది.

అందరూ సుల్తాన్ బజార్ వైపు అడుగేసారు. బైక్ ఆ పక్కనే ఆపినట్టు తెలుస్తున్నది.

సడన్ గా, "మీరు వెళ్ళిరండబ్బా, నాకు వేరే పని వుంది. మళ్ళీ కలుస్తా." అంటూ సమాధానం కోసం కూడా ఆగకుండా చరచర మరో దిక్కుకు నడిచింది.

మిత్రత్రయం కూడా కొంత ముందుకు వెళ్ళి పక్కనే షాప్ పక్కగా సక్కి నిలబడ్డారు. వాళ్ళందరూ కనుచూపుమేర దాటిపోయారని భ్రమ పడ్డ లూసీ గబగబ బైక్ దగ్గరకు వెళ్ళి వెనక కూర్చొని, అతన్ని పోనియ్యమని తొందర చేయటం స్పష్టంగా కనిపించింది.

"నేనెప్పుడో చెప్పాను మీకు. ఆ అమ్మాయి గురించి మీరు చెప్పిన దాన్ని బట్టి చూస్తే ఆమె స్నేహం వల్ల మీకు కూడా సమస్యలు వచ్చే ప్రమాదం వుంది. మీ స్నేహితులను బట్టి నీ గుణం అంచనా వేయవచ్చు అని అంటారు. ఒకసారి చెడు స్నేహాలు మరిగిన తరువాత ఆమె

ఎవరు చెప్పినా వినేటట్టులేదని అనిపిస్తున్నది. ఇంక ఈ విషయాలను మర్చిపోయి మీ చదువులు మీరు చూసుకోండి." జరిగిన విషయాలన్ని సునందకు చెప్పి వాపోయిన స్నేహితులకు హితబోధ చేసింది.

ఒళ్ళో నాలుగు నెలల పసివాడు కుయ్కుయ్లాడటం మొదలెట్టాడు.

సునందకు పుట్టింటితో మళ్ళీ అనుబంధం పెరగటానికి కారణమైన కుసుమంటే అందరికీ మక్కువ కలిగింది.

సావిత్రమ్మ మనుమరాలికి తోడుగా పురుడయ్యేదాకా ఇక్కడే వుండిపోవటం, కుసుమ నాయనమ్మ తాతయ్య కూడా తరుచుగా రాకపోకలు సాగించటంతో వయో వృద్ధులకు వాళ్ళతోబాటే పిల్లలకు సెలవురోజుల్లో మంచి కాలక్షేపం అయ్యేది. అందరూ ఒకటే చోట చేరి వసుదైక కుటుంబంలా అనిపించేది. అప్పుడప్పుడూ కోడళ్ళు కూడా వారితో చేరేటప్పటికి, అది సునంద పురుడులాగా కాకుండా ఒక పెళ్ళి ఇల్లులా అనిపించేది.

పండంటి కొడుకును కన్నది సునంద.

వాడికి పేరుపెట్టే భాధ్యత కుసుమ మీద పెట్టారు.

"సునంద పిన్నీ, నేను వీడికి ఒక మాం...చి పేరు ఆలోచించి పెట్టాను. అయితే ఒక కండిషన్. నువ్వు ఇంకా ముగ్గురు పిల్లలని కనాలి. అప్పుడే ఆ పేరుకు అందం." చిలిపిగా నవ్వుతూ చెప్పింది కుసుమ.

"అమ్మో ఇంకా ముగ్గురే! నా వల్ల కాదమ్మా." భయపడ్డట్టు నటించి, మళ్ళీ ఆరాటం పట్టలేక, "అయినా కుసుమా ఆడపిల్లలా? లేకపోతే వీడిలాగా మగపిల్లలేనా?" అని ఆరా తీసింది.

"ఎవరైనా ఫరవాలేదు. నేను సెలెక్ట్ చేసిన పేర్లు ఎవరికైనా పెట్టవచ్చు. అంత అందమైన పేర్లు. నువ్వు ఊ అను నేను చెప్పేస్తాను."

"సరేలే, నువ్వంతగా అడుగుతున్నావు కాబట్టి ఏదో ప్రయత్నంచేస్తానులే." అభయ హస్తం చూపించింది.

"చాల్లేండే మీ అల్లరి. ఏరా బంగారూ నీ మనసంతటి చక్కని పేరు పెట్టరా." నాయనమ్మ అన్నది.

"అయితే వినండి. ఇది చక్కగా మంచు కురుస్తున్న రోజులు కదా, కనుక వీడి పేరు హేమంత్." అందరి రియాక్షన్ కోసం చుట్టూ చూసింది.

"భలే బాగుందే పేరు. వెర్రిటిగా వుంది. నాకైతే తెగ నచ్చేసింది." తన సంతోషాన్ని వ్యక్తపరిచిన సునంద అత్తగారి అభిప్రాయం కోసం చూసింది. "బాగుందమ్మాయి హేమంత్. హేమూ అని పిలుచుకోవచ్చు."

"అవునే పిల్లా, ఇంకా ముగ్గురిని కనమంటున్నావే వాళ్ళకు పేర్లేం నిర్ణయించావే?"

"ఇందులో ఇంకో కండిషన్. పుట్టబోయే వాళ్ళను ఎప్పుడంటే అప్పుడు కనగూడదమ్మాయి. వసంతంలో ఒకరిని, అట్లాగే శిశిరంలో, చివరన శరదృతువులో కనాలి. అప్పుడు వాళ్ళ పేర్లు కూడా ఆడైతే వసంత శిశిర శరద అని పెట్టాలి. మగ వాడైతే వసంత్, శిశిర్, శరద్ అని పెట్టాలి. కనక అట్లా కనటానికి ప్లాన్చేసుకో."

కుసుమ మాటలకు అందరూ నవ్వేసారు.

సునంద చెప్పిన తరువాత కుసుమ తరుణి పూర్ణిమ కలిసి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు.

తరువాత జరిగిన సంఘటనల ప్రభావం అందరి మనసుల్లో గాఢంగా నాటుకు పోయాయి.

ఆ రోజు కాలేజీకి వచ్చిన లూసీ మొహంలో ఏదో తేడాకొట్టాచ్చినట్టు కనిపించసాగింది. మొహమంతా వుబ్బినట్టు కనిపించింది. కళ్ళ కింద సంచుల్లాగా తయారయ్యాయి. మొహం మీద మెడమీద చిన్నచిన్న గాట్లు.

"హేయ్ లూసీ, ఏంటది? మొహమంతా అట్లా వుంది?" ఎంత కాదనుకున్నా చిన్ననాటి స్నేహితురాలు. అడగకుండా వుండలేకపోయింది కుసుమ.

"ఏమ్ లేద్వే. షర్మిల వాల్ల నాయ్కు నైట్ క్లబ్ వుంది కద. ఆడ నాకు ఆర్యెస్ట్రాల పాడనికి చాన్స్ వచ్చింది. ఈ మధ్యల అప్పుడప్పుడు ఆడ పాడుతున్న. నిన్న జర లేటవబటికి నిద్ర లేక మొకం వుబ్బింది."

"నీకేమైనా పిచ్చా? చక్కటి గొంతు. మంచి మంచి ప్రోగ్రామ్స్ లో పాడక, నైట్ క్లబ్ లో పాడటమేంటే?"

"లేద్వే, గా ఆర్యెస్ట్రా సినిమలల కూడ చాన్స్ ఇప్పిస్తమన్నారు. అందుకనే వాల్లతోని పాడుతున్న."

"చావు. నీకు మంచి చెప్పితే అర్థం కావటం లేదు. అయినా నీకు అడ్డమైన తిరుగుళ్ళు ఎక్కవైనయి. చదువులో శ్రద్ధ లేకుండా పోతోంది. ముందర ఈ డిగ్రీ పూర్తి చేయవే?" ఏదో తన స్వంత చెల్లెలు చెడిపోతున్నంత దీనంగా మాట్లాడుతున్న కుసుమను పూర్ణిమ వారించబోయింది.

"కుసుమా, లూసీ ఏమైనా చిన్న పిల్లనా? తన బాగోగులు తనకు మనకన్నా బాగానే తెలుసు. వదిలెయ్యి."

నలుగురు దర్బార్ హాల్ మెట్లమీదనుండి కిందకు దిగుతున్నారు. వెనక నుండి సీమ గ్లోరియా వస్తున్నారు. వారిద్దరు స్కూల్లో వీళ్ళతో కలిసి చదివారు. వారిద్దరి ఫామిలీస్ లూసీ ఫామిలీ ఒకటే చర్చ్ మెంబర్స్ అవటాన వాళ్ళకు పరిచయాలు బాగానే వున్నాయి.

వీళ్ళను దాటిపోతూ వెనక్కు తిరిగి లూసీ వైపు హేళనగా చూస్తూ, "ఏందే పోరీ, మాట్నీ అయింది. ఇప్పుడు మంచిగ ఫస్ట్ షో, లేట్ నైట్ షో కూడ మొదలైనట్టున్నది. పర్సల ఫైనలు మస్తు కలెక్ట్ అయినట్టుంది. ఇంక మస్తీ మజా. జల్సనే జల్స." అని వెకిలిగా నవ్వుకుంటూ ముందుకు సాగారు.

లూసీ గబగబ అడుగులు ముందుకు వేసి వాళ్ళకెదురుగ నిలబడి, "ఏందే కుక్కలెళ్ళ మొరుగుతున్నవ్? మల్ల నా గురించి మాట్లాడినవో పళ్ళు రాలాయ్ భద్రం."

"పోపావె. నిన్నెవరన్నారు? నీతోని మాట్లాడింది ఎక్కయిందంటే మా ఇంట్ల చెమ్మా తీస్తరు." అంటూ లూసీని విదిలించుకు ముందుకు సాగారు వాళ్ళిద్దరూ.

లూసీ వాళ్ళతో ఘర్షణ పడుతూండగానే మిత్రత్రయం దొరికిందే సందని తప్పించుకొని వెళ్ళివాళ్ళ అలవాటైన ప్లేస్లో కూర్చున్నారు.

జరిగిన విషయం గురించే డిస్కస్ చేసుకుంటూ వుండి పోయారు.

"కుసుమా, ఈ మధ్య మనం పూర్తిగా లూసీ గురించే ఆలోచిస్తూ మనసులు పాడు చేసుకుంటున్నాము. ఇకనైనా తనను వదిలించుకొని మన రొటీన్లో పడాలి." పూర్ణిమ హెచ్చరించింది.

ఆ చుట్టుపక్కల రాలిన ఆకులు చిమ్మి శుభ్రం చేసే ఒక స్వీపర్ గత సంవత్సర కాలంగా ఆ స్నేహితురాళ్ళ కాలక్షేపం గమనిస్తున్నది. ఆ రోజున ఆమె కలుగ చేసుకొని, "పాపలూ, మీరందరు మంచిగ చదుకోనికి వచ్చింరు. దినాం మంచిగ మాట ముచ్చట్లు చేస్తరు. బిడ్డా! గా పోరి దోస్తి మీకొద్దమ్మ. దాని నియత్త మంచిగ లేదు. ఆమెను ఇడుపుండ్రి." అనేటప్పటికి ముగ్గురికి నోటమాట రాలేదు.

ఆమెనే కొనసాగించింది. "దినాం ఆ పోరి కొరకు ఎవలెవలో అస్తరు ఆల్లతోని మోటర్సైకిల్ల పోవుడు. ఇంట్ల తెలుసునో తెల్వదో. లోకం గిట్ల పాడై చచ్చింది." అనుకుంటూ అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోయింది.

పూర్ణిమ అన్నట్టు ముగ్గురికీ లూసీ గురించిన ఆలోచనలే తప్ప వేరే టాపిక్ మాట్లాడుకోవటం గాని ఇంతకు ముందులాగా చర్చించుకోవటం కాని లేకుండా పోయింది.

ఆ సంఘటన తరువాత పూర్ణిమ ఖచ్చితంగా లూసీతో చెప్పేసింది. "లూసీ ఇంక నువ్వు మా వెనక రాకు. నీకు చదువు వున్నా

లేకపోయినా ఎక్కడో ఒక చోట పాటలు పాడుకుంటూ బతికేస్తావు. కాని మాకట్లా కాదు. మాకు డిగ్రీలో మంచి రాంక్ రాకపోతే కష్టం. నువ్వు ఆ నిమ్మి షర్మిలా వాళ్ళతోటే లంచ్ టైం గడుపు. నైట్ క్లబ్బలో పాడుకుంటావో, టాంక్పుండ్ మీద పాడుకుంటూ బిచ్చమెత్తుకుంటావో మాకనవసరం. ఇంక మా దగ్గరకు రావద్దు."

"అట్లంటే ఎట్లనె. మనం చిన్నప్పటి స్కూల్ టైంసంది దోస్తులం కదనె. నాకు కాలేజీల మీరు తప్పు ఇంకెవలు లేరు. అమ్మ నాయ్న కూడ మీరున్నరనె ఈడ చేర్పించిరు. ఇంక మంచిక క్లాస్కోస్తనే." దీనంగా అడిగేటప్పటికి ఇంకేం మాట్లాడ లేకపోయినారు.

లూసీ ఫ్రెంచ్ క్లాస్లోంచి బయటకు వచ్చింది. ఆమె వెనకాలే రాగిణి పరిగెడుతున్నట్టే రెండేసి మెట్లచొప్పున దిగి లూసీ ముందుకు వచ్చింది.

"ఏయ్ పోరి, బిచ్చకత్తె లెక్క ఎన్నపడితె పోనీ కదాని నా బాయ్ఫ్రెండ్ అర్జున్ని ఇంట్రడ్యూస్ చేసుంటి. ఎమే నిన్న వాస్తో నైట్క్లబ్బ మందుకొట్టి డాన్స్ చేస్తవంట. ఎన్ని గుండెలె నీకు?" అంటూ గట్టిగా చెయ్యి పట్టుకొని వూపింది.

మెట్ల మీద కూర్చున్న అమ్మాయిలందరూ స్టన్ అయిపోయి చూస్తూ వున్నారు. ఈ లోగా రాగిణి ఫ్రెండ్స్ షర్మిల, నిమ్మి, జూహీ కూడా వచ్చి చేరారు.

"అవ్. లాస్ట్ వీక్ విక్రీ తో కార్ల పోత కనబడ్డది. మా అన్న చెప్పబట్టి తెలిసింది."

"అగో ఆ వేలు మీద రింగ్ చూసినవానె? నేను సూరజ్ సెలెక్ట్ చేసి కొన్నము. సూరజ్ ఏడనో పోయిందన్నడు. ఈమెనె కొట్టేసినట్టున్నది."

"మంచిగ మన పక్కన చేరి మనల్నే బాక్స్టాబ్ చేసేటందుకు ప్లాన్ చేస్తున్నది. ఇగో పోరీ ఇదే ఫస్టండ్ లాస్ట్ వార్నింగ్. ఇంకో పాలి మా బాయ్ఫ్రెండ్స్ తో కనిపిస్తే చెప్పలొలిపిస్తా బిడ్డా భద్రం."

ఒకళ్ళ తరువాత ఒకళ్ళు ఆ నలుగురూ లూసీని పట్టుకొని రూడించటం మొదలెట్టారు. కాని లూసీ మొహంలో ఎటువంటి కంగారూ లేదు. పొగరుగా, "పోపోండే. చేతనైతే వాండ్రను మీ కంట్రోల్ పెట్టుకోండి. నా మీద ఏడ్వేదెందుకు?" అని విసురుగా వెళ్ళిపోబొయింది.

జూహీ వెనక నుండి లూసీ డ్రెస్ పట్టుకొని ఒక్క గుంజు గుంజింది. ఆ వూపుకు పడబోయి నిలదొక్కుకుంది.

"జర సునో ఛోక్రీ. ఆగే కభీ ఐసా కరేతా....."

"ఏం చేస్తవే?"

"ఏం చేస్తానా? ఇంకొక్కసారి మా వాళ్ళతో కనిపించినా, నైట్ క్లబ్ వైపు వచ్చినా ఈ కాలేజీ ముందే మా కారు నీ మీద కెక్కిస్తాం భద్రం." అప్పటిదాకా ఏమీ మాట్లాడని షర్మిలా చూపుడు వేలు వూపుతూ బెదిరించింది.

"పోవే. ఏం చేసుకుంటావో చేసుకో. నేను చేసేడిది నేను కూడా చేసి చూపిస్త." అంటూ బింకంగా పోతున్న లూసీని చూసిన అమ్మాయిలకు కంగారు పుట్టింది.

ఇదేమన్నా కాలేజీనా? లేక సినిమాల్లో చూపించే గూండాల అడ్డానా? అనిపించి కంగారుగా అక్కడి నుండి తప్పుకున్నారు.

వారం రోజులు గడిచాక కుసుమకు అనుమానం వచ్చింది.

"పూర్ణిమా, ఆ ఇంసిడెన్స్ తరువాత లూసీ కనిపించటలేదే!. ఆ నలుగురూ కలిసి అన్నంత పనీ చేసేసారేమోనే?" భయంభయంగా అన్నది.

"ఛ, ఏదో కోపంలో బెదిరించినంత మాత్రాన ఒక మనిషిని లేపేటంత దిగజారుతారనుకోను. నువ్వు అనవసరంగా భయపడకు. అది

ఎవడో కొత్త వెధవని పట్టుకొన్నదేమో! అయినా దాని గురించి మనం పట్టించుకోవద్దనే అనుకున్నాముగా? మళ్ళీ నీకెందుకీ తాపత్రయం?"

ఆ సమయానికి కుసుమను మందలించినా పూర్ణిమకు కూడా అనుమానంగానే వుంది. ఇన్నాళ్ళ సహవాసంలో ఎప్పుడూ స్కూల్ కాని కాలేజీ కాని డుమ్మా కొట్టకుండా వస్తుంటుంది లూసీ. ఇంటికన్నా ఇక్కడే తనకు ఎంటర్టైన్మెంట్ ఎక్కువగా వుంటుంది. ఇంట్లో అయితే ఎన్నెన్నో రిస్టిక్షన్స్. కాలేజీలో అయితే ఫ్రీబర్డ్. అని కూడా అంటూ వుండేది. అటువంటిది వారం రోజులు రాలేదూ, అంటే కొంచెం అనుమానం వచ్చింది.

"పోనీ రాగిణిని అడిగి చూద్దామా? వాళ్ళ నైట్లబ్లో పాటలు పాడుతుంది కదా!"

"ఎమోనే ఆ గొడవ తరువాత మళ్ళీ వాళ్ళకుకనిపించిందో లేదో?"

"అవన్నీ వాళ్ళ సర్కిల్స్ లో కామనే. అట్లా బాయ్ ఫ్రెండ్స్ కోసం కొట్టుకుంటూనే వుంటారు, మళ్ళీ కలుస్తూ వుంటారు. అయినా ఒక్కసారి అడిగి చూడటంలో పోయేదేమీ లేదు. అదిగో వాళ్ళే ఇటు వస్తున్నారు. అడిగి వద్దాము పదండి." ముగ్గురూ రాగిణి షర్మిల వద్దకు వెళ్ళారు.

"హాయ్ ఫ్రెండ్స్. ఏంటీ క్లాస్ లేదా? ముగ్గురూ ఒకచోటే వున్నారు?"

"రాగిణీ, సారీ టు డిస్టర్బ్ యూ. నీతో ఒక చిన్న అవసరం వచ్చింది."

వాళ్ళిద్దరూ మొహాలు చూసుకున్నారు. హలో అంటే హలో అనుకోవటమే తప్ప వాళ్ళకు పెద్ద ఫ్రెండ్ షిప్ లేదు. మరి వాళ్ళకు మనతో పనేంటో అన్న ప్రశ్న మొహాల్లో కనిపించింది.

"ఫరవాలేదు చెప్పు పూర్ణిమా. మాతో ఏం పని."

"ఆ రోజు మీతో గొడవయిం తరువాత లూసీ మళ్ళీ కాలేజీకి రాలేదు. మీకేమైనా తెలుసేమో....." అర్థోక్తిలో ఆగింది పూర్ణిమ.

"అరె, ఆ పోరి గురించా మీరింత పరేషానౌతున్నారు." అని నవ్వేసి, "మేం ఆమెను బెదిరించటానికి అట్లా మాట్లాడాము. అయినా మేమెక్కడ ఆ పోరెక్కడ. ఆమెను మేమేమైనా చేసామని భయపడుతున్నారా? మేం అంత చిల్లర మనుషులం కాదు. మీరేం ఫికర్ పడవద్దు. ఆమెకు ఎవడో దొరికి వుంటాడు. వానితో తిరుగుతూ వుంటుంది." అని పోబోయినారు.

వారి భాష ఎంతో స్వచ్ఛంగా వుంది. ఆ రోజున లూసీతో మాట్లాడటం విన్న వాళ్ళకు నిజంగా తెలుగు సరిగ్గా రాదేమోనన్న అనుమానం వుండేది. ఎవరి దగ్గర వాళ్ళ మాట మాట్లాడే గుణం చాల బాగుంది.

"అది కాదు రాగిణీ, నీకేమైనా తెలుసేమో నని రిక్వెస్ట్."

"లేదు కుసుమా. ఆమె మాకు కాలేజీలోనే పరిచయం. మా డాడి ఫ్రెండ్ కి ఫిల్మ్ సర్కిల్ లో బాగ పరిచయం వుంది. లూసీ వాయిస్ చాల బాగుంటుంది కదా అని నేనే ఆమెను ఎంకరేజ్ చేసాను. అంతకు మించి ఆమె పర్సనల్ విషయాలు మాకేమీ తెలియవు."

మేము పెరిగిన కల్చర్ వేరు. మీ కల్చర్ వేరు. అక్కడ బాయ్ ఫ్రెండ్స్ వుండటం నైట్ క్లబ్ లకు వెళ్ళటం అలవాటు. మా పేరెంట్స్ కూడా అబ్జెక్ట్ చేయరు. అయినా మా హద్దుల్లో మేము వుంటాము.

అటువంటిది లూసీ బాక్ గ్రౌండ్ ఏమిటి? తను చేస్తున్న పనులేంటి?

పాపం టాలెంట్ వున్నది కదా అని మేము ఎంకరేజ్ చేసింది తప్పుయింది. వాయిస్ తో బిజినెస్ చేసేది వదిలేసి బాడీతో బిజినెస్ చేయటం మొదలైంది. అది తప్పు కదా!"

"పూర్ణిమ నువ్వు తరుణి కుసుమ మంచి మనసు కలవాళ్ళు కనుకనే ఆమె గురించి అంత వరీ అవుతున్నారు. ఇంక ఆమె ముచ్చట మర్చిపోండి. ఆమె మీకు ఫ్రెండ్ అంటే మీ మీద కూడా బాడ్ ఇంప్రెషన్ పడే చాన్స్ వుంది."

మళ్ళీ ఒకసారి లూసీ గురించి తమకేమీ తెలియదని గట్టిగా చెప్పి, "కమాన్ యార్. చీర్ అప్ మీరు ముగ్గురూ మంచి క్లెవర్ స్టూడెంట్స్. ఈ ఫాల్టూ మాటర్ మర్చి మంచిగ చదువుకోండి" అని భుజం తట్టి వెళ్ళిపోయిన తరువాత వాళ్ళమీద అనవసరంగా అనుమానపడ్డామే అనుకున్నారు.

"ఇంక తన గురించి తెలుసుకోవాలంటే ఒకటే మార్గం. నీమకు కాని గ్లోరియాకు కాని లూసీ గురించి తప్పక తెలిసే వుంటుంది. వాళ్లంతా ఒకటే చర్చ్ మెంబర్స్ కదా." ఇంకా ఆశ చావని కుసుమను చూస్తే జాలిగా వుంది.

"సరే ఆ ప్రయత్నం కూడా చేద్దాము."

"హాయ్ గ్లోరియా."

"హాయ్ కుసుమా." నవ్వుతూ తిరిగి గ్రీట్ చేసింది గ్లోరియా.

"గ్లోరియా, లూసీ కాలేజీకి రావట్లేదు. నీకేమైనా తెలుసా?"

ఆ ప్రశ్నతో అప్పటిదాకా ఆమె మొహంలో వున్న ఫ్రెండ్లీ లుక్ మాయమై భయం భయంగా చుట్టూ చూసింది.

"లేదు లేదు. ఆమె గురించి నాకేమీ తెలియదు. నేను పోతున్న." అంటూ తప్పించుకొని పోబోయింది.

కుసుమ గబుక్కున చెయ్యి పట్టుకొని ఆపి, "అంత భయపడతావెందుకు గ్లోరియా? ప్రతి ఆదివారం మీరంతా చర్చ్ లో కలుస్తూవుంటారు కదా, ఆమె సంగతి మీకు తప్పక తెలిసే వుంటుంది. ప్లీజ్ చెప్పవా?"

"సారీ కుసుమా, మా ఇంట్లో ఆమె ముచ్చట తీస్తే చంపుతరు. ఆమె సంగతి మాకేం తెల్యదు."

ఇంక వాళ్ళేమీ చెప్పరని ఖాయంగా తెలిసింది. అయినా చివరి ప్రయత్నంగా, "పోనీ ఆమె సంగతి చెప్పకపోతే పోనీ, వాళ్ళ అమ్మ ఏదో స్కూల్లో టీచర్ అని తెలుసు. కాని ఏ స్కూల్లో తెలియదు. అదైనా చెప్పవా ప్లీజ్." చేతులు పట్టుకొని కళ్ళ నీళ్ళతో కుసుమ అడుగుతున్న తీరు చూసిన వాళ్ళకు జాలి అనిపించిందో ఏమో లూసీ తల్లి పని చేసే స్కూల్ ఎడ్రెస్ చెప్పారు.

ఆ మాత్రానికే మహానందపడిపోయిన కుసుమ గ్లోరియా రెండు చేతులు పట్టుకొని "థాంక్స్ గ్లోరియా థాంక్స్." అంటూ సంతోషం వ్యక్తం చేసింది.

"కుసుమా ఎందుకే ఈ వృధా ప్రయాస? వాళ్ళ అమ్మ స్కూల్ ఎడ్రెస్ తెలుసుకున్నంత మాత్రాన ఏం సాధిద్దామని? అనవసరంగా లూసీ గురించి ఆలోచిస్తూ మనసు పాడు చేసుకుంటున్నావు." తరుణి మందలించింది.

"తరుణి లూసీ ఏదో ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నట్టుగా నా సిక్స్ సెన్స్ చెప్పుతున్నది. రాత్రుళ్ళు పడుకుంటే ఏవేవో పీడకలలు వస్తున్నాయి. ఏదేమైనా లూసీ గురించి తెలుసుకోవలసిందే. మీరందరూ ఆసుకుంటున్నట్టు దానికేమీ కాలేదు అంటే అంతకన్నా ఆనందం మరోటి లేదు."

"ఇంక ఈ రోజుకు క్లాసెస్ ఎటెండ్ అయే మూడైదు. నేను లూసీ అమ్మ స్కూల్ కెళ్ళి విషయం కనుక్కొస్తాను. మీరు క్లాస్ కెళ్ళండి."

పూర్ణిమ తరుణి మొహాలు చూసుకున్నారు. "ఒక్కదానివే ఎందుకు? మేము కూడా నీతోనే వస్తాము పద."

★★★★★★★★★★★★

మధ్యాహ్నం రెండున్నర అవుతున్నది. స్కూల్ అవరణలో టెన్షన్ గా అడుగు పెట్టారు. ఆ టైంలో బిజీగా వుండాల్సిన స్కూల్ ఖాళీఖాళీగా కనిపించేటప్పటికి విస్తుపోతూ లోపలికి వెళ్ళారు.

స్టాఫ్ రూంలో ఒక్కడే కూర్చోని వున్న టీచర్ కనిపించారు. "ఎక్స్ క్యూజ్ మీ" అన్న మాటలకు తలఎత్తి చూసిన ఆయనకు ముగ్గురు అమ్మాయిలు కనిపించారు.

"ఎస్ కమిన్. ఎవరమ్మా మీరు? ఎవరు కావాలి?"

"సార్ మేరీ మాడం కోసం వచ్చాము. ఆవిడ ఎక్కడుంటారో చెప్పుతారా?"

ఆయన కళ్ళజోడు తీసి తుడుచుకొని మళ్ళీ పెట్టుకొని, "కూర్చోండమ్మా." అని, "ఆవిడతో మీకేం పని?"

"సార్ ఆమె కూతురు లూసీ మా క్లాస్మేట్. తను వారం రోజులగా కాలేజీకి రావటం లేదు. మాడంను అడిగి తెలుసుకుందామని వచ్చాము."

ఆయన వాళ్ళ వంక అనుమానంగా చూసాడు. "అమ్మాయిలు, లూసీ మీ ఫ్రెండ్ అంటున్నారు. మరి ఇంటికి వెళ్ళి అడగక పోయినారా? ఎక్కడి ఫ్రెండ్షిప్?"

"సార్ మాకు వాళ్ళ ఇల్లు తెలియదు. మేమంతా స్కూల్ రోజుల నుండి క్లాస్మేట్స్. అందరమూ ఆ రోజుల నుండే కంబైన్డ్ స్టడీస్ చేసే వాళ్ళము. తనే మా ఇళ్ళకు వచ్చేది. "

"ఓ, మీ గురించేనా మేరీ మాడం చెప్పుతుండేవారు? మీ ఫ్రెండ్షిప్ తోనే లూసీ కొంచెం బాగా చదవటం మొదలెట్టిందని చెప్పే వారు ఆవిడ. కాని ఏం లాభం లేదమ్మా. లూసీ పూర్తిగా చెడిపోయింది. అడ్డమైన తిరుగుళ్ళు తిరిగింది. పోయిన వారం ఎబార్షన్ కోసం ఏదో నాటు మందు తిని ప్రయత్నించిందిట. అది కాస్త వికటించి పెద్ద ప్రాణానికే ముప్పు వచ్చి ఇప్పుడు ఆమె చావుబతుకులతో పోరాడుతోంది. నేను పొద్దన వెళ్ళి చూసి వచ్చాను. లాభం లేదు. ఇప్పుడో అప్పుడో అన్నట్టున్నది పరిస్థితి. మిగతా మా స్టాఫ్ అంతా చూడటానికి ఇంటికి వెళ్ళారు."

ముగ్గురూ నోటమాటలేక అట్లాగే కూర్చుండిపోయారు. కుసుమ వస్తున్న ఏడుపు అపుకొని, "సార్, కొద్దిగా వాళ్ళ ఇంటి ఎడ్రెస్ ఇస్తారా? మేము వెళ్ళి చూసి వస్తాము."

"వద్దమ్మా. మీరు చిన్న పిల్లలు. ఇళ్ళల్లో చెప్పకుండా చావులకు వెళ్ళకూడదు. అయినా మీరు వెళ్ళి చేసేది కూడా ఏమీ వుండదు. పోండి." ఆయన నచ్చ చెప్పబోయినాడు.

కాని కుసుమ మొండి పట్టుపట్టటంతో అటే పోతున్న ఆయాను పిలిచి, "అయమ్మా, మేరీ మాడం ఇంటికి వెళ్ళుతానన్నావుగా, ఇదిగో ఈ అమ్మాయిలు కూడా వస్తారట, వెంట పెట్టుకొని వెళ్ళు. పోండమ్మా, ఇల్లు ఈ దగ్గరే, నడిచిపోవచ్చు.

"పాపం మేరమ్మ. ఈ పోరి చిన్నగున్నప్పటినుండి ఆమె గురించే ఫిక్ర పడేది. పాపం స్కూల్ కొచ్చి చెప్పుకొని ఏడ్చేడిది. ఒక్కతే బిడ్డ మంచిగ పెళ్ళి చేతమని ఎంతో కోషిష్ చేస్తుండే."

అంటూ దారిపొడుగూతా మాట్లాడుతూనే వుంది.

చెదురుమదురుగా జనం వున్నారు. లోపలి నుండి చిన్నగా ఏడుపు వినిపిస్తున్నది. "రండమ్మా." దారిలో వున్న వాళ్ళను తప్పించుకుంటూ అందరూ లోపలికి వెళ్ళారు. "మేరమ్మా, లూసీ బేటి దోస్తులంట వచ్చిరు."

బయటకు వచ్చిన ఆవిడ చాల దయనీయంగా కనిపించింది. ఏడ్చి ఏడ్చి మొహమంతా వాచిపోయి వుంది. "అమ్మలు మీరె కదమ్మ పూర్ణిమ, తరుణి, కుసుమ. లూసీ మీ గురించి మస్తుగ చెప్పేడిది. బిడ్డా, అగో నీ దోస్తులచ్చిరు. కల్లు తెర్వవే." ఎన్నో ఏళ్ళ నుండి పరిచయమున్నట్టు ఆమె పలుకరిస్తుంటే వాళ్ళకు ఏడుపు తన్నుకొచ్చింది.

"బిడ్డా, మీతోని చేరినంక నా బిడ్డ మంచిగయుండె కదమ్మా. అదెవడో మత్తుపెట్టి నా బిడ్డను పాడుచేసిందంట. ఆ ముచ్చట నాకు ముందే చెప్పుంటే నేనేదైన మంచి దవఖానకు తీస్క పోతుంటి కద. చూడుండ్రీ బిడ్డా మీ దోస్తు నాకన్నాయం చేసి పోబట్టె."

ముగ్గురు మంచానికి అంటుకు పోయి వున్న లూసీ దగ్గరకువెళ్ళారు. కొన ప్రాణంతో వుంది. మెల్లిగా చేయి లేపి, "నాకెక్కనే. నేను

చచ్చేలోపల మీ రెట్లయిన వస్తరని నాకెర్క. మీ కొరకె నేను ఇంక వున్న. కుస్మా, నువ్వు చెప్పిన మంచిమాటలు చెవికెక్కలే. అందు గురించె నే పోతున్ననే. అందరు మాట ముచ్చట తీసినప్పుడు నన్ను యాది చేసుకొందె." ఆయాసం ఎక్కువయింది.

అక్కడ వున్న పెద్దవాళ్ళకు అర్థమయింది. "మేరీ, ఆ పిల్లలను పంపేయ్. ఇంక మనం బిడ్డ ఆత్మ శాంతి కొరకు ప్రార్థన చేద్దాం". ఆడవారు కొంగులు తల మీద కప్పుకొని మంచం చుట్టూ మోకాళ్ళ మీద కూర్చున్నారు.

ఆయమ్మ వచ్చి, "రండి బిడ్డ ఇంక ఇళ్ళకు పోదురు." అంటు బయటకు తీసుకొచ్చింది.

"ఆయమ్మా, ఒక్క నిమిషం." అని పక్కన షాప్ లోకి వెళ్ళి, "బాబూ మీ దగ్గర ఫోన్ వుంటే ఒక్క కాల్ చేసుకోనిస్తారా?" అంటూ దీనంగా ప్రార్థించింది. షాప్ ఔనర్ ఫోన్ ముందుకు జరపగానే, బాగ్ లో నుంచి ఒక నోట్ బుక్ తీసి అందులో నుండి ఒక నంబర్ డయల్ చేసింది.

"అంకుల్....." అంటూ వస్తూన్న ఏడుపును దిగమింగుకుంటూ విషయం వివరించి, "మీరే ఏదైనా చేసి లూసీని కాపాడాలి అంకుల్." అని అవతలి మనిషి చెప్పిన విషయం విని ఫోన్ పెట్టేసింది.

"ఎవరికి కుసుమా ఫోన్?"

"రేణుక వాళ్ళ నాన్న డాక్టర్ సురేంద్ర అంకుల్ కు చెప్పాను. ఆయన అంబులెన్స్ పంపిస్తానన్నారు. అది వచ్చే వరకు మనము ఈ షాప్ పక్కనే వెయిట్ చేద్దాము."

"పాపలు రండమ్మా, మిమ్ములను బస్ స్టాప్ వరకు దింపుత." అక్కడే నిలబడ్డ ఆయమ్మ చెప్పింది. "అమ్మగారోల్లు మందికి ఎరుకైతే పరువు పోతదని దవఖాసకు తీసుకోలేదమ్మ. మీరెందుకు గా పోరి గురించి బుగులైతరు. ఇండ్లకు పోదురు తీయుండి."

"లేదు ఆయమ్మ. లూసీకి హాస్పిటల్లో ట్రీట్ మెంట్ ఇప్పిస్తే బాగవుతుందని నా నమ్మకం. అదిగో అంబులెన్స్ రానే వచ్చింది." ఒక్కడుగు ముందుకు వేసింది. వెనకనే కార్లో డాక్టర్ సురేంద్ర కూడా దిగి వీళ్ళున్న దగ్గరకు వచ్చాడు.

"మీరందరూ ఇక్కడే వున్నారని తెలిసి నేను స్వయంగా వచ్చాను. కుసుమా మీరు ఇళ్ళకు వెళ్ళండి. ఇంక నేను చూసుకుంటాను. కావాలంటే అందరూ తరుణి ఇంటి వద్ద వెయిట్ చేయండి. నేను అక్కడికి ఫోన్ చేసి లూసీకి ఎట్లా వుందో చెప్పుతాను." ఆయన పదేపదే భరోసా ఇచ్చేటప్పటికి ఇంటి ముఖం పట్టారు. సంగతి తెలిసి రేణుక కూడా వచ్చి చేరింది.

జరిగిన సంఘటన అందరికీ తెలిసి పోలీసులు గొడవలు అవుతాయేమోనని భయపడి ఏ డాక్టర్ కూడా చూపించకుండా ఇంటివద్దే లూసీని వుంచి ఏడుస్తున్న లూసీ తల్లితండ్రులు అంబులెన్స్ తో కూడా వచ్చిన ఆ పెద్ద డాక్టర్ ను చూసిన తరువాత హాస్పిటల్ కు పంపించటానికి ఒప్పుకున్నారు.

నాటు వైద్యం వల్ల విపరీతమైన రక్తస్రావం జరిగిన ఆమె గురించి డాక్టర్ సురేంద్ర ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని రక్తం ఎక్కించి సరైన వైద్యం అందించాడు. దానితో ఆమె ప్రాణాపాయం నుండి బయటపడింది. కాని విపరీతమైన నీరసం వలన కోలుకోవటానికి బాగానే సమయం పట్టేటట్లున్నది.

ఈ విషయాలన్ని వివరంగా ఫోన్ చేసి చెప్పేవరకు స్నేహితురాళ్ళు ఏడుస్తూనే వుండిపోయారు.

గ్లోరియా ద్వారా క్లాస్ లో లెక్చరర్స్ తో సహా అందరికీ జరిగిన సంగతి తెలిసింది. కుసుమ సమయస్ఫూర్తితో తీసుకున్న నిర్ణయం ఒక ప్రాణాన్ని కాపాడటం అన్నది సామాన్యమైన విషయమా! ప్రతి ఒక్కరూ కుసుమను మనసారా అభినందించారు.

కాలం దేని కోసం ఆగదు. ఎన్నెన్నో మార్పులు తెస్తూ కడలిలోని తరంగాలలా ఒడుదుడుకులను ఎదుర్కుంటూ సాగిపోతూనే

వుంటుంది.

మృత్యుముఖం నుండి బయటపడ్డ లూసీ పూర్తి పశ్చాత్తాపంతో కుమిలి పోయింది. ఇంక కాలేజీ మొహం చూడటానికి ససేమిరా ఒప్పుకోలేదు. స్నేహితురాళ్ళు ఎంతగానో నచ్చ చెప్పారు. "కనీసం ప్రైవేట్‌గానైనా డిగ్రీ పూర్తి చేయమని సలహా ఇచ్చారు. కాని లూసీకి అన్నిటిమీద ఒక విరక్తిభావం కలిగింది.

ఒకనాడు తన నిర్ణయం తల్లితండ్రుల ముందు బహిర్గతం చేసింది. "మమ్మి, డాడీ. నా నుంచి మీకు చాల అవమానాలు జరిగినయ్. అది నేనె సరిచేద్దమనుకుంటున్న. కొన్నిదినాలయ్యంక నేను నర్సింగ్ చేస్త. అయ్యంక ఏదైన నన్నరిల చేరి రోగుల సేవకు నా జీవితం అర్పించుకొని చేసిన తప్పుకు దేవుని వద్ద కాలం గడుపుత."

ఇంతకాలం వున్న చంచల చిత్తం ఆ సంఘటన వల్ల దూరమై చాల దృఢనిశ్చయంతో తాననుకున్నది సాధించటానికి ముందడుగు వేసింది లూసీ. అంతటితో ఒక శకం ముగిసింది. అంతా సక్రమంగా వుంటే మంచి గాయని కావలసిన వ్యక్తి అంత చిన్న వయసులోనే విరాగిగా మారటం కొంత బాధ కలిగించినా తన జీవితాన్ని సమాజ సేవకు అంకితం చేయటం హర్షించదగ్గ విషయమే అని సరిపెట్టుకున్నారు.

డిగ్రీ ఫైనల్ ఇయర్ విజయవంతంగా ముగిసింది. ముగ్గురు ఫస్ట్ క్లాస్ లో పాసయినారు. రేణుకకు ఇంకా మెడిసిన్ చదువు కొనసాగుతూనే వుంది.

స్నేహితురాళ్ళు తీరిగ్గా కూర్చోని ప్యూచర్ ప్లాన్స్ చర్చించుకోసాగారు. తరుణికి సమస్యే లేదు. తండ్రికి ఒక్కతే కూతురైనందున ఆయన వ్యాపారాలన్ని చూసుకొని ఒక వ్యాపారవేత్త అవాలని ఆమె చిన్ననాటి నుండి పెంచుకున్న కోరిక. అందుకే బిజినెస్ మేనేజిమెంట్ కోర్స్‌లో చేరటానికి నిర్ణయించుకున్నది. అదే మాట చెప్పింది.

"పూర్ణిమ నువ్వేం చేద్దామని అనుకుంటున్నావే?"

"ఏమోనే నాన్న ఏమంటారో? ఆయన ఆలైడి సంబంధాల వేటలో పడ్డారు. నాకైతే ఒక లైబ్రరీలో వుద్యోగం చేస్తూ తనివితీరా పుస్తకాలు చదువుకుంటూ కాలక్షేపం చేద్దామని వుంది. దానికోసం లైబ్రరీ సైన్స్ కోర్స్ లో చేరాలని వుంది. "

"ఏదో సామెత చెప్పినట్టుగా వుంది. ఎవడికో బాగా స్వీట్స్ ఇష్టమని స్వీట్ షాప్‌లో వుద్యోగంలో చేరాడట. ప్రతిరోజూ అన్నన్ని స్వీట్స్ చూసిచూసి వెగటేసి ఇంక జన్మలో స్వీట్ పేరెత్తితే ఒట్టట. అట్లా వుంటుంది నీ పుస్తకాల పిచ్చి." అందరూ నవ్వారు.

"కాని నాది మటుకు వెగటేసే అభిరుచి కాదు. చదివినకొద్దీ చదవాలనిపిస్తుందే తప్ప విసుగనిపించదనే నా అభిప్రాయం."

"మరి కుసుమా నీ సంగతేంటి?"

"కొన్ని రోజులు విశాఖపట్నంలో మా పెద్దబాబాయి ఇంటికి అక్కడి నుండి అత్తయ్యల ఇళ్ళకు వెళ్ళి వద్దామనుకుంటున్నాను. ఆ తరువాత ఏం చేయాలో నిర్ణయించుకుంటాను. కొన్నాళ్ళు ఏదైనా వుద్యోగం చేయాలని వుంది."

"ఇంకా నయం. మీ తాతయ్య నీకు ఇప్పుడే పెళ్ళిసంబంధాలు చూస్తున్నారు. అయినా వుద్యోగం చేయాల్సిన ఖర్మ నీకేంటే?"

నాలుగు రోజుల క్రితం జరిగిన ఒక సంఘటన ప్రభావం కుసుమ మీద బాగా పడింది.

తాతయ్య బామ్మా నిద్రపోతున్నారు. కుసుమకు కూడా నిద్ర పట్టబోతుండగా పిన్ని చిన్నాన్నల గొంతులు వినిపించాయి. వినటం సభ్యత కాదని తెలిసినా తన పేరు ప్రస్తావన వచ్చేటప్పటికి వినసాగింది. పిన్ని గొంతు కొంచెం ఆవేశంగా ధ్వనిస్తున్నది.

"అయినా ఈ రొంపి ఎప్పుడూ వుండేదే కదండీ. ఒకటా రెండా దాదాపు ఏడెనిమిది సంవత్సరాలనుండి పడుతూనే వున్నాము. గుళ్ళో

లింగాలలే పాతుకు పోయినాము. మీకొచ్చే ఆ ఎల్లిసి కూడా నీళ్ళొదులుకోవలసి వస్తున్నది. అయినా మీ చిన్నన్నయ్య అక్కయ్యలు కుసుమను తీసుకొని అత్తయ్య మామయ్యగారిని ఏ సెలవలకైనా రమ్మని బ్రతిమిలాడుతూనే వున్నారు. కాని వీళ్ళే ఒప్పుకోవటం లేదు. కుసుమ కొత్త చోట్లలో ఇబ్బంది పడుతుందేమోనని భయపడుతూ వున్నారు. మన ఇంటికి వచ్చినప్పుడు దానికి ఇది కూడా కొత్త చోటేగా. కొన్నాళ్ళు అట్లా వస్తూ పోతూవుంటే అదే అలవాటవుతుంది.

ఏది ఏమైనా ఈ ఎండాకాలంమటుకు పిల్లలు ఎక్కడికైనా వెళ్ళాల్సిందేనని పట్టుపట్టి కూర్చున్నారు. పెద్దాడు వచ్చే ఏడు ఇంజనీరింగ్ లో చేరాడంటే ఇంక అసలే కుదరదు." ఎన్నడూ లేనిది పిన్ని అట్లా మాట్లాడుతూంటే కుసుమ తన చెవులను తానే నమ్మలేకపోయింది.

"సరేలే రేపు ఏ సంగతి చూద్దాము. పడుకో. అయినా కుసుమ వింటే బాధపడుతుంది."

కుసుమకు ఇంక నిద్ర కరువయింది. తనలోకి తనను చూసుకోవటం మొదలెట్టింది.

పిన్ని అన్న మాటలలో బాధ పడవలసినది ఏముంది? వున్న మాటే అన్నది.

తను ఎంత స్వార్థపరురాలు! ఇన్నాళ్ళూ తన గురించే తను ఆలోచించుకున్నది. ఒకటి రెండు సార్లు పెద్దబాబాయి వచ్చి వాళ్ళతో విశాఖపట్నం రమ్మన్నాడు. అది తను బొంబాయి నుంచి వచ్చిన కొత్త. బామ్మ తాతయ్య నచ్చచెప్పచూసారు. అక్కడ కూడా నీ ఈడు అమ్మాయిలు వున్నారు. ఒకసారి పోయొద్దామని ఎంతో చెప్పారు. కాని తనే మూర్ఖురాలిలాగా ఏడుపు మొదలెట్టి నేనెక్కడికి రానని మొండికేసి కూచుంది.

పాపం ముసలాళ్ళిద్దరు కూడా తన మూలకంగా ఎక్కడకూ వెళ్ళకుండా తననే కనిపెట్టుకొని వుండిపోయారు. పిన్ని బాబాయి తన మీద తక్కువ అభిమానం చూపించారా? తండ్రి నుండి వచ్చిన ఆస్తిలో చిల్లిగవ్వ కూడా ముట్టుకుండా అంతా బాంక్ లోనే పెట్టి, తనను కూడా తమ బిడ్డలతో సమానంగా అన్ని ఖర్చులు భరిస్తూ ఇన్నాళ్ళూ ఎంతో ప్రేమగా చూసుకున్నారు.

ఇప్పుడు ఆలోచిస్తే అనిపిస్తున్నది. బాబాయి ఫామిలీతో ఇన్ని సంవత్సరాలు ఎక్కడికి వెళ్ళలేదంటే తానే కారణం. తనని కనిపెట్టుకొని తాతయ్య బామ్మ. పెద్దవాళ్ళను ఆడపిల్లను వదిలి వాళ్ళు వూరు కదలకుండా ఎక్కడకు వెళ్ళలేదంటే వాళ్ళ మెడలకెంత గుదిబండలా మారిందో తలుచుకుంటే తనమీద తనకే అసహ్యం అనిపిస్తున్నది.

మరుసటి రోజు పొద్దున్నే బ్రేక్ ఫాస్ట్ టేబిల్ వద్ద, "తాతయ్యా ఇన్నాళ్ళూ చదువులని పరిక్షలని ఎక్కడికి పోకుండా వుండిపోయాము. ఈ సంవత్సరం పెద్దబాబాయి వాళ్ళ వూరికి వెళ్ళొద్దామా? నాకు కూడా ఎన్నేళ్ళనుంచో వాళ్ళందరిని చూడాలనిపిస్తున్నది."

కుసుమ మాటలకు అందరూ ఆనందంగా చూసారు. బాబాయి పెద్దకొడుకు శ్యామ్, "అవును తాతయ్యా, ఈ ఏడు అందరమూ కలిసి విశాఖపట్నం వెళ్దాం. ఆ చుట్టుపక్కల చూడవలసిన ప్రదేశాలు కూడా చాలా వున్నాయి." హుషారుగా అన్నాడు.

అందరూ సరేనంటే సరేనన్నారు. బాబాయి ఆ ప్రయత్నంలో వున్నాడు.

"పిన్నీ, నాకు కాలేజీలో కొన్ని సర్టిఫికేట్లు తీసుకొనే పని వుంది. వెళ్ళొస్తాను."

అంతకు ముందర టిసి తెచ్చుకోవటానికి వెళ్ళినప్పుడు, క్లాస్ మేట్స్ కొందరు కలిసారు. గ్లోరియా కూడా కనిపించింది. "హేయ్, బాంక్లో వేకెన్సీస్ వస్తున్నాయట. ఇప్పుడు అప్లై చేస్తే ఈజీగా జాబ్స్ దొరికే ఛాన్స్ వుందంట. మేమందరమూ అప్లై చేస్తున్నాము. ఒక ఎప్లికేషన్ ఫార్మ్ ఎక్స్ ట్రా వుంది. మీకు ఎవరికైనా ఇంటరెస్ట్ వుంటే అప్లై చేయండి." అంటూ ఒక ఫార్మ్ చేతిలో పెట్టి వెళ్ళింది. అది ఇంకా తన దగ్గరే వుండిపోయింది.

ఆ నాడు ఇంటరెస్ట్ లేక పక్కన పడేసింది. రాత్రంతా ఆలోచించి, ఇంక తను ఒకరికి బరువు కాకూడదు. తన కాళ్ళమీద తను

నిలబడాలని నిర్ణయానికి వచ్చి, పొద్దున్నే కూర్చోని ఫార్మ్ నింపింది.

అందరినుండి ప్రతిఘటన ఎదుర్కోవలసి వుంటుందని తెలుసు. ఇంకా ఆడపిల్లలు వుద్యోగాలకు అంతగా మొగ్గు చూపని సమాజం. కాని ఎలాగోలాగ ఒప్పించాలి అని దృఢ నిశ్చయంతో కాలేజీకి వెళ్ళి అవసరమైన సర్టిఫికేట్స్ తీసుకొని బాంకుకు వెళ్ళి ఎఫ్ఓకేషన్ ఇచ్చి వచ్చింది.

"అవును. తాతయ్య సంబంధాలు చూస్తున్నారని నాకు కూడా తెలుసు. కుదిరే వరకు వూరికే వుండకుండా ఏదైనా వుద్యోగం చేద్దామని అనిపిస్తున్నది. అయినా అనుకోగానే వుద్యోగాలు అంత సులభంగా దొరుకుతాయా? మన క్లాస్మేట్స్ అందరూ అప్లై చేస్తూంటే నేను కూడా బాంకులో అప్లై చేసాను." నెమ్మదిగా చెప్పింది.

"అదేంటి కుసుమా? మెరిట్ వున్నదానివి. ఆ చేసేదేదో పిజి కి ట్రై చేయవచ్చు కదా? మేమొచ్చి తాతయ్యతో మాట్లాడమా?"

"లేదు తరుణి. ఆ డిస్కషన్ కూడా అయింది. మన వంటి మధ్య తరగతి అమ్మాయిలు ఇప్పుడిప్పుడే గ్రాడ్యుయేషన్ చేయటం మొదలైంది. తాతయ్య మాటలలో చెప్పాలంటే, గ్రాడ్యుయేట్ అమ్మాయికి ఏ పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ సంబంధమో చూడవచ్చు. అదే పిజి అమ్మాయికి సంబంధం చూడటం కష్టం. అంతగా అయితే పెళ్ళయిన తరువాత అత్తింటి వాళ్ళు ఒప్పుకుంటే అప్పుడే పై చదువులు చదవ వచ్చు అన్నారు. అది కూడా సబబైననిపించింది."

"మరి నువ్వుబాంక్ లో వుద్యోగానికి ప్రయత్నిస్తున్నావంటే ఒప్పుకుంటారా?"

"చూడాలి. ఒక వేళ నిజంగానే వుద్యోగం వస్తే ఎట్లాగైనా వప్పించాలి."

అనుకున్నట్లుగానే కుసుమ వుద్యోగంలో చేరటానికి తాతయ్య బామ్మ ఎంతో ఆపటానికి ప్రయత్నం చేసారు.

"కుసుమా, నీకు వుద్యోగం చేయాల్సినంత అవసరం ఏంటమ్మా? మంచి సంబంధాలు ఎన్నో తటస్థపడ్డాయి. ఈ ఏడే ఏదో ఒకటి చూసి నిశ్చయం చేద్దామనుకుంటున్నాము."

"లేదు తాతయ్యా. నేను కూడా ఇట్లాగే వుండిపోతాననటం లేదుగా! ఏదైనా సంబంధం నిశ్చయమయ్యేదాకా చేస్తాను. ఒకవేళ వచ్చేవాళ్ళు ఒప్పుకుంటే కొనసాగిస్తాను. వద్దంటే మానేస్తాను. ఈ మాట ముందే మీరు కూడా వచ్చేవాళ్ళకు చెప్పండి. అయినా నేను కూడా డబ్బు కోసం కాదుగా చేయబోయేది? వూరికే ఇంట్లో కూర్చుంటే పిచ్చెక్కేటట్టున్నది." అంటూ పట్టుబట్టి బాంక్ లో చేరింది.

అట్లా ఏడాది గడిచింది. కుసుమ ఇంటి భాద్యత చేపట్టింది. పిన్నికి పనిలో సాయం చేయటం, చెల్లెళ్ళకు తమ్ముడికి చదువులో సహాయం చేయటం, తాత బామ్మ అవసరాలు చూసుకోవటం వంటి భాద్యతలన్ని నేర్పుగా చూసుకుంటూ వుండేటప్పటికి ఇంటి వాతావరణంలో మార్పు వచ్చి మళ్ళీ పూర్వపు ఆనందాలు తిరిగి వచ్చాయి.

"అమ్మా కుసుమా, మొన్న ఎండాకాలం పెద్ద బాబాయి ఇంటికి వెళ్ళినప్పుడు రామనవమి పందిట్లో మన వాళ్ళే ఒక కుటుంబం నిన్ను చూసారట. వాళ్ళ అబ్బాయి ఇంజనీర్. గవర్నమెంట్ వుద్యోగం. అన్ని మనకనుకూలంగానేవున్నాయి. కాణీ కట్నం వద్దట. నీకిష్టమైతే నేను పెద్ద బాబాయి వెళ్ళి మాట్లాడి వస్తాము. ఇదిగో అబ్బాయి ఫోటో."

అప్పటికే కొన్ని సంబంధాలు చూడటం, వాళ్ళు కట్నాలుడుగుతున్నారన్న నెపంతో రిజెక్ట్ చేయటం జరిగింది.

పేరుకు పెళ్ళి చూపులే కాని ఇంకా అమ్మాయి అబ్బాయిల అభిప్రాయాల మీద కాకుండా పెద్దల నిర్ణయాల మీదే సంబంధాలు

నిశ్చయం చేసే రోజులు అవి. కాని కుసుమకు కొన్ని స్థిర నిర్ణయాలు వుండబట్టి తాతగారు ఆమెను కూడా సంప్రదిస్తూ వుంటారు.

ఫోటో చూసింది. ఇంజనీర్. గవర్నమెంట్ వుద్యోగం. సాంప్రదాయమైన కుటుంబం. ఒక బావగారు ఆడబడుచు అత్త. అన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా కట్నం ఆశ లేదు. పిల్లాడికెటువంటి వంక పెట్టేందుకు లేదు.

"అఁ చెప్పటం మరిచాను. నువ్వు పెళ్ళి తరువాత కూడా వుద్యోగం చేయటానికి కూడా ఒప్పుకున్నారు."

సంతోషంతో మనసు ఉప్పొంగిపోయింది. "సరే తాతయ్యా, బాబాయిలతో సంప్రదించి అందరికీ బాగున్నదనిపిస్తే నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు."

అంగరంగ వైభోగంగా కుసుమ పెళ్ళి జరిగిపోవటం, తరుణి కోరుకున్నట్టు బిజినెస్ స్కూల్లో చేరటం, పూర్ణిమకు కూడా త్వరలోనే సంబంధం కుదరటంతో పెళ్ళి చేసుకొని అక్కడితో ఆగకుండా ప్రైవేట్ గా ఎం.ఎ తెలుగు చేసి భర్త ప్రోత్సాహంతో తన ఆశయానికి తగ్గట్టే లైబ్రరీ సైన్స్ లో డిగ్రీ సంపాదించి కాలేజీలో లైబ్రేరియన్ గా స్థిరపడటం చకచక జరిగిపోయాయి.

రేణుక మెడిసిన్ తరువాత గైనకాలజీలో పిజి కూడా చేసి స్వంతంగా నర్సింగ్ హోం పెట్టుకున్నది.

రోజులు వారాలగా, వారాలు నెలలగా, నెలలు సంవత్సరాలగా, ఆ తర్వాత దశాబ్దాలగా మారాయి. ఎవరి మటుకు వాళ్ళు స్థిరబడిపోయినారు. కాలగర్భంలో కలిసిన పైతరం, కొత్తగా మొలకెత్తిన కొత్త తరంతో మధ్యతరగతి మహిళ ఎన్నెన్నో మార్పులు చూస్తూ బదుతరాల అనుభవాలను చవి చూడటం జరిగింది. నాయనమ్మతాతయ్యల కాలం అమ్మనాన్నల కాలం అత్తగారింట భర్తతో జీవనం ఆ తరువాత పిల్లలు మనుమలు.

గేటు బయట సెక్యూరిటీ ఆపాడు. "ఎక్కడికి పోవాలి మాడం?"

"వారపత్రిక ఎడిటర్ ను కలవాలి."

"అదిగో ఆ పక్కన ఎంట్రీ పాస్ ఇస్తారు. తీసుకోండి."

"నమస్తే మాడం. మాకు మీ నుంచి ఒక సహాయం కావాలి."

"చెప్పండి. నేను చేయదగ్గదైతే తప్పకుండా చేస్తాను." బెల్ కొట్టి పూన్న పిలిచి ముందర మంచినీళ్ళు తెమ్మని ఆ తర్వాత టీ తీసుకు రమ్మని పురమాయించి వచ్చిన వారివైపు ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది వారపత్రిక ఎడిటర్.

"నా పేరు పూర్ణిమ. డిగ్రీ కాలేజీలో లైబ్రేరియన్ జాబ్ చేస్తున్నాను. ఈమె తరుణి. తరుణి ఇండస్ట్రీస్ ఔనర్."

"మిమ్మల్ని కలవటం చాల సంతోషంగా వుంది. నేను మీకేమి సహాయం చేయగలుగుతానో"

తరుణి బాగ్ నుండి వారపత్రిక కాపీ తీసి టేబిల్ మీద పెట్టింది. "ఈ పత్రికలో 'తోడొకరుండిన.....' అన్న ఫీచర్లో ఒక కవితలాంటిది ప్రచురితమయింది. అది వ్రాసింది మా ఫ్రెండ్ అని మాకు చాల నమ్మకం. తను మారుపేరుతో వ్రాసింది. మేము తన కోసం చాల సంవత్సరాలగా వెతుకుతూ అచూకీ తెలియక బాధ పడుతున్నాము. మీ దగ్గర రచనలు చేసిన వారి అసలు పేరు ఏదైతే వుంటాయి కదా, మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే మాకు ఆమె ఎడ్రెస్ ఇవ్వగలతారా?"

వచ్చిన వాళ్ళు మర్యాదస్తులు. మంచి పదవులలో వున్న వారు. కాని రచయితల అనుమతి లేందే వారి ఎడ్రెస్ పరాయి వాళ్ళకు ఇవ్వటం రూల్స్ కు వ్యతిరేకం. అదే మాట అతిథులకు కూడా వివరించింది.

"ఒక్కసారి ఆమె వ్రాసిన రాత చదవండి. మీకే అర్థమవుతుంది. అది ఆషామాషీగా కాలక్షేపం కోసం వ్రాయలేదు. ఆ రాతలో ఒక పర్సన్ వుంది. మీకు ఇంకా రుజువులు కావాలంటే కూడా చూపిస్తాము. కింద రాసిన "పూతరేకు" అన్న కలం పేరులోనే మాకు సందేశం ఇచ్చింది. మేము నలుగురం ఫ్రెండ్స్. పూర్ణిమ తరుణి రేణుక కుసుమ. మా పేర్లలో మొదటి అక్షరాలు కలిపి మమ్మల్ని పూతరేకు అనే వారు. మీరు కావాలంటే ఆమె ఎడ్రెస్ తీసి చూడండి. ఒరిజినల్ నేం కుసుమ అని వుంటేనే మాకు వివరాలు చెప్పండి. లేకపోతే చెప్పేయండి. మేము వెళ్ళిపోతాము."

ఒక్క నిమిషం ఆలోచించింది ఆవిడ. నిజమే. చదవగానే ఆ కవితను చెత్తబుట్టలో పడేయబోయింది. కాని మళ్ళీ ఇంకొకసారి చదివేటప్పటికి ఏదో వ్యధతో కూడిన సందేశం వున్నట్టు అనిపించి ప్రచురణకు స్వీకరించింది.

అంత వివరంగా మాట్లాడిన పూర్ణిమ మాటలకు ఆవిడ కన్విన్స్ అయినట్టు కనిపించి బెల్ నొక్కి వచ్చిన వ్యక్తికి ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చి ఫైల్ తెప్పించింది. ఓపెన్ చేసి చూసిన ఆవిడ ముఖం విప్పారింది.

"మీరు చెప్పినట్టే ఆవిడ పేరు కుసుమ. ఇందులో ఎడ్రెస్ తప్ప ఫోన్ నంబర్ ఏదీ లేదు. వుండుంటే ఆమెతో పర్సనల్ గా మాట్లాడి ఎడ్రెస్ ఇచ్చేదాన్ని. కాని ఇప్పుడు ఆ అవకాశం లేదు. మీరు ఇంతగా చెప్పుతున్న తరువాత కాదనలేకపోతున్నాను. మీ విజిటింగ్ కార్డ్ ఏదైనా వుంటే ఇవ్వగలుగుతారా?"

వెంటనే తరుణి తన కంపెనీ బానర్ మీద వున్న ఫోటో ఐడెంటిటీ చూపించి కార్డ్ ఫోన్ నంబర్లన్ని ఇచ్చింది.

"థాంక్యూ మాడం. మీ మేలు ఎన్నటికీ మరిచిపోలేము. దాదాపు ముప్పై సంవత్సరాల అనంతరం మేము మా ఫ్రెండ్స్ కలవబోతున్నామంటే ఆ పుణ్యమంతా మీకే."

ఆవిడ ఆ కాంప్లిమెంట్ చిరునవ్వుతో స్వీకరించింది.

"రేణూ సక్సెస్. కుసుమ ఎడ్రెస్ దొరికింది. నువ్వు ఎంత తొందరగా ఫ్రీ అవుతావో చెప్పు. వెంటనే వెళ్ళి తనని కలవాలన్నంత ఆరాటంగా వుంది." పత్రిక ఆఫీస్ ముందు నుంచే రేణుక మొబైల్ మీద ఫోన్ చేసి మాట్లాడింది పూర్ణిమ.

"అవునా! నేను ఫ్రీనే. ఎప్పుడైనా రావచ్చు. ఎక్కడ కలవాలో చెప్పు. నేను అక్కడకు రావటమో, మీరు నన్ను పికప్ చేసుకుంటారో ప్లాన్ చేద్దాం."

సాయంత్రం షుమారు ఆరవుతున్నది. ఆఫీసుల నుండి ఇళ్ళు చేరే వారితో రోడ్లన్ని రద్దీగా వున్నాయి.

"అబ్బ ఇంత దూరంలో ఎక్కడ దొరికిందో వీళ్ళకు ఇల్లు?" అనుకుంటూనే డ్రైవ్ చేయసాగింది తరుణి. దారిలోనే రేణుకను సర్నింగ్ హోం నుండి పికప్ చేసుకొని, డ్రైవర్లు పంపించేసి బయల్దేరారు ముగ్గురూ.

పూరికి ఇరవై కిలోమీటర్ల దూరంలో అదొక పాష్ కాలనీలో గేటెడ్ కమ్యూనిటీ.

"ఎవరు కావాలండి?" గుమ్మంలో నిలబడ్డ యువతి అడిగింది.

ఏదో చెప్పబోయిన తరుణిని వారించి, "ఇక్కడ పూతరేకులు దొరుకుతాయని చెప్పారు. వాటి కోసం వచ్చాం." పూర్ణిమ అడిగింది.

ఒక్క క్షణం నోటమాట లేకుండా నిలబడ్డ కుసుమ, ఒక్కసారి, "పూర్ణిమా!" అంటూ అరిచి అమాంతం వాటేసుకుంది. ఆమెను వదిలి వెనకే వున్న తరుణిని రేణుకను గుర్తు పట్టి అందరిని ఒక్కసారే చేతులతో చుట్టేసింది. ఆనందంతో కళ్ళలోనీళ్ళు తప్ప ఎవరికి నోటెంబడ మాట రావటలేదు.

పూర్ణిమే ముందర తేరుకొని, "ఇంత కష్టపడి నిన్ను వెతుక్కుంటూ వస్తే, ఇక్కడి నుండే వెళ్ళగొట్టేస్తావా ఏంటీ. లోపలికి రావాలా

వద్దా?"

తాము చూసిన పూర్ణిమకు ఈ నాటి పూర్ణిమకు ఎంత మార్పు. ఆ చెవి కింద పెసరబద్ధంత పుట్టుమచ్చ ఒక్కటే చెక్కు చెదరకుండా వుంది. ఎడ్రెస్ తెతుక్కుంటూ రాబట్టి అది కుసుమ అని తెలుస్తూ వుంది.

కళ్ళ కింద నల్ల వలయాలు, చిన్నప్పటి అందమంతా ఏమయిందో ఎమో!

అక్కడే ఫ్రీజ్, పక్కనే డైనింగ్ టేబిల్ మీద గ్లాసులు కనిపించాయి. రేణుక లేచి తనొక గ్లాసు తీసుకొని అందరికి తలోక గ్లాస్ మంచి నీళ్ళు అందించింది.

"నా మతి మండా మిమ్మల్ని ఒక్కసారి చూసిన మైమరపులో మంచి నీళ్ళు ఇద్దామని కూడా అనిపించలేదు చూసారా!"

"ఎన్నాళ్ళయిందే మిమ్మల్ని చూసి?" కళ్ళల్లో నీళ్ళు ఆరటం లేదు.

ఇంకా వాళ్ళు సంభాషణ మొదలెట్టలేదు. బైట కాలింగ్ బెల్ మోగింది. చటుక్కున లేచింది కుసుమ. కళ్ళల్లో ఏదో బెరుకు స్పష్టంగా కనిపిస్తూవుంది. తలుపు తెరిచి "ఓ, మీరేనా? ఇవాళ అప్పుడే వచ్చారే?" అంటూ పక్కకు తప్పుకుంది.

ఒక యువతీ యువకుడు లోపలికి వచ్చారు.

"నా కొడుకు కోడలు." అని ఫ్రెండ్స్ కు చెప్పి,

"సందీప్, మానసా, మీరు ముగ్గురు నా చిన్నప్పటి ఫ్రెండ్స్." అంటూ పేరు పేరునా పరిచయం చేసింది.

"హలో ఆంటీ. అమ్మకు బాంక్ కొలీగ్స్ కాక ఇంతమంది చిన్ననాటి ఫ్రెండ్స్ వున్నట్టుగా ఎప్పుడూ చెప్పనే లేదు. ఎనీవే నైస్ టు మీట్ యూ ఆల్." చాల మర్యాదగా పలుకరించి, "ఓకే ఆంటీ కారీ ఆన్. మీరు మాట్లాడుకుంటూ వుండండి." అంటూ లోపలికి వెళ్ళిపోయినాడు.

కోడలు మానస కూడా అదే విధంగా పలుకరించి, వారికి కాఫీలు స్నాక్స్ ఏర్పాటు చేసే పనిలో ముణిగిపోయింది.

కొడుకు కోడలు అనుకూలంగానే వున్నారు. బాగ ఆప్యాయతలు తెలిసిన వాళ్ళే. మరి కుసుమ సమస్య ఏంటో? అందరి మనసుల్లో అదే ఆలోచన.

భర్త ఎక్కడున్నాడో? అతను ఎటువంటివాడో?

అయినా కలవంగానే అన్ని ఆరాలు తీస్తే బాగుంటుందా!

చూడబోతే ఏదో అభద్రతా భావం కనిపిస్తున్నది. మాటిమాటికి వాకిలి వైపు చూస్తున్నది. ఏదో పొడిపొడిగా మాట్లాడటం తప్ప మనసు విప్పి మాట్లాడేటట్టు లేదు.

కొడుకు కోడలు కూడా సరదాగా కబుర్లు చెప్పటం మొదలెట్టారు. చాలా ఫ్రెండ్లీ నేచర్. సాధారణంగా స్నేహితులు మాట్లాడుతున్నట్టే వాళ్ళ చదువులు, వుద్యోగాలు, పిల్లల చదువులు, ఈ విషయాలే మాట్లాడుకున్నారు. ఈ లోగా ఆటలకెళ్ళిన సందీప్ ఇద్దరు పిల్లలు వచ్చారు. వాతావరణం ఎంతో రమ్యంగా వున్నది.

దాదాపు ఒకగంటసేపు కూర్చున్న తరువాత ఇంక బయల్దేరుదామని లేచారు.

"కుసుమా, మనమందరమూ కలిసి చాల రోజులయింది. రేణుక పూర్ణిమ కూడా వస్తారు. అందరమూ సరదాగా రెండు రోజులు గడుపుదాము. నీకు కూడా వీలైతే రేపు మా ఇంటికి వస్తావా?"

కుసుమ మొహంలో కొద్దిగా కాంతి వచ్చింది. కాని సమాధానం చెప్పటానికి తటపటాయిస్తున్నట్టు కనిపించింది.

అది గమనించిన తరుణి లీడ్ తీసుకొని సందీప్ తో చెప్పింది. "సందీప్, చాల ఏళ్ళ తరువాత మేము కలుస్తున్నాము. చిన్నప్పుడు

నలుగురము ఒక ఇంట్లోనే కలిసి కాలక్షేపం చేసేవాళ్ళం. కుసుమను మాతో తీసుకొని వెళ్ళి రెండు రోజులు కాలక్షేపం చేద్దామనుకుంటున్నాము."

"అదేంటి అంటి, మాకేదైనా కావాలంటే అమ్మ అనుమతి కావాలి. ఆమెను అడగకుండా ఏపని చేయము. అటువంటిది అమ్మ విషయం నన్ను అడగటం ఏమిటి? ఏంటమ్మా, అంటి ఏదో అడుగుతున్నారు." నవ్వుతూ కుసుమను అడిగాడు.

"అయినా రేపటిదాకా ఎందుకు? రేపు నాకు అర్జెంట్ పని వుంది. వచ్చి దిగబెట్టటానికి వీలుపడక పోవచ్చు. మీరెవరైనా మళ్ళీ ఇంత దూరం రావాలంటే ఇబ్బంది. అమ్మకు అభ్యంతరం లేకపోతే ఇప్పుడే మీతోనే తీసుకెళ్ళండి. ఎలాగా రేపు సెకండ్ సాటర్డే. మీరూ వుద్యోగులే కాబట్టి వీకెండ్ ఎంజాయ్ చేయవచ్చు."

"అవును ఆమాటా నిజమే. తరుణి ఒక్క పది నిమిషాలు ఆగుతే నే వెళ్ళి నా బాగ్ సర్దుకొని వస్తాను." ఆనందంగా మేడమీదకు వెళ్ళింది.

సందీప్ మానస ఫ్రెండ్స్ తో కబుర్లలో పడ్డారు.

"అవును సందీప్, నాన్నగారు ఏరీ కనబడరే? బయటకు వెళ్ళారా?"

కొద్దిగా ఇబ్బందిగా కదిలాడు. మానస కలుగజేసుకొని, "అవునంటి మామయ్యగారు మొన్ననే వాళ్ళ అన్నగారింటికి విశాఖపట్నం వెళ్ళారు. మరెండు రోజుల్లో వస్తారు. ఆ పాటికి అత్తయ్యగారు వచ్చేస్తే సరిపోతుంది. అయినా మీ ఫోన్ నంబర్ ఇవ్వండి. మామయ్యగారు ఎప్పుడొచ్చేదీ నే ఫోన్ చేస్తాను." గలగల మాట్లాడేసింది.

"సందీప్ మానసా, నేను బయల్దేరుతున్నాను. ఏదైనా అవసరముంటే నా మొబైల్ కు ఫోన్ చేయండి."

చిన్నప్పటి లాగానే తరుణిది బాగా పెద్దదైన డూప్లెక్స్ ఇల్లు. చాల పొందికగా అమర్చి వుంది. హాల్లో పెద్ద అలమారులో నీట్ గా పుస్తకాలు అమర్చి వున్నాయి.

కుసుమకు గెస్ట్ రూంలో ఎకామడేట్ చేసింది తరుణి. ఒక్కడే కొడుకు పెళ్ళయింది. ఫామిలీ బిజినెస్ చూసుకుంటూ ఇండియాలోనే వుంటూనే తరుచుగా విదేశాలకు వెళ్ళివస్తూ వుంటాడు. ఆమె భర్త విక్రం కూడా బిజినెస్ వ్యవహారాలన్ని కొడుక్కు అప్పగించి తాను మామగారి అడుగుజాడలలో సోషల్ సర్వీస్ ఏక్టివిటీస్తో బిజీగా వుంటాడు.

ఆయన ముఖ్యంగా సీనియర్ సిటిజెన్స్ ప్రాజెంట్ మీద దృష్టి పెట్టి ఆ దిక్కుగా తన సేవా కార్యక్రమాలు చేస్తూ వుంటాడు.

తరుణి అటు భర్తకు, ఇటు కొడుక్కు కూడా తన సహాయసహకారాలు అందచేస్తూ వుంటుంది.

పూర్ణిమ భర్త నిరంజన్ యూనివర్సిటీలో ప్రొఫెసర్ గా రిటైర్ అయి, ప్రైవేట్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలో పార్ట్ టైం జాబ్ చేస్తూ వున్నాడు. ఆమెకు ఇద్దరూ కూతుళ్ళే. పెళ్ళిలయి సెటిలయి వున్నారు.

రేణుక భర్త డాక్టర్ ఆనంద్ కార్డియాలజిస్ట్. కార్పొరేట్ హాస్పిటల్ లో సర్వీస్ చేస్తూనే విక్రం నడుపుతున్న సీనియర్ సిటిజెన్ సంస్థలో కన్సల్టెంట్ గా వెళ్ళుతూంటాడు.

ఈ మూడూ కుటుంబాలు కూడా సన్నిహితంగా మెలుగుతుంటాయి.

వారందరికి కూడా వీరి ఫ్రెండ్ షిప్ గురించి కుసుమ గురించి తెలుసు. ముందుగానే భార్యలు ఫోన్ లో వారిని హెచ్చరించి వుంచారు. కుసుమ ఏదో బాధలో వున్నది. తనంతట తాను బయట పడేదాకా ఆమె పర్సనల్ విషయాలు ఏవీ అడగదలచుకోలేదని కూడా చెప్పారు.

హాల్లో కాలుపెడుతూనే పుస్తకాల్ రాక్ చూసిన కుసుమకు కళ్ళు విప్పారాయి. రాక్ దగ్గరకు వెళ్ళి "వావ్ తరుణి ఎంతమంచి కలెక్షన్!

ఈ పుస్తకాలను చూస్తుంటే మళ్ళీ చిన్నప్పటిలాగా అన్ని చదివి డిస్కస్ చేస్తూ కాలక్షేపం చేద్దామని వుంది." ఒక్కొక్క బుక్ తెరిచి చూస్తూ ఎక్స్‌యిట్ అయింది.

"మరే. ఇప్పటికి నేనూ పూర్తిగా అదేపని చేస్తూ వుంటాము. పాపం రేణుకు అంత టైం వుండదు. కాని తను కూడా చదువుతూనే వుంటుంది. మేము ముగ్గురము కలిస్తే ఎక్కువగా పుస్తకాల గురించే చర్చించుకుంటాము."

"ఆ రోజులలో లాగా తెలుగులో అంత చెప్పుకోదగ్గ పుస్తకాలు తక్కువయినాయి. ఇప్పుడు ఇంగ్లీష్ లో చాల మంచి ఫిక్షన్, జెనరల్ బుక్స్ బాగా వస్తున్నాయి."

ఒక రాక్ మొత్తం సిడ్నీ షెల్డన్, జెఫ్రీ ఆర్చర్, రాబిన్ కుక్, ఆర్థర్ హైలీ వంటి ప్రఖ్యాత రచయితల పుస్తకాలు వున్నాయి.

ఒక వారపత్రికలో ఒక రచయిత సరదాగా ఒక ఆర్టికల్ రాశాడు. అందులో రెండవ అతను వ్రాస్తున్న నవలలకు మూలం అన్నీ ఇంగ్లీష్ నవలలు, అంటూ ఆయా నవలకు మూలమైన ఇంగ్లీష్ నవలల పేర్లన్నీ ఇచ్చాడు. దాంతో నాకు కుతూహలం పెరిగి ఆ ఇంగ్లీష్ నవలలన్నీ సేకరించి చదవటం మొదలెట్టాను. ఇంక అక్కడి నుండి వెనక్కి తిరగలేకపోయాను. ఆ ఇంగ్లీష్ రచయితలకు వీరాభిమానిని అయి వచ్చిన పుస్తకం వచ్చినట్టు కొని కలెక్ట్ చేసి ఇదిగో ఈ లైబ్రరీ బిల్డ్ చేయగలిగాను."

అట్లా టాపిక్ పుస్తకాల నుండి సినిమాలు నేటి రాజకీయాల దాకా సాగి పోతూనే వున్నది.

ఆపాటికి రాత్రి అయింది. పూర్ణిమ రేణుక అక్కడే వుండిపోయినారు. నిరంజన్ ఆనంద్ కు ఫోన్ చేసి తరుణి ఇంటికే డిన్నర్ కు వచ్చేయమని చెప్పటంతో మూడు ఫామిలీస్, కుసుమ భోజనాలు చేసి బయట లాన్లో కూర్చోని సరదాగా కబుర్లుచెప్పుకున్నారు.

విక్రం మంచి కలుపుగోలు మనిషి. అతను కబుర్లు చెప్పుతుంటే సమయం ఇట్టే గడిచిపోతుంది. ఆయనతో సమానంగా నిరంజన్ ఆనంద్ కూడా జోకులేసుకుంటూ అరమరికలు లేకుండా మాట్లాడుతూ వుంటే సమయమే తెలియదు.

కొంత సేపటికి కుసుమలో గూడుకట్టుకున్న ఆ అభద్రతా భావం మెల్లిమెల్లిగా మంచుపొరలాగా కరిగిపోసాగింది. మొదట్లో మొహమాటంగా వున్నా రాసురాసు ఫ్రీగా మాట్లాడసాగింది.

నలుగురు స్నేహితురాళ్ళు ఒకటే గదిలో పడుకోవటానికి వుపక్రమించారు.

"రేణూ నీ రేపటి ప్రోగ్రాం ఏమిటే?"

"అంత ఇంపార్టెంట్ కేసులేమీ లేవు. ఏవైనా వుంటే ఫోన్ చేయమని చెప్పే వచ్చాను. ఫోన్ రాకపోతే రోజంతా ఫ్రీనే."

"పూర్ణి, నీ సంగతి....."

"బిందాస్. రేపంతా ఎంజాయ్."

"సరే అప్పుడే టైం పడకొండవుతోంది. ఇంక పడుకుంటే సరి."

కుసుమ తన బాగ్ లోంచి మందుల డబ్బా తీసింది. రేణుక ఓరకంటితో చూసింది. నాలుగు టాబ్లెట్స్ తీసి వేసుకుంటూన్నది. ఏమీ ఎరగనట్టే ఆ మందుల స్క్రిప్ట్ చేతిలోకి తీసుకొని చూసింది. బిపి టాబ్లెట్, ఏంటీ డిప్రెషంట్, నిద్రమందు, కొలెస్ట్రాల్ టాబ్లెట్ ఒక్కొక్కటి.

కుసుమ నిద్ర లేచేటప్పటికి అందరూ ఎవరిపనుల్లో వాళ్ళు వున్నారు.

టైం చూసింది. బాపురే ఎనిమిది దాటింది. ఛీ, ఏంటిది ఇంట్లోలాగా ఇక్కడ కూడా ఇంతపొద్దెక్కి లేవటం? అనన్యంగా అనిపించింది. బాత్రూం లోకి వెళ్ళి కాలక్యత్యాలు ముగించుకొని స్నానం కూడా చేసి తయారయి బయటికి వచ్చింది.

"అబ్బా ఏమిటో చాల నాళ్ళకు మొద్దు నిద్ర పట్టేసింది." సంజాయిషీ చెప్పుకుంటున్నట్టు అన్నది.

మరి అంత పవర్‌ఫుల్ మందులు వేసుకుంటే మొద్దు నిద్ర పట్టక ఏమవుతుంది? మనసులోనే అనుకొని, "దాందేముందే! కొత్త చోటు కదా! రాత్రి చాల సేపు నిద్ర పట్టక పొర్లుతూనే కనిపించావు. రా. బ్రేక్‌ఫాస్ట్ చేద్దాం." తరుణి సర్ది చెప్పింది.

"రేణూ, మీ ఆయన ఫోన్ చేసాడు కదా, వెళ్ళాలా?"

"అంత హడావుడి ఏమీ లేదు. సాయంత్రం ఏదో ఒక కేస్ వుంది. అప్పటికి వెళ్ళితే సరి. సాధారణంగా శని ఆదివారాలు ఎమ్మర్జెన్సీ కేసులు వస్తే తప్ప క్లినిక్ తెరువను. అందులో ఈ వేళ రోజంతా మీతోనే స్పెండ్ చేసే మూడ్‌లో వున్నాను.

పదపద. ఈ రోజు సామూహిక వంటల కార్యక్రమం పెడదాము. ఏం కుసుమా? నీ భోజన అలవాట్లు పాతవేనా? ఏమైనా మారాయా?"

"ఆఁ ఏంటి?" ఏదో పరధ్యానంగా శూన్యంలోకి చూస్తూవున్న కుసుమ ఈ లోకంలోకి వచ్చినట్టు అడిగింది.

"ఎన్ని రుచులు మారినా చిన్నప్పుడు మీ ఇంట్లో నాయనమ్మ పిన్ని వాళ్ళు రోట్లో రుబ్బుతుండగా చేతుల్లో పెట్టించుకొని నాకుతూ వుండే కందిపచ్చడి రుచి మటుకు జన్మలో మరిచిపోలేను." తేరుకొని మామూలుగా అవటానికి ప్రయత్నం చేయసాగింది.

నలుగురు ఒక్కసారిగా మళ్ళీ గతం కళ్ళముందుకొచ్చింది.

నాయనమ్మ కంది పప్పు వేయించి పచ్చడి రుబ్బటానికి రోటి దగ్గర కూర్చోగానే పిల్లలందరూ ఆ కమ్మటి వాసన పసిగట్టి రోటి చుట్టూ చేరేవారు. ఎప్పుడప్పుడు పచ్చడి రుబ్బటం పూర్తవుతుందా అని కాచుకు కూర్చునే వారు. రుబ్బటం అయిపోగానే పిల్లలందరికీ చేతుల్లో తలా ఒక ముద్ద పెడితే నాక్కుంటూ ఆనందించటం జ్ఞాపకం వచ్చింది.

"ఓరి భడవల్లారా! రుబ్బిన పచ్చడంతా మీ చేతుల్లో పెట్టటానికే సరిపోతే ఇంక అన్నాల్లోకి ఏంతింటార్రా? అమ్మాయి ఇంకో సోలెడు పప్పు వేయించవే. మళ్ళీ రుబ్బితేనే ఇంక రాత్రి అన్నాల్లోకి పచ్చడి." అంటూ నాయనమ్మ పైకి విసుక్కుంటూ వున్నా లోపల ఆనందిస్తూ వుంటుందని అందరికీ తెలుసు.

నెమ్మదిగా పర్సనల్ విషయాలు ఏమీ ఎత్తకుండా సినిమాలు పాలిటిక్స్ బుక్స్ చర్చించుకుంటూ కాలం గడిపారు.

"మనం చదువుకుంటున్న రోజుల్లో ఈ తెలంగాణా గొడవతో ఒక సంవత్సరం వృధా అయినట్టే ఈ రాజకీయవేత్తలు మళ్ళీ ఇప్పుడు ఈ పిల్లల భవిష్యత్తుతో ఆటలు మొదలెట్టారు." అంటూ మొదలైన చర్చ ఎక్కడెక్కడికో వెళ్ళి దేశ రాజకీయాల నుండి అంతర్జాతీయ రాజకీయాలు ఒబామా రాజ్యపాలన, అమెరికాలో వచ్చిన రిసెషన్ మూలకంగా భారతీయులు పడుతున్న అగచాట్లు, పిల్లలంతా వలస పోయి ఇక్కడ వంటరిగా మిగిలిపోయిన వృద్ధుల మనోవేదనల వరకు కొనసాగింది.

భోజనాల తరువాత మగవాళ్ళూ పిల్లలు బయటికి వెళ్ళిపోయినారు.

"అవునూ! మీకు అసలు నా ఆచూకీ ఎట్లా తెలిసిందే?" అంతవరకు అడుగుదామని సమయం కోసం వేచి వున్న కుసుమ అడిగింది.

"అదేంటే నువ్వేగా పత్రికా ముఖంగా మమ్మల్ని కలవమని రాసావు?"

"మైగాడ్. అదా! ఏదో రాసానే కాని దాని గురించి అప్పుడే మర్చిపోయాను. అది మీరు చదివారా?" ఆశ్చర్యంగా అడిగింది.

"అవును కుసుమా, నువ్వు అంత ఆర్తిగా రాసిన ఆ కవిత పూర్ణిమ చేతిలో పడింది తెలుసా?" అంటూ వివరించింది తరుణి.

"కుసుమా, నీ పెళ్ళయిం తరువాత నీతో కాంటాక్ట్ మెల్లిగా తగ్గిపోతూ అసలికి మాయమైపోయినావు. నువ్వు మీ ఆయనతో అమెరికా వెళ్ళిపోయి వుంటావనుకున్నాము. ఇంతకాలం ఎక్కడున్నావు? మీ ఆయన ఏం చేస్తున్నారు? నువ్వు అంత వేదనతో ఆ రచన రాయవలసిన పరిస్థితులు ఎందుకు వచ్చాయి?"

"అంత బాధలేమీ లేవే. ఏదో రాద్ధామని అనిపించింది. రాసాను అంతకన్నా ఇంకేమీ లేదు. ఆ పిచ్చి రాతను పట్టుకొని మీరంతా ఏదేదో వూహించేసుకొని బాధ పడుతున్నారా? పిచ్చి మొహాల్లారా?" నవ్వేస్తూ కొట్టి పారేయబోయింది.

"వద్దు. ఇంక నిన్ను నువ్వు ఆత్మ వంచన చేసుకొనే ప్రయత్నం చేయవద్దు. ఏమీ లేకుండానే డిప్రెషన్ లోకి వెళ్ళిపోయినావా? అన్నన్నీ మందులు మింగే అగత్యం ఏం వచ్చింది? నువ్వు చెప్పావా సరేసరి. లేదంటే నీ కొడుకును పట్టుకొనైనా నిజం తెలుసుకోగలం. కాని మా మీద నమ్మకంతో నువ్వు ఆర్తిగా పిలిచావు. ఆవేశమో ఆవేదనో. ఇంక ఈ ముసుగులో గుడ్డులాట ఎందుకు? 'తోడొకరుండిన' అంటూ నువ్వు కోరుకున్నట్టే నీకు మేము వున్నాము. అసలు నీ జీవితంలో ఏం జరిగిందో నిర్భయంగా చెప్పు."

ఒకరి తరువాత ఒకరు కుసుమను నిలవేశారు.

అప్పటిదాకా నిబ్బరంగా వున్న ఆమె ఒక్క సారిగా బర్న్స్ అయింది. ఎంతకాలంనుండో గుండెల్లో లావాలాగ గూడుకట్టుకొని వున్న అగ్ని పర్వతం బద్దలయింది. ఆమె కన్నీటికి ఆనకట్ట వేయదలుచుకోలేదు. లోపల నిండిపోయిన ఆవేదన బయటికి వెళ్ళిపోతే కాని మాటలు రావు. ఎంతసేపు ఏడిస్తే లోపల అంత ప్రశాంతత వస్తుంది. ఆ స్థితి ఏర్పడితేనే మనసులోని అసలు ఆవేదన మాటల రూపంలో వస్తుంది.

అట్లా కాకుండా దుఃఖం దిగమింగుకుంటే పెదవి మీదనుండి వచ్చే మాటలే కాని హృదయాంతరాళ్యంలో వున్న బాధ బయటకు రాదు.

ఇంతకాలం లోపల మోస్తూ వున్నకొండంత బరువు కొంత తడవుకు దిగిపోయినట్టయింది.

తరుణి లేచి వెళ్ళి చల్లటి మంచినీళ్ళు ఇచ్చింది.

"నిజమే. ఆవేశంలో రాసానో ఆవేదతో రాసానో కాని ఇప్పుడు మంచిపనే చేసానని అనిపిస్తున్నది. నాకు తెలుసు. మీలో ఎవరో ఒకరు చదివి స్పందిస్తారని ఆశ మిణుకుమిణుకు మంటూ వుంది. కాని మూడు నెలలు గడిచిపోయేటప్పటికి దాని విషయమే మర్చిపోయాను. ఇప్పుడు ఆ విషయం మీరు ప్రస్తావించేదాకా గుర్తే రాలేదు."

"చిన్నప్పటి నుండి నా జీవితం అనేకానేక మలుపులు తిరుగుతూనే వుంది. మీ స్నేహంతో సహచర్యంతో ఎన్నో నేర్చుకున్నాను. ఎన్ని ఒడుదుడుకులు ఎదురైనా ఎదురీడటం నేర్చుకున్నాను. కాని ఇప్పుడు వచ్చిన సమస్యకు మాత్రం పరిష్కారం నా చేతుల్లో లేదని తెలుస్తున్నది." అంటూ మొదలెట్టింది కుసుమ.

తాతయ్య సంబంధం తెచ్చారు. పిల్లవాడు ఇంజనీరు అన్నారు. చూడటానికి బాగున్నాడు. వుద్యోగం మానేయనక్కరలేదని చెప్పారు. ఒక అన్నగారు పెళ్ళైన అక్క వున్నారు తండ్రిలేడు. తల్లి వున్నది. పెద్దగా ఆస్తిపరులుకాక పోయినా సాంప్రదాయమైన కుటుంబం. బాధ్యతలు కూడా ఏమీ లేవు. కట్నం కూడా అక్కరలేదు, మీ అమ్మాయే మాకు కట్నం అన్నారు.

వున్నంతలో పెళ్ళి ఘనంగా చేసారు. ఆ పెళ్ళికి స్నేహితురాళ్ళందరూ కుటుంబాలతో సహా వచ్చారు. జానకమ్మ నాయనమ్మ సాధారణంగా ఎక్కడికి వెళ్ళదు. కాని కుసుమ పెళ్ళనేటప్పటికి వచ్చి ఆశీర్వాదించి భోజనం కూడా చేసి వెళ్ళింది. స్నేహితురాళ్ళూ పెళ్ళికొడుకును ఆట పట్టించటానికి ప్రయత్నం చేసారు. కాని అతను వీళ్ళ వేళాకోళాలకు ప్రతిస్పందించకపోగా కాస్త మొహం గంటు పెట్టుకొనేటప్పటికి వూరుకుండిపోయినారు.

పెళ్ళి అనేటప్పటికి అందరి ఆడపిల్లల లాగా కుసుమ కూడా ఎన్నెన్నో కలలుకన్నది.

పెళ్ళంటే ఆమె దృష్టిలో ఒక అందమైన కావ్యం. మనోఫలకం మీద ఎంతో అద్భుతంగా రంగులద్దిన ఒక సుందర దృశ్యం.

కుటుంబమంటే కుసుమకు ముందుగా గుర్తుకొచ్చేది పూర్ణిమ ఇల్లు. అత్తగారంటే, కోడళ్ళను ఒక అమ్మలాగ ఆదరించే జానకమ్మనాయనమ్మ.

కోడళ్ళంటే ఒక తల్లి కడుపున పుట్టారా? అనే భ్రమ కలిగించే సునంద పిన్ని ఆమె తోడికోడళ్ళు.

ఆత్మీయతకు మారుపేరు ఆ ఇల్లు.

అదంతా కుసుమకు ఒక మధురమైన కల. తన సంసారం కూడా అదే విధంగా వుంటుంది అని కోటి ఆశలతో అత్తారింట కాలు మోపింది.

కుసుమను కన్యాదానం చేసిన తాతయ్య బామ్మ ఆనందంలో మునిగి తేలుతున్నారు. నిజంగా కుసుమ పోయిన జన్మలో ఏమి నోములు నోచిందో! ఇంత మంచి అత్తిల్లు దొరికింది అని భావించారు. ఉమ్మడి కుటుంబం. ఒకరికి ఒకరు అండదండగా వుండేలాగా బావగారు తోడికోడలు, ఆడబడుచు కుటుంబం.

పెళ్ళి వరకు ఒక అంకం గడిచింది. ఆ తరువాత కుసుమ జీవితనాటకంలో మరో ఘట్టం మొదలయింది.

పదహారు రోజుల పండుగ వెళ్ళేవరకు విశాఖపట్నంలో అత్తారింట్లో బంధువులంతా వున్నారు. తోడికోడలు మేనరికం. ఆమె తల్లి తండ్రి కూడా వున్నారు.

అంతమంది మధ్యలో వున్నా కూడా కుసుమ ఒంటరితనం ఫీలయేది. ఏ పని లేకుండా వూరికే కూర్చోవటం అలవాటు లేదేమో, తను కూడా అత్తగారు తోడికోడలికి ఏదైనా సహాయం చేద్దామన్న వుద్దేశ్యంతో వంటింట్లోకి వెళ్ళింది.

అంతవరకు గలగల కబుర్లు చెప్పుకుంటూ కూర్చున్న వాళ్ళంతా ఒక్కసారి మౌనంగా వుండిపోయినారు.

"ఏం కుసుమా ఏమైనా కావాలా?" అత్తగారి ప్రశ్నకు సమాధానంగా, "ఏంవద్దు. ఊరికే కూర్చుంటే పొద్దుపోవటం లేదు. నేను కూడా ఏదైనా సహాయం....."

"ఇంకా నయం కాదూ, కొత్త పెళ్ళికూతురివి, పదహారురోజుల పండుగ వెళ్ళందే ఎంగిలి కంచం కూడా ఎత్తకూడదు. ఆ తరువాత నీ ఇల్లు సంసారం ఎట్లా తప్పవు." అంటూ తోడికోడలి తల్లి వారిచి వంటగదిలో నుండి బయటకు పంపేసేటప్పటికి ఇంక చేసేదేమీ లేక గదిలో ఒక్కతే కూర్చుండిపోయింది. కబుర్లు చెప్పేవాళ్ళు లేరు. చదువుదామంటే ఇంటి మొత్తం మీద న్యూస్పేపర్ తప్ప ఒక్క పుస్తకం కూడా కనిపించలేదు.

"అవునే, అంత తోచకపోవటానికి ఏముంది? మీ ఆయన కూడా కొత్తపెళ్ళికొడుకేగా! అతనితో కాలక్షేపం చేయక....." కుసుమ కథనం మధ్యలో ఆపి అడిగింది రేణుక.

"కొత్తపెళ్ళికూతురు ఇల్లు కదలకూడదు, పని చేయకూడదు అన్న నియమాలు నాకు మాత్రమే. అతగాడు పొద్దున కాఫీ టిఫిన్ కానిచ్చి వీధిలో పడితే ఇంక మళ్ళీ భోజనానికే. ఆ తరువాత అమ్మ వదిన అక్కతో కబుర్లు, పడక సాయంత్రం భోజనాలవేళదాకా షికార్లు, యాంత్రికంగా పడక ఎక్కటం. ఇదీ అతని దినచర్య."

"అసలు అతను పెళ్ళిండుకు చేసుకున్నాడో అప్పడైతే అర్థం కాలేదు. తరువాత తరువాత తెలిసింది."

వివరంగా తన జీవిత చరిత్ర వినిపించసాగింది కుసుమ.

పదహారురోజుల పండుగ అయిపోగానే అత్తగారు కొడుకు కోడలితో సహా హైదరాబాదు వచ్చేసింది.

నెలకొకసారి పెద్దకొడుకు సంసారమో, కూతురు సంసారమో అమ్మను చూడాలన్ననెపంతో రావటం వారం పాటు తిప్పవేయటం.

కాపురం పెట్టిన తరువాత కూడా మురహరి ప్రవర్తనలో ఏ మాత్రం మార్పు రాలేదు. అత్తగారింట్లో అంతమంది మధ్య భార్యతో చనువుగా వుంటే బాగుండదని అట్లా దూరంగా వుండిపోయినాడు అనుకున్న కుసుమకు అతను ఇంతే అన్న విషయం తెలియటానికి

పదిరోజులకన్నా ఎక్కువ పట్టలేదు.

జీవితమంతా యాంత్రికంగా గడిచిపోవలసిందే అని అర్థమయింది.

తను వూహించిన వైవాహిక జీవితానికి వాస్తవానికి హస్తమశకాంతరం.

భర్తలో ఒక జీవితసహచారుడే కాక ఒక మంచి స్నేహితుడిని కూడా చూద్దామన్న ఆశ అడియాస అయింది.

హైద్రాబాదు వచ్చిన నాలుగోరోజున, అంటే పెళ్ళయిన ఇరవయ్యవ రోజున, "కుసుమా, మురహరి రేపటి నుండి ఆఫీసుకు వెళ్ళుతాడట. మరి నువ్వు కూడా రేపటి నుండే వెళ్ళుతావా?" అన్న అత్తగారి మాటలకు ఆశ్చర్యపోయింది.

పెళ్ళి తరువాత వేడుకలు అయిపోగానే భర్తతో కొన్ని రోజులు ఎటైనా తిరిగి వద్దాము, ఆ పైన కొత్త ఇల్లు సర్దుకోవటానికి మరో పదిహేను రోజులు అవసరం వుంటుంది అన్న ఆలోచనతో కుసుమ రెండు నెలలు సెలవు పెట్టింది.

అత్తగారు ఆ మాట అనేటప్పటికీ, "తొందర ఏమీ లేదండీ. నేను రెండు నెలలు సెలవు పెట్టాను."

అవిడ మొహం చిట్లించి, "రెండు నెలల సెలవు దేనికి? అనవసరంగా జీతం నష్టం. నువ్వు కూడా డ్యూటీలో చేరిపో." అజ్ఞాపించినట్టే చెప్పింది.

కుసుమ నివ్వెరపోయింది. ఏ అత్తగారైనా కొత్త జంటను ఇంకా కొన్ని రోజులు సెలవు పెట్టి ఎంజాయ్ చేయండి అంటారని తెలుసు. కాని ఈవిడ ఏమిటి? పెళ్ళయిన ఇరవై రోజులలోనే డ్యూటీలో చేరమంటోంది? అనిపించింది.

నిజమే రోజంతా ఈవిడ మొహం చూస్తూ కూర్చోవటం, లేదా గదిలో రేడియో వింటూ కూర్చోవటం తప్ప చేసేదేమీ లేదు. కనీసం బాంక్ కెళ్ళితే ఫ్రెండ్స్ వుంటారు, అన్న అభిప్రాయంతో తను కూడా లీవ్ కాన్సిల్ చేసుకొని డ్యూటీలో చేరి పోయింది.

"హేయ్ కుసుమా, అప్పుడూ వచ్చేసారేమిటి? ఇంకా పెట్టిన గోరింటాకు కూడా ఆరిపోలేదు. ఎక్కడికి హనీమూన్ వెళ్ళలేదా?" అంటూ ఒకరి తరువాత ఒకరు ప్రశ్నల వర్షం కురిపించసాగారు.

"ఆయనకు ఆఫీసులో అర్డెంట్ వర్క్ వుందట. వచ్చే నెలలో పోదామనుకుంటున్నాము." అంటూ పేలవంగా నవ్వి తప్పించుకున్నది.

మడిపేరుతో అత్తగారు వంటింట్లోకి కూడా రానివ్వదు. మురహరి ఎనిమిది తరువాత లేవటం తల్లి ఇచ్చిన కాఫీ తాగటం న్యూస్పేపర్ చదివి స్నానం చేసి తయారయి భోజనం చేసి ఆఫీసుకు వెళ్ళటం. మధ్యాహ్నానికి తల్లి ఏదో ఇంత టిఫిన్ చేసి డబ్బా కట్టి ఇస్తుంది. కుసుమకు అంత పొద్దున్నే అన్నం తినటం అలవాటు లేదు. భర్త వెళ్ళిపోయిన తరువాత ఏదైనా టిఫిన్ చేసుకొని బాంకుకు బయల్దేరుతుంది.

అన్నిటికీ సర్దుకుపోవటం అలవాటైన కుసుమ వాళ్ళ ప్రవర్తన అంతే కామోసు అనుకొని దానికి కూడా సర్దుకుపోవటం అలవాటు చేసుకుంది.

భర్త భోజనం చేసే సమయంలో తాను కూడా తయారయి అతని పక్కన కూర్చొని ఏదైనా కబుర్లు చెప్పుదామని ప్రయత్నించింది. అతను వూరికే ఊ కొడుతూ వినే వాడు.

ఒకరోజు అట్లాగే పక్కన కూర్చున్న కుసుమను, "ఎందుకే కుసుమా వాడు అన్నం తిన్నంతసేపు ఏదో ఒకటి మాట్లాడి విసిగిస్తావు? వాడిని ప్రశాంతంగా అన్నం తిననీయి. అయినా నువ్వు అట్లా వాడి పక్కనే ఎందుకు ముద్దలు లెక్క పెట్టుకుంటా? దిష్టి తగిలేను." అని అత్తగారు పక్కన కూర్చోనే అవకాశం కూడా లేకుండా చేసింది.

భర్తకు కబుర్లా చెప్పుతూ వడ్డిద్దామన్న కోరిక అవతల పెట్టి భోజనం చేసేటప్పుడు పక్కన కూర్చోను కూడా కూర్చో కూడదన్న ఆర్డర్. శ్రీహరి బాబాయికి దిష్టి తీసే నాయనమ్మ గుర్తుకొచ్చి ఏడవలేక మనసులోనే నవ్వుకుంది. ఆప్యాయంగా పిల్లవాడికి దిష్టి తగిలిందే అని

ఆరాటపడే ఆవిడ ఎక్కడ? కొడుకు పక్కన కోడలు కూర్చుంటేనే ఏడ్చిపోయే ఈ మనిషి ఎక్కడ?

ఫస్ట్ తారీఖు వచ్చింది. "కుసుమా, ఇదిగో ఇంట్లోకి కావలసిన వెచ్చాల లిస్ట్. సాయంత్రం బాంక్ నుండి వచ్చేటప్పుడు తెస్తావో? వచ్చి మళ్ళీ వెళ్ళుతావో? నీ ఇష్టం. రాత్రికి ఈ సరుకులు తెచ్చి పెట్టేయి." ఆర్డర్.

అమ్మయ్య. కనీసం ఈ విధంగానైనా ఏదో పని పెట్టుకోవచ్చు. అట్లాగే పాటించింది.

తెల్లారింది. "కుసుమా, ఇంటి ఔనర్ వస్తాడు. అద్దె డబ్బులు ఈ రోజు ఇవ్వాలి. అట్లాగే ఇదిగో కరెంట్ బిల్లు, వాటర్ బిల్లు. ఇవి కూడా పోతూపోతూ కట్టేసిపో. వస్తూ వస్తూ మార్కెట్ కెళ్ళి కూరలు తీసుకొనిరా."

కొన్ని నెలలు అన్ని పనులు ఆనందంగానే చేసింది కుసుమ. రాను రాను అనుమానం వస్తున్నది. ఇంటి ఖర్చు మొత్తం తానే భరిస్తున్నది. మురహరి చేతి నుండి ఒక్క పైసా కూడా ఖర్చు పెట్టలేదు. అచ్చంగా తన జీతంతో ఇల్లు గడవటం అంటే ఏదో బొటాబొటీగా నడపొచ్చు. కాని మధ్యమధ్యలో వచ్చే బావగారి కుటుంబం, ఆడబడుచు కుటుంబం అంతా కలిపి తడిపి మోపెడొతుంది.

ప్రతిరోజూ ఏదో ఒక కూరా పప్పుతో గడిపే భోజనం వాళ్ళెవరైనా వచ్చేటప్పటికి అంతులేని వంటలు ఖర్చు. అంతేకాక వాళ్ళు వెళ్ళేటప్పుడు పెట్టుపోతలు, పట్టుకెళ్ళటానికి పిండివంటలు.

"కుసుమా, నీ ఆడబడుచు రేపే వెళ్ళిపోతానని కూర్చున్నది. దానికి ఆయనకు పిల్లలకు బట్టలు పెట్టాలి. పెళ్ళయిన మొదటిసారి వచ్చిన చుట్టాలు. కాస్త ఘనంగా తీసుకొనిరా."

"ఏమండీ, వదినగారు రేపెళ్ళిపోతారట. బట్టలు పెట్టాలి. కాస్త తొందరగా వస్తే మనిద్దరమూ షాపింగ్ కెళ్ళిరావచ్చు." ఆఫీసుకెళ్ళే ముందర భర్తతో ఏకాంతంలో అడిగింది.

"సరే, ఆ విషయం మీరు ఆడవాళ్ళు చూసుకోవాల్సినవి. నాకు చెప్పటం దేనికి? సాయంత్రం వాళ్ళను బజారు తీసుకొని వెళ్ళి కావలసినవేవో కొని పెట్టు." అని వెళ్ళిపోయాడే కాని ఆ ఖర్చుకయ్యే డబ్బు విషయం ఎత్తను కూడా లేదు.

ఇంక చచ్చినట్టు అందరిని వెంటపెట్టుకొని బజారుకెళ్ళి ఘనంగా బట్టలు కొనిపెట్టింది.

ఇల్లు గడవటానికి, ఇటువంటి పైన వచ్చి పడుతున్న ఖర్చులకు తనకొచ్చే జీతం ఏ మూలకూ చాలక పోవటంతో పెళ్ళి ముందు నుండి బాంకులో దాచుకుంటున్న సేవింగ్స్ నుండి తీయవలసి వస్తూ వున్నది.

భరించేవాడు భర్త అని అంటారు. కాని ఇక్కడ అది వ్యతిరేకంగా వుంది. భార్య జీతమంతా ఖర్చు పెడుతుంటే అతను ఒక చుట్టం లాగా సమయం గడిపేస్తున్నాడే కాని ఒక్కసారి కూడా ఇల్లు ఎట్లా గడుస్తున్నదో అడగను కూడా అడగ లేదు.

ఆ విధంగా పెళ్ళి భర్త అన్నమాటకు అర్థమే మారిపోయినట్టు ఇల్లంతా ఒక్క చేత్తో భరించవలసి వస్తున్నది.

అప్పటి దాకా జరిగిన విషయాలు చెప్పుతూ వున్న కుసుమ అలిసి పోయినట్టు అయి ఆగింది.

"మరి ఇంత జరుగుతున్నా ఈ విషయాలు ఎవరితోటీ ఎందుకు చెప్పకుండా నీలో నువ్వే బాధ పడవలసిన అవసరం ఏం వచ్చింది? అటు తాతయ్య బాబాయికి కాని, కాకపోతే మేమందరమూ వున్నాము కదా! మాతోగాని పంచు కోవాలి అనిపించలేదా?" కొద్దిగా కోప్పడుతున్న ధోరణిలో అడిగింది తరుణి.

"మన దిక్కుమాలిన పెంపకాలు వున్నాయి కదే! సంసారం గుట్టు రోగం రట్టు అనుకుంటూ పెద్దవాళ్ళు చెప్పిన నీతులు బాగా బుర్ర కెక్కి కూర్చున్నాయి.

అదీ కాక పెళ్ళయిన కొత్తల్లో కొద్దిగా బెంగగా అనిపించి ఒకసారి ఆ తల్లీ కొడుకులు భోజనాలు చేస్తుంటే అప్పటికి నోరు విడిచి

అడగను కూడా అడిగాను, నాకు మావాళ్ళను చూసి రావాలని వుంది ఒక ఆదివారం పోయి వస్తాను అని.

వెంటనే మా అత్త అందుకొని, "అట్లా చీటికి మాటికి పుట్టింటి మీద బెంగ అనుకుంటూ పోతే అసహ్యంగా వుంటుంది. అయినా వచ్చేది ఆదివారం ఒక్కరోజే సెలవు. ఆ రోజు అబ్బాయి కూడా ఇంట్లోనే వుంటాడు. వాడిని ఇంటి దగ్గర వదిలేసి ఇప్పుడు పుట్టింటికి వెళ్ళకపోతే ఏం" అని అడ్డుపడ్డది.

ఆవిడ అన్నట్టు ఆదివారాలు అతను ఇంటిపట్టున వుండే ప్రసక్తే లేదు. సెలవు వచ్చిందంటే చాలు రోజుటి కన్నా పెందరాడే బయటికి వెళ్ళేవాడు. మళ్ళీ ఏ రాత్రికో కొంప చేరటం.

పెళ్ళయిన మొదటేడు కొత్తగా పెళ్ళయిన ఇంటి ఆడపడచును అల్లుణ్ణి పండుగలకు పిలుద్దామని తాతయ్య వాళ్ళు ఎంతో పుబలాట పడ్డారు. ఫార్మల్ గా ఇన్వైట్ చేయటానికి తాతయ్య బాబాయి వచ్చారు.

"ఆ ఫార్మలిటీస్ అన్ని ఇప్పుడు ఎందుకండి." అంటూ మురహరి, "అయినా మా అమ్మ ఒక్కతిని ఇంటి దగ్గర వదిలేసి రావటం....." నసిగాడు.

"అదేంటి మురహరి, మీ అమ్మ గారు కూడా మీతోపాటే. అసలు మీ అన్నగారు అక్క కుటుంబాలు కూడా తొలి పండుగలకు వస్తే బాగుంటుంది. కాని పొరుగుూరు కదా, కనీసం మీ ముగ్గురైనా వస్తే మాకు సంతోషం." అంటూ తాతయ్య ఆవిడను కూడా మర్యాదగా ఆహ్వానించాడు.

"వద్దులేండి. మా కుటుంబాలలో మాటిమాటికి వియ్యాలవారి ఇంటికి వెళ్ళితే ఆక్షేపిస్తారు. అయినా పండుగ పూట ఇంటికి తాళం పెట్టి వుంచటం ఇంటికి మంచిది కాదు." అంటూ తిరస్కరించేటప్పటికి పండగ నాడు కూడా పుట్టింటికి వెళ్ళే ప్రాప్తం లేకపోయింది.

ఆ సంఘటన తరువాత పుట్టింటి వాళ్ళు ఇంటికి రావటానికి సాహసించలేదు. ఎప్పుడైనా తాతయ్యగాని బాబాయిగాని బాంకుకు ఫోన్ చేసి మంచి చెడు కనుక్కునే వారు.

బాబాయికి ఒంగోలుకు ట్రాన్స్ఫర్ అవటం, అందరూ అక్కడికి షిఫ్ట్ అవటం జరిగింది.

"ఇంక మిమ్మల్ని కలవాలని నా సమస్యలు మీకు చెప్పుకోవాలని ఎంతగానో ఆశించాను. కాని దానికి కూడా వాళ్ళ దగ్గరనుండి అటువంటి రెస్పాన్సే వచ్చింది." అని చెప్పి ఆపింది కుసుమ.

అసలు ఆ రోజు తన ఫ్రెండ్స్ ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు ఆ తల్లి కొడుకులు అన్న మాటలు ఏవీ వాళ్ళకు చెప్పలేదు. ఇన్ని సంవత్సరాల తరువాత ఆ విషయాలు చెప్పి వాళ్ళ మనసులు పాడు చేయాలని అనిపించలేదు. కాని ఒక్కొక్క మాట తన చెవిలో గింగురుమంటూనే వున్నాయి.

"నీ ఫ్రెండ్స్ అంటే ఎవరు? పెళ్ళికి వచ్చి వెకిలి గోల చేసిన వాళ్ళేనా? ఛీఛీ. వాళ్ళసలు ఆడపిల్లలేనా? ఎప్పుడూ మగాడి మొహమే చూడనట్టు మీదమీద పడటం. మాటిమాటికి విరగబడి నవ్వటం, అసహ్యం వేసింది." కొడుకు మాటలకు వంత పాడుతూ ఆవిడ, "ఎంత స్నేహితులైతే మాత్రం, పెళ్ళికి పిలవగానే మందలుమందలగా తరలి వస్తారా?"

ఆ పెద్దమనిషెవరో, పెద్ద బడాయిగా బంగారపునెక్లెసూ పట్టుచీరూ తెచ్చి తన డాబు ప్రదర్శన చేస్తే, ఆముసలమ్మ తన మనుమరాలి పెళ్ళన్నంత హడావుడి చేయటము, అవిడ కోడళ్ళు పెత్తనం అంతా నెత్తిన వేసుకొని, మూడు రోజులు పెళ్ళి మంటపంలోనే తిష్ట వేయటం. అంతా లేకి మనుషుల లాగా వున్నారు."

ఆ మాటలు విన్న తరువాత కుసుమ ఫ్రెండ్స్ గురించి మర్చిపోవటానికి నిశ్చయించుకున్నది.

యాంత్రికంగా సాగిపోతున్న సంసారంలో గొడ్డలిపెట్టులా కుసుమకు నెలతప్పినట్టు తెలిసింది. సంసారమంటేనే ఏమిటో అర్థం కాని స్థితిలో వున్న కుసుమకు అయోమయంగా వున్నది. ఆనందించాలో విచారపడాలో తెలియటంలేదు.

అత్తగారూ భర్త ఏదో గుసగుసలాడుకోవటం తనను చూడగానే మౌనంగా వుండిపోవటం చూస్తుంటే ఏదో గూడుపురాణీ జరుగుతున్నట్టు అనిపిస్తోంది.

ఆ రోజు ఆఫీసు నుండి త్వరగా వచ్చిన భర్తను చూసి ఆశ్చర్య పోయింది. అతను రాగానే అత్తగారు, "కుసుమా నేను గుడికి వెళ్ళి వస్తాను." అంటూ బయల్దేరింది.

"కుసుమా తలనొప్పిగా వుంది. ఒక కప్పు కాఫీ పట్టా."

కాఫీ తాగి షూస్ కూడా విప్పకుండా మంచానికి అడ్డంగా పడుకొని మొహం మీద మోచేయిపెట్టుకొని పడుకున్న మురహరి కనిపించాడు.

"ఏమయింది, ఒంట్లో బాగాలేదా?" నుదుటి మీద చేయి పెట్టి చూసింది.

అతను గబుక్కున కుసుమ చేయి పట్టుకొని, "పక్కన కూర్చో కుసుమా." అని ఆమె వళ్ళో తల పెట్టుకొని పడుకున్నాడు.

ఎప్పుడూ తనంత తాను ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడని అతను అట్లా ప్రవర్తించేటప్పటికి ఏమయిందో అని కుసుమకు కంగారేసింది.

"కుసుమా! నేనెంత స్వార్థపరుడినో కదా, పెళ్ళయిన దగ్గర నుండి నిన్ను ఏ విధంగా సుఖ పెట్టలేకపోయిన దుర్మార్గుడిని కదా? చివరకు నీకు గుప్పెడు అన్నం కూడా పెట్టలేని అసమర్థుడిని! పూర్తిగా నీ సంపాదన మీదే ఆధారపడ్డ అధమస్తుడిని." మొహం పైకి ఎత్తకుండా మాట్లాడుతున్న మురహరిని ఎట్లా అర్థం చేసుకోవాలో కుసుమకు తెలియటం లేదు. మౌనంగా వుండిపోయింది. "భీ నేనసలు మనిషినే కాదు." అంటూ తనను తాను తిట్టుకుంటూ ఒక ప్రేలాపన లాగా మాట్లాడటం వింటుంటే కుసుమకు అయోమయంగా వుంది.

"నిజం చెప్పేస్తాను కుసుమా. నా జీవితంలో ఒకటే ధ్యేయం. అమెరికాకు వెళ్ళి పై చదువు చదవాలన్నదే నా కోరిక. దాని కోసమే పైసాపైసా కూడపెడుతున్నాను. ఇన్ని సంవత్సరాల తర్వాత ఇప్పుడు నాకు అక్కడ యూనివర్సిటీలో సీట్ వచ్చినట్టు ఈ రోజే లెటర్ వచ్చింది."

"నిజమా, ఇంత మంచి వార్త అంత బాధ పడుతూ చెప్పటం ఏమిటి? వుండండి ఇప్పుడే మీ నోరు తీపి చేస్తాను." అతన్ని వళ్ళో నుండి లేపటానికి ప్రయత్నిస్తూ తను లేవబోయింది.

"వద్దు కుసుమా, ఇది అంత మంచి వార్తేమీ కాదు. నీతో, పుట్టబోయే మనబిడ్డతో గడపాల్సిన సమయం నా కల నిజం చేసుకోవాలన్న స్వార్థంతో దేశం వదిలి పోలేను."

నవనీతం లాగా వున్న కుసుమ మనసు అతని సెంటిమెంట్ వేడికి మెల్లిమెల్లిగా కరగటం మొదలెట్టింది. "అయ్యో పాపం అతను తన పై చదువుల గురించి టెన్షన్లో వుంటే తను అర్థం చేసుకోకపోగా అపార్థంచేసుకొని తిట్టుకున్నది." అంటూ పశ్చాత్తాప పడసాగింది.

"మంచివారే. ఇంత చిన్న విషయం గురించి మీ బంగారు భవిష్యత్తు పాడు చేసుకుంటారా? రెండు సంవత్సరాలు ఎంతలో గడిచిపోతాయి? మీరు డిగ్రీ చేతిలో పెట్టుకొని వచ్చేటప్పటికి మీ బిడ్డతో సహా నేను మిమ్మల్ని ఆహ్వానించటానికి సిద్ధంగా వుంటాను."

"అదంతా అయ్యే పని కాదులే కుసుమా."

"ఏమిటండీ నేనింత చెప్పుతున్నా కూడా మీరు నిరుత్సాహంగా మాట్లాడుతారు?"

"లేదు కుసుమా. అదొక్కటే కారణం కాదు. అక్కడ నా చదువు పూర్తయ్యేటప్పటికి చాలా ఖర్చవుతుంది."

"అక్కడంతా చదువులతో సమానంగా వుద్యోగం కూడా చేస్తూ వుంటారు కదండీ." అప్పటికే పూర్తిగా కరిగిపోయిన కుసుమ అతని

మాటల ప్రభావంలో పూర్తిగా పడిపోయింది.

"అందరికీ అంత అదృష్టం వుండదు కుసుమా. నాకు సీటు వచ్చిన యూనివర్సిటీలో చదువు పూర్తయ్యేదాకా ఎటువంటి ఫుల్ టైం కాని పార్ట్ టైం కాని జాబ్ చేయకూడదని కండిషన్. అదొక్కటే కాదు. అక్కడ వున్నంత కాలం నా నివాసం భోజనం కాలేజీ ఫీజు పుస్తకాలు అన్ని ఖర్చులు స్వయంగా భరించవలసి వుంటుంది. కొంత ధనం అయితే కూడపెట్టగలిగాను కాని అది విమానం చార్జీలకే సరిపోదు. వూళ్ళో వున్న ఇల్లు అమ్మితే కొంతన్నా వూరటగా వుంటుందేమో కాని అది వుమ్మడి ఆస్తి. అమ్మటానికి అన్నయ్య ససేమిరా ఒప్పుకోవటం లేదు. వాడికి ఎదుగుతున్న ఆడపిల్ల వుంది. వున్నదంతా అమ్ముకుంటే రేపు దాని పెళ్ళికి ఇబ్బంది పడవలసి వుంటుందని ఒప్పుకోవటం లేదు.

అయినా అది కూడా సబబే కదా! పోనీలే అదంతా మన వల్ల అయ్యే పని కాదు కాని ఆ సంగతి వదిలేయి. ఇంక నేను కూడా ఇంటి భాద్యత తీసుకొని నీకు రెస్ట్ ఇస్తాను. నువ్వు నీ ఆరోగ్యం చూసుకొని పండంటి బిడ్డను కను. అందరం ఆనందంగా కాలం గడిపేద్దాం. ఇంక ఈ సంగతి ఇంతటితో వదిలేయి. అందని వాటి కోసం అరులు చాచటం మంచిది కాదు."

అయిపోయింది. అప్పటికే నెమ్మదిగా కరుగుతున్న కుసుమ మనసు పూర్తిగా కరిగి నీరయిపోయింది. భర్త మీద సానుభూతి ఇబ్బడిముబ్బడిగా పెరిగింది.

కొంత సేపు ఆలోచనలో పడింది. "ఏమండీ, దీనికి అంత ఆలోచించాల్సినదేముంది? నా పేరు మీద డిపానిట్స్ వున్నాయి కదా! ఇంక వేరే ఎక్కడి నుంచో డబ్బు కోసం తంటాలు పడవలసినదేముంది?" అమాయకంగా అన్నది.

"ఛీఛీ. కుసుమా నీ కళ్ళకు నేనెట్లా కనిపిస్తున్నాను? భార్య పుట్టింటివారు ఇచ్చిన ఆస్తి మీద ఆధారపడి నేను పై చదువులకు వెళ్తానని ఎట్లా అనుకున్నావు? అంత దిగజారిపోయానా?" కోపంతో మండిపడ్డాడు.

"అయ్యో అంత కోపం దేనికండీ? పెద్దవాళ్ళు ఏమి చేసినా మన మంచికే చేస్తారంటారు. ఆ నాడు నా పేర మీద వున్న ఆస్తి నంతా ఆశ్రమానికి రాసేస్తాననంటే తాతయ్య శ్రీహరి బాబాయి వారించి కొంత మటుకే ఆశ్రమానికి ఇచ్చి మిగతాది నా పేరనే వుంచేసారు. బహుశా ఈ సత్కార్యానికేనేమో!

అయినా పెళ్ళయి తరువాత నీది నాది అని ఏమీ వుండకూడదు. ఇద్దరమూ ఒకటే అని భావిస్తేనే సంసారాలు సుఖమయమవుతాయి. ఏనాడైతే మనిద్దరికీ వివాహం జరిగిందో, ఆనాటి నుండి నాది అన్నపదం మర్చిపోయాను. కనుక ఎటువంటి సంకోచం లేకుండా బాంక్ లో వున్న ఆ మొత్తాన్ని వినియోగించి మీ పై చదువులు కొనసాగించండి." నచ్చ చెప్పింది.

"ఏమో కుసుమా నువ్వు అంతగా చెప్పుతున్నా నాకెందుకో ఆడబ్బు వాడటానికి మనస్కరించటం లేదు. ఈ సంగతి కనుక మా అమ్మకు కాని అన్నయ్యకు కాని ఇతర బంధువులకు కాని తెలిస్తే నా మొహాన పేడ నీళ్ళు కొడతారు. మీ పుట్టింట్లో తెలిస్తే ఎంత అప్రదిష్ట? వద్దు ఆప్రయత్నం మానుకో."

"చూడండి. ఇది మనిద్దరి మధ్య జరిగే విషయం. భార్యాభర్తల మధ్య జరిగే ప్రతి విషయం మూడో వ్యక్తికి తెలియాల్సిన అవసరం లేదు. అది మీ అమ్మ అన్నకు కాని, మాపుట్టింటి వాళ్ళకు కాని చెప్పనక్కరలేదు. రేపే ఇద్దరమూ బాంకుకు వెళ్ళి దానికి సంబంధించిన ఏర్పాట్లు చేద్దాము."

"సరే కుసుమా నువ్వు అంతగా చెప్పుతుంటే కాదనలేకపోతున్నాను. అయితే ఒక కండిషన్. నా చదువు అయిపోయిన తరువాత తీసుకున్న మొత్తం పైసాపైసా తీర్చేస్తాను. ఆ ఒప్పందం మీద అయితేనే తీసుకుంటాను."

చకచక ఏర్పాట్లన్నీ పూర్తయిపోయాయి. ఎప్పటి నుండి ఏర్పాట్లు చేసుకుంటున్నాడో ఏమో! అయిదు నెలల గర్భం, బాంకులో

మినిమమ్ బాలెన్స్ తో నిలబడ్డ కుసుమకు వీడ్కోలు చెప్పి సప్తసముద్రాలు దాటి తన ధ్యేయం దిశగా ఎగిరిపోయినాడు.

కుసుమ తన కథనం కొనసాగించింది. "అంతే. ఆ వెళ్ళటం మళ్ళీ రెండు సంవత్సరాల తరువాత తిరిగి వస్తాడు, బిడ్డతో సహా అహ్వోనించి మంచి జీవితం గడుపుతానని ఆశతో విమానాశ్రమంలో ఇచ్చిన ఆ వీడ్కోలే నా సాంసారిక జీవితానికి శాశ్వత వీడ్కోలు అన్న విషయం రియలైజ్ చేయలేకపోయాను." మాట రాక గొంతుపూడుకుపోతున్నది.

అప్పటిదాకా మౌనంగా వింటూ వున్న శ్రోతలు ఒక్కసారి పులిక్కి పడ్డారు.

"ఏమిటి కుసుమా నువ్వనేదీ?" ముందరగా తేరుకున్న రేణుక అడిగింది. "నీకు డెలివరీ అయినప్పుడు మీ అత్తగారే కదా నీకు తోడున్నది!"

"అదంతా వాళ్ళాడిన నాటకంలో ఒక భాగం. ఇదంతా ఒక పథకం ప్రకారం జరిగిందని బాబు పుట్టిన దాకా తెలియలేదు."

కుసుమ పెద్ద మేనమామ ఇంటి పక్కన ఉన్న బంధువులద్వారా కుసుమ తల్లి తండ్రులు మరణించటం, తండ్రికి వున్న ఆస్తి మొత్తానికి ఆమె ఏకైక వారసురాలవటం, కొంత దాన ధర్మాలకు వినియోగించినా ఆమె ఏరు మీద బాగానే ఆస్తి వుండటం మొదలైన వివరాలు తెలుసుకున్న మురహరి కుటుంబ సభ్యులకు, అంటే అతనితో సహా అతని తల్లి అన్నగారు అక్కకు కూడా కుసుమ ఆస్తి మీద కన్ను పడ్డది.

మురహరి చెప్పినట్లు అతని ఏకైక ధ్యేయం అమెరికాకు పోవటమే. ఆ రోజులలో అమెరికాకు వెళ్ళటం అంటే ఎంతో ఖర్చుతో కూడిన పని. ఇప్పటిలాగా బాంక్ లోన్లు అవి అంతగా వుండేవి కావు. ఎంతో ధనవంతులైతే తప్ప ఆ కోరిక తీర్చుకోలేరు. కట్నం తీసుకుంటే అది ఏ మూలకూ సరిపోదు. అందుకనే కట్నం వద్దని ఆదర్శవంతులుగా సంఘంలో పేరు, ఆనిక్కి ఆస్తంతా చేజిక్కించుకునే అవకాశం.

వారి పథకం నూటికి నూరుశాతం విజయమయింది. మురహరి అమెరికాకు వెళ్ళిపోయినాడు. పుట్టింటి వాళ్ళు ఎవరూ వూళ్ళో లేరు. ఆ సమయంలో కడుపుతో వున్న కోడలిని ఒంటరిగా వదిలేస్తే తమ పన్నాగం బయటపడుతుందని భయపడ్డారో? లేకపోతే నిజంగానే ఇంటి వారసుడి మీద ప్రేమో? అత్తగారు మాత్రం కుసుమ పురుడయ్యేదాకా అక్కడే వుండిపోయింది.

అప్పటికి కుసుమను పురిటికి తీసుకు వెళ్ళటానికి వస్తామని తాతయ్య వుత్తరం వ్రాసి, బాబాయిని పంపించారు.

కాని ఆవిడ, "అదేంటి నాయనా! నా కొడుకు దేశంలో లేకపోయినా పుట్టబోయే మనుమడి కోసం నేను కోడలిని కనిపెట్టుకొని ఇక్కడే వున్నాను. మీ అమ్మగారు వయసులో పెద్దవారు. ఈ వయసులో మనుమరాలి పురుడని ఆవిడను ఇబ్బంది పెట్టటం నాకు ససేమిరా ఇష్టం లేదు. అయినా మీ అమ్మాయిని నేను సరిగ్గా చూసుకోలేనని నా మీద అనుమానమా?" అంటూ సెంటిమెంట్ మీద దెబ్బకొట్టేటప్పటికి కుసుమతో సహా బాబాయి కూడా ఆమాటలకు పడిపోయినారు.

అప్పటికి మురహరి దేశం వదిలి నాలుగునెలలు. వెళ్ళిన తరువాత వారానికి ఒకసారి ఉత్తరం వచ్చేది. ఆ రోజులలో వుత్తరం వస్తేనే సమాచారం. ఇంక వేరే మార్గం లేదు. అతను కుసుమ ఆరోగ్యం గురించి చాల కన్సర్న్ చూపిస్తూ రాసే వుత్తరాలు చదువుకుంటూ కుసుమ మురిసిపోయేది. చూస్తూ వుండగానే రెండేళ్ళు ఎంతలో గడిచిపోతాయి, మీరు మటుకు మా గురించి దిగులు లేకుండా బాగా చదువుకోండి అంటూ సమాధానాలు వ్రాసేది.

పురిటి సమయానికి బావగారు తోడికోడలు అత్తగారికి సాయం వచ్చారు. పండంటి కొడుకును కన్నది. మరుసటిరోజే హాస్పిటల్ నుండి డిస్చార్జ్ చేస్తామన్నారు. అదిగో అదే సమయంలో రేణుక కనిపించింది. స్నేహితురాళ్ళు ఇద్దరూ మాట్లాడుకోవటం చూసిన అత్తగారికి ఏదో తెలియని కంగారు.

"అమ్మాయి కుసుమా! రేపు మంచిరోజు కాదు. మొదటిసారి బిడ్డను తీసుకొని ఇంటికి వెళ్ళేటప్పుడు వర్షం లేకుండా మంచిరోజు

చూసుకొని వెళ్ళాలి. నేను వెళ్ళి మాట్లాడి వచ్చాను. డాక్టర్ ఈ రోజైనా వెళ్ళిపోవచ్చన్నారు. పెద్దాడు టాక్సీ తీసుకు రావటానికి వెళ్ళాడు. మనం బయల్దేరుదాము." అనేటప్పటికి,

"అత్తయ్యగారూ, నా ఫ్రెండ్ రేణుక మళ్ళీ వస్తానని వెళ్ళింది. తను వచ్చాక కలిసి మాట్లాడి వెళ్ళుదాము." అంది బ్రతిమిలాడుతున్నట్టు.

"కుసుమా ఏది ముఖ్యమో ఆలోచించు. ఆ అమ్మాయి ఏదో ఎమర్జెన్సీ అని వెళ్ళింది కదా! ఎప్పటికీ వస్తుందో ఏమో. అయినా ఆ పిల్ల ఇక్కడే వుద్యోగం చేస్తోంది కదా, ఈ సారి వచ్చినప్పుడు కలవ వచ్చు. పదపద ఆలస్యం అవుతోంది." అంటూ హడావుడి చేసి ఆలోచనకు కూడా తావు లేకుండా చేసి బయల్దేరిపోయింది.

"రేణూ తరువాత నాకు బాగ అర్థం అయింది. అప్పటిదాకా లేని వర్జాలు, దుర్ముహూర్తాలు సడెన్గా ఎట్లా వచ్చాయో? అది నేను నిన్ను కలిసేటప్పటికి ఆవిడకు ఏదో ఇన్సెక్యూరిటీ డెవలప్ అయినట్టు వుంది. నీతో మాట్లాడితే నేను ఏం చెప్పుతానోనని భయం వున్నట్టు తరువాత అనిపించింది. కాని ఏం లాభం నిస్సహాయంగా ఆవిడతో పాటు బాబును ఎత్తుకొని వెళ్ళిపోయినాను.

బాబుకు మూడవనెల వచ్చింది. తాతయ్య సకుటుంబంగా వచ్చి చూసిపోయినారు. నామకరణం చేద్దామని ఎంతో వుబలాట పడ్డారు.

"అబ్బాయి వూళ్ళో లేకుండా వేడుకలు చేసుకోవటం నాకు ఇష్టం లేదు. వాడొచ్చాక అన్ని వేడుకలు ఒక్కసారే చేద్దాము." అంటూ వాళ్ళ కోరికను తిరస్కరించింది. ఏ వేడుకా లేకుండా బాబును సందీప్ అని పిలుచుకోసాగింది కుసుమ.

అత్తగారికి పసిబిడ్డను అలవాటు చేసి తిరిగి వుద్యోగానికి వెళ్ళటానికి సంసిద్ధురాలయింది కుసుమ.

ఆ రోజు, "అబ్బా కుసుమా! నా మోకాళ్ళు చేతి కీళ్ళు విపరీతంగా నొప్పిపుడుతున్నాయే. ఎప్పుడో నాలుగేళ్ళక్రితం కీళ్ళవాతం వచ్చింది. విపరీతంగా బాధపడ్డాను. పెద్దాడు వాళ్ళ వూళ్ళో ఆయుర్వేద వైద్యం చేయించేటప్పటికి తగ్గింది. ఇదిగో మళ్ళీ మొదలయింది. అడుగు తీసి అడుగు వేయలేకపోతున్నాను. చంటాడిని ఎత్తుకుందామన్నా సాధ్యం కావటం లేదు. మళ్ళీ ఒకసారి ఆ వైద్యం చేయించుకుంటే బాగుంటుందేమో....." అంటూ మూలగటం మొదలెట్టింది.

"అయ్యో అత్తయ్యా! నేను వచ్చే వారం వుద్యోగంలో చేరాలి. మీరెళ్ళిపోతే....."

"మరెట్లాగమ్మా! నాకేమో చేతకాకుండా వుంది. అవేవో చంటిపిల్లలను చూసుకొనే సెంటర్లవో వుంటాయట కదా, అక్కడ అలవాటు చేయి. అయినా ముందు వెనక చూడకుండా ఆస్తులు దానం చేయకుండా వుంటే ఈ వుద్యోగాలంటూ వీధిలో తిరిగే అగత్యం వుండేది కాదు కదా! అయినా పెద్దవాళ్ళకు ఆ మాత్రం జ్ఞానం వుండక్కరలేదా? పెళ్ళి కావలసిన ఆడపిల్ల ఆశ్రమాలకు అస్తిసంతటిని దారాదత్తం చేస్తుంటే వద్దని వారించనక్కరలా. సరేలే అవన్నీ తప్పుకొని ప్రయోజనం ఏముంది? ఏదో మార్గం నువ్వే చూసుకో. లేకపోతే మీ తాతయ్యను నాయనమ్మను సాయంగా పిలిపించుకో" అంటూ ఒక వుచిత సలహా కూడా పారేసి, పెద్ద కొడుకును పిలిపించుకొని ఆవిడ దారిన ఆవిడ వెళ్ళిపోయింది.

నడి సముద్రంలో ముణిగిపోతున్న భావన కలుగుతున్నది కుసుమకు. అప్పటికే మురహరి దగ్గర నుండి వుత్తరాలు రావటం కూడా తగ్గిపోయింది. వచ్చినా ముక్తసరిగా ఎవో రెండు ముక్కలు గిలికినట్టు వచ్చేవి.

ఏం చేయాలి. అందరూ వుండి చంటి వాడిని కేర్ సెంటర్లో చేర్చాలా? ఇంక వేరేమార్గం ఏదీ కనిపించలేదు. వుద్యోగం మానేస్తే బతుకు గడిచేదెలా? అన్ని ప్రశ్నలే. ఏ ఒక్క దానికి కూడా సమాధానం దొరకటం లేదు.

మధ్యాహ్నం. ఎండ బాగా మాడ్చేస్తున్నది. సందీప్ పాలుతాగి వుయ్యాలలో నిద్ర పోతున్నాడు. తల్లి పడుతున్న మానసిక క్షోభ

పంచుకోవటానికి ఇంకా ఎన్ని సంవత్సరాలో వున్నాయి. అప్పటిదాకానే ఈ ప్రశాంతం.

బయట అలికిడి వినిపించి బయటికి వచ్చింది కుసుమ. ఒక నడివయస్కురాలు, పదహారేళ్ళ కుర్రాడు అరుగు మీద కనిపించారు. ఆవిడ కూర్చోని గోడకు చేరగిలబడి కళ్ళు మూసుకొని వుంది. పక్కనే అమాయకమైన మొహంతో ఆ అబ్బాయి "అమ్మా అమ్మా" అంటూ తట్టుతున్నాడు.

"ఎవరు బాబూ మీరు? ఏం కావాలి?"

"ఎండకు మా అమ్మ సొమ్మసిల్లి పడబోతుంటే ఇక్కడ కూర్చో పెట్టాను. అమ్మ తేరుకోగానే వెళ్ళిపోతాను." దీనంగా సమాధానం చెప్పాడు.

"అయ్యో పాపం వడదెబ్బ తగిలినట్టున్నది." అనుకొని లోపలికి వెళ్ళి ఒక చెంబుతో మంచినీళ్ళు రెండు గ్లాసులు తెచ్చింది. ఆ అబ్బాయి తల్లి మొహం మీదనీళ్ళు చల్లి లేపి కూర్చోపెట్టి నెమ్మదిగా మంచినీళ్ళు తాగించటంమొదలెట్టాడు. ఆవిడ చెంబెడు నీళ్ళూ తాగేసింది. కుసుమ వెళ్ళి మరిన్ని నీళ్ళు తెచ్చి ఇచ్చింది.

ఆ అబ్బాయికూడా తాగి, తల్లి చేయి పుచ్చుకొని లేపి, "అమ్మా పోదామా?" అంటూ నడిపించబోయినాడు. ఆవిడ నెమ్మదిగా లేచి ఒక అడుగు వేయబోయి తూలి పడబోయింది.

కుసుమ గబుక్కున వచ్చి ఆవిడను పట్టుకొని అరుగు మీద కూర్చోపెట్టి, "ఏం బాబూ మీ అమ్మ చాల నీరసంగా కనిపిస్తున్నది. ఈ రోజు భోజనం చేయలేదా?"

"లేదండీ. ఈ రోజే కాదు. రెండు రోజులయింది భోజనం చేసి. నిన్నటి వరకు కాఫీ తాగి బన్ను తిన్నాము. ఈ రోజు అది కూడా లేదు."

కుసుమ వారిద్దరిని తేరిపార చూసింది. గౌరవనీయమైన కుటుంబంలో నుండి వచ్చినవారిలాగా అనిపిస్తున్నారు. ఆవిడ సాంప్రదాయమైన మనిషిలా వున్నది. నుదుట బొట్టు లేదు. పిల్లవాడి అమాయకపు మొహం, జాలి చూపులు, నీరసపడ్డ అవతారం. అభిమానంతో నిస్సహాయంగా తల దించుకున్న తల్లి.

"బాబూ! జాగ్రత్త. అమ్మను లేవకుండా చూసుకో. నేను ఇప్పుడే వస్తాను."

లోపలికి వెళ్ళిన కుసుమ గబగబా ఒక గ్లాసుడు గోధుమరవ్వ వుడికించి, రెండు పళ్ళాలలో ఒక పక్క నిమ్మకాయ వూరగాయ బద్దలు, వండిన గోధుమ రవ్వ పెట్టి, ఒక గిన్నెలో చిలికిన మజ్జిగ తెచ్చి వాళ్ళ ముందు పెట్టింది.

వాళ్ళు మహా మొహమాటపడిపోయినారు. "అయ్యో వద్దండీ, మేము వెళ్ళిపోతాము."

"అట్లాగే వెళ్ళుదురు. కొద్దిగా తింటే ఓపిక వస్తుంది. లేకపోతే మీ అమ్మ నీరసంతో కళ్ళు తిరిగి పడిపోతే ఏం చేస్తావు? అందుకనే ఈ కాస్త తిని వెళ్ళుదురు."

పాపం, ఆ మాటతో ఇంక మొహమాటం తగ్గి ఆవురావురని తింటున్న వాళ్ళకు బిడియం తగ్గించటానికి కబుర్లలో పెట్టి వారి వివరాలు సేకరించింది కుసుమ.

వాళ్ళ కథనం ప్రకారం, వాళ్ళది విజయవాడ దగ్గర ఒక పల్లెటూరు. ఇంటి యజమాని అక్కడే గుళ్ళో పూజారి. ఇళ్ళల్లో పౌరోహిత్యం కూడా చేసుకుంటూ భుక్తికి లోటు లేకుండా పిల్లవాడిని చదివించుకుంటూ వున్నారు. ఆవిడ కూడా అవసరమైన వాళ్ళకు వంటల్లో సహాయం చేస్తూ అంతో ఇంతో వెనకేస్తూ పిల్లవాడిని బాగా చదివించే ఆలోచనలో వెనకేయసాగింది. కాని విధి వారిమీద చిన్న చూపు చూసింది. ఒకనాడు ఆయన హఠాత్తుగా గుండెపోటుతో మరణించటంతో వారిద్దరి బతుకులు వీధినపడ్డాయి. అప్పటికి ఆవిడ వంటలు చేస్తూ కాలం

గడుపుదామనుకున్నది. కాని ఆ చిన్న వుళ్ళో వచ్చే ఆదాయం ఏదో కష్టం మీద వారిద్దరి పోషణకు సరిపోయేది. పిల్లవాడి చదువు మధ్యలోనే ఆగిపోయేటట్టున్నది. అప్పుడే ఆ వూరి కరణంగారు సలహా ఇచ్చారు.

"హైదరాబాదులో పేదలకు వుచితంగా భోజనంపెట్టి చదువు చెప్పించే సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టళ్ళు వుంటాయి. అక్కడకు వెళ్ళి పిల్లవాడిని చేర్పించమ్మా."

"ఆయన సలహా మేరకు చార్జీలకు నా దగ్గర వున్నదంతా వూడ్చుకొని ఇంత దూరం వచ్చాను. నాలుగు రోజులయింది ఈ వూరు వచ్చి. మా కరణంగారు చెప్పిన వివరాలను పట్టుకొని ఎన్నో హాస్టల్లకు తిరిగాము. కాని అక్కడ కూడా మా దురదృష్టమే వెంట వచ్చింది.

ఆ హాస్టల్లన్ని వెనకపడ్డ కులాల వారికేనట. అక్కడ చేరటానికి మా కులం అడ్డం వచ్చింది. ఎవరినైనా పట్టుకొని మేము వెనకబడ్డ కులం వాళ్ళమని ఏదైనా దొంగ సర్టిఫికేట్ సృష్టిస్తే పని సానుకూల పడుతుందని వాళ్ళు ఒక సలహా కూడా ఇచ్చారు.

ఛీఛీ. చావనన్నా చస్తాము కాని వాడి చదువు కోసం మా కులం మార్పుకోవటం కన్నతల్లిని చంపినంత పాపం అనిపించింది. అందుకనే ఏదో విధంగా మా వూరు వెళ్ళిపోయి వాడికి కూడా నాతోపాటు వంటలు నేర్పిస్తే అదే జీవనోపాధిగా మార్చుకుంటాడు. ఏదో చదివిద్దామని నేను వువ్విళ్ళూరుతున్నాను కాని ఆ సరస్వతిదేవి కరుణ వాడిమీద లేనప్పుడు మేమేం చేస్తాము?"

"అమ్మా అన్నపూర్ణ తల్లి లాగా ఈ రోజు మాకు ఇంత అన్నం పెట్టి కాపాడావు. ఇది ఏ నాటి బంధమో? ఇంక బయల్దేరుతామమ్మా."

"రెండు రోజులగా అభోజనంగా వుండి ఇంత ముద్ద తిన్నారు. ఆ నీరసం ఇంకా వుంటుంది. ఇంత ఎండలో కనుక వెంటనే బయలుదేరితే ఇబ్బందిపడతారు. ఇదిగో చాప. కాస్తేపు ఇక్కడే రెస్ట్ తీసుకొని చల్లబడ్డాక వెళ్ళుదురు."

ఆలోచనలో పడ్డది కుసుమ. చూడబోతే తనది ఆ తల్లికొడుకులది ఒకటే సమస్యలా వుంది.

తనకు కావలసినది ఇంటిని చంటివాడిని చూసుకొనే తోడు. వారికి కావలసినది పిల్లవాడిని చదివిస్తూ నివసించటానికి ఒకగూడు.

కారు చీకటిలో కూర్చున్న కుసుమకు ఎక్కడో మిణుకుమిణుకుమంటూ వెలుగు కనిపించింది.

ఆలోచన వచ్చిందే తడవు లేచి వరండాలోకి వెళ్ళింది.

ఆవిడకు దిగులుతో ఆలోచనలతో నడుము వాల్యూలని కూడా అనిపించలేదు. అట్లాగే గోడకానుకొని కూర్చున్నది. పక్కనే పిల్లవాడు ఆదమరిచి నిద్రపోతున్నాడు.

అనటమైతే అన్నది కాని వూరికి వెళ్ళి ఏం చేయాలి? పిల్లవాడి భవిష్యత్తు ఏమిటి? చేతిలో చిల్లికానీ కూడా లేదు. ఇప్పుడు ఈ మహానగరం నుండి వూరికి వెళ్ళే మార్గం ఏమిటి? అన్ని ప్రశ్నలే. ముందు దారి అగమ్యగోచరంగా వుంది.

అప్పుడే కుసుమ బయటకు వచ్చింది. "ఏమ్మా పడుకోకపోయినావా?" ఆప్యాయంగా అడిగేటప్పటికి ఇంక వుండబట్టలేక, తన కడుపులో బాధనంతా వివరించింది.

"అమ్మా మీ పేర్లేమిటి?"

"నా పేరు అలిమేలు, బాబు పేరు మోహన్."

"చూడమ్మా అలిమేలు. నా పేరు కుసుమ. నాకు ఒక మూడునెలల పసి పిల్లవాడు వున్నాడు. నా భర్త అమెరికాలో వున్నారు. మా అత్తగారికి ఆరోగ్యం బాగలేక పెద్దకొడుకు దగ్గర వున్నారు. ఇంత ఇంట్లో నేనొక్కదాన్నే పిల్లవాడిని పెట్టుకొని వుంటున్నాను. పిల్లవాడిని ఇంటిని చూసుకోవటానికి ఎవరైనా దొరుకుతారేమోనని వెతుకుతున్నాను. మీకు కనుక అభ్యంతరం లేకపోతే ఇక్కడే నా ఇంట్లోనే వుండి నా కొడుకును చూసుకుంటూ వుండండి. మోహన్ను చదివించే పూచీ నాది. అహః మీకభ్యంతరం లేకపోతేనే."

అనుకోని ఈ మాటలకు అలిమేలుకు నోటమాట రాలేదు. కళ్ళలో నీళ్ళు నిండుకున్నాయి. కాని వెంటనే తేరుకొని, "అమ్మా, మేమెవరమో ముక్కు మొహం తెలియదు. అంత ధైర్యంగా మాకు ఇంటి భాధ్యత పిల్లవాడిని....." అనుమానంగా అన్నది.

చిన్నగా నవ్వి, "చూడు అలివేలూ, నా అన్న వాళ్ళందరికీ దూరమయ్యాను. దారి గమ్యం లేక కొట్టుకుంటున్న నాదగ్గరకు దేవుడే నిన్ను ఈ రూపంలో పంపించాడని అనిపించింది. అడిగేసాను. ఇంక భాధ్యత అంటావా? నా వద్ద విలువైనవి ఏమీ లేవు. నువ్వు నీ కొడుకు నా ఇల్లు దోచుకు పోతారన్న భయం ఏమాత్రమూ లేదు. ఆలోచించుకోండి. ఇంత బతుకు బతికి చివరకు పిల్లవాడికి ఆయాగా వుండవలసి వస్తుందన్న అనుమానం వుంటే చెప్పు. నాకు తెలిసిన వాళ్ళదగ్గర ఎక్కడైనా వంటకు ఏర్పాటు చేస్తాను. నేను వేరే ఏదైనా ఏర్పాటు చూసుకుంటాను." కుసుమ ఇచ్చిన హామీకి అలివేలు పొంగిపోయింది.

"అమ్మాయి, నిజంగా నీ వంటివారు ఎక్కడా వుండరమ్మా. ఎవరి గడపలోనైనా కాస్త సేద తీర్చుకోబోతే అంతా తరిమి కొట్టిన వాళ్ళే. అటువంటిది నువ్వేమో మాకడుపులు కూడా నింపావు. నీ కొడుకుకే కాదు నీకు కూడా సేవచేసుకున్నా నా ఋణం తీరేది కాదు. మా మీద అంత నమ్మకం వుంచిన నీ దగ్గర వుండటానికి నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు."

"అట్లా అలివేలూ అండలో నేనూ సందీప్ జీవితం కొనసాగించాము. మోహన్ను కూడా స్కూల్లో చేర్పించాను. సందీప్ వాళ్ళిదరికి బాగా అలవాటైనాడు. వాడు పెద్దవాడై స్కూల్కు వెళ్ళే వయసొచ్చిన తరువాత కూడా ఆ తల్లి కొడుకులు నాతోనే వుండిపోయి నా కుటుంబంలో భాగంగా వున్నారు."

"మరి మీ ఆయన నుండి కబురేమీ లేదా?" కుతూహలంగా అడిగింది పూర్ణిమ.

"అప్పుడో వుత్తరం ఇప్పుడో వుత్తరం. చదువు అయిపోయి ఆయన వస్తాడు. మంచి వుద్యోగం చూసుకుంటాడు. నన్ను సందీప్ ను పోషిస్తాడు అని ఓపిక పట్టాను.

అప్పుడు ఒక వుత్తరం వచ్చింది. అతని చదువు పూర్తయినట్లు, అక్కడే వుద్యోగంలో చేరినట్లు రాసాడు. త్వరలో నిన్ను సందీప్ ను ఇక్కడికే పిలిపించుకుంటానని కూడా రాసాడు. పాస్ పోర్ట్ సిద్ధంగా పెట్టుకోమంటే ఆ ఏర్పాట్లు కూడా చేసుకున్నాను. నేనొక వెర్రి బాగులదాన్ని. అందరికీ ఆ విషయమే చెప్పి మురిసి పోయాను. ఇల్లు కొంటున్నానని ఒకసారి, చలి ఎక్కువగా వున్నదని ఒకసారి, వేరేవారికి మారుతున్నానని, సెటిలయిం తరువాత తానే స్వయంగా వచ్చి తీసుకెళ్ళుతానని, తడవకొకటిగా కారణాలు ఇస్తూ వుత్తరాలు రాసాడు."

అట్లా ఒక ఆరేళ్ళ కాలం గడిచిపోయింది. చివరకు ఒకరోజు పోస్ట్ లో నాకు సందీప్ కు టికెట్లు కూడా వచ్చాయి. ఇంక నా ఆనందానికి పట్టపగ్గాలు లేవు. ఆ పాటికి మోహన్ డిగ్రీ కూడా పూర్తయింది. వాడికి ఒక వుద్యోగం చూపించి అలివేలు జీవితానికి ఒక మార్గం కూడా చూపించానన్న తృప్తి కూడా మిగిలింది.

ఆ రోజు బాంక్లో రాజీనామా లెటర్ ఇద్దామని తయారయి వెళ్ళాను. ఆ రోజే నా జీవితం పెద్ద మలుపు తిరిగింది.

కుసుమ ఆనందానికి పట్టపగ్గాలు లేవు.

కూనిరాగాలు తీసుకుంటూ పని చేసుకుంటున్న సమయంలో కౌంటర్ దగ్గరకు ఒక పెద్దమనిషి వచ్చాడు. అతనికి కావలసిన పని చేసి మళ్ళీ తలదించుకొని పనిచేసుకో సాగింది.

"అమ్మాయి, నీకు శ్రీహరి గారు తెలుసా?"

శ్రీహరి బాబాయి పేరు వినగానే ఒక్కసారి తల ఎత్తింది. "ఆ తెలుసండీ. ఆయన మాకు చాల సన్నిహితులు. వారు మీకు పరిచితులా?" వుత్సాహంగా అడిగింది.

"అమ్మా నీ పేరు కుసుమ కదూ, ఒక్కసారి ఫ్రీగా వుంటే నీతో మాట్లాడాలి. అట్లా కాంటీన్ కు వస్తావా?" ఆ పెద్దమనిషి మొహంలో తెలియని ఆందోళన చూసి కుసుమకు శ్రీహరిగారి కుటుంబం గురించిన విషయమేమోనని అనుమానం వచ్చింది. అప్పటికే లంచ్ టైం అవటాన ఆయనతో కాంటీన్ వైపు వెళ్ళింది.

అక్కడ ఆయన చెప్పిన విషయాలు విన్న కుసుమకు కొంతసేపు నోటమాట రాలేదు. మెల్లిగా తేరుకొని, "నో, అట్లా జరగటానికి వీలేదు. నేను వచ్చేవారం అమెరికాకు వెళ్ళుతున్నాను. ఇదిగో మావారు నాకు పంపించిన టికెట్." అంటూ తీసి చూపించింది.

"అమ్మాయి, నువ్వు ఒక్కసారి మా ఇంటికి వస్తే నీకు చాల విషయాలు అర్థం అవుతాయి. తొందరపడి వుద్యోగం రిజైన్ చేయవద్దు."

"మీరు నన్నెప్పుడూ చూడలేదుకదా! ఎట్లా గుర్తు పట్టారు?" ఇంకా అనుమానం తీరక అడిగింది.

"అమ్మా, శ్రీహరి ఇంట్లో ఆయన కూతురు స్నేహితురాళ్ళతో తీసుకున్న ఫోటో ఫ్రేం పెద్దది వుంది. ముచ్చటగా వున్న ఆ అమ్మాయిలు ఎవరని ఒకసారి ఆయనను అడిగితే మీ వివరాలు చెప్పాడు. వెళ్ళినప్పుడల్లా ఆ ఫోటో ఎదురుగా కనబడటంతో నిన్ను సులభంగా గుర్తు పట్టగలిగాను."

మొదట్లో తటపటాయించినా కుసుమకు సిక్స్ సెన్స్ హెచ్చరించింది.

మురహరి అమెరికాలో పెళ్ళిచేసుకొని ఇద్దరు పిల్లలకు తండ్రి అయినాడు అని ఆయన వేసే అభాండాల నిజానిజాలు తెలుసుకోవాలంటే ఒక్కసారి ఆ పెద్దమనిషితో వెళ్ళి ఆయన చెప్పే మాటలు వినాలని నిర్ణయించుకొని ఆయనతో కారెక్కి వారింటికి వెళ్ళింది.

కుసుమకు ముందుగా మంచినీళ్ళు ఇచ్చి, "అమ్మా నేను చెప్పే మాటలు నూటికి నూరుపాళ్ళు వాస్తవాలే. ఎవరో అయితే నేను అంతగా పట్టించుకొనేవాడిని కాదు. నువ్వు శ్రీహరికి ఆత్మీయురాలవని తెలుసు. అందుకే నీ ఆత్మీయుడిగా నీ జీవితం ఇంకా నాశనం కాకూడదని ఈ విషయాలు చెప్పాల్సి వచ్చింది."

ఆయన చెప్పిన మాటల పట్టి తెలిసిన విషయాలు.....

అమెరికాకు చదువుకోసం వెళ్ళిన మురహరి, తన ప్రొఫెసర్ గారి కూతురితో ప్రేమాయణం సాగించి వెళ్ళిన ఆరునెలలలోనే పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. అతనికి ఒక కూతురు ఒక కొడుకు వున్నారు. భార్య కూడా బాగా చదువుకున్నది. పిల్లలు కొంత పెద్దవాళ్ళయ్యారు కనుక తాను కూడా వుద్యోగం చేద్దామని నిశ్చయించుకున్నది. అక్కడ పిల్లలను చూసుకోవటానికి బేబీ సిట్టర్స్ అని దొరుకుతారు. కాని వాళ్ళకు గంటల లెక్కన చెల్లించాల్సి వుంటుంది.

అప్పటికే మురహరి తన సంపాదనలో కొంత ఇండియాలో వున్న తల్లికి అన్నకు పంపించి వాళ్ళ స్వంత వూళ్ళో ఇల్లు కొనుక్కున్నాడు. అంత పెద్ద మొత్తాలు బేబీ సిట్టర్ కు ఇవ్వటం అంటే అతనికి భరించే శక్తి లేదు. అక్కడ వున్న ఇండియన్స్ సాధారణంగా ఇండియా నుంచే మనుషులను పిలిపించుకొని ఇంటిపని వంటపని పిల్లల పోషణ వంటి అన్ని పనులు చేయించుకోవటం చూసాడు. అప్పుడు అతనికి వచ్చిన ఆలోచనే కుసుమను అమెరికాకు పిలిపించుకోవటం.

"ఆరు నెలల క్రితం నేనొక సైన్స్ కాన్ఫరెన్స్ మీద అమెరికాకు వెళ్ళవలసి వచ్చింది. ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిన మన వాళ్ళకు అక్కడున్న తెలుగువాళ్ళు ఆతిథ్యం ఇచ్చారు. ఒక్కొక్కరిని ఒక్కొక్కరు గెస్ట్ గా వుంచుకున్నారు. ఆ సందర్భంగా నేను మురహరి ఇంట్లో వుండవలసి వచ్చింది. అప్పుడు నాకు ఈ విషయాలన్నీ తెలిసాయి.

అంతే కాదు. అతను అమెరికాకు వెళ్ళిన తరువాత మళ్ళీ ఇండియాకు తిరిగి రాలేదన్న భ్రమలో వున్నావు. కాని అతడు ప్రతి సంవత్సరం భార్యాబిడ్డలతో సహా వచ్చి తల్లి అన్నను కలిసిపోతున్నాడన్న సంగతి నీకు తెలియదు. నేను వెళ్ళినప్పుడు అతను ఇండియాలో వాళ్ళ వూళ్ళో ఇంటి ముందర తీసుకున్న ఫోటోలన్ని ఘనంగా చూపించాడు." ఆగి పక్కనున్న టెలిఫోన్ సొరుగు తెరిచి,

"ఇదిగో ఇది చూపించాలనే నేను ప్రత్యేకంగా మా ఇంటికి పిలుచుకొని వచ్చాను." అంటూ ఒక చిన్న ఆల్బం చూపించాడు.

అది చూసిన కుసుమకు కళ్ళు నదీప్రవాహాలయ్యాయి. అందమైన ఇల్లు ముందర గార్డెన్ కారు. ముద్దులొలికే ఇద్దరు పిల్లలు అమెరికన్ యువతి భుజం మీద చేయి వేసి రొమాంటిక్ పోజులిస్తూ మురహరిని ఇన్ని సంవత్సరాలకు చూసింది. పెళ్ళి ఆల్బం అత్తగారి దగ్గరే వుంది. తామిద్దరు కలిసి ఒక్క ఫోటో కూడా తీసుకోలేదు. అతను దేశం వదిలిపోయిన తరువాత అతని మొహం కూడా గుర్తులేకుండా పోయింది. ఇన్నాళ్ళకు అతన్ని ఫోటోలో చూస్తుంటే ఎవరో పరాయి వ్యక్తిలాగా అనిపిస్తున్నది.

"అమ్మా కుసుమా, తను చదువుకోసం అక్కడకు వెళ్ళిన విషయం పెళ్ళి చేసుకున్న విషయం చెప్పాడు. కాని నీతో పెళ్ళి జరిగిన సంగతి చెప్పలేదు. అప్పుడే అతని భార్య వుద్యోగంలో చేరబోతున్నదని, పిల్లలను చూసుకోవటానికి ఇండియా నుండి భర్త వదిలేసిన ఒక కొడుకు వున్న అమ్మాయిని పిలిపిస్తున్నానని, ఆమె ఇంటి పని పిల్లల పని చూసుకునేటట్టు, ఆమె పిల్లాడిని చదువు భాధ్యత తాను తీసుకోబోతున్నట్టు ఎంతో గర్వంగా చెప్పాడు.

ఇక్కడకు వచ్చిన తరువాత ఒకసారి శ్రీహరి ఇంటికి వెళ్ళటం సంభవించింది. అక్కడ ఆయన కెమెరాలో మీ దంపతులకు తీసిన ఫోటో ఫ్రేం షోకేస్ లో చూసిన నేను వివరాలు అడిగితే చెప్పాడు. "చాల సంవత్సరాలు అయింది కుసుమను చూసి. అమెరికాకు భర్త దగ్గరకు వెళ్ళిపోయి వుంటుంది అనుకుంటున్నాను." అని చెప్పాడు. అది విన్న నాకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. కాని అతనితో నేనేమీ చెప్పలేదు. నిన్ను బాంక్ లో చూసిన తరువాత అంతా అర్థమయింది."

"అంటే తానేమీ చెప్పకపోయిన శ్రీహరి బాబాయి తన గురించి విచారిస్తూనే వున్నాడన్నమాట. చీ అనవసరంగా పరువు మర్యాద అంటూ అందరినీ దూరం చేసుకున్నది. ఇప్పటికైనా ఈ పెద్ద మనిషి కనిపించాడు కాబట్టి సరిపోయింది. లేకపోతే తన బతుకు ఏమయ్యేదో?" తలుచుకుంటేనే భయమేస్తోంది.

వురుము లేని పిడుగులాగా అత్తగారు బావగారు వచ్చారు.

"ఏం కుసుమా! ఇన్నాళ్ళకు భర్త దగ్గరకు వెళ్ళుతున్నావా? సంతోషమమ్మా. ఇదిగో వాడికి ఇష్టమని అమ్మ పచ్చళ్ళు పాక్ చేయించి తీసుకొచ్చింది. బాగ్ లో పెట్టుకో." బావగారు అన్నాడు.

"ఏం మొన్న ఎండాకాలం వచ్చినప్పుడు ఇవ్వలేదా? లేక మీ అమెరికా కోడలు మనుమలు కూడా ఇవి తినటం అలవాటు చేసుకున్నారా?" యధాలాపంగా అన్నట్టు అన్నది.

"ఆ ఇచ్చాననుకో....." అంటూ వెంటనే తిప్పుకుంటూ, "ఎండాకాలం ఇవ్వటమేమిటి? ఎప్పుడో ఆరేళ్ళ క్రితం వెళ్ళిన వాడు మళ్ళీ రాకనే పోతే! ఎదీ నీ సామాను సర్దటం అయిందా? ఎల్లుండేగా నీ ప్రయాణం. నీవి సందీప్ వి బట్టలు అన్ని సర్దేసావా?" అంటూ హడావుడి చేయబోయింది.

"అయినా కోడలూ మనుమడు ఇక్కడ వుండగా అమెరికాలో ఎవరు తింటారు? అమ్మా! నీ కోడలు జోకులేయటం కూడా నేర్చుకున్నది." బావగారు నవ్వుతూ అన్నాడు.

వాళ్ళ మాటలు వినబడనట్టే, "అలివేలూ బాబుకు స్కూల్ టైం అయింది. తయారయినాడా? నేను బాంక్ కెళ్ళుతున్నాను. వాళ్ళు

ప్రయాణం చేసి వచ్చారు. ఒక గుప్పెడు అన్నం పడేసి భోజనం పెట్టు. మళ్ళీ సాయంత్రం తిరిగి వెళ్ళాలిగా!" అంటూ వెను తిరగకుండా వెళ్ళిపోయింది.

బాంక్ లో కూర్చున్న కుసుమ మనసు లావాలా వుడుకుతున్నది. "ఎంత మోసం ఎంత నాటకం. తల్లి కొడుకులు అంతా కలిసి ఆడుతున్న నాటకం. ఆ నాడు తమ్ముడికి వీడ్కోలు చెప్పటానికి వచ్చిన బావగారు మళ్ళీ తల్లిని తీసుకెళ్ళి ఇన్నాళ్ళకు వచ్చాడు. ఇంతకాలం తన అతీగతీ కనుక్కోవాలని కూడా అనిపించలేదు. ఈ రోజు తమ్ముడికి మూటలు అందించటానికి వచ్చారంటే ఎంతకు తెగించారు?"

సాయంత్రం ఇల్లు చేరిన కుసుమకు బుసలు కొడుతూ హాల్లో కూర్చున్న అత్తగారూ బావగారూ కనిపించారు. సందీప్ ను మోహన్ తో బయటకు పంపించింది అలివేలు. తల్లి కొడుకు ఆమె మీద వంతులవారిగా విరుచుకు పడుతూ కుసుమ మీద తమకున్న కసి అంతా వెళ్ళకక్కుతున్నారు.

అదేదీ గమనించనట్టే లోపలికి వెళ్ళబోయింది కుసుమ. ఆమె వూహిస్తూనే వుంది. వాళ్ళు అంత సులభంగా వెళ్ళరు. ఏదో రాద్ధాంతం చేస్తారని, ఎదుర్కొనేందుకు సిద్ధపడే వచ్చింది.

"కుసుమా, ఆగు. ఏమిటి నీ పొగరు? పొద్దున్న అట్లా విదిలించుకు పోయావు? ఎల్లుండి ప్రయాణం పెట్టుకొని ఇంకా బాంక్ కు వెళ్ళటం ఎందుకు? వుద్యోగానికి రాజీనామా చేయలేదెందుకు?" నిలేసినట్టే అడిగాడు బావగారు.

"అలివేలూ ఒక కప్పు కాఫీ పెట్టు తల బద్దలవుతున్నది." గదిలోకి పోబోయింది.

"ఆగు. వాడు మాట్లాడుతుంటే అట్లా విదిలించుకు పోతావేం? పెద్దా చిన్నా వుండక్కరలేదా?"

"ఏమిటి? ఇప్పుడు చెప్పండి. ఇన్నేళ్ళూ లేనిది ఆరేళ్ళకు ఇప్పుడు నా ఇంటికి రావలసిన అవసరం ఏమిటి మీకు. వచ్చింది చాలక ఏదో పెట్టింది తిని వెళ్ళక ఈ ఆగడం ఏమిటి?" సోఫోలో కాలుమీద కాలేసుకొని అడుగుతున్న కోడలిని చూసి విస్తుపోయింది అత్తగారు.

"అదికాదు కుసుమా, నిన్ను మనుమడిని చూద్దామని బాబూ అమెరికాలో తహతహలాడిపోతు ఎదురుచూస్తున్నాడు. మీరు అక్కడికి వెళ్ళిన తరువాత ఎన్నాళ్ళకు చూస్తామో అని నిన్ను చూసిపోదామని వస్తే నువ్వేమిటి కక్ష కట్టినట్టు మాట్లాడుతున్నావు. ఏదో ఆరోగ్యం బాగుండక ఇన్నాళ్ళు రాకపోయినంత మాత్రాన మనుమడి మీద కోడలి మీద అభిమానం లేనట్టేనా? మిమ్మల్ని కూడా విమానం ఎక్కించి పోదామని వచ్చాము." అత్తగారు సంజాయిషీ ఇస్తున్నట్టు మాట్లాడుతుంటే కుసుమకు అరికాలి మంట నెత్తికెక్కుతున్నట్టు వుంది.

"నేను ఎక్కడికి వెళ్ళటం లేదు. నాకు నా వుద్యోగం వుంది. నా కొడుకును నేను పెంచుకోగలను. పాపం మీరు అనవసరంగా నన్ను సాగనంపటానికి ఇంత దూరం వచ్చారు."

"ఏం, ఎందుకు వెళ్ళవుట. మొగుడు మొద్దులూ అక్కరలేక ఇక్కడే పడివుంటావా? సంసారం తెగతెంపులు చేసుకుంటావా ఏంటీ?"

"కొత్తగా నేను తెగతెంపులు చేసుకోవలసిన అవసరం ఏమిటి? మీ కొడుకు ఎప్పుడో చేసుకున్నాడు. అయినా ఆయనకు అక్కడే ఒక సంసారం వుండగా ఇంక నా అవసరం ఏమిట్ట? ఆయనకు ఆయన పెళ్ళానికి వండిపెట్టటానికా? పిల్లలకు సేవలు చేయటానికా?"

తల్లి కొడుకు మొహాలు చూసుకున్నారు.

కుసుమ చెప్పసాగింది. "ఇంకా వివరంగా చెప్పనవసరం లేదు. ఆ తల్లి కొడుకులు చేయవలసిన రాద్ధాంతం చేసారు. నోరునొప్పి పుట్టేదాకా అరిచారు. వాడికేం మగవాడు. ఎన్ని పెళ్ళిళ్ళైనా చేసుకుంటాడు. నీ కొడుకును కూడా అక్కడే చదివిస్తాడు అంటూ సామదాన బేద దండోపాయాలన్ని వుపయోగించారు. నోటికొచ్చినట్టు మాట్లాడారు. నేను ఏ మాత్రం లొంగలేదు. పైగా వాళ్ళెదురుగానే అప్పటిదాకా బాగ్లో పెట్టుకొని తిరుగుతున్న టికెట్టు ముక్కలుముక్కలు చేసిపారేసాను."

"అంతవరకు ఎక్కడో మిణుకుమిణుకుమంటున్న ఆశ అంతరించిపోయింది. అంతటితో ఆ ఇంటికి నా సంసారానికి తిలోదకాలు వదిలేసి నా వుద్యోగం చూసుకుంటూ సందీప్ను పెంచి ఇంజనీర్ను చేసి ఇంతవాడిని చేసాను. వాడు కోరుకున్న అమ్మాయితో పెళ్ళి కూడా చేసేసాను. ఒక మంచి ఇల్లు అమర్చుకున్నాను. ఇద్దరు మనుమలతో కాలక్షేపం చేస్తూ కాలం గడిపేస్తూ వున్నాను."

"ఆ రోజులలో మీ అనసూయ అత్తయ్య కూతురు కాంతంను మోసం చేసి పెళ్ళి చేసుకుంటే మా వాళ్ళు నన్ను పెళ్ళి చేసుకొని మోసం చేసారు. అవునే పూర్ణిమా, కాంతం ఎక్కడ వున్నది ఏం చేస్తున్నది." కడుపులోవున్న బాధ అంతా స్నేహితులవద్ద వెళ్ళగక్కేటప్పటికి కొంత రిలీఫ్ అనిపించి వేరే టాపిక్కు డైవర్స్ చేసింది.

"దాని బొంద. అంత జరిగిన తరువాత కూడా దానికి కళ్ళు తెరుచుకోలేదు. ఇప్పుడు కదిలించినా అవే గప్పాలు బడాయిలు. ఇద్దరూ కూతుళ్ళే. వాళ్ళను కూడా తనలాగానే తయారు చేసింది. అటు చదువులు లేవు. ఇటు పెళ్ళిళ్ళు లేవు. సినిమాలూ, షోకులూ. అదే బతుకు. ఇప్పుడేమో వాళ్ళను ఏంకర్లగా చేయాలని టివి స్టేషన్ల చుట్టూ తిప్పుతున్నది"

"మరి కుసుమా, అన్ని ఆటుపోటులను ఎదుర్కొని ఒంటరిగా ఇంత విజయవంతమైన తరువాత కూడా మమ్మల్ని కలవాలని అనిపించలేదా?"

"ఏమని కలవను? నేను అమెరికాలో సెటిల్ అయి హాయిగా వున్నానని మీరందరూ అనుకుంటున్న తరుణంలో నా గురించి తెలియజేసి మమ్మల్ని కూడా బాధపెట్టాలంటే మనస్కరించలేదు. అందుకే ఒకసారి తరుణి స్కూల్ దగ్గర కనిపించినా కలిసి మాట్లాడే సాహసం చేయలేకపోయాను." తలదించుకున్నది.

"సరే కుసుమా, మీ ఆయన నీ జీవితంలో నుండి వెళ్ళిపోయాక కొడుకును పెంచావు. చదివించావు. పెళ్ళి చేసావు. మరి ఇప్పుడు అంత ఆవేదనతో ఆ కవిత రాసి మాకు చేరువ అవుదామన్నంత కష్టం మళ్ళీ ఏమొచ్చింది?" అప్పటిదాకా ఒక సస్పెన్స్ కథ వింటున్నంత వుత్కంటితో వింటున్న పూర్ణిమ హటాత్తుగా అడిగింది.

"ఇంతకాలం హాయిగా నా వుద్యోగం నేను చేసుకుంటూ, పిల్లవాడిని పెద్ద చేసి వాడికి కూడా పెళ్ళి అయింది అనిపించాను. చిన్నప్పటినుంచే సందీప్కు వాడి తండ్రి గురించి అన్ని విషయాలూ వివరించాను. అప్పుడప్పుడూ అందరు స్నేహితులలాగా తనకు కూడా తండ్రి లేడని కొంత వ్యధ చెందేవాడు. కాని వాడు కూడా పరిస్థితులతో రాజీ పడేలా తీర్చి దిద్దగలిగాను. కాని వాడి మూలకంగానే వదిలించుకున్న బురద మళ్ళీ అతుక్కుంది."

"అదేంటి? సందీప్ ఏం చేసాడు?"

"ఫేస్ బుక్."

"వ్యాఆఆఆఆఆఆట్....." వింటున్న శ్రోతలు మళ్ళీ ఒక్కసారి ఉలిక్కి పడ్డారు.

ఆ రోజు కుసుమ బాంక్ నుండి ఇంటికి వచ్చే సమయానికి రోజూ పొద్దుకూకితేకాని రాని కొడుకు కోడలు ఇంటికి వచ్చి వున్నారు.

ఎవరో నూతన వ్యక్తి కోడలి పక్కన సోఫాలో కూర్చోని వున్నాడు. దాదాపుగా ఆమెను ఆనుకొని, ఒక చేయి ఆమె భుజం చుట్టూ వేసి అరచేతితో మెడమీద భుజం మీద రాస్తూ వుండటం ఆకాస్మికంగానే స్పష్టంగా కనిపించింది. ఎంత దగ్గరగా కూర్చున్నాడంటే, ఇద్దరి కాళ్ళూ

రాచుకుంటూ వున్నాయి.

కోడలికి దగ్గర బంధువేమో అనుకొని తల వంచుకొని లోపలికి వెళ్ళబోయింది.

"అమ్మా! ఎవరోచ్చారో చూడు." కొడుకు మాటలతో వెనక్కి తిరిగింది.

అతను కోడలి పక్కనుండి లేచి కుసుమ దగ్గరగా వచ్చాడు. ఒక్క అడుగు వెనక్కి వేసింది.

"హేయ్ కుసుమా డార్లింగ్. వావ్. యూ లుక్ సో బ్యూటిఫుల్. అదే చార్మ్. అదే అందం." అమెరికన్ ఏక్సెంట్లో అంటూ రెండు చేతులూ ముందుకు చాచి కౌగలించుకొనే ఫోజులో ఇంకా దగ్గరకు వచ్చేటప్పటికి ఇంకా వెనుకకు జరిగింది.

"హే సందూ! మీ మమ్మీ నన్ను గుర్తుపట్టలేదు." అంటూ పెద్దగా నవ్వాడు. అప్పటికి కూడా ఆయన ఎవరో పోలిక పట్టలేకపోయింది.

"యూ డాడ్ ఎప్పుడో థర్టీ ఇయర్స్ బాక్ చూసింది కదా. పోల్చుకోవటం కష్టం." అని తల్లి వైపు తిరిగి, "అమ్మా. ఆయన మా డాడీ. గుర్తుపట్టలేదా!" ఒక్కసారి తూలిపడబోయి నిలదొక్కుకొని మారుమాటలేకుండా గబగబ తనగదిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

ఆ మాటలు వింటుంటే సంతోషం కాదు కదా, కంపరం పుడుతున్నది.

ఆ మనిషి ఆలోచనలే లేకుండా జీవితం గడిపేస్తున్న సమయంలో మళ్ళీ ఎట్లా వచ్చాడు? సందీప్ కు ఎక్కడ పరిచయమయినాడు?

కోడలి పక్కన కూర్చున్న దృశ్యం వూహిస్తేనే అసహ్యంగా వుంది. అతనికి బుద్ధి లేకపోతే ఆ అమ్మాయి జ్ఞానం ఏమయింది? ఎవరో పరాయి వ్యక్తితో ఆ విధంగా రాసుకొని పూసుకొని కూర్చోటానికి సభ్యత అడ్డు రాలేదా?

"అమ్మా! డాడీ నీతో మాట్లాడాలంటున్నారు. వస్తావా?" కొడుక్కు సమాధానం చెప్పాలని కూడా అనిపించక మౌనంగా మంచానికి అడ్డంగా పడుకుని వుండిపోయింది.

"అత్తయ్య గారూ అంకుల్ మిమ్మల్ని పిలుస్తున్నారు." అంటూ గదిలోకి వచ్చిన కోడలితో, "నాకు బాగా తలనొప్పిగా వుంది. మీరు మాట్లాడి పంపించేయండి. నేను బయటకు వచ్చేవరకు నన్ను ఎవరూ డిస్టర్బ్ చేయవద్దు. తలుపు దగ్గరకు వేసి వెళ్ళు." కొద్దిగా కఠినంగానే చెప్పింది.

"పూర్ గర్ల్. ఇంత కాలానికి ఎదురుగావచ్చేటప్పటికి సంతోషంతో షాక్ తిన్నట్టున్నది. షీ నీడ్స్ టైం టు రికవర్." అని మళ్ళీ పెద్దగా నవ్వుటం వినిపించింది. "ఓకే డియర్స్. సీ యూ అగైన్."

ఆ రాత్రి ఇంట్లో చిన్న సైజు యుద్ధమే జరిగింది. కుసుమ కొడుకును నిలవేసింది. "మన జీవితాలను ఇంత అన్యాయం చేసిన ఆ మనిషి నీకు ఎక్కడ తగిలాడు?"

అప్పుడు సందీప్ తమ పరిచయం గురించి చెప్పిన వివరాలు వింటుంటే మతిపోయినట్టయింది కుసుమకు.

ఈ రోజుల్లో చిన్న పెద్ద అన్న వ్యత్యాసం లేకుండా మాడర్న్ గాడ్డెట్స్ వాడటం అలవాటు చేసుకుంటున్నారు. సెల్ ఫోన్లు కంప్యూటర్లు వాడని వారు లేరు. అవి రెండు లేకపోతే అసలు ప్రపంచం ముందుకే సాగదన్నంతగా జీవితంలో భాగమయిపోయాయి.

సందీప్ వాటికి ఏ మాత్రం మినహాయింపు కాదు.

అందరిలాగే అతను కూడా ఫేస్ బుక్ ద్వారా స్నేహితులతో కొలీగ్స్ తో రెగ్యులర్ టచ్ లో వుంటాడు.

తల్లి చిన్నప్పటి నుండి తండ్రి గురించి చెప్పిన విషయాలు మనసులో బాగా నాటుకు పోయాయి. కాని ఆయన ఎట్లా వుంటాడో చూద్దామన్న కుతూహలం చిన్నప్పటి నుండే వుండేది. ఆయన పేరు మురహరి అని మటుకు తెలుసు. ఇంజనీర్ అని తెలుసు.

కాని తల్లి దగ్గర ఆ ప్రస్తావన ఎప్పుడూ తెచ్చే వాడు కాదు. కనీసం ఫోటో కూడా చూడలేదు. ఎప్పుడో తల్లి చెప్పనే చెప్పింది. పెళ్ళి

అల్పం అత్తగారి దగ్గరే వుండిపోయింది. ఆ తరువాత కూడా తామిద్దరూ కలిసి ఫోటో తీయించుకోనే లేదు. అని.

సందీప్ కు కూడా కుసుమ లాగే చిన్నతనం నుండి కూడా పుస్తక పఠనం బాగా అలవాటు. ఒకసారి ఎలెక్స్ హేలీ రాసిన 'రూట్స్' అన్న నవల చదవటం జరిగింది. ఆ పుస్తకం చదివిన తరువాత తనకు కూడా తన మూలాలు ఏమిటి? తండ్రి ఇప్పుడు ఎక్కడ వున్నాడు? ఏం చేస్తాంటాడు? అన్న అనుమానాలు బుర్రను తొలిచివేయసాగాయి. ఆ ఫలితమే తన ఇంటిపేరు గలవాళ్ళు ఎక్కడెక్కడ వున్నారు, అన్న కుతూహలంతో ఇంటిపేరు మీద ఫేస్ బుక్ లో సెర్చ్ చేసేటప్పటికి కొల్లలుకొల్లలుగా పేర్లు వచ్చాయి.

అప్పుడే తండ్రి పేరు కూడా కనిపించేటప్పటికి అతనితో పరిచయం పెంచుకోవటం ఆ పైన బంధుత్వాలు బయటపడటం జరిగాయి.

తండ్రి కాదు. ఎక్కడెక్కడో వున్న తన కజిన్స్ కూడా పరిచయమయ్యారు.

ఇంక అప్పటి నుండే తల్లికి ఏ మాత్రమూ అనుమానం కలుగకుండా మురహరితో ఇ మెయిల్ ద్వారా రెగ్యులర్ టచ్ లో వున్నాడు. మురహరి ఈ అవకాశాన్ని తనకు అనుకూలంగా మార్చుకున్నాడు. సెంటిమెంట్స్ కొడుకును బాగా కొట్టాడు. భార్య కొడుకును చూడటానికి తానెంత తహతహలాడిపోతున్నాడో ఈ దేశంలో ఒంటరితనంతో ఎంత విలవిలలాడిపోతున్నాడో అని ఏడవటం మొదలెట్టాడు.

అంతటితో ఆగక, ఆ రోజుల్లో తాను కుసుమను కూడా అమెరికాకు రమ్మంటే ఆ వాతావరణం తనకు సరిపడదని ఆమె ఇండియాలోనే వుండి పోయిందని, చేసేదేమీ లేక ఆమె పోషణార్థం నెలానెలా డబ్బు పంపిస్తున్నానని, ఒకటేమిటి, అనేకానేక కథలు చెప్పి కొడుకును పూర్తిగా తనవైపు తిప్పుకున్నాడు. అమెరికా వెళ్ళే ముందర భార్య ముందు ఎన్నెన్ని వగలుపోయి డబ్బు దోచుకున్నాడో అంతకన్నా ఎక్కువ నాటకాలు ఆడి కొడుకు మనసు దోచుకున్నాడు.

సందీప్ అతని మాటల మాయలో పూర్తిగా పడిపోయినాడు. తండ్రి మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకున్నాడని తల్లి తనకు చెప్పినవన్నీ అబద్ధాలు అని నమ్మేసాడు. అంతటితో ఆగక తండ్రిని ఇండియాకు వచ్చేయమని ఆహ్వానించాడు. ఇన్ని సంవత్సరాలు తండ్రి దేశం కాని దేశంలో ఒంటరి తనంతో ఎన్నో అవస్థలు పడ్డాడు. ఇంక ఈ పెద్ద వయసులోనైనా తను కొడుకుగా భాద్యత తీసుకోవాలి అని నిశ్చయించుకున్నాడు.

అన్ని ఏర్పాట్లా అయిపోయినాయి. మురహరి ఇండియాకు వచ్చేసాడు. ప్రస్తుతానికి హోటల్లో వుంటున్నాడు. త్వరలో భార్య కొడుకు కోడలితో ఇంట్లో పర్మనెంట్ గా కాపురం పెట్టే వుద్దేశంతో వున్నాడు.

ఈ వివరాలన్ని విన్న కుసుమ భద్రకాళిలా విరుచుకు పడింది.

"మన జీవితాలను ఇంత అన్యాయం చేసిన ఆ మనిషిని మళ్ళీ కలవటానికి నీకు సిగ్గెట్లా లేదురా? అతనంటే నాకు ఎంత అసహ్యమో తెలిసి కూడా అతనితో సంబంధం పెంచుకోబోతున్నావంటే.....చీ, నా మీదనాకే అసహ్యమేస్తోంది." రాబోతున్న కన్నీటిని ఆపటానికి ప్రయత్నిస్తూ అరిచింది.

"అయినా అత్తయ్యగారూ! ఎప్పుడో ఏదో జరిగిందని బంధుత్వాలనే తెగతెంపులు చేసుకుంటామా?" చేతికి వున్న కొత్త రిస్ట్ వాచ్ సవరించుకుంటూ కోడలు కూడా అత్తగారికి నీతులు చెప్పి ప్రయత్నించింది. హాల్లో ఎన్నెన్నో గిఫ్ట్ పార్సెల్స్ కనిపిస్తున్నాయి.

"ఏదేమైనా అమ్మా, ఆయన నాకు తండ్రి కాకపోతాడా? మీరిద్దరూ విడాకులు కూడా తీసుకోలేదు కాబట్టి ఆయన నీ భర్త స్థానం కూడా కోల్పోలేదు."

సెంటిమెంట్ తో కొడుకును, రకరకాల కానుకలు డబ్బుతో కోడలిని మొత్తానికి కొనేసాడు.

అంతవరకే అనుకున్నది. కాని అంతకన్నా ఇంకా షాకింగ్ న్యూస్ చెప్పాడు సందీప్.

"ఇంకా కొద్ది నెలలలో డాడీకి సిక్స్ థీ ఇయర్స్ కంప్లీట్ అవుతాయి. ఆ సందర్భంగా మీ ఇద్దరికీ శాస్త్రోక్తంగా షష్టిపూర్తి గ్రాండ్ గా చేసి,

మిమ్మల్నిద్దర్నీ సింగపూర్ మలేషియా పంపిద్దామనుకుంటున్నాము."

"అంటే అత్తయ్యగారికి సెకండ్ హానీమూన్ అన్నమాట. ఓ సారి ఆ రోజుల్లో హానీమూన్లు వుండేవి కాదు కదా! అయితే ఇది మీకు చాల థ్రిల్లింగ్ ఎక్స్పీరియంస్. ఆప్పుడు మిస్సయిన మధుర క్షణాలు ఇప్పుడు అందుకుంటారు." వుత్సాహంగా అంటున్న కోడలి మీద అరిచింది. "మానసా! ఏం మాట్లాడుతున్నావో నీకేమైనా అర్థమైతున్నదా? చీచీ.....తలుచుకుంటుంటేనే అసహ్యంగా వుంది."

"అమ్మా ఇందులో అసహ్యించుకోవటానికి ఏముంది? ఈ రోజుల్లో ఎంతెంతమంది ఈ వయసులో తోడు కావాలని పెళ్ళిళ్ళు చేసుకోవటం లేదు? కాలం మారిపోయిందమ్మా. దానికి అనుగుణంగా మనం కూడా మారాలి. ఇందులో తప్పేమీ లేదు. ఇంక నువ్వు మాకు అడ్డు చెప్పవద్దు. త్వరలోనే డాడీ ఇంటికి వస్తారు. మేడమీద గది ఆయన కోసం రెనవేట్ చేయిస్తాము. షష్టిపూర్తి నాటికి అన్ని ఏర్పాట్లా చేయాలి."

ఆ విధంగా ఆ దుర్మార్గుడు నా జీవితంలోకి ప్రవేశించటానికి అన్ని ఏర్పాట్లా చేసుకున్నాడు. నా కొడుకు కోడలూ అతని మాయలో పూర్తిగా పడిపోయినారు. నా ఇంట్లో నేనే పరాయిదాన్ని అయిపోయినాను. ఈ క్షణంలో నాకు నా అన్నవాళ్ళు కావాలి అనిపించింది. ఇంతకాలం నాకు అండగా వున్నాడనుకున్న కొడుకు కూడా పరాయివాడై పోయినాడు.

ఇంక ఏం చేయాలో తోచలేదు. ఇప్పుడు పూరంతా మారిపోయింది. ఎవరు ఎక్కడున్నారో కూడా తెలియదు. అప్పుడు అనిపించింది. అనవసరంగా అభిమానాలకు పోయి మిమ్మల్నందరిని దూరం చేసుకున్నానే అని. చివరకు ఏం చేయటానికి దిక్కుతోచక, అదిగో ఆ కవితలాంటి దేదో రాసి పడేసాను. ఎక్కడో మిణుకుమిణుకుమంటూ ఆశ. మీలో ఎవరైనా చదవకపోతారా? అర్థం చేసుకొని ఆదుకోకపోతారా అని....." అప్పటిదాకా నిబ్బరంగా మాట్లాడిన కుసుమ ఒక్కసారి భోరుమంది. లోపలినుండి పొంగిపొరలుతున్న ఆ దుఃఖప్రవాహానికి ఆనకట్టవేసి ఆపటానికి ఎవరూ ప్రయత్నించలేదు.

హిస్టెరిక్ గా అయిన కుసుమకు రేణుక మందులిచ్చి పడుకోబెట్టి నిద్రపోయేదాకా పక్కనే వుండి తలనిమురుతూ కూర్చున్నది.

"రేణూ ఏమిటి కుసుమ పరిస్థితి? ఏం చేద్దాం?" ఆరాటంగా స్నేహితురాళ్ళు అడిగిన ప్రశ్నలకు వెంటనే సమాధానం చెప్పలేకపోయింది.

"అట్లాగే వదిలేస్తే డీప్ డిప్రెషన్లోకి వెళ్ళే ప్రమాదం వుంది. ఈ స్థితిలో దాన్ని మళ్ళీ కొడుకు దగ్గరకు పంపటం మరీ ప్రమాదం. ముందర కొంతకాలం తనని మన దగ్గరే వుంచుకొని కౌన్సిలింగ్ చేయవలసి వుంటుంది. దీనికి మనమొక ప్లాన్ ఆఫ్ ఏక్షన్ ఏదైనా చూడాలి. అసలు దాని మొగుడి గురించి ఆరా తీయాలి. కొడుకుతో జాగ్రత్తగా డీల్ చేయాలి. కుసుమ మాటలు పట్టి చూస్తే, మొగుడ్ని టాకిల్ చేయటం కన్నా కొడుకును టాకిల్ చేయటం లో కేర్ఫుల్ గా వుండాలి."

"ఆ త్రాష్టుడు అసలు అమెరికాలో ఏం వెలగబెట్టాడో ముందర విచారించాలి. ఇన్నాళ్ళ తరువాత మళ్ళీ కొడుకును భార్యను చూడాలని వచ్చాడంటే దీని వెనుక ఇంకా ఏం గూఢపురాణి వుందో ఆరా తీయాలి." తరుణి అభిప్రాయం చెప్పింది.

"నిజమే. అక్కడ వుండి వచ్చినవాళ్ళ గురించి తెలుసుకోవటం పెద్ద కష్టమేమీ కాదు. అందరికీ ఐ.డి. సెక్యూరిటీ నంబర్లు పకడ్బందీగా వుంటాయి."

"అవునే నిజమే. సునంద పిన్ని కొడుకు వసంత్ అక్కడే వుంటున్నాడుగా. వాడికి వివరాలు ఇచ్చి ఇన్ఫర్మేషన్ అంతా కనుక్కోమందాము."

"అట్లాగే మా బిజినెస్ పార్టనర్స్ కూడా మనకు హెల్ప్ చేస్తారు. అక్కడ దాదాపు అన్ని స్టేట్స్లోనూ మనవాళ్ళు వున్నారు. మీరన్నట్టు

ముందు అటునుండి నరుక్కొద్దాము."

అందరూ సై అంటే సై అన్నారు.

వీళ్ళు మాట్లాడుకుంటుండగానే, అంతవరకు స్నేహితురాళ్ళను ఎంజాయ్ చేయమని వదిలి వెళ్ళిన మగవారు కూడా వచ్చేసారు. వారికి కూడా కుసుమ సంగతి వివరించి తాము చేయబోయే పని కూడా వివరించారు.

"జాగ్రత్త. ఈ విషయం ఆమెకు తప్ప ఇతర ఫామిలీమెంబర్స్ కు తెలియకుండా డీల్ చేయండి. రోజులు పూర్వంలాగా లేదు. ఎవరి ప్రైవసీ వాళ్ళది. అనవసరంగా వాళ్ళ పర్సనల్ విషయాల్లో తలదూరుస్తున్నారని తెలిస్తే మొదటికే మోసం రావచ్చు," అంటూ హెచ్చరించి తమ సహాయ సహకారాలు కావాలంటే నిరభ్యంతరంగా అడగొచ్చు అని కూడా భరోసా ఇచ్చారు.

కారు దిగుతున్న నలుగురిని చూసిన సునంద గబగబ బయటకు వచ్చింది.

కొత్త మనిషిని చూసి కొద్దిగా వెనుకకు తగ్గింది. "పిన్నీ మీ ఇంటికి ఎవరో వచ్చారు చూడు. పక్కవీధిలో మీ ఇంటి ఎడ్రెస్ అడుగుతుంటే, అటే వెళ్ళుతున్నామని మాతో తీసుకొని వచ్చాము." పూర్ణిమ మాటలకు ఆ వ్యక్తిని తేరిపార చూసిన సునంద ఆశ్చర్యంతో నోరు తెరుచుకున్నది. మొహం ఆనందంతో వికసించింది. అమాంతం కావిలించుకున్నది.

"ఎవరూ మా కుసుమే! అమ్మో అమ్మో ఎన్నాళ్ళకు? అహః ఎన్నేళ్ళయిందమ్మా నిన్ను చూసి?"

"ఏం పిన్నీ కుసుమ కనిపించిన ఆనందంలో మమ్మల్నందరినీ గేటు బయటే నిలబెట్టి మాట్లాడి పంపేస్తావా ఏంటి? పదపద లోపలికి వెళ్ళి మాట్లాడుకుందాము." ఇద్దరిని తోసుకుంటూ లోపలికి దారి తీసింది తరుణి.

మాటలు వినిపించి లోపలి నుండి ఒక యువకుడు బయటకు వచ్చాడు. "ఎవరమ్మా వచ్చింది? అంత ఎక్సైటెడ్ గా ఉన్నావు?"

"వచ్చింది ఎవరో నువ్వే చెప్పురా?"

కుసుమకు అంతా అయోమయంగా ఉంది. ఇన్నేళ్ళ తరువాత చూసిన సునంద పిన్ని గుర్తు పట్టటమే నమ్మశక్యంగాలేదు. అటువంటిది ఈ అపరిచిత యువకుడికి తానెవరో తెలియను కూడా తెలియదు. ఏమని చెప్పుతాడు?

అతను కూడా కొద్దిగా తేరిపారచూసి, "కుసుమ అక్కయ్య కదూ!" అనేటప్పటికి విస్తుపోయింది.

"ఏంటి కుసుమా అట్లా చూస్తున్నావు? వాడు ఎవరనుకుంటున్నావు? మన హేమూ, హేమంత్. సునంద పిన్ని పెద్ద కొడుకు."

తన ఎదురుగా ఆరడుగుల పొడుగు, పొడుగుకు తగ్గ శరీరంతో కనిపిస్తున్న అతను హేమంత్ అంటే నవ్వు వచ్చింది. తన పెళ్ళిలో చివరగా ఐదారేళ్ళ పిల్లవాడిగా చూసిన హేమంత్ ఇతనేనా?

"హేమూ, నన్ను ఎప్పుడూ చూడలేదుకదా! ఎట్లా పోల్చుకున్నావు? అయినా సునంద పిన్నీ నువ్వు కూడా చూడగానే గుర్తుపట్టేసావే?" సంతోషంగా అన్నది.

"కుసుమక్కయ్యా, మా ఇంట్లో ఈ నలుగురు కలిసినప్పుడల్లా నీ గురించే మాట్లాడుకుంటూ ఉంటారు. వీళ్ళకు మరేమీ పని లేనట్టు చిన్ననాటి ముచ్చట్లే. మాచిన్నతనంలో వీళ్ళు నలుగురు కలిస్తే నాకు వసంత్ కు ఒళ్ళు మండిపోయేది. అంతవరకు మమ్మల్ని ఎంతో గారాబం చేసిన వాళ్ళు నీ ముచ్చట వచ్చేటప్పటికి మమ్మల్ని పట్టించుకోను కూడా పట్టించుకోక ఒకటే కబుర్లు."

"అది సరే. నన్నెట్లా గుర్తు పట్టావు?"

"అదేమీ పెద్ద కష్టం కాదు. మా ఇంట్లో ఉన్న ఆల్బం లో మీ అందరివి ఎన్నెన్నోఫోటోలు ఉన్నాయి. అందులో కొట్టాచ్చేటట్టు నీచెవి కింద ఉన్న పెసరబద్ధంత పుట్టుమచ్చ చాల తక్కువమందికి ఉంటుంది."

అమ్మ కళ్ళలో ఆనందం, నీ పక్కన తతిమ్మ "పూతరే" లను, ఆ పుట్టుమచ్చను చూడగానే అర్థమయిపోయింది, ఇన్నాళ్ళూ అసంపూర్ణంగా వున్న "పూతరేకు" పూర్తయిందని."

"పిన్నీ నీకొడుకు కూడా నీలాగే భలే చమత్కారే."

పూర్ణిమ సునందకు హేమంత్ కుసుమ గురించిన విషయాలన్ని వివరంగా చెప్పింది.

"హేమూ, వసంత్ అక్కడే వున్నాడుగా! ఇవిగో మురహరి వివరాలు. అమెరికాలో అతని గురించిన వివరాలన్ని సేకరించాలి మావాడికి కూడా చెప్పాను. అతను చేసిన వుద్యోగం, పెళ్ళి పిల్లలు మొదలైన పర్సనల్ విషయాలన్ని తెలుసుకోండి."

ఆ రాత్రి అందరూ సునంద చేతి వంట మళ్ళీ రుచి చూసారు.

మామూలుగా ఏమీ జరగనట్టే చిన్ననాటి కబుర్లు, ఈ మధ్య చదివిన పుస్తకాల గురించి ముచ్చటించుకున్నారు.

మాటల్లోనే తరుణి మొబైల్ ఫోన్ మోగింది. అటునుంచి మాటలు వింటున్న తరుణి మొహం వికసించింది.

"థాంక్స్ కన్నా! చాల ఇంపార్టెంట్ ఇన్ఫర్మేషన్ ఇచ్చావు. ఆ ఫోటోలు వివరాలు అన్ని ఫాక్స్ చేసి పంపు." తరుణి నెట్వర్క్ ఎంత బలంగా వుందో నాలుగురోజులలోనే తెలిసిపోయింది. హేమంత్ వసంత్ ద్వారా కొంత సమాచారం, బిజినెస్ పార్టర్స్ ద్వారా కొంత అంతా కూడకట్టుకొని మురహరి ముప్పయ్యేళ్ళ జీవిత చరిత్ర చేతికి వచ్చింది.

మురహరి గురించి కుసుమకు తెలిసింది చాల తక్కువ. అక్కడికి వెళ్ళగానే అమెరికన్ యువతిని పెళ్ళిచేసు కొని ఇద్దరు పిల్లల తండ్రి అయినాడని మాత్రమే తెలుసు.

ఇంజనీరింగ్ లో పై చదువులకని వెళ్ళిన అతను తరచుగా ప్రొఫెసర్ ఇంటికి రాకపోకలు సాగిస్తూ ప్రొఫెసర్ కూతురుతో ప్రేమాయణం సాగించి చదువు పూర్తి కాకుండానే పెళ్ళి పిల్లలు అన్న లంపటంలో పడ్డాడు.

చదువు పూర్తవగానే అక్కడే టీచింగ్ ప్రొఫెషన్ లో చేరాడు.

పెద్దకొడుకుకు తొమ్మిది సంవత్సరాల వయసు వున్నప్పుడు మురహరి అమెరికన్ భార్య అతనికి పిల్లలను వదిలేసి వేరే పెళ్ళి చేసుకుంది. తరువాత అతను కూడా మరో వివాహం చేసుకున్నాడు. రెండో భార్య జెర్మన్ వనిత. అతని సహోద్యోగి. అప్పటికే ఆమెకు ఇద్దరు కూతుళ్ళు. ఒక కూతురు తండ్రి వద్ద పెరుగుతున్నది. రెండో కూతురు ఆమె దగ్గరే వుంటుంది. ఆ అమ్మాయిని మురహరి లీగల్ గా దత్తత తీసుకున్నాడు.

మురహరి తన ఇద్దరు పిల్లలు, తన రెండో భార్య కూతురుతో సహా కొన్ని సంవత్సరాలు కలిసి వున్నాడు. పిల్లలంతా పెద్దవాళ్ళయి మైనారిటీ తీరిన తరువాత వారివారి బతుకులు వాళ్ళు చూసుకుంటూ వెళ్ళిపోయినారు.

మురహరి భయంకరమైన స్త్రీలోలుడు. ఆడమనిషి కనిపిస్తే వదిలేవాడు కాదు. సంపాదనంతా ఆ వ్యసనానికే పెట్టేస్తూ ఇంటి భారమంతా భార్య మీద వదిలేయటం ఆమెకు నచ్చక అతని మానాన అతన్ని వదిలేసి తనకు నచ్చిన వ్యక్తితో వెళ్ళిపోయింది.

ఆ సమయంలో అతనికి ఒక గుజరాతీ అమ్మాయితో పరిచయం అయింది. అతను టీచ్ చేస్తూన్న కాలేజీలోనే ఆమె పై చదువులకని వచ్చింది. తన కొడుకు వయసులో వున్న ఆ అమ్మాయిని ఏంమాయ చేసాడో కాని ఆమె అతనికి పూర్తిగా లొంగిపోయింది. గర్భవతి అయింది. అప్పటికే మూడు పెళ్ళిళ్ళు అనే మురుగులోంచి బయటపడి కాళ్ళు కడుక్కున్న మురహరి విచ్చలవిడిగా అమ్మాయిలతో తిరిగేవాడు. అటువంటిది ఆ గుజరాతీ అమ్మాయి గర్భవతి అయి పెళ్ళిచేసుకోమని వెంటపడసాగింది.

అదిగో ఆ సమయంలోనే ఫేస్ బుక్ ద్వారా కొడుకు తటస్థ పడటం ఆ నెపం మీద ఇండియాకు రావటం జరిగాయి.

అమెరికాలో సంపాదించినది ఏమీ మిగల లేదు. వున్న కొద్ది మొత్తం ఫామిలీకి గిఫ్ట్స్ అంటూ ఖర్చు పెట్టేసాడు. ఇంక ఇక్కడ భార్య బాంక్ వుద్యోగిగా సంపాదన మీద కట్టుకున్న ఇల్లు సంపాదించిన ఆస్తి వుంది. ఆమె తాతగారు చనిపోయే ముందర తతిమ్మా కొడుకులతో సమానంగా కుసుమకు కూడా ఆస్తి పంచాడు. కొడుకు మంచి వుద్యోగంలో వున్నాడు. అవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఫామిలీ అంటూ సెంటిమెంట్ నాటకం మొదలెట్టాడు.

ఈ వివరాలన్నీ తరుణి సునందతో సహా తక్కిన ముగ్గురికి వివరించింది.

"అతనికి ఎట్లాగైనా బుద్ధి చెప్పాలి. సందీప్ ను అతని వుచ్చులోంచి బయటకు లాగాలి. అన్నిటికన్నా ముందు కుసుమను ఏదైనా సురక్షితమైన ప్రాంతంలో చేర్చాలి. అందుకు ఒకటే చోటు కనిపిస్తున్నది." చెప్పటం ఆపి తరుణి అందరి వైపు చూసింది.

కుసుమ కూడా ఎవరిదో కథ వింటున్నంత వుత్సుకతతో వినసాగింది. మళ్ళీ స్నేహితురాళ్ళ సహవాసంతో కొద్దిగా కోలుకున్నది. వీరి అండతో ఎంతటి సంకట స్థితి నుండన్నా బయటపడగలనన్న ధీమా వచ్చింది. అందుకే తన భర్త గురించి చెప్పుతున్నా కూడా ఏ విధమైన చలనం లేకుండా వినసాగింది.

కుసుమను ఇంటికి తీసుకెళ్ళటానికి సందీప్ వచ్చాడు.

"సందీప్, మేము ఫ్రెండ్స్ అందరం ఇన్నాళ్ళకు కలుసుకున్నాము. రేణుక పూర్ణిమ నేను కొన్ని రోజులు బయటపూళ్ళకు వెళ్ళి వద్దామనుకుంటున్నాము. కుసుమను కూడా మాతో తీసుకెళ్ళుతాము."

"అయ్యో ఆంటీ మా డాడీ షష్టిపూర్తి చేద్దామని అన్ని ఏర్పాట్లా చేస్తున్నాను. మీరందరూ కూడా వుండాలి. మీ ప్రోగ్రాం కొన్ని రోజులు పోస్ట్ పోస్ట్ చేసుకోకూడదా?"

"అందుకే సందీప్, ఆ వేడుకలయింతరువాత మీ అమ్మ మీ డాడీతో బిజీ. అందుకనే ఇప్పుడే వెళ్ళి వస్తాము. అయినా డేట్ ఫిక్స్ అవగానే చెప్పు. ఆ నాటికి మీ డాడీకి అతని భార్యను కొత్త పెళ్ళికూతురుగా మండపంలోకి తీసుకొచ్చే భాద్యత మాది. సరేనా?"

"పూర్ణిమకు వెకేషన్ స్టార్ట్ అయింది. నేను ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడే ఫ్రీ అవుతాను. మనం ముగ్గురం రేపే బయల్దేరుదాము. వీలయినప్పుడల్లా రేణూ మనల్ని జాయిన్ అవుతుంది." ప్రోగ్రాం చెప్పుతున్న తరుణి వంక ఆశ్చర్యంగా చూసింది కుసుమ.

"హేయ్ తరుణి! ఇప్పుడు మనం ఎక్కడకు వెళ్ళుతున్నాము?" నలుగురు కార్లో బయల్దేరారు

"మా స్వంత వూళ్ళో మా ఇంటికి."

రేణుకకు పూర్ణిమకు ఆ ఇల్లు గురించి తెలుసు.

తరుణి మామగారిది వ్యవసాయ కుటుంబం. మరీ పెద్దది కాక మరీ చిన్నది కాక ఒక మోస్తరు వూరది. ఆ వూరి నడిబొడ్లో వారిది పెద్ద ఇల్లు. మధ్యలో రెండంతస్తుల మేడా, చుట్టూ ఆవరణలో పెద్ద వృక్షాలు. పెరటి వైపు కిచెన్ గార్డెన్ వుండేవి.

ఆ వూర్లో మంచి స్కూళ్ళు కాలేజీలూ వున్నాయి. చుట్టుపక్కల దాదాపు పదిహేను పల్లెటూళ్ళ నుండి అమ్మాయిలూ అబ్బాయిలూ అక్కడికి చదువుల కోసం బస్సుల్లో వస్తూ పోతూ వుంటారు.

తరుణి మామగారికి తీరిక సమయాలలో డాబా మీద కుర్చీ వేసుకొని దారెంబట వచ్చేపోయే వాళ్ళను చూస్తూ కాలక్షేపం చేయటం ఒక అలవాటు. ఆ వూరికి వున్న ఒకే ఒక బస్ స్టాప్ స్పష్టంగా కనిపిస్తూ వుండేది.

వుదయం చిలకల్లాగా తయారయి కిలకిల్లాడుతూ చదువుకోవటానికి వచ్చే ఆడపిల్లలు సాయంత్రానికి వాడిపోయిన మొహాలతో

బస్సులకోసం పడికాపులు కాయటం కనిపించేది. మగపిల్లలు చాల మటుకు సైకిళ్ళ మీదనే వచ్చేవారు. కాని అమ్మాయిలకు మాత్రం బస్ తప్ప వేరే మార్గం వుండేది కాదు. ఆ వచ్చే అరకొర బస్సులమీదే ఆధారం. అవికూడా పై వూళ్ళ నుంచి వచ్చేటప్పటికి కిక్కిరిసి వుండేవి. ఆ బస్సు తప్పితే మళ్ళీ అరగంటదాకా ఎదురుచూపులే. చలికాలం మరీ అధ్వాన్నం. తొందరగా చీకటిపడిపోయేది. పాపం వాళ్ళు ఇళ్ళు చేరేటప్పటికి ఏ రాత్రో అయ్యేది.

అవన్నీ చూసిన ఆయనకు ఒక ఆలోచన వచ్చింది.

ఈ అమ్మాయిలు రోజూ అంతంత దూరాల నుండి రావటంపోవటం అనే ఇబ్బంది తప్పేలాగా ఏదైనా ఏర్పాటు చేయాలి అనుకున్నారు.

ఆ ఆలోచన వచ్చిందే తడవు కొడుకులతో చర్చించాడు. ఒక ప్రణాళిక సిద్ధం చేసుకున్నారు.

దాని ఫలితంగా ఇంటి ప్రహరీ గోడకానుకుని వరుసగా కనీస వసతులతో గదులు కట్టించాడు. గదులకు చివరగా ఒక వంటగది కట్టించి మనిషిని కూడా ఏర్పాటు చేసి. తన ఆవరణలోనే ఒక అమ్మాయిల హాస్టల్ ఏర్పాటు చేశాడు.

ఆ విధంగా మొదలైన హాస్టల్ దినదినాభివృద్ధి చెందింది. చదువులైపోగానే ఆ అమ్మాయిలు వెళ్ళిపోవటం మళ్ళీ కొత్త బాచ్ చేరటంగా సాగిపోతున్నది. కొంతకాలానికి ఆ వూరు బాగా అభివృద్ధి చెంది వుద్యోగావకాశాలు కూడా ఏర్పడ్డాయి. ఆ పాటికే ఆయన మరణించటం, కొడుకులు వుద్యోగాలంటూ పట్నాలకు వెళ్ళిపోవటంతో, వాళ్ళు నివసిస్తున్న ఇంటి మీద కూడా ఇంకా కొన్ని గదులు కట్టించి ఫుల్ ఫ్లెడ్జ్ లేడీస్ హాస్టల్ గా రూపొందించారు. కింద ఇల్లు వాళ్ల కింద వుంచుకున్నారు. కుటుంబ సభ్యులు అడపాతడపా వచ్చిపోతూ వుండటానికి అనుగుణంగా మెయిన్ టైన్ చేయిస్తూ వుంటారు.

హాస్టల్ నిర్వహణ కోసం పర్మనెంట్ గా ఒక కేర్ టేకర్, ఒక వంటమనిషి, పనిమనుషులు వంటి అన్ని హంగులు ఏర్పరిచారు. వాటి మీద వచ్చే ఆదాయం మంచిచెడ్డలు కొడుకులు కోడళ్ళు చూసుకుంటూ వుంటారు.

ఈ విషయాలన్ని కుసుమకు వివరించిన తరుణి చెప్పింది. "అక్కడైతే నువ్వు సేఫ్ గా వుంటావు. నీ సమస్య తీరేవరకు నువ్వు నిశ్చింతగా వుండవచ్చు. అక్కడ నీకు వంటరితనం కూడా వుండదు. రకరకాల వయసులో అమ్మాయిలు వుంటారు. చదువుకొనేవాళ్ళూ, వుద్యోగాలు చేసుకునే వాళ్ళూ వుంటారు. కాబట్టి నీకు కావలసినంత కాలక్షేపం."

"ఏమో తరుణీ నువ్వింతగా చెప్పుతున్నా నాకెందుకో నా కొడుకుకాని అతనుకాని వెంటాడి పట్టుకుంటారేమో నన్న భయం."

"పిచ్చి కుసుమా. నువ్వు నీ ఒక్కదాని సేఫ్టీ గురించి భయపడుతున్నావు. కాని మేమో, అక్కడ వుంటున్న అమ్మాయిలందరి సేఫ్టీ భుజాలమీద వుంచుకున్నాము. ఎత్తైన ప్రహరీ గోడ వుంటుంది. గేట్ దగ్గర పటిష్టమైన సెక్యూరిటీ కూడా వుంది. దాని కోసం ఒక ఎక్స్ సర్వీస్ ఆఫీసర్ నడుపుతున్న సెక్యూరిటీ ఏజన్సీ నుండి ఎంప్లాయిస్ వుంటారు. వాళ్ళ కళ్ళు కప్పి ఒక్క బయటి మనిషి కూడా లొపలికి వెళ్ళలేరు.

కనుక ఆ విషయంలో నువ్వు నిశ్చింతగా వుండవచ్చు."

కుసుమ జీవన ప్రయాణంలో మరో మజిలీ.

అక్కడి వాతావరణం చూసిన తరువాత కుసుమ ఎంతగానో సంతోషించింది. నాలుగు రోజులు గడిచేటప్పటికి తరుణి చెప్పింది అక్షరాల నిజమనేటట్టు నిరూపణ అయింది.

అప్పుడు నెమ్మదిగా తరుణి టాపిక్ లేవనెత్తింది.

"కుసుమా నీ ముందు ఒక ప్రపోజల్ పెట్టుదామనుకుంటున్నాను. నువ్వు ఏమీ అనుకోకూడదు."

అనుకోని ఈ ధోరణికి కుసుమ విస్తుపోయింది. "అదేంటే తరుణి? అట్లా మాట్లాడుతున్నావు? మీరంతా నా మంచి కోరి ఇంత ప్రయాస పడుతుంటే నేను అనుకోవటం ఏమిటి?" అని కొద్దిగా అనుమానంగా, "కొంపతీసి నా కొడుకు కోరుకుంటున్నట్టు ఆ దౌర్భాగ్యుడితో మళ్ళీ కాపురానికి నన్ను ఒప్పించరుకదా!"

"చీచీ, మమ్మల్ని అంత తక్కువగా అంచనా వేస్తున్నావా?" బాధగా అంది తరుణి.

"మరైతే ఆ విషయం కాకుండా మీరు ఏం చెప్పినా చేయటానికి సిద్ధమే."

"మరేం లేదు కుసుమా, హాస్టల్ కేర్టేకర్ ఒక రిటైర్డ్ ఆఫీసరు భార్యతో కూడా ఇక్కడే వుండేవారు. ఆయన పిల్లలంతా వేరే దేశాలలో సెటిల్ అయినారు. ఈ మధ్యనే అతని భార్య మరణించటంతో ఆయన కొడుకుల దగ్గరకు వెళ్ళిపోవటానికి నిశ్చయించుకొని ఆ ఏర్పాట్ల మీద వున్నాడు. వచ్చే నెలలో బహుశా ఆయన వెళ్ళిపోవచ్చు.

మళ్ళీ ఎవరైనా భాద్యత తీసుకొనే వ్యక్తి కోసం వెతుకుతున్నాము. నీకు అభ్యంతరం లేకపోతే ఆ భాద్యత నువ్వు తీసుకోగలుగుతావా.....?"

"నీకేమైనా పిచ్చా తరుణి. నాకు అంత మంచి పని అప్పగించటానికా నువ్వు ఇంత సందేహిస్తున్నది? నాకు అభ్యంతరం వుంటుందని ఎందుకనుకుంటున్నావు? ఆనందంగా ఇక్కడే వుండిపోతాను."

"అమ్మయ్య. నా నెత్తిన పాలు పోసావే. బాంక్ లో అంత పెద్దవుద్యోగం చేసినదానివి ఇంత చిన్న పనంటే....."

"ఇంకొకసారి ఆ మాట అన్నావంటే చెంపలు వాయకొడతాను."

"అమ్మయ్య ఇన్నాళ్ళకు మా పాత కుసుమ మళ్ళీ పుట్టింది."

నాలుగురోజులు గడిపిన స్నేహితురాళ్ళు తిరిగి వెళ్ళిపోయినారు. ఎవరికి వీలుంటే వాళ్ళు, ఒక్కొక్కసారి ముగ్గురూ కలిసి వస్తూ పోతూ వున్నారు.

రోజులు ప్రశాంతంగా గడుస్తూ వున్నాయి. అక్కడ కుసుమ ఆనందంగా వుంది. వచ్చేముందే వుద్యోగానికి రాజీనామా ఇచ్చేసింది. ఇక్కడ తరుణి పూర్ణిమ తమ ఏర్పాట్లు చురుగ్గా కొనసాగిస్తూ వున్నారు.

మధ్యమధ్యలో సందీప్ "అంటే అమ్మ ఫోన్ కలవటం లేదు. మీరు ఎక్కడ వున్నారు? ఎప్పుడొస్తారు?" అంటూ తరుణికి ఫోన్ చేస్తూనే వున్నాడు.

"అయ్యో సందీప్ మీ అమ్మ ఫోన్ పాడయింది. అందుకనే నీకు దొరకటలేదు. ఇంతకూ మీ ఫంక్షన్ డేట్ ఫిక్స్ అయిందా? అయితే మాకు ఒక వారం రోజుల ముందు చెప్పు. మీ నాన్నకు ఆయన భార్యను కొత్తపెళ్ళికూతురుగా ప్రెజెంట్ చెస్తాము. సరేనా?"

ఆ మాటలకు సందీప్ ఉప్పొంగిపోయినాడు. "అమ్మయ్య ఇన్నాళ్ళకు అమ్మ ఫ్రెండ్స్ అమ్మను ఒప్పించగలిగారు." అనుకొని, "అట్లాగే అంటే. చాల సంవత్సరాల తరువాత అమ్మ నాన్న ఒకటి అవబోతున్నారు. ఆ వేడుక వాళ్ళ జీవితాంతం ఒక మధురమైన కలలాగా మిగిలిపోవాలి. మా బంధుమిత్రులు దేశవిదేశాలలో వున్నవారంతా రావాలని కోరుకుంటున్నాను. అందుకనే కొంత ఆలస్యమయింది. బహుశా వచ్చే నెలలో డేట్ ఫిక్స్ చేస్తాను."

పాపం సందీప్. అమాయకుడు. తండ్రి కుతంత్రాలు ఏమీ తెలియవు. అనవసరంగా అతను చివరకు బలి అయేటట్లు వున్నాడు. అని మనసులో బాధ కలిగినా, మురహరి దుర్మార్గం బయట పెట్టాలంటే, కుసుమ తరువాత జీవితం ప్రశాంతంగా గడపాలంటే ఈ మాత్రం బాధ కలిగినా నష్టం లేదు అని మనసుకు నచ్చ చెప్పుకున్నారు స్నేహితురాళ్ళు.

తండ్రి షఫ్టిపుర్తి కోసం ఏర్పాట్లు ముమ్మరంగా చేయసాగాడు సందీప్.

శాస్త్రోక్తంగా చేద్దామనుకున్న ప్రోగ్రాంకు తండ్రి అడ్డుపడ్డాడు. "సందీప్, నాకు మోకాళ్ళు నొప్పులుగా వున్నాయిరా. పీటల మీద కూర్చోని అన్ని క్రతువులు చేయాలంటే నాకు చేతకాదేమో ననిపిస్తున్నది. ఏదైన ఫంక్షన్ హాల్లో సాయంత్రం రిసెప్షన్ ఏర్పాటు చేయి. అక్కడే అందరి సమక్షంలో మీ అమ్మ నేను దండలు మార్చుకొంటాము. నేను రెండు వెడ్డింగ్ రింగులు తెస్తాను. ఆ వేడుక కూడా బాగానే వుంటుంది. ఏమంటావు మానసా?" కోడలి భుజం మీద చేయి తీయకుండానే మాట్లాడుతున్నాడు. చేతులు మెల్లిమెల్లిగా కిందకు పైకి జరుగుతున్నాయి.

మానస అదేమీ గమనించే స్థితిలో లేదు. మామగారు అమెరికా నుంచి వచ్చాడు. అక్కడ వున్న వాళ్ళకు ఇటువంటి పట్టింపులు వుండవు. కాబట్టి ఇందులో అభ్యంతరపెట్టాల్సింది ఏమీ లేదన్న అభిప్రాయానికి వచ్చింది.

అనుకున్న రోజు రానేవచ్చింది.

సందీప్ అట్టహాసంగా ఏర్పాట్లు చేసాడు. వూళ్ళో వున్న ఫంక్షన్ హాల్ బుక్ చేసాడు. అద్భుతంగావున్నది అలంకరణ.

మురహరి తల్లి అన్నగారు అక్కగారు ఫామిలీస్ తో సహా వచ్చారు. ఎక్కడెక్కడి కజిన్స్ అంతా తరలి వచ్చారు.

మురహరి తల్లి మనుమడి వెంట పడింది. "అరే సందీప్, ఇంత హడావుడి జరుగుతుంటే మీ అమ్మ ఏదిరా?"

"నాయనమ్మా, ఎందుకు కంగారు పడుతావు? అమ్మ ఆ వేజ్టికి వచ్చేస్తుంది కదా! అయినా ఈ పనులన్నిటిలో అమ్మ అలిసిపోతే ఆనాటికి మొహమంతా వాడిపోయి నీరసంగా వుంటే ఏం బాగుంటుంది చెప్పు. అందుకనే అమ్మను వాళ్ళ ఫ్రెండ్స్ దగ్గరకు పంపించాను." అంటూ సర్ది చెప్పాడు.

"ఆంటీ సాయంత్రం ఆరింటికల్లా వచ్చేస్తారుగా!"

"ఓ తప్పకుండా వచ్చేస్తాము. కాకపోతే మీకందరకూ కొంచెం సర్ప్రైజ్ ఇద్దామనుకుంటున్నాము."

"అదేంటి ఆంటీ?" కొంచెం ఆదుర్దాగా అడిగాడు.

"అహహ నువ్వేమీ కంగారు పడవద్దు. మీ అమ్మను పూర్తిగా అలంకరించి కొత్త గెటప్ లో ఆ సమయానికి స్టేజి పక్కన వున్న డోర్ నుంచి తెచ్చి మీ నాన్నకు ఇంకా థ్రీల్ ఇద్దాము. దాని కోసం లెఫ్ట్ సైడ్ వింగ్ మాకు వదిలేయి. మీరెవ్వరూ అక్కడకు రావద్దు. నువ్వు మానస కూడా" చిన్నపిల్లలాగా పూర్ణిమ చెప్పుతుంటే ముచ్చటేసింది.

నిజంగా అమ్మ ఫ్రెండ్స్ ఎంత మంచివాళ్ళో! ఇంత వయసు వచ్చినా ఇంకా ఇంత వుత్సాహంగా ఈ వేడుకలో ఏక్టివ్ గా పాల్గొనిపేట్ చేస్తున్నారు.

అందరూ అతిథులు వచ్చారు. దగ్గర దూరం బంధువులేకాక సందీప్ మానస ఫ్రెండ్స్ కొలీగ్స్. చాలమంది కుసుమను ఇంత మటుకు చూడనే లేదు. పెళ్ళినాడు చూసిన బంధువులు ఆమె ఎదురుగా వచ్చినా గుర్తు పడతారన్న నమ్మకం లేదు.

ఒక పక్క బాండ్ మేళం ఇంకో పక్క సన్నాయి. ఇవి కాక సన్నగా వెస్టర్న్ మ్యూసిక్. వీడియో కెమేరాలు.

అనుకున్నసమయానికి మురహరి రైట్ సైడ్ వింగ్ నుండి చేతులు జోడించి అందరికీ నమస్కరిస్తూ ఎంట్రీ ఇచ్చాడు. ఇంత వయసు వచ్చినా చాల హాండ్సంగా వున్నాడు. కాస్టీ డిజైన్ టేబుల్ కుర్తా పైజామా పైన జరీ వర్క్ చేసిన కండువా. మొత్తానికి ఒక సెలిబ్రిటీలా వున్నాడు.

అటుపక్క నుండి స్నేహితురాళ్ళ మధ్య తలవంచుకొని పెళ్ళినడకలతో వస్తున్న పెళ్ళికూతురు డ్రెస్ చూడగానే కళ్ళు చెదిరి పోయేటట్టు వుంది. నార్త్ ఇండియన్ స్టైల్ లో మొహం కనీ కనిపించకుండా ఎరుపు ట్రెడిషనల్ మేలిముసుగు వేసారు. ఆ నగలు మేకప్ కళ్ళు జిగేల్మనే

లాగా వుంది పైనుంచి కింద దాకా.

కుసుమకు చీరకు నగలకు అయ్యే డబ్బు సందీప్ ఇస్తానన్నా ఫ్రెండ్స్ నిరాకరించి, ఆ ఖర్చు తమ తరపున కుసుమకు కానుక అన్నారు. సందీప్ చాల సంతోషించాడు. తానే కనుక కొని వుంటే ఏదో సాంప్రదాయంగా ఖరీదైన కంచపట్టు చీర కొని వుండేవాడు. కాని ఈ డ్రెస్లో ఆ స్టేజీకే అందం వచ్చినట్టయింది.

మురహరి ఎదురు వెళ్ళి ఆమె చేయి పట్టుకొని కుర్చీలో కూర్చో బెట్టాడు. ఆమె మేలిముసుగుతో కొద్దిగా తల దించుకొని బెరుకుబెరుకుగా కూర్చున్నది.

అప్పటికే అరేంజీ చేసిన మైకు వద్దకు వచ్చింది పూర్ణిమ. కాలేజీ ఫంక్షన్లలో కండ్లక్ట్ చేసిన అనుభవంతో కార్యక్రమం మొదలెట్టింది.

తరుణి తనకు తెలిసిన వారి ద్వారా ఒక టివి చానెల్ వారితో లైవ్ కవరేజీ ఏర్పాటు చేసింది. డబ్బులు పారేస్తే ఏ చెత్త ప్రోగ్రామైనా కవర్ చేసే చానెల్స్ కొల్లలుకొల్లలు.

హాల్ లో అన్ని వైపుల నుండి జరుగుతున్న కార్యక్రమం క్లియర్ గా కనబడేలాగా పెద్దపెద్ద స్క్రీన్లు అమర్చి వున్నాయి.

"ఆహుతులకు నమస్కారాలు. ఈ రోజు ఈ వేడుక ఇంత కనువిందుగా ఏర్పాటు చేసిన సందీప్ దంపతులకు హాట్స్ ఆఫ్. ఈ వేడుకలో మొదటగా దంపతులు పూలమాలలు మార్చుకోవటంతో ప్రారంభిద్దాము."

కుర్చీలో కూర్చున్న ఇద్దరూ లేచారు. ఒకపక్కన సందీప్, మరో పక్క మానస పూల దండలు పట్టుకొని నిలబడ్డారు.

"కుసుమా ఇంకా ఆ ముసుగు దేనికి? తీసేయి దండలు మార్చుకుందాము." అంటూ తానే ముసుగు తీసే ప్రయత్నం చేసాడు మురహరి.

అట్లా జరుగుతుందని ముందే వూహించిన తరుణి రేణుక వెంటనే అతన్ని వారించారు.

"మురహరిగారూ, ఈ వేడుక అంతా మేము చెప్పినట్టే జరగాలి. మేము ఎట్లా చెప్పితే అట్లా చేయటమే మీ పని." అంటూ నవ్వుతూ అతన్ని వారించారు.

ఆ ముసుగులోనే పూలమాలలు మార్చుకున్నారు.

"ఇప్పుడు ఒకరికి ఒకరు వంగరాలు పెట్టుకోవాలి."

అది కూడా జరిగింది.

వీడియోగ్రాఫర్ అన్ని వేడుకలు క్లోసప్ షాట్లతో కవర్ చేస్తున్నాడు.

"మురహరిగారు నెమ్మదిగా, చాలా నెమ్మదిగా తన భార్య మేలి ముసుగును తొలగించుతారు."

ఆహుతులంతా ఈ విభిన్నమైన వేడుకను ఎంజాయ్ చేస్తూ చూస్తున్నారు. చెప్పిన విధంగా మురహరి ఆమె ముఖాన్నికప్పి పెట్టి వున్న ఎరుపు రంగు పరదాను మెల్లిగా పైకి ఎత్తాడు.

అంతే. ముందర రియాక్ట్ అయింది సందీప్. "అంటే, ఎవరీమె. మా అమ్మ ఏది? ఏమిటి ఈ నాటకం?"

తరుణి గబుక్కున ముందుకు వచ్చి సందీప్ను చేయి పట్టుకొని పక్కకు తీసుకెళ్ళింది. "సందీప్ వీడియో కెమెరాలు మనవైపే ఫోకస్ అయి వున్నాయి. టివి చానెల్లో లైవ్ కవరేజీ కూడా అవుతోంది. నెమ్మది మీద నీకు అన్నీ అర్థమౌతాయి. అంత వరకు ఎటువంటి రియాక్షన్ చూపించినా పోయేది నీ పరువే. మీ నాన్న చూడు ఎట్లా నిమ్మకు నీరెత్తినట్టు కూర్చున్నాడో!"

మురహరి కూడా ముందర కొద్దిగా షాక్ తిన్నా, తేరుకొని, "షీలా నువ్వెట్లా వచ్చావు? ఏమిటి నీ నాటకం? కుసుమ ఏది?" అంటూ

నెమ్మదైన గొంతుతో పక్కనున్న వ్యక్తిని ప్రశ్నించాడు. చూస్తున్న వాళ్ళకు అతను భార్యతో స్వీట్ నథింగ్స్ చెప్పుతున్నట్టే కనిపించింది.

సిద్ధంగా వున్న రేణుక వారిద్దరి మధ్యకు వచ్చి, తరుణి సందీప్ కు చెప్పినట్టే చెప్పింది. "మురహరిగారూ వీడియో కెమెరాలు మీ మీదే ఫోకస్ చేయబడి వున్నాయి. జాగ్రత్తగా వుండండి."

పూర్ణిమ కంటిన్యూ చేసింది. "ఫ్రెండ్స్ లెటర్స్ కంగ్రాట్సులేట్ మిస్టర్ అండ్ మిసెస్ మురహరి."

ఆహుతులు వారిని గ్రీట్ చేయటానికి ఒక్కసారే లేవబోయినారు.

"ఫ్రెండ్స్ ఒక్క నిమిషం ఆగండి. అందరికన్నా ముందుగా మురహరి గారి ఫామిలీ వారిని గ్రీట్ చేస్తారు. ఆ తరువాత ఫామిలీ ఫోటోతో పాటు క్లుప్తంగా ఆయన జీవిత చరిత్ర వివరణ, ఫోటోలతో పవర్ పాయింట్ ప్రెసెంటేషన్ వుంటుంది. తరువాత అందరూ వారిని గ్రీట్ చేసి విందు స్వీకరించ వ్రార్దన. ఆ ఈ సందర్భంగా ఇంకొక విషయం మీకు తెలియ చెప్పాలి. ఈ పార్టీ ముగియగానే ఇక్కడినుండే దంపతులు హాంగ్ కాంగ్ మలేషియా ట్రిప్ కోసం బయల్దేరి డైరెక్ట్ గా ఎయిర్ పోర్ట్ కు వెళ్ళిపోతారు. నౌ లెట్ మీ ఇన్వైట్ హిస్ ఫామిలీ." అని పక్క వింగ్ లోకి చూసింది. అటునుండి ముగ్గురు యువతీ యువకులు స్టేజి మీదకు వచ్చారు. వాళ్ళను చూడగానే మురహరి షాక్ అయిపోయాడు. సందీప్ కు వాళ్ళెవరో అర్థం కాలేదు.

"కంగ్రాట్స్ డాడ్." అంటూ ఒకరి తరువాత ఒకరుగా వారిద్దరికి షేక్ హాండ్ ఇచ్చి కౌగలించుకున్నారు.

"ఇప్పుడు నేను ఒక్కొక్కరిగా మురహరిగారి ఫామిలీని పరిచయం చేస్తాను.

మురహరి గారు చాల ఆదర్శవంతులు. ఇండియాలో వుండగానే వారికి కుసుమ అనే యువతితో వివాహం జరిగి కలిగిన పెద్ద కొడుకు సందీప్ అతని భార్య పిల్లలు.

రేణుక నెమ్మదిగా సందీప్ చెవిలో గాణిగింది. "సందీప్ నవ్వు మొహంతో నమస్కారం చేయటమో, చేయి వూపటమో చేయి. కెమెరాలు నీ వైపు వున్నాయి." చెప్పినట్టే వెరినవ్వు నవ్వుతూ సందీప్ ఒకసారి చేయి వూపి తండ్రి వెనక నిలబడ్డాడు.

"మురహరిగారు సర్వసమాజ సమానత్వం పాటించే వుదారస్వాభావులు. వారు అమెరికా వెళ్ళిన కొత్తల్లో అక్కడి యువతిని వివాహం చేసుకున్న ఫలితంగా కలిగిన సంతానం, బాబీ, లిజీ." ముందరే చెప్పి పెట్టటంతో వారిద్దరు కూడా ఆడియన్స్ కు చేతులు వూపి మురహరి పక్కన నిలబడి, "హామ్" అంటూ పలకరించారు.

"తరువాత ముచ్చటగా మూడవసారి మురహరిగారు జర్మనీ యువతిని వివాహమాడి, అప్పటికే ఆవిడకు వున్న కుమార్తెను దత్తత తీసుకున్నారు. ఆమెనే సుసాన్." ఆ అమ్మాయి కూడా ముందుకు వచ్చి అందరికీ చేయి వూపి ఫ్లయింగ్ కిస్ పారేసి నవ్వుకుంటూ పోయి మురహరి వెనకగా నిలబడ్డది.

"చివరగా ఇండియా నుంచి పై చదువుల కోసం అమెరికాకు వెళ్ళిన గుజరాతీ యువతి షీలాతో వివాహబంధం ఏర్పరుచుకోబోయే సమయంలో వారు హఠాత్తుగా ఇండియాకు రావలసి వచ్చింది. అందుకనే వారి షష్టి పూర్తి సందర్భంగా ఆ వివాహ వేడుక కూడా మీరంతా కనులారా తిలకించే అవకాశం కలిగింది. ఇంతటి మహోన్నతమైన వ్యక్తులు మన దేశంలో చాల అరుదుగా కనిపిస్తారు.

సో ఫ్రెండ్స్ లెటర్స్ ఆల్ గివ్ ఎ స్టాండింగ్ ఎప్లాస్ టు ది గ్రేట్ మాన్." చప్పట్లు కొట్టటం మొదలెట్టింది పూర్ణిమ. వెనువెంటనే రేణుక తరుణి కూడా చేతులు కలిపారు.

ఈ వృత్తాంతం వింటున్న ఆహుతులకు అయోమయంగా వుంది. ఇప్పుడు జరుగుతున్నది సన్మానమా? అవమానమా?

అంతటి ఘన చరిత్ర కలిగిన వ్యక్తి మీద చెప్పులు వినరాలా చప్పట్లు కొట్టాలా అని సందేహంగా వుండిపోయారు ఆహుతులు.

మురహరి దంపతుల వెనుకనే నిలుచుని వున్న విదేశీయులు కూడా పూర్ణిమకు జతగా చప్పట్లు కొట్టటం మొదలెట్టేటప్పటికి వాళ్ళందరూ కూడా లేచి నిలబడి చప్పట్లు కొడుతూ ఆ దంపతులను గ్రీట్ చేయటానికి ఒక్కొక్కరుగా స్టేజి మీదకు రాసాగారు.

ఈ హడావుడిలో బిక్కమొహం వేసుకొని నిలబడ్డవారు సందీప్ తో సహా మురహరి ఇతర కుటుంబ సభ్యులు.

తమ బాధ్యత తీరిపోయిందనుకున్న స్నేహితురాళ్ళు మెల్లిగా అక్కడి నుండి జారుకున్నారు.

వెనక నుండి స్క్రీన్ మీద మురహరి అమెరికాలో జీవిత విశేషాలు ఫోటోలతో పవర్ పాయింట్ ప్రెసెంటేషన్ కనిపిస్తున్నది.

"కంగ్రాట్స్ కుసుమా. ఇంక నీకు ఈ జన్మకు అతని నుండి విముక్తి లభించింది. ఇంక మురహరి నిన్ను వెన్నాడి పట్టుకుంటాడేమోనని క్షణం క్షణం భయపడనక్కరలేదు. నిశ్చింతగా కాలం గడిపేయవచ్చు."

కార్యక్రమం జరిగిన వారం రోజులకు తరుణి పూర్ణిమతో పాటు రేణుక కూడా కుసుమ దగ్గరకు వచ్చింది.

ఆ నాడు కార్యక్రమంలో జరిగిన సంగతులన్ని లైవ్ టెలికాస్ట్ చూసింది కుసుమ.

అందరూ కలిసి మళ్ళీ వీడియో పెట్టుకొని చూడసాగారు.

"చూడు చూడు. ఎంత గుండెలు తీసిన బంటో. నిజంగా కుసుమా మొదట్లో అతను షీలాను చూడగానే డంగ్ అయిపోయినాడు. కాని వెంటనే తేరుకొని కొత్త పెళ్ళికొడుకులాగా ఆమె భుజాల చుట్టూ చేయి వేసి ఎట్లా ఫోజులిస్తున్నాడో చూడు." ఎక్సైటెడ్ గా అందరూ కామెంట్ చేస్తూ వీడియో ఎంజాయ్ చేస్తున్నా కుసుమ మాత్రం మౌనంగా వుండిపోయింది.

"హే కుసుమా! ఏమిటి అంత దిగులుగా వున్నావు? జరిగిన సంఘటనతో నువ్వు హాపీగా లేవా?" అనుమానంగా అడిగింది రేణుక.

"రేణూ ఈ ఇంసిడెంట్ తో సందీప్ ఎంత ఇబ్బందికి లోనయ్యాడో ఏమో?"

"కుసుమా! సందీప్ విషయంలో నువ్వేమీ దిగులు పడవద్దు. నీ కొడుకు కోడలు పిల్లలతో సహా ఇంకా కొద్ది సేపట్లో నీ ముందు వుంటారు. అప్పుడు వాళ్ళనే అడుగుదువు."

"అదెట్లా?"

"ఫంక్షన్ అయిపోయిన మరుసటి రోజు నీ కొడుకు కోడలు మా ఇంటికి వచ్చారు.

అప్పుడు.....

"సారీ సందీప్. మీ దంపతులకు ఇది షాకింగ్ గా వుండి వుండవచ్చు. కాని ఇంత షో చేస్తే తప్ప మీ అమ్మ అసహ్యించుకొని దూరంగా వుండి పోయిన మీ నాన్న నిజస్వరూపం బయటపడేది కాదు.

సందీప్! చూసావా మీ నాన్న ఆ రోజుల్లో మీ అమ్మను ఎట్లాగైతే మాయచేసాడో ఈ నాడు మిమ్మల్ని కూడా అట్లాగే చేసాడు.

నీ గుండె మీద చేయివేసుకొని చెప్పు సందీప్. మేము సేకరించిన ఈ వివరాలన్ని నీకు చెప్పితే నువ్వు నమ్మే వాడివా? ఇన్ని సంవత్సరాలూ నిన్ను కళ్ళలో పెట్టి చూసుకున్న మీ అమ్మ మాటే అబద్ధం అనిపించేలాగా నటించాడు మురహరి. ఇంక మా మాట మాత్రం నువ్వు నమ్మేవాడివా?"

అవునన్నట్టు తల వూపాడు సందీప్.

"అందుకనే నీకు వాస్తవం తెలియాలి. మళ్ళీ ఒకసారి కుసుమ జీవితం బలి కాకూడదు. అక్కడ అమెరికాలో షీలా జీవితం నాశనం కాకూడదు. ఇన్ని ఆశయాలతో మేము సంసిద్ధులమయినాము. కాకపోతే మీ ఇద్దరికి మీ బంధువుల ముందు ఫ్రెండ్స్ ముందు అవమానం జరిగి వుండవచ్చు కదా?"

"ఆ విషయంలో అంత వర్రీ లేదంటే. ఎందుకంటే మా ఫ్రెండ్స్ కొలీగ్స్ కు ఎవరికి మా అమ్మ తెలియదు. ఆమె ఎప్పుడూ ఏ పార్టీకి గాని పెళ్ళికిగానీ రాలేదు. అందుకే వాళ్ళెవరికి చూసే అవకాశం లేదు. అదీకాక పూర్ణిమ అంటే మైక్ ముందర చెప్పిన పద్ధతి చూసిన వాళ్ళకు ఎవరికి కూడా ఎటువంటి అనుమానమూ రాలేదు. పై నుంచి ఇదంతా నేనే ప్లాన్ చేసాను అనుకొని నేను చేసినది ఒక ఆదర్శ వివాహమని అభినందించి మరి వెళ్ళారు. కాకపోతే అమ్మను చూద్దామని వచ్చిన బంధువులకు నిరాశ కలిగింది."

"అయినా సందీప్! మీరు ఒక విషయం గమనించే వుంటారు. మొదట్లో షీలాను చూడగానే మురహరి కొద్దిగా షాక్ తిన్నట్టు కనిపించాడు కాని ఆ తర్వాత ప్రోగ్రాం అంతా కొత్త పెళ్ళికొడుకులాగా ఎంజాయ్ చేసాడని ఆ వీడియో చూస్తే అర్థమవుతున్నది. అంతటి నీచుడు అతను."

పూర్ణిమ ముందుకు వచ్చి, "సందీప్ ఇందులో నీ తప్పేమీ లేదు. పెళ్ళి రోజులని, పుట్టినరోజులని సర్వైజ్లు ఇవ్వటం ఈ రోజుల్లో పిల్లలకు ఒక థ్రిల్. నువ్వు కూడా అదే విధంగా మీ నాన్నను ముందు నిలుచోబెట్టి ఆశ్చర్య పరుద్దామని అనుకున్నావు. కాకపోతే ఇంత పెద్ద విషయంలో నువ్వు ఎవరినైనా సంప్రదించి వుండవలసింది."

నువ్వు మీ నాన్నను ట్రేస్ చేసిన పద్ధతిలో కూడా తప్పేమీ లేదు. ఫేస్ బుక్ ద్వారా ఎందరెందరో పాత మిత్రులు బంధువులు కలవటం నిజంగా అభినందించతగ్గ విషయమే. అయితే ఈ మాధ్యమం ద్వారా ఎన్నో అనర్థాలు కూడా జరుగుతున్నాయి.

ఫేస్ బుక్ కొందరిని తమ కుటుంబాలతో కలుపుతుంటే కొందరికి సంసారాలే విచ్చిన్నం అవుతున్నాయని రోజూ వార్తల్లో చూస్తూనే వున్నాము. అది కూడా ఒక ఏటం వంటిది. మంచికోసం రూపొందించిన ఈ మాధ్యమాన్ని జనం తమతమ స్వార్థాలకు ఎట్లా దుర్వినియోగం చేసుకుంటున్నారో మీ నాన్నే ఒక వుదాహరణ. కాకపోతే నీకు కలిగినటువంటి అనుభవం ఇంతవరకు ఎవరికి కలిగి వుండకపోయి వుండవచ్చుననుకుంటాను.

ప్రతి వ్యక్తి తమతమ పూర్వీకుల గురించి, వంశవృక్షం తెలుసుకుందామనుకోవటం గర్హించదగ్గ విషయమే. మనం ఈ రోజు ఇంత ఎత్తుకు ఎదిగామంటే అది కేవలం మన గొప్పతనమే కాదు. మనలో ప్రవహిస్తున్న మన పెద్దల సంస్కారఫలమే. రూట్స్ నవలలో అదే ప్రతిబింబించేసాడు మహానుభావుడు హేలీ. అదే విధంగా నీకు దూరమైన మీ నాయనమ్మ పెదనాన్నల కుటుంబంతో నువ్వు కలవటం కూడా ఆనందించదగ్గ విషయమే.

కాని నిన్ను ఇంతకాలం కంటికి రెప్పలాగా చూసుకున్న మీ అమ్మ మాట నమ్మకుండా నిన్ను కాక మొన్న ఇంటర్నెట్ ద్వారా పరిచయమయిన ఆ మోసగాడి మాటల వలయంలో పడి అతనిని ఇండియాకు పిలిపించి ఆమె మాట కూడా ఖాతరు చేయకుండా ఆమెను మళ్ళీ అతనికి బలి ఇద్దామనుకున్నావు చూసావా! అది నువ్వు చేసిన క్షమించరాని నేరం.

సందీప్! కుసుమ కావాలని నిన్ను మీ నాన్న కుటుంబంతో కలవకుండా చేసిందని నువ్వు అనుకుంటున్నట్టు మొన్న నీ మాటలబట్టి స్పష్టమయ్యింది.

నువ్వు ఇంకొక్కసారి బాగా ఆలోచించు. మీనాన్న మిమ్మల్ని మీ పాటికి వదిలేసి మూడు దశాబ్దాల పైగా కాలం గడిచిపోయింది. మీ నాయనమ్మకు పెదనాన్న మేనత్తలకు మీరు ఎక్కడ వుంటారో బాగా తెలుసు. మరి, వాళ్ళ ఇంటి వారసుడివి, వాళ్ళ రక్తం పంచుకుని పుట్టిన వాడివి కదా నిన్ను కలవటానికి ఏనాడైనా వాళ్ళు ప్రయత్నించారా? పైగా మూడు నెలల పసికందుతో మీ అమ్మను తన పాటికి తనను వదిలేసి ఆవిడ చక్కాపోయింది. నువ్వు వాళ్ళను ఈ విషయం నిలదీయలేకపోయావా? అంటే నీలో కల్మషం లేని కుసుమ రక్తం ప్రభావం ఎక్కువగా వున్నదన్నమాట.

మీ అమ్మ లాగే నువ్వు కూడా ఆ మాయలో పడిపోయావంటే నువ్వు ఎంత అమాయకుడివో చెప్పకనే చెప్పతోంది.

దేవుడు మేలు చేసి కుసుమను మేము కలుసుకోబట్టి అనర్థం జరగకుండా ఆగింది. అదే మేము కలవకుండా నువ్వనుకున్నట్టే జరిగిపోయి వుంటే.....అమ్మో ఎంత ఘోరం?" ఆ ఆలోచనే అందరికీ భయం కలిగించేలా అనిపించింది.

వంతులవారిగా స్నేహితురాళ్ళు చెప్పవలసిన నాలుగు మాటలు చెప్పి అతనిలో గూడుకట్టుకొని వున్నగిల్లి ఫీలింగ్ను కొంత మటుకు పారద్రోలకలిగారు.

అప్పటిదాకా మౌనంగా వాళ్ళ మాటలు వింటూ వున్న మానస తన మనసులో ఇన్నాళ్ళనుండి గూడుకట్టుకొని వున్న సందేహాల బుట్ట బయటికి తీసింది.

"అత్తయ్యగారు అంత మంచి వుద్యోగంలో వున్నారు. సంపాదన కూడా ఏమీ తక్కువలేదు. పైగా ఆవిడ తండ్రి నుండి తాతగారి నుండి సంక్రమించిన ఆస్తి కూడా కాస్తాకూస్తా కాదు. అటువంటి మనిషి ఎంత దర్జాగా బతకాలి? ఆవిడ ఏనాడూ ఒక మంచి నగకాదుకదా, ఒక కాన్బోలీ చీరగాని, తనకంటూ ఒక వస్తువు కానీ ఏర్పరుచుకోలేదు. మాతో ఎంతో ప్రేమగానే వుంటూనే తన పర్సనల్ లైఫ్ లో ఎవ్వరినీ ఇన్వోల్వ్ అవనిచ్చేవారు కాదు.

ఆదివారం అందరమూ కలిసి వుందామని మేము ఎంతగానో కోరుకునే వాళ్ళము. కాని ఆవిడ మటుకు ఒక్కరే పొద్దున్న అంతో ఇంతో తినేసి బయటకు వెళ్ళిపోయేవారు. ఎక్కడికో మాకు తెలిసేది కాదు. అడగాలంటే సభ్యత కాదు అని ఆయన వూరుకునేవారు. మరి ఇంత ఆదర్శమహిళకు అంత ప్రైవేట్ లైఫ్ ఎందుకు?"

"మానసా. చాల సంతోషమమ్మా. ఇంత పెద్ద అనుమానం మీ అత్తగారిమీద వున్నా కూడా ఆవిడ ప్రైవేసీని ప్రశ్నించని సందీప్ సంస్కారంలోనే తెలుస్తున్నది కుసుమ పెంపకంలోని క్రమశిక్షణ.

నిజంగానే నువ్వన్నట్టు కుసుమ చాల గొప్ప ఆదర్శ మహిళ. ఏమీ తెలియని రోజులలోనే తన ఆస్తి మొత్తం అనాధ పిల్లల కోసం ధారాదత్తం చేయటానికి సిద్ధపడింది. అందరు ఆడపిల్లల లాగా ఆనాడే తనకు మంచి బట్టలని నగలని వెంపర్లాడ లేదు. తన వద్ద వున్న నగలన్ని నీకే ఇచ్చేసినట్టు కూడా మాకు తెలుసు.

ఒక్కసారి కుసుమ బాంక్ పాస్ బుక్ చూస్తే మీకే తెలుస్తుంది.

తన సంపాదనలో అవసరం వున్నంత వరకే తాను వుంచుకొని మిగతాదంతా సంఘసేవకే వినియోగించిన త్యాగమూర్తి మీ అత్తగారు. సందీప్ కు తండ్రి లేని లోటు తెలియకుండా అన్ని హంగులతో ఒక మంచి జీవితాన్ని ఇచ్చింది. అతను కోరుకున్న నిన్ను ఇచ్చి వివాహం చేసింది. ఒక మంచి ఇల్లు కట్టించింది. తన చివరి రోజులలో ఒకరికి భారం కాకుండా వుండాలని కొంత మొత్తం తన పేరు మీదనే ఫిక్సెడ్ లో పెట్టుకున్నది.

సందీప్ నువ్వు ఇద్దరు కూడా సంపాదనపరులే. ఆర్థికంగా ఎవరికి కూడా ఏ లోటూ లేదు. ఇవన్నీ ఆలోచించిన తరువాత కుసుమ ఒక అనాధాశ్రమంకి, ఒక వృద్ధాశ్రమంకి నెలనెలా ధనసహాయం చేస్తున్నది. ఇంక ఆదివారాలంటావా? ప్రతి ఆదివారమూ పండుగ రోజులూ అక్కడికి వెళ్ళి వాళ్ళతో సమయం గడిపి వచ్చేది. ఎవరికి కష్టమొచ్చినా తనకే అన్నంత తల్లడిల్లిపోయేది.

మీలో మీరు మధనపడకుండా ఒక్కసారి మీ అత్తగారిని అడిగేసి వుంటే మీకే తెలిసేది కదా! అంటే ఈ విషయంలో ఏమైనా అనుకుంటుందేమోనని మీరు కూడా పరాయివాళ్ళగా భావించి వూరుకున్నారు చూసావా! అది మీరు చేసిన తప్పు.

ఇందులో కుసుమ తప్పు కూడా కొంత వుంది. ఈ విషయాలన్ని మీతో చర్చించవలసింది. అయితే మీ నాన్నకు నాయనమ్మకూ

ఇటువంటి సంఘసేవా కార్యక్రమాలంటే గిట్టేవి కావు. వాళ్ళు కుసుమతో కలిసివున్న కొంతకాలంలోనే ఈ విషయమై సాధించేవారని చెప్పింది. చిన్నప్పుడే తనకున్న ఆస్తిలో కొంత భాగం దానధర్మాలకు ఇచ్చేసిందని మీ నాయనమ్మ సూటిపోటి మాటలనేదట. ఆ అస్తినంతా దానం చేయకపోతే ఈ వుద్యోగం అనే బాదరబందీ అంతా లేకుండా హాయిగా బతికేదానివి అంటూ ఎత్తిపొడుపు మాటలు కూడా అనేదట. ఆ అనుభవం దృష్టిలో పెట్టుకొని, మీకు కూడా ఇష్టం వుంటుందో వుండదో అనుకొని చెప్పివుండకపోవచ్చు."

"అంటే అమ్మ ఎక్కడ వున్నది?" నెమ్మదిగా కళ్ళలో నీళ్ళు నిండుకుంటుంటే అడిగిన సందీప్ ను చూసిన స్నేహితురాళ్ళకు జాలేసింది.

"నువ్వు మీ అమ్మ గురించి ఏ మాత్రం విచారించనక్కర లేదు. తను చాల ఆనందంగా వుంది. ఈ శని ఆదివారాలు వీకెండ్ మీ అమ్మతో గడిపేలాగా ఏర్పాటు చూసుకోండి. ఆ రోజు మిమ్మల్ని కుసుమ దగ్గరకు చేర్చేలాగా ఏర్పాటు చేసాను. మా డ్రైవర్ దగ్గరుండి మిమ్మల్ని మీ అమ్మ దగ్గరకు చేరుస్తాడు. అక్కడ మీ అమ్మను చూస్తే ఆమెలో చిన్ననాటి కుసుమ ఎట్లా వుంటుందో ప్రత్యక్షంగా చూడవచ్చు."

అయోమయంగా సందీప్ దంపతులు మొహాలు చూసుకున్నారు.

కుసుమ కూర్చున్న కుర్చీ పక్కన కింద కూర్చొని తల్లి ఒడిలో తలపెట్టుకొని కన్నీరు పెట్టుకుంటున్న కొడుకు తల నిమిరుతూ వుండిపోయింది కుసుమ.

"ఏది జరిగినా మన మేలు కోసమే అని పెద్దలు వూరికే అనలేదు. సందీప్! ఇదిగో మీ అమ్మను తిరిగి నీకు అప్పగిస్తున్నాము. ఇంక నీ ఇష్టం మీ అమ్మ ఇష్టం." కుసుమను కొడుకు కోడలితో వదిలి బయటకు వచ్చారు.

"అమ్మా! నీ మొహం చూడటానికి కూడా నాకు సిగ్గుగా వుంది. క్షమించమని అడగటం కూడా నిన్ను అవమానించటమే అవుతోంది."

"లేదు నాన్నా తరుణి చెప్పినట్టు అంతా మన మంచికే. ఈ సంఘటన జరిగి వుండకపోతే నేను నా ప్రాణ స్నేహితురాళ్ళను కలిసేదాన్నా? నీకు జన్మనిచ్చిన మనిషి అసలు రూపం తెలిసేదా? నిన్నునీ రక్త సంబంధీకుల నుండి దూరం చేసానన్న అనుమానాలతో జీవితాంతం మధన పడేకన్నా ఈ విధంగా జరగటం కూడా మన అందరి మంచికే."

"అమ్మా ఇంక ఇక్కడ దాక్కోవటం దేనికి? నువ్వు ఇంక ఇంటికి వచ్చి యధాప్రకారం నీ వుద్యోగం చూసుకోవచ్చుకదా!"

"పిచ్చి నాన్నా! నేను ఇక్కడ భయంగా దాక్కో లేదు. నా చిన్నతనం మళ్ళీ వచ్చినంత ఆనందంగా వుంది."

అప్పుడు వచ్చింది సందీప్ మానసకు అనుమానం. "అమ్మా వస్తూ చూసాను. అన్ని వయసులో వున్న అమ్మాయిలు తిరుగుతున్నారు. బయట పెద్ద గేటు సెక్యూరిటీతో బందోబస్తుతో వుంది. ఎవరుంటున్నారు ఇక్కడ.?"

వివరంగా చెప్పి, "మీరెవ్వరూ నాగురించి దిగులు పడవద్దు. ఇదొక అమ్మాయిల హాస్టల్. నేను ఇక్కడ వారి బాగోగులు చూసుకోవటానికి ఇక్కడే వుంటాను. రెండురోజులు వుంటారుగా. అప్పుడు మీకే తెలుస్తుంది. ఇక్కడ ఎంత ఆనందంగా వున్నానో. ఇంకొక సంగతి. నేను నా బాంక్ వుద్యోగానికి రాజీనామా చేసాను."

మాటల్లోనే వచ్చారు స్నేహితురాళ్ళు. "అయిపోయినాయా తల్లిబిడ్డల సెంటిమెంట్ ముచ్చట్లు. అయిపోతే అదిగో బయట నీ తక్కిన సంతానం నీ కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు." ఆశ్చర్యంగా చూసారు సందీప్ మానస.

"రండ్రా మీ అమ్మ మీ కోసం ఫ్రీగా వుంది." అంటూ బయటకు చూసింది తరుణి.

బిలబిలమంటూ నలుగురైదుగురు అమ్మాయిలు లోపలికి వచ్చారు.

"అమ్మా! ఎంతసేపటికి బయటికి రారేంటి? ఈ రోజు మాతో షటిల్ బాట్మింటెన్ పోటీ అని చెప్పారుగా! అందరమూ గంట నుండి వెయిట్ చేస్తున్నాము. పదండి పదండి." కుసుమ చేయిపట్టుకొని లాక్కెళ్ళారు వచ్చినవాళ్ళు.

టీనేజి అమ్మాయిలతో సమానంగా బాట్ పట్టుకొని అల్లరి చేస్తూ ఆడుతున్న కుసుమ వైపు విడ్డూరంగా చూస్తూ వుండి పోయినారు కొడుకు కోడలు. "మై గాడ్. ఇంతకాలం వుదాసీనంగా వుంటూ అనారోగ్యంతో బాధపడుతూ వున్న ఆమెలో ఇంత ఎనర్జీ లేవల్సా?"

"అంటీ. మీరందరూ వుండబట్టి పెద్ద అనర్థం నివారించగలిగారు. అంత ఆనందంగా అమ్మను చూసేటప్పటికి నా కళ్ళను నేనే నమ్మలేకపోయినాను."

"సందీప్. ఇందులో మా ఘనత ఏమీ లేదు. చిన్నతనం నుండే మేము నలుగురమూ పెరిగిన వాతావరణమూ, మా పెద్దల నుండి సంక్రమించిన సంస్కారమే దీనికి మూలము. ముఖ్యంగా కుసుమే మాకు ఆదర్శం. మీకు మేము ముందరే వివరించాము.

మాకంటూ కొన్ని ఆశయాలు వున్నాయి. వాటిలో ముఖ్యమైనది, ఒక్కరి కోసం అందరం, అందరి కోసం ఒక్కరం అన్నదే.

కాలంలో ఎన్నో మార్పులు వచ్చాయి. పక్క ఇంట్లో ఏదైనా కష్టం వచ్చినా వీధిలో ఏదైనా ఏక్సిడెంట్ చూసినా, ఆ మనకెందుకు ఈ దారే పోయే తద్దినం అనుకొనే రోజులు ఇవి."

"అవును సందీప్, ఇప్పుడు కూడా కుసుమను మీతో తీసుకెళ్ళుదామనుకుంటున్నారా? బాగా ఆలోచించుకోండి.

మీరిద్దరూ ఆఫీసులకు వెళ్ళిన తరువాత మళ్ళీ తాను తన ఒంటరితనంతో మగ్గితే బాగుంటుందా? ఏ బాదరాబందీ లేకుండా ఇంత ఆనందంతో ఆరోగ్యంతో అమ్మాయిలతో సమానంగా ఆడుతూపాడుతూ తుళ్ళిపడుతుంటే బాగుంటుందా ఆలోచించుకో. ఎవరు కావాలంటే వాళ్ళు ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు నిరభ్యంతరంగా వస్తూ పోతూ వుండవచ్చు. అక్కడైతే సువ్విక్కడివే ఆమె సంతానం. ఇక్కడ ఇంతమంది పిల్లల బాగోగులు తన భుజాల మీద వుంది. తను ఇక్కడ వంటిరిది కాదు. మేమందరమూ ఆమెకు ఎల్లప్పుడూ తోడునీడగా వుంటామని నీకు భరోసా ఇవ్వగలము. ఆలోచించండి."

"అవును అంటీ. ప్రత్యక్షంగా చూస్తే కాని కొన్ని విషయాలు అర్థం కావు. నిజంగానే అమ్మను ఈ విధంగా చూస్తూ వుంటే కళ్ళకు పండుగలాగా వుంది."

"అఁ ఇంకొక విషయం సందీప్. ఇన్నాళ్ళూ మీ అమ్మ నిద్రమాత్రంతో పాటు ఏవేవో అనారోగ్యాలకు మందులు మింగుతూ కాలక్షేపం చేసేది కదా! ఇప్పుడు ఈ ఆటలూ పాటలు కాలక్షేపమే మీ అమ్మ మింగుతున్న మందులు."

రెండురోజులూ గడిపి తిరుగు ప్రయాణమైన వారికి నవ్వుతూ ఆనందంగా వీడ్కోలు చెప్పుతున్న తల్లిని నిండుగా చూసుకున్నారు కొడుకూ,కోడలూ.

